

1962.-2012.

50 godina

FAKULTETA ORGANIZACIJE
I INFORMATIKE VARAŽDIN
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

foi

Obraćanje dekana

Okrugle obljetnice su izazov i prilika za prisjećanje, sažimanje prošlosti, ocjene sadašnjeg stanja, usporedbe s drugima, ali i razmišljanje o ciljevima i strategijama u budućnosti te prijetnjama i rizicima na putu njihovog ostvarenja.

Fakultet organizacije i informatike ima čudesnu privilegiju da se pedeset godina njegovog razvoja u velikoj mjeri poklapa s razvojem područja u kojem djeluje. Tijekom tog razdoblja razvijala se teorijska struktura informacijskih i komunikacijskih znanosti te metodologija razvoja i primjene i korištenja informacijskih sustava, kao i pripadajuće struke i inženjerske discipline.

Pedeset godina Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu potiče na usporedbu s ljudskim životom. Što znači 50 godina institucije — djetinjstvo, mladost ili srednje godine? Rekao bih ranu zrelost.

Danas je FOI zrela institucija, svjesna vlastitih vrijednosti, ali i slabosti. Fakultet upisuju uspješni maturanti, kojima je FOI prvi izbor među mnogobrojnim prilikama. Zahvaljujući kvalitetnim stručnjacima koje daje tržištu rada, FOI danas ima ugled među poslodavcima. Aktivnim i konstruktivnim djelovanjem u sveučilišnim tijelima, FOI ima određenu težinu unutar Sveučilišta u Zagrebu.

Rana zrelost traži da se nadoknade uočeni propusti iz prošlosti i uhvati priključak s uzorima unutar Sveučilišta, ali i šire. Nadalje, ona nosi neizvjesnost i svijest o rizicima budućnosti. Neizvjesnost je povezana s gospodarskim i društvenim uvjetima u kojima će se FOI razvijati i obavljati svoju djelatnost, na što Fakultet ne može bitno utjecati. Međutim, rizike valja prepoznavati i s njima se nositi. Budući rizici su prije svega vezani uz mogućnost postizanja materijalnih i kadrovskih uvjeta za osnovnu djelatnost. Osnova sveučilišta su ljudi, a stvaranje vlastitih kadrova je dugotrajan i skup proces. Osiguranje prilike za zapošljavanje i razvoj vlastitih ljudskih resursa je najveći izazov Fakulteta. Do sljedeće okrugle obljetnice FOI bi trebao djelovati u još jednoj zgradi, u okviru Kampusa Varaždin. U skladu s idejama suradnje, umrežavanja i mobilnosti unutar Sveučilišta, FOI bi dio nastavne i znanstvene djelatnosti trebao obavljati i u drugim kampusima našeg Sveučilišta. Promjene zakonskog okvira te načina i uvjeta financiranja akademskih institucija su neizbježne tijekom sljedećih nekoliko godina, što neizbježno nosi rizike. Sveučilište u Zagrebu suočeno je s nužnošću usklađivanja potrebe za integracijom i očuvanja poželjne autonomije sastavnica, a da se pritom ne potaknu procesi destrukcije. Na kraju, otvaranje prostora visokog obrazovanja i znanosti novim inicijativama i institucijama je neizbježno, što se posebno odnosi na prostor sjeverozapadne Hrvatske u kojem djeluje FOI.

Ova nam je monografija potrebna zbog svega prethodno navedenog. U njoj želimo pronaći činjenice o prošlosti i poruke prethodnika, a nastojali smo za budućnost zabilježiti i osnovne informacije o sadašnjosti FOI. Nadamo se da smo u tome uspjeli.

Koristim ovu priliku da zahvalim svim bivšim i sadašnjim zaposlenicima i suradnicima Fakulteta organizacije i informatike koji su u ovu instituciju ugradili dio sebe. Posebno se valja prisjetiti svih koji više nisu s nama. Također zahvaljujem svim prijateljima i podupirateljima Fakulteta bez kojih dosadašnja postignuća ne bi bila moguća.

PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA, DEKAN

Uvodna riječ

Veliki je izazov u 200-tinjak stranica sažeti djelovanje desetak tisuća ljudi tijekom razdoblja od pola stoljeća. Kroz to je razdoblje s diplomom u ruci kroz vrata ovog Fakulteta prošlo više od 11 000 studenata. U stvaranje institucije ugradilo je svoje vizije, znanje i snove 148 nastavnica i nastavnika. Njih je 29 na Fakultetu dočekalo mirovinu, a 89 i danas predaje znanje novim generacijama studenata, surađuje sa znanstvenicima iz 20-tak zemalja svijeta i doprinosi gospodarskom boljitku naše zemlje. U tom je razdoblju svoju podršku studentima i nastavnom osoblju pružalo više od 180 zaposlenika nenastavnih djelatnosti, od kojih njih 36 i danas samozatajno radi sve one poslove bez kojih jedan fakultet ne može djelovati, a koje zamjećujemo tek kada netko zbog bolesti izostane s posla. Ne smijem zaboraviti i vanjske suradnike koji obogaćuju studentske programe našeg Fakulteta sadržajima iz područja komplementarnih temeljnim znanstvenim područjima naših znanstvenika i nastavnika. Za mene osobno, taj je izazov još i veći jer sam na Fakultetu tek vrlo mali dio toga razdoblja i nisam neposredni sudionik niza zbivanja koja ova monografija želi obilježiti.

Jubileji su prigoda za prisjećanje i bilježenje događaja koji su obilježili jedno razdoblje. Teško je pritom zaobići faktografske prikaze, tablice, liste i preslike službene dokumentacije. I ova monografija donosi obilje takvih, nama važnih, ali, ipak, i pomalo suhoparnih informacija. Moja je želja bila između redaka povijesti i statistike ubaciti crtice o ljudima koji su stvarali ovaj Fakultet jer Fakultet, prije svega, čine upravo ljudi. Ljudi koji stvaraju, ljudi koji predaju svoje znanje mladim naraštajima, ljudi koji pomažu da sve što nam treba u našem radu bude gdje treba i kada treba, i na kraju, najvažniji, oni zbog kojih Fakultet i postoji, mladi ljudi koji ovdje dolaze da bi izgradili sebe. Ako vam poneka rečenica ove monografije izmami osmijeh ili zatitra suzu u oku, onda sam u tome uspjela.

Do sada je objavljeno nekoliko prigodnih monografija o Fakultetu organizacije i informatike (Ruža, 1972; Martinčević, 1982; Ređep, 1997a, 2002, 2004a). Povodom polustoljetne obljetnice nastojali smo sažeto prikazati i one događaje koji su, do sada, već detaljnije obrađeni u prethodnim monografijama, a posljednjih desetak godina prikazujemo detaljnije. Iako je o povijesti Fakulteta već pisano, ipak ima podataka i dokumenata iz naše prošlosti koji još nisu detaljnije obrađeni. Fakultet je neraskidivo vezan uz zgradu u kojoj djeluje od osnutka i koja mu je postala svojevrsnim simbolom. Priča o zgradi je i priča o obrazovanju u Varaždinu i o okruženju koje je omogućilo da se ovdje osnuje Fakultet. Upravljanje visokoškolskom ustanovom u dobroj je mjeri uređeno propisima, no ipak ostavlja prostor i za kreativnost i inovativnost. Poglavlje o upravljanju govori o strukturama, ljudima, dokumentima i procesima, posebno za nas važnim procesima strateškog upravljanja i upravljanja kvalitetom. Misija i vizija Fakulteta prepoznaju tri glavna područja djelovanja – nastavni, znanstvenoistraživački i društveni. Ta se tri područja ogledaju i u odgovarajućim poglavljima monografije. I organizacijska struktura je pokrivena jednim poglavljem. Posljednja dva poglavlja prepuštena su najmlađim i najstarijim dionicima Fakulteta: studentima i našim profesorima emeritusima koji nam daju svoj pogled na prošlost i poruku za budućnost. Većina faktografskih sadržaja – popisa studenata, zaposlenika, projekata i tabličnih prikaza smještena je u priloge. Nadam se da smo time osnovni tekst učinili čitljivijim bez gubitka informativnosti.

Na kraju, zahvaljujem svima koji su sudjelovali u pripremi ove monografije, onima čija se imena pojavljuju uz pojedina poglavlja i onima koji se ne spominju poimence, a zaslužni su za prikupljanje i obradu informacija kojima monografija obiluje. Konačno zahvaljujem svima koji su svojim predanim radom pisali povijest Fakulteta.

PROF.DR.SC. DIANA ŠIMIĆ, UREDNICA

O povijesti Fakulteta

Današnji ugled i područje djelovanja Fakulteta posljedica su niza događaja koji su usmjeravali razvoj Fakulteta kao interdisciplinarnih institucija u kojoj se isprepleću i nadopunjavaju znanstvena područja informacijskih i organizacijskih znanosti te ekonomije. Bilo je više trenutaka u povijesti Fakulteta kada je bilo upitno hoće li Fakultet opstati kao samostalna ustanova i u kojem će se smjeru nastaviti razvijati. Zanimljivo je da je 1968. godine FOI započeo izvođenje prvog studija za obrazovanje kadrova u informatici na području bivše Jugoslavije i da se nastava za izvanredne studente održavala u Zagrebu, Beogradu, Sarajevu. Neupitno je da je 1975. godine, ulaskom Fakulteta organizacije i informatike u sastav Sveučilišta u Zagrebu, Varaždin postao sveučilišni grad. Zanimljivo je i kako je Fakultet dobio ime. Do sada nije napisano mnogo o osnutku i djelovanju Centra za informatiku na Fakultetu organizacije i informatike, a taj je Centar bio rasadnik kadrova i pokretač informatizacije cijele regije. O svim tim događajima možemo čitati iz pera njihovih izravnih sudionika.

Osnivanje Fakulteta organizacije i informatike

PROFESSOR EMERITUS FRANJO RUŽA

Obilježavanje 50. obljetnice Fakulteta organizacije i informatike Varaždin (FOI) dobra je prigoda da se objave dokumenti i iznesu događaji važni za osnivanje prvog fakulteta u Varaždinu. Svi važni dokumenti i odluke objavljeni su u nekoliko monografija Fakulteta, no tim odlukama prethodio je niz događaja koje valja promatrati u kontekstu tadašnjih društvenih, političkih i gospodarskih prilika u Hrvatskoj i u samom Varaždinu. Valja istaknuti da su šezdesete godine dvadesetog stoljeća bile vrijeme osnivanja brojnih visokoškolskih institucija. Nakon osnivanja brojnih viših i visokih škola te fakulteta, logično je uslijedilo osnivanje novih sveučilišta. Tako su, uz dotada jedino Sveučilište u Zagrebu, osnovana sveučilišta u Rijeci, Splitu i Osijeku.

Varaždin se u svemu uspješno svrstavao uz ova tri regionalna centra pa tako i u razvoju visokoškolskih institucija. Uostalom, Varaždin u tom pogledu ima značajnih ranijih visokoškolskih studija, stoga valja istaknuti studij teologije i filozofije u Lepoglavi u 17. stoljeću te Političko kameralni studij što ga je osnovala Marija Terezija 1769. godine u Varaždinu. Zacijelo je važnu ulogu imala i poznata Gimnazija u Varaždinu, osnovana 1636. godine čiji su profesori i učenici brojni hrvatski intelektualci, umjetnici i znanstvenici.

OSNIVANJE VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE VARAŽDIN

Prvi visokoškolski studij u Varaždinu, u ovo naše vrijeme, osnovan je 1960. godine kao Centar za ekonomski studij Ekonomskog fakulteta u Zagrebu zahvaljujući suradnji Stjepana Ivića i profesora Ivana Vrančića s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Citiramo iz Monografije objavljene 1982. godine: "Kako je Centar za ekonomski studij u Varaždinu bio prva visokoškolska ustanova sjeverozapadne Hrvatske, interes za studij bio je vrlo velik. Tako je prvu godinu studija školske godine 1960./61. prijavljeno čak 250 studenata (...) Upisani studenti imali su uglavnom prethodno četverogodišnje srednje obrazovanje, što je bila važna pretpostavka za uspješno ovladavanje studijske građe" (Martinčević, 1982:28). Dalje se navodi, kao potvrda ovim stajalištima, koje su srednje škole završili prvi upisani studenti te da su "U Centru... studirali većinom izvanredni studenti, ali je bilo i redovnih studenata, uglavnom iz Varaždinske regije". Važnom činjenicom smatramo da su u Varaždinu u Centru studirali i redovni studenti. Kao drugu, jednako tako važnu,

SLIKA 1. PRESLIKA
RJEŠENJA O OSNIVANJU
VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE
U VARAŽDINU KOTARSKOG
VIJEĆA I VIJEĆA
PROIZVOĐAČA (7. OŽUJKA
1962. BROJ: 05-669/1-1962)

Na temelju člana 19. Zakona o visokoškolskom obrazovanju (Narodn. novine br. 27/61), člana 9. i 10. Zakona o višim ekonomskim školama (Narodn. novine br. 31/60) te člana 26. Statuta kotara Varaždin, Narodni odbor kotara Varaždin na 32. sjednici Kotarskog vijeća održanoj 7. ožujka 1962. i na 34. sjednici Vijeća proizvođača održanoj 7. ožujka 1962. godine donosi

R J E Š E N J E

o osnivanju Više ekonomske škole u Varaždinu

I

Osniva se Viša ekonomska škola (u daljnjem tekstu: škola) kao samostalna ustanova.
Škola je općeg smjera.
Sjedište škole je u Varaždinu.

II

Zadaci škole jesu:

- da sprema stručnjake za samostalno organiziranje i vođenje složenijih ekonomskih poslova u privredi i javnoj upravi, za koje se traži prošireno teoretsko i praktično znanje;
- da organizira i provodi nastavu za stručno usavršavanje ekonomskih kadrova;
- da vrši i druge poslove iz svog djelokruga.

III

Škola je pravna osoba.
Škola ima svoj Statut, koji donosi Savjet škole, a potvrđuje ga Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske.

IV

Studij u školi traje dvije godine (četiri semestra).

V

Škola obrazuje stručnjake sa višom ekonomskom spremom u rangu prvog stupnja visokoškolske nastave.

VI

Po završetku studija kandidat dobiva diplomu s pravom više stručne sprema.

VII

Potrebna sredstva za financiranje škole osigurat će Narodni odbor kotara Varaždin, a prema propisima Osnovnog zakona o financiranju školstva (Služb. list FNRJ br. 53/60).

VIII

Školom neposredno upravlja Savjet škole, nastavničko vijeće i direktor.

IX

Savjet škole izradit će Statut škole najkasnije do šest mjeseci nakon početka rada škole.

X

Savjet škole broji - do donošenja Statuta škole - 19 članova, a sačinjavaju ga:

- a) 3 člana koje imenuje Narodni odbor kotara Varaždin
- b) 5 člana koje biraaju privredne organizacije s područja kotara Varaždin
- c) 2 člana koje bira nastavničko vijeće škole
- d) 2 člana koje biraaju studenti škole
- e) jedan član kojeg imenuje Narodni odbor općine Varaždin
- f) jedan član kojeg bira Trgovinska komora za kotar Varaždin
- g) jedan član kojeg bira Ugostiteljska komora za kotar Varaždin
- h) jedan član kojeg bira Zanatska komora za kotar Varaždin
- i) jedan član kojeg bira Poljoprivredno-Sumarska komora za kotar Varaždin
- j) jedan član kojeg bira Kotarsko sindikalno vijeće Varaždin
- k) jedan član kojeg bira Kotarski odbor SERN Varaždin
- l) jedan član kojeg bira Kotarski komitet narodne omladine Varaždin.

Direktor je član Savjeta po svom položaju.

XI

Škola će početi s radom 1. rujna 1962. godine.

XII

Organ nadležan za poslove i zadatke škole je Savjet za prosvjetu NOK Varaždin.

XIII

Ovo rješenje stupa na snagu kad ga potvrdi Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske.

Broj: 05-669/1-1962.
Varaždin, 7. III 1962.

FRANJO JEDLIČIĆ;
Josip Špiranec
M.P. Josip Špiranec v.r.

O tome obavijest:

- 1- Izvršno vijeće Sabora NRH, Zagreb
- 2- Viša ekonomska škola Varaždin
- 3- Odjel za društvene slušbe NOK, Ovdje
- 4- Arhiva

Tačnost prednjeg prijepisa potvrđuje:
U Varaždinu, 16. lipnja 1962.

Po ovlaštenju načelnika,
referent za prosvjetu
Vinko Ošeg

činjenicu navodimo i to da su uz profesore Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sudjelovali u nastavi i istaknuti stručnjaci iz privrede i tadašnjih ustanova iz Varaždina (Martinčević, 1982:29).

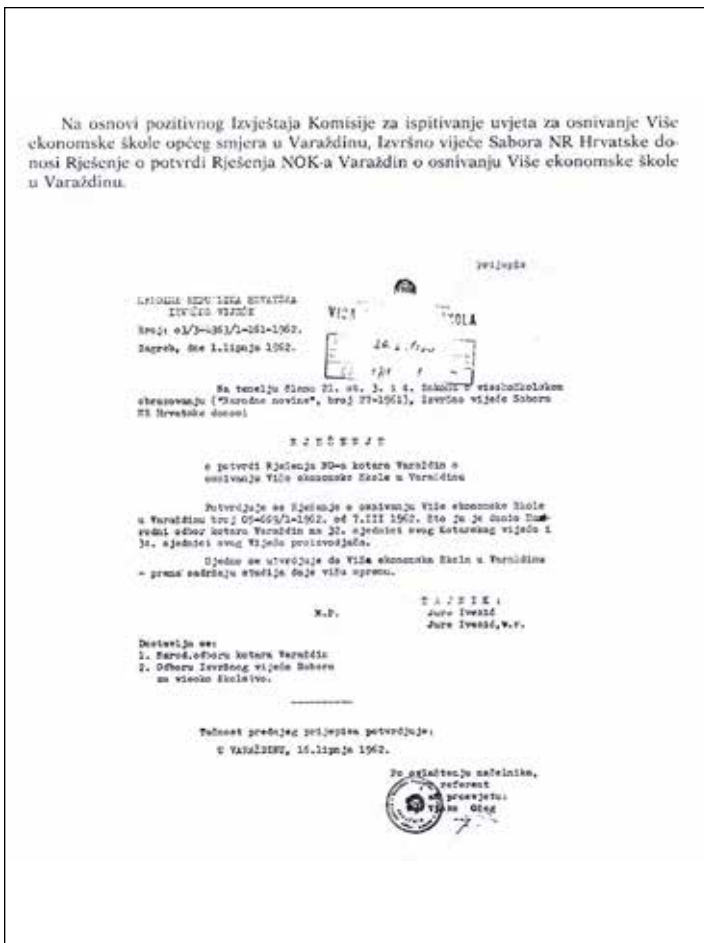
Neki od njih kasnije su postali profesori Više ekonomske škole pa stoga sve to valja promatrati u kontinuitetu: Centar za ekonomski studij – Viša ekonomska škola – Fakultet organizacije i informatike.

Formalno više škole, kao institucije u Varaždinu, postoje od 1961. godine. Viša tekstilna škola od 1961. godine, Viša ekonomska škola od 1962. godine i Viša geotehnička škola od 1971. godine. Studij ekonomije, dakle postoji u Varaždinu od 1960. godine i to je zapravo početak niza događanja koja valja povezati s današnjim Fakultetom organizacije i informatike.

Iz prethodnog nepobitno proizlazi da je studij ekonomije u Varaždinu osnovan 1960. godine. Zapravo je Centar za ekonomski studij osnovan ciljano radi osnivanja Više ekonomske škole. Osnivanje viših i visokih škola u Varaždinu imalo je i jaku političku podršku Stjepana Ivića, tada sekretara Općinskog komiteta Saveza komunista grada Varaždina (kasnije predsjednika Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske — SSRNH). Uz njega valja istaknuti i zasluge profesora Ivana Vrančića s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Viša ekonomska škola Varaždin počela je radom 1. rujna 1962. godine, a ja sam imao sreću da sam bio upućen u sve od lipnja 1962. godine, kada mi je dano do znanja da se sa mnomo računam i neka sve pripremam da se javim na natječaj za profesora kada on bude raspisan. Centar za ekonomski studij nije napredovao kako se to očekivalo. Tada je Stjepan Ivić osobno pozvao prof. Mladena Habeka (koji je radio u VIS-u kao financijski stručnjak) i predložio mu da prihvati mjesto direktora Centra za ekonomski studij i ubrza osnivanje Više ekonomske škole.

Prof. Mladen Habek je prihvatio prijedlog i uvjete Stjepana Ivića. On je bio direktor Centra samo jednu godinu od 1961. do 1962. godine dok se nije osnovala Viša ekonomska škola (Habek, 2012). Odluku o osnivanju Više ekonomske škole donio je Narodni odbor kotara Varaždin, a potvrdilo ju je Izvršno vijeće Sabora.

SLIKA 2. PRESLIKA RJEŠENJA IZVRŠNOG VIJEĆA SABORA NR HRVATSKE KOJIM SE POTVRĐUJE RJEŠENJE NOK-A O OSNIVANJU VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE U VARAŽDINU (16. LIPNJA 1962. BROJ: 03/3-8363/1-161-1962)

Dužnost direktora Više ekonomske škole ponuđena je prof. Mladenu Habeku, ali on to nije prihvatio, a za direktora je izabran Aleksandar Bergstein, dipl. ing., tada već izabrani profesor više škole i osoba od povjerenja Stjepana Ivića.

Centar za ekonomski studij nastavio je s radom i nakon osnivanja Više ekonomske škole i s vremenom su na njemu nastavljali studij diplomanti Više ekonomske škole upisujući treću i četvrtu godinu Ekonomskog fakulteta. Tako smo osigurali četverogodišnji studij ekonomije u Varaždinu. Centar je i dalje radio u prostorijama Više ekonomske škole i vodio ga je kao direktor Centra profesor Više ekonomske škole Marin Cerovac. Da bi se omogućio daljnji rad Centra za ekonomski studij, Viša ekonomska škola je osigurala prostor i sve druge uvjete bez naknade troškova.

Za uspješno djelovanje škole osnivač, Narodni odbor kotara Varaždin, bio je dužan osigurati prostor, opremu, financiranje i dr. (Martinčević, 1982). Prostorni uvjeti u vrijeme osnivanja bili su minimalni. U zgradi Suda u Pavlinskoj ulici 2 (bivši Pavlinski samostan) to su u početku bile dvije dvorane i dvije kancelarije, jedna za profesore, jedna za direktora i jedna pomoćna za administrativne i druge poslove. Međutim, kako se u to vrijeme gradila zgrada za sudove, zvali su je “palača pravde”, već je bilo odlučeno da se po iseljenu sudova – Okružnog i Kotarskog suda – cijela zgrada, u kojoj se Fakultet i danas nalazi, namijeni Višoj ekonomskoj školi. Kako rastom i razvojem Fakulteta taj prostor nije više bio dovoljan, danas Fakultet djeluje na više mjesta u gradu. Za opremu i tekuće financiranje Elaboratom o osnivanju Više ekonomske škole bilo je predviđeno 13,3 milijuna dinara za opremu i 6 milijuna dinara za tekuće rashode. Dio potrebnih sredstava osigurao je Narodni odbor kotara, a dio Narodni odbor općine Varaždin.

Za profesore i nastavnike škole bio je obavezan postupak za izbor visokoškolskih nastavnika. Natječaj za izbor nastavnika škole raspisan je u Narodnim novinama br. 22 od 7. srpnja 1962. godine. Matičarska komisija koja je provela postupak izbora nastavnika djelovala je u sastavu:

- prof. inž. Zvonimir Supek, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta u Zagrebu,
- prof. dr. Jakov Sirotković, izvanredni profesor Ekonomskog fakulteta u Zagrebu,
- dr. inž. Jura Medarić, docent Ekonomskog fakulteta u Zagrebu,
- dr. Ivan Vrančić, docent Ekonomskog fakulteta u Zagrebu,
- Antun Juričić, potpredsjednik NO kotara Varaždin,
- Franjo Varga, potpredsjednik NO općine Varaždin,
- Josip Runjak, profesor, direktor Muzeja narodne revolucije Varaždin.

Ključnu ulogu u radu Komisije imao je dr. Ivan Vrančić.

Nakon provedenog postupka, na prijedlog Matičarske komisije, izabrano je prvih devet profesora i predavača Više ekonomske škole Varaždin:

- Aleksandar Bergstein, dipl. inž., za Elemente industrijske tehnologije
- Marin Cerovac, dipl. ekonomist, za Političku ekonomiju
- Irena Čulić, profesor, za Njemački jezik
- Milica Feman, profesor, za Ruski jezik,
- Zvonimir Gabud, dipl. ekonomist, za Ekonomiku Jugoslavije,
- Mladen Habek, dipl. ekonomist, za Industrijsko knjigovodstvo i trgovinsko knjigovodstvo,
- Ivan Kocijan, profesor, za Privrednu matematiku,
- Juraj Martinčević, dipl. pravnik, za Privredno pravo,
- Franjo Ruža, dipl. ekonomist, za Ekonomiku poduzeća.

Time su stvoreni svi potrebni uvjeti za rad Više ekonomske škole i formalno to je njeno osnivanje. Datumom osnivanja Više ekonomske škole smatra se 1. rujna 1962. godine, iako zbog uređenja prostora rad nije započeo točno taj dan već s malim zakašnjenjem (Martinčević, 1982).

U to vrijeme, dakle, imamo na Višoj ekonomskoj školi redovni dvogodišnji studij i mogućnost studiranja na trećoj i četvrtoj godini u Centru Ekonomskog fakulteta Zagreb. U turbulencijama odnosa, kada nas je Ekonomski fakultet htio pripojiti sebi, ukinuli su Centar i onemogućili studij treće i četvrte godine u Varaždinu. Kako bismo našim studentima omogućili nastavak studija u Varaždinu, s Ekonomskim fakultetom u Osijeku pregovarali smo o njihovom osnivanju Centra u Varaždinu za studij treće i četvrte godine. Zahvaljujući naklonosti dekana osječkog fakulteta prof. Dragutina Rilkea, to nam je i uspjelo.

I tako smo i nadalje imali mogućnost studiranja sve četiri godine u Varaždinu, sve do osnivanja Fakulteta organizacije i informatike.

Odlukom o osnivanju Škole utvrđeno je da Školom upravlja Savjet Škole, Nastavničko vijeće i Direktor. Za prvog direktora izabran je prof. Aleksandar Berstein dipl. ing. koji je bio osoba od povjerenja Stjepana Ivića, a do njegovog izbora vršilac dužnosti bio je prof. Mladen Habek. Do 1968. godine na mjestu direktora izmjenjivali su se prof. Aleksandar Bergstein i prof. Ivan Kocijan:

- Aleksandar Berstein od 1962. do 1964.
- Ivan Kocijan od 1964. do 1966.
- Aleksandar Bergstein ponovno od 1966. do 1968.

Oni su bili ugledni građani Varaždina i priznati stručnjaci. Profesor Bergstein, došao je s mjesta tehničkog direktora poduzeća Kalnik (danas u sastavu Podravke), a profesor Kocijan bio je poznati direktor Gimnazije, a ranije Učiteljske škole u Čakovcu, ali prije svega poznati profesor matematike. Moglo bi se reći da je prva generacija starijih profesora time završila vođenje školom. Valja reći uspješno vođenje. Nakon njih nastupila je mlađa generacija profesora.

Promotrite li se mandati poslovnih kolegija Više ekonomske škole nakon 1968. godine (u poglavlju Upravljanje Fakultetom organizacije i informatike, str. 36), nameće se pitanje zbog čega diskontinuiteti. Neki mandati su trajali smo jednu godinu. Neki su prekinuti prije završetka mandata. Dio profesora je 1968. godine počeo raditi na doktoratima tako da nitko nije pokazivao aspiracije za direktora. Konačno je postignut dogovor s dva kandidata. Oni su se međusobno dogovorili da će prve godine onaj tko dobije više glasova biti direktor, a drugi zamjenik, a druge godine obrnuto. Prof. Juraj Martinčević dobio je više glasova i bio direktor šk. god. 1968./69., a Franjo Ruža šk. god. 1969./70. Profesor Stjepan Mihalčić 1971. godine morao je dati ostavku na funkciju direktora zbog aktivnosti u Hrvatskom proljeću i štrajku studenata pa je umjesto njega postavljen za direktora profesor Ivan Kocijan, kao čovjek od povjerenja tadašnje politike. Naime, studenti Više ekonomske škole štrajkali su jedan dan i time se pridružili ostalim studentima u Hrvatskoj te pokazali pripadnost širokom pokretu Hrvatskog proljeća. Zbog toga je bilo više ostavki na Višoj ekonomskoj školi, a nekoliko je studenata isključeno sa zabranom daljnjeg studiranja. Ipak Viša ekonomska škola Varaždin i njeni profesori prošli su relativno umjereno. To je sasvim sigurno imalo odraza na usporevanje daljnjeg razvoja škole, ali je zato intenziviralo naše napore na usavršavanju, radu na doktoratima, čime su se ujedno stvarali uvjeti za osnivanje Fakulteta.

KONSTITUIRANJE FAKULTETA

Martinčević (1982) piše da su istraživanja i aktivnosti za osnivanje Fakulteta organizacije i informatike počeli 1973. godine. No aktivnosti su zapravo počele mnogo ranije. Naime, za drugog direktorskog mandata profesora Bergsteina upriličen je kod nas u Višoj ekonomskoj školi sastanak na kojem je bio sekretar Općinskog komiteta Saveza komunista i potpredsjednik Skupštine općine Varaždin. S naše strane upućena su im pitanja želi li Varaždin da radimo na podizanju škole na viši stupanj s izraženim aspiracijama k osnivanju fakulteta. Nažalost, odgovor nismo dobili. Imao sam dojam da nas oni naprosto nisu razumjeli. Mi smo s našim ambicijama nastavili dalje, počeli raditi na doktoratima i stvaranju preduvjeta za osnivanje Fakulteta.

Drugi važan događaj na tu temu, ali značajan i važan za Višu ekonomsku školu i Varaždin, bio je posjet akademika Ivana Supeka 7. svibnja 1971. godine, rektora Sveučilišta u Zagrebu (rektor od 1968. do 1972.). Akademik Ivan Supek kao rektor te dr. Milivoj Rukavina kao predsjednik Sveučilišnog Savjeta i profesor Vladimir Muljević, urednik časopisa "Hrvatsko sveučilište", posjetili su Varaždin i vodili vrlo široke i iscrpne razgovore o školstvu u Varaždinu, a posebno o višem i visokom školstvu te u tom kontekstu o Varaždinu kao budućem sveučilišnom centru. Sve je to objavljeno u listu "Hrvatsko sveučilište" (Slika 3.).

Iz ovog teksta u "Hrvatskom sveučilištu" o posjeti rektora akademika Ivana Supeka može se iščitati sljedeće. Da bi se osnovalo Sveučilište u Varaždinu, sve više škole trebalo bi podići na viši stupanj (na razinu fakulteta), neke srednje škole podići na razinu viših škola i tako stvoriti uvjete za osnivanje sveučilišta. Uvijek se mislilo da to sveučilište treba obuhvatiti i više i visoke škole iz Križevaca i Čakovca. Sveučilište u Varaždinu nije osnovano. U vrijeme osnivanja Fakulteta organizacije i informatike u raznim raspravama i dilemama rektor Sveučilišta u Zagrebu akademik Predrag Vranicki (rektor od 1972. do 1976.) rekao mi je: "... najbolje da se učlanite u zagrebačko Sveučilište koje je poznato od Graza do Kalifornije, jer kad će Vam na diplomama biti napisano Sveučilište u Zagrebu pa onda naziv Fakulteta, to će puno značiti za diplomante, pogotovo kada budu išli u svijet."

Pokušaja pripajanja Fakultetu ekonomskih nauka bilo je i kasnije, kad je Fakultet organizacije i informatike već postojao kao samostalni fakultet. Na njihov zahtjev, početkom osamdesetih godina, održan je trodnevni sastanak u Čakovcu u hotelu Park gdje je taj Fakultet inzistirao na povezivanju Ekonomskog instituta Zagreb, Fakulteta za vanjsku trgovinu u Zagrebu i Fakulteta organizacije i informatike Varaždin s njihovim Fakultetom. Naš Fakultet su na tom sastanku predstavljali prof. Miroslav Žugaj i prof. Franjo Ruža. Prijedlogu smo se energično protivili. Sastanak nije uspio. Ekonomski institut i Fakultet organizacije i informatike i danas postoje kao samostalne institucije. Došlo je jedino 1982. godine do integracije Fakulteta za vanjsku trgovinu i Fakulteta ekonomskih nauka u Ekonomski fakultet (što je bilo olakšano jer je dio profesora Fakulteta za vanjsku trgovinu želio postati profesorima Ekonomskog fakulteta). (FR)

Zašto se postavljalo ovo pitanje? Neki fakulteti u Zagrebu i Ministar za prosvjetu, nauku itd. bili su protiv osnivanja našeg Fakulteta, a rektor Vranicki znao je za naše uske veze s Osijekom i Mariborom pa mi je zato postavio pitanje hoćemo li se učlaniti u Sveučilište u Zagrebu. Stvari smo vodili na način da smo 1975. godine postali članica Sveučilišta u Zagrebu.

Kao što smo već naveli, vrlo rano pojavile su se aspiracije da se Viša ekonomska škola razvije u Fakultet. Poticaj za to bila su nova sveučilišta u Hrvatskoj, ali isto tako poznate namjere gradova sličnih Varaždinu (Dubrovnik, Zadar, Pula) da osnuju svoja sveučilišta. Tome je zacijelo značajno doprinijela nova situacija koja je nastala uvođenjem mlađih na rukovodeće pozicije u Školi. Oci-

20. svibnja hrvatsko.sveučilište strana 7

Sveučilišno sutra 2

VARAŽDIN – budući sveučilišni centar

vladimir muljević

VARAŽDIN VEĆ STOLJEĆIMA predstavlja važno žarište kulture u Hrvatskoj. Njegova tradicija i uloga u školstvu nije također malena. Varaždin je zajedno s nedalekim Čakovcem i danas sjedište određenog broja viših škola i ustanova, koje po svojoj organizaciji i znanstvenoj razini, odnosno nastavnom radu, sve više poprimaju oblike visokih škola, odnosno znanstvenih institucija.

U namjeri da se pristupi razmatranju mogućnosti i oblika uže suradnje varaždinskih znanstvenih, nastavnih i kulturnih institucija sa Sveučilištem u Zagrebu, predstavnici Sveučilišta na čelu s rektorom akademikom Ivanom Supekom i predsjednikom Sveučilišnog savjeta dr. Milivojem Rukavinom posjetili su dne 7. svibnja 1971. godine Varaždin. Tom je prilikom u Višoj ekonomskoj školi održan uzorno

organiziran sastanak na kojem su pored zagrebačkih gostiju sudjelovali predstavnici Više ekonomske škole, Muzeja revolucije (Gradski muzej »Stari grad«), Više tekstilne škole, Više rudarske geografsko-vačke škole, Pedagoške akademije, Čakovec, Muzičke škole, Vrtijarskog centra »Arboretum« Opeka, Narodnog sveučilišta »Braća Ribar«, Radničkog sveučilišta, Narodnog kazališta »August Cesarec«, Historijskog arhiva, Skupštine općine Varaždin, Privredne komore, Varaždinskog tekstilnog kombinata »Varteks«.

Na sastanku su prikazani stanje, potrebe i mogućnosti razvoja pojedinih ustanova koje već godinama djeluju u Varaždinu. Ovi informativni razgovori bili su veoma iscrpni i korisni za sve sudionike, pa treba očekivati da će dozgora doći do konkretizacije predloženih oblika suradnje varaždinskih institucija sa Sveučilištem u Zagrebu u potpuno određenom i definiranom obliku.

**SKOLA
KOLIKO I
1939. GODINE**

ivica grabar Kunović

VARAŽDIN JE, osim kao funkcionalno žarište svih općinskih centara regije, potrebno promatrati i kao središte školstva s vrlo dugom tradicijom. No, u posljednje vrijeme, u protekla dva desetljeća, grad Varaždin povećao je broj ustanova za četiri do pet puta, a sa školama to nije bio slučaj. Za dobivanje jasnije slike o tome dovoljno je nekoliko podataka. Godine 1884. postojale su u Varaždinu dvije pučke škole, te još jedna privatna ustanova. Sveučilišna škola, Srpska škola, građanska gimnazija, učiteljska (juristička), redna gimnazija, rudarski škola i klasična gimnazija. Prije dvije godine osnovnih je škola bilo šest, a po jedna je bila predškolska ustanova, Specijalna škola, škola učenika u privredi (opći i metalni smjer), Srednja muzička škola, Gimnazija, Centar za izobrazbu rudarskih kadrova, Centar za izobrazbu metalaca i električara.

SLIKA 3. PRESLIKA TEKSTA O POSJETI AKADEMIKA IVANA SUPEKA REKTORA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU VARAŽDINU. OBJAVLJENO U LISTU "HRVATSKO SVEUČILIŠTE".

SLIKA 4. PRESLIKA RJEŠENJA REPUBLIČKOG SEKRETARIJATA ZA PROSVJETU, KULTURU I FIZIČKU KULTURU KOJIM SE UTVRĐUJE DA FAKULTET ISPUNJAVA UVJETE ZA NASTAVAK RADA KAO ZNANSTVENO-NASTAVNA ORGANIZACIJA UDRUŽENOG RADA VISOKOG OBRAZOVANJA (18. PROSINCA 1978. BROJ 5507/2-1978)

SLIKA 5. PRVA SJEDNICA ZNANSTVENO-NASTAVNOG VIJEĆA FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE U VARAŽDINU 18.12.1974. PREDSDJAVAJA PROREKTOR PROF. JOSIP IVOŠ, OSTALI PRISUTNI ČLANOVI MATIČARSKE KOMISIJE — PROF.DR. JURAJ MEDARIĆ (EKONOMSKI FAKULTET), PROF. FRANJO RUŽA (IZABRAN ZA DEKANA), PROF. JURAJ MARTINČEVIĆ (IZABRAN ZA PRODEKANA)

jenivši da su burna vremena iz 1971. godine prošla, počeli smo raditi 1973. godine da bismo početkom 1974. intenzivirali rad do maksimuma. Elaborat, koji je bio temelj za pokretanje postupka da Viša ekonomska škola preraste u fakultet, izrađen je u toku 1973. i 1974. godine. Od početne ideje cilj nam je bio da se Viša ekonomska škola pretvori u Fakultet kako bi se počelo s trećom godinom studija, a prve dvije godine bi nastale ulaskom Škole u Fakultet. Pravničko umijeće prof. Juraja Martinčevića dalo nam je rješenje izrazom “konstituiranje” pa smo projekt nazvali “Elaborat o konstituiranju Više ekonomske škole – Varaždin u Fakultet organizacije i informatike”. To smo i postigli te je studijske godine 1974./75. Fakultet imao sve tri godine studija, a od 1975./76. godinu sve četiri godine.

Kako je Viša ekonomska škola bila studij ekonomije i dodjeljivala zvanje “ekonomist”, nastojalo se to i zadržati. Tako je nakon detaljne rasprave u radnoj skupini dogovoreno da u nazivu Fakulteta

bude riječ organizacija (jer su se tada predmeti iz organizacijskih disciplina smatrali ekonomskom disciplinom i odatle uz informatiku riječ organizacija). Tako smo u simbiozi tih dviju riječi zadržali elemente ekonomije. Elaborat je bio dovršen do svibnja 1974. godine i nosi nadnevak lipanj 1974. te je upućen na usvajanje Nastavničkom vijeću Više ekonomske škole. Paralelno je bio upućen i institucijama vlasti na razmatranje te Sveučilištu u Zagrebu. Nije lako prošlo ni na našem Nastavničkom vijeću jer su stariji profesori razumljivo postavili pitanje što će biti s njima koji neće moći doktorirati. Na izričito obećanje da će svi nastaviti raditi na Fakultetu kao nastavnici, jednoglasno smo svi prihvatili Elaborat. Iza toga počeo je mukotrpan put jer je, po tadašnjim propisima, Elaborat morao biti prihvaćen od više organa vlasti. Prvo od SIZ-ova (samoupravnih interesnih zajednica), Sveučilišta u Zagrebu i na koncu od Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu (koji je tada na razini Republike Hrvatske imao ulogu današnjeg ministarstva).

Prve dvije niže instance, ali odlučujući važne, bile su Savjet za informatiku i Odbor Sveučilišne skupštine za nastavna i osobna pitanja kojem je predsjednik bio naš poznati znanstvenik akademik Radoslav Katičić. Pozitivno mišljenje (koje je Radoslav Katičić izričito lijepo i uvjerljivo sročio) bilo je odlučujuće za sve daljnje postupke u Sveučilištu (Znanstveno-nastavno vijeće i Sveučilišnu skupštinu).

Detalji kasnijih događaja i preslike svih dokumenata navedeni su u prethodnoj monografiji (Marinčević, 1982), no neke ključne dokumente dat ćemo i u ovom tekstu, posebno vezano uz zapreke na koje smo nailazili. Protiv osnivanja Fakulteta bio je osobno republički Sekretar za prosvjetu te velik dio profesora, zajedno s Dekanom Fakulteta ekonomskih nauka, kao i veći dio profesora Elektrotehničkog fakulteta. Bilo je potrebno ići u sam vrh hrvatske politike – u Centralni komitet Saveza komunista Hrvatske. Put nam je otvorio i išao s nama mr.sc. Ivan Beloša, tadašnji “šef partije”, predsjednik Komiteta Saveza komunista Zajednice općina Varaždin. Ukratko, u Centralnom komitetu su nas dočekale dvije osobe, jedna zadužena za visoko školstvo, koja nam je bila sklona, a druga za znanost koja je bila protiv. Mi smo, naravno, isticali onaj pozitivni dio sklon nama i nastavili dalje rad na osnivanju Fakulteta. Fakultet ekonomskih nauka s druge strane bio je protiv osnivanja Fakulteta organizacije i informatike i htio je da se pripojimo tom fakultetu.

I kada smo mislili da je sve spremno za osnivanje Fakulteta, tražile su se nove zapreke. Rečeno nam je da nemamo mišljenje udruženoga rada. U redu imat ćemo i to. Tako smo morali, u zadnji čas, u jeku godišnjih odmora, sazvati skup predstavnika privrede, usred ljeta 29. kolovoza 1974. te banaka, osiguravajućih organizacija i nekih osoba s drugih fakulteta i sastavili jedan opširni dokument (nalazi se cijeli u Marinčević, 1982:115-118) i udovoljili smo i tom zahtjevu.

Nakon toga započeo je proces u Sveučilištu i završio pozitivnim mišljenjem Sveučilišta te konačno rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu (Slika 4.). U Sveučilištu je čitav postupak vodio prorektor prof. Josip Ivoš, uz suglasnost i naklonost rektora akademika Predraga Vranickog. Profesor Ivoš bio je predsjednik Matičarske komisije, a vodio je i Prvu sjednicu Znanstveno-nastavnog vijeća u Varaždinu 18. prosinca 1974. godine na kojoj je potvrđen izbor nastavnika, dekana i prodekana (Slika 5.). Za Varaždin je to bio značajan događaj. Postao je sveučilišni grad — dobio je svoj prvi fakultet i uključen je u Sveučilište u Zagrebu. Za mlade ljude bila je to mogućnost stjecanja visokoškolskog obrazovanja i znanstvenog rada u Varaždinu. Fakultet je poticao i razvijao druge institucije i imao važnu ulogu u razvoju lokalne zajednice (više u poglavlju Uloga fakulteta u društvu, str. 106.).

Nakon što je uhodan četverogodišnji dodiplomski studij, Fakultet je nastavio razvijati i poslijediplomski studij. Poslijediplomski studij iz područja ekonomije “Samoupravno organiziranje i odlučivanje u udruženom radu” pokrenut je na Fakultetu 1981. godine. Poslijediplomanti, koji su stjecali zvanje “magistar ekonomskih nauka”, upisivani su kroz narednih pet godina, tj. do 1986. godine, kada se na Fakultetu prekinulo sa studijem ekonomije.

Pravo provođenja postupka za stjecanje doktorata znanosti Fakultet je stekao upisom u registar znanstvenih organizacija 1977. godine. U početku, u skladu s dodiplomskim studijem, doktoriralo se iz znanstvenog područja ekonomije. Kasnije, od 1986. godine sve do danas, provodi se postupak za stjecanje doktorata iz informacijskih znanosti.

O poslijediplomskim znanstvenim studijima na Fakultetu pisali su detaljnije Ređep (1997:85-87) i Žugaj (1997:89), a kratki pregled razvoja poslijediplomskih znanstvenih studija i detaljniji opis događanja od 2004. nalazi se u poglavlju Sveučilišni poslijediplomski znanstveni studiji na stranici 84.

Nakon što je Fakultet osnovan 18. prosinca 1974. godine, bilo je potrebno prići izradi dekanskog lanca. Za autora je odabran akademski slikar Pavle Vojković. O elementima lanca raspravljala je skupina nastavnika. Među njima se posebno "istaknuo" jedan nastavnik koji je zagovarao da se u lanac stave likovi narodnih heroja. Mnogi drugi nastavnici postavljali su pitanje "Kakve veze ima znanost i nastava s narodnim herojima?". Na kraju nisu postavljeni nikakvi likovi. Lanac se sastoji od medalje koja je postavljena u sredini lanca te niza spojenih metalnih karika.

U vrijeme dekanskog mandata prof.dr.sc. Borisa Zvera (1983.-1987.) počeli su prigovori Sveučilišta u Zagrebu na izgled dekanskog lanca. Prigovori su bili tipa "Kakav je to lanac?", "Zašto Fakultet nema lanac kao svi ostali fakulteti?" i sl. Zbog toga se pristupilo izradi novog dekanskog lanca i to u vrijeme dekanskog mandata prof.dr.sc. Miroslava Žugaja (1988.-1990.). On tada odlazi Tajniku Općine Varaždin koji obećava da će Općina platiti izradu lanca i darovati ga Fakultetu za Dan Fakulteta 1989. godine. Nakon što je Fakultet dao izraditi lanac koji je napravljen na isti način kao i dekanski lanci ostalih sastavnica Sveučilišta, Tajnik Općine ipak je odbio platiti lanac pa je izradu lanca naposljetku platio Fakultet. (MŽ)

SLIKA 6. DEKANSKI LANCI

Kako je nastao informatički studij u Varaždinu

MR.SC. TEODOR ABRAMIĆ

Varaždin je grad sa četrdesetak tisuća stanovnika, udaljen sedamdesetak kilometara od Zagreba u kojem je šezdesetih godina prošlog stoljeća djelovalo tridesetak fakulteta jednog od najvećih sveučilišta u Europi.

Stoga se opravdano možemo zapitati kako to da je baš u ovoj sredini započeo prvi visokoškolski studij iz područja informatike i računalstva na području bivše Jugoslavije.

Jedan od svakako važnih razloga bila je i razjedinjenost među fakultetima na Sveučilištu u Zagrebu, gdje je više fakulteta pretendiralo na to područje. U jalovim raspravama nije se nikako mogao

postići zajednički dogovor koji bi podržalo Sveučilište i uputilo na odobrenje nadležnim državnim tijelima SR Hrvatske.

Nasuprot tome više škole su djelovale u sistemu visokog obrazovanja autonomno te su im tadašnji zakonski propisi pružali mogućnost da samostalno osnivaju pojedine studije. To je bitno olakšavalo postupak osnivanja novih smjerova studija.

Međutim, odlučujuću ulogu u osnivanju Fakulteta organizacije i informatike ipak su imali progresivni pojedinci i ustanove koji su djelovali u Varaždinu.

Valja naglasiti važnu ulogu varaždinske tekstilne industrije Varteks u formiranju studija informatike u Varaždinu. Zahvaljujući vidovitosti tadašnjeg financijskog direktora Varteksa Ivana Groša, Varteks je uspio izboriti u tadašnjem Saveznom sekretarijatu za financije Jugoslavije dozvolu i potrebna devizna sredstva za nabavu opreme i u Varteksu je instalirano prvo računalo za automatsku obradu podataka sistema bušenih kartica. Bilo je to krajem 1960. godine. To je ujedno bio prvi računalni sistem za elektroničku obradu podataka u tekstilnoj i konfekcijskoj industriji tadašnje države i peto računalo instalirano u SR Hrvatskoj dok je u Jugoslaviji tada postojalo četrdesetak računala.

U Varteksu se tijekom nekoliko godina školovao stručni kadar, stjecala su se znanja, razmjenjivala iskustva i postepeno unapređivala djelatnost automatske obrade podataka.

Obrazovanje i usavršavanje kadrova stjecalo se na seminarima u sklopu internih škola dobavljača opreme kao i na savjetovanjima i drugim stručnim skupovima koje je organizirala Zajednica računskih centara Jugoslavije. Meni je to omogućilo da pohađam brojne seminare i tečajeve i tako se specijalistički doškolujem. Posebno mi je pomogao ciklus od sedam jednodnevnih seminara u Krapinskim Toplicama koje je organizirala tvrtka Organizator iz Zagreba dovodeći eminentne predavače i praktičare koji su tematski obrađivali pojedina područja primjene automatske obrade podataka.

To je bilo povoljno vrijeme da se Višoj ekonomskoj školi u Varaždinu predloži osnivanje novog smjera specijalističkog studija za potrebe obrazovanja kadrova u primjeni računala.

Zahvaljujući razumijevanju i podršci tadašnjeg direktora škole ing. Aleksandra Bergsteina i još nekoliko njegovih kolega, predložena inicijativa za formiranje studija prihvaćena je kao ideja.

ELABORAT O FORMIRANJU STUDIJA ZA OBRAZOVANJE INFORMATIČKIH KADROVA

Ideju je trebalo razraditi, sastaviti elaborat o osnivanju takvog studija i stručno ga dokumentirati.

U to vrijeme vodio sam intenzivne rasprave s prijateljem Stjepanom Mihalićem, tadašnjim asistentom na predmetu Organizacija poduzeća – on je preuzeo zadatak da pripremi klimu na Višoj ekonomskoj školi i da izradi opće smjernice i razloge za osnivanje novog smjera studija, a ja sam preuzeo stručni dio. Nakon inicijalnog razgovora s rukovodstvom škole dobili smo slobodne ruke da pristupimo izradi elaborata kojim ćemo obrazložiti potrebe za tim studijem, njegov sadržaj, nastavni plan i program u trajanju od dvije godine.

Elaborat je bio dovršen u jesen 1968. godine i prihvaćen na Nastavnom vijeću Više ekonomske škole te je donijeta odluka da se prije verifikaciji, tj. traženju odobrenja od nadležnih tijela SR Hrvatske za osnivanje novog smjera studija.

Najsloženiji dio elaborata bila je razrada studija na nastavne discipline s opisom okvirnih sadržaja. Upravo zahvaljujući mojem pohađanju ciklusa seminara dobio sam osnovnu ideju kako cjelokupno područje podijeliti na nastavne discipline, uz konzultiranje stručne literature srodnih viših škola iz inozemstva, kao i više specijalista informatičara iz računskih centara. Cjelokupni stručni dio podijelio sam na dvanaest predmeta. Ostali predmeti obuhvaćali su osnovne ekonomske discipline koje su se izvodile u sklopu ostalih smjerova studija na Višoj ekonomskoj školi.

Elaborat je prihvaćen na početku nastavne godine 1968./69. Time smo dobili zeleno svjetlo za provedbu projekta i pripremu za izvođenje nastave.

OPREMA ZA IZVOĐENJE NASTAVE

Da bi studij bio odobren i da bi mogao početi s radom, trebalo je osigurati odgovarajuću opremu za izvođenje praktičnog rada bez kojeg nije moguće dobiti verifikaciju.

SLIKA 7. RAČUNALNA UČIONICA NEKAD.

SLIKA 8. BULL-OV STROJ ZA ISPISIVANJE TABLE (1968. GODINE)

Ovdje nam je išla u prilog činjenica što je Varteks upravo u tom momentu mijenjao opremu sistema bušenih kartica novim jačim računalom Gama 30 firme Bull iz Pariza.

Vlasnici ove kompanije izašli su nam u susret i postojeću garnituru sistema bušenih kartica poklonili Višoj ekonomskoj školi dok smo od firme Birostroj iz Maribora dobili na poklon knjigovodstveni sistem Ascota koji je služio za obrade u knjigovodstvu prvenstveno za financijsko poslovanje. Tako je i ovaj naoko nerješiv problem, bez ikakvih ulaganja uspješno riješen. Kod toga moram navesti da je za dobivanje garniture strojeva sistema bušenih kartica veoma zaslužan djelatnik firme Bull Françoise Shamberger s kojim sam usko surađivao više godina. Za knjigovodstveni automat Ascotu posebno je zaslužan moj prijatelj i tadašnji voditelj računovodstva u Varteksu Berislav Chytil koji je ujedno bio i vanjski suradnik firme Birostroj.

POČETAK RADA STUDIJA ZA OBRAZOVANJE KADROVA U INFORMATICI

S obzirom na to da je Viša ekonomska škola imala od ranije razgranatu suradnju s Društvom knjigovođa iz Zagreba, njima je povjeren zadatak animiranja i prikupljanja budućih studenata. Odaziv je bio iznad očekivanja, jer se u kratko vrijeme prijavilo i upisalo 68 izvanrednih studenata.

Predavanja su u Zagrebu započela, za izvanredne studente, 11.11.1968. godine u poslijepodnevnom satima. Korišten je iznajmljeni prostor osnovne škole u ulici Račkoga 2.

Prvo predavanje na ovom studiju uopće bilo je iz predmeta Osnove automatske obrade podataka za koje je izabran Teodor Abramić na Nastavnom vijeću Više ekonomske škole Varaždin. Tako je pisac ovih redaka dobio izvanrednu priliku da bude začetnikom nastave informatike u Jugoslaviji. Sjećam se kao danas da je predavanje obuhvaćalo četiri nastavna sata i da je njemu prisustvovao kao podrška moj dobar prijatelj Stjepan Mihalić.

Naglašavam da sam ja u to vrijeme bio redovno zaposlen u Varteksu, a da se moje iskustvo u izvođenju nastave baziralo na izvođenju nastave iz predmeta "Ekonomika i organizacija tekstilnih poduzeća" kojem sam bio nosilac od osnivanja Više tekstilne tehničke škole u Varaždinu tj. od 1961. godine.

Početak 1969. godine prešao sam u stalni radni odnos na Višu ekonomsku školu. Sljedeće nastavne godine 1969./70. započeo je i u Varaždinu studij i za redovne studente smjera privredne informatike. U prvu generaciju upisano je četrdesetak polaznika.

ŠIRENJE MREŽE CENTARA ZA IZVANREDNI STUDIJ SMJERA PRIVREDNE INFORMATIKE

Ubrzo se širom Jugoslavije pročulo za ovaj studij, osnovan u Varaždinu. Među prvima, interes su iskazale ustanove iz Beograda i mi smo otvorili Centar za izvanredni studij privredne informatike pri tadašnjem Zavodu za ekonomiku u Beogradu, koji je imao najpovoljnije uvjete za rad. Interesantno je navesti da je nekoliko godina kasnije iz tog studija nastala Visoka škola za primijenjenu informatiku i statistiku u Beogradu.

Najveći dio aktivnosti na otvaranju tog smjera studija u Beogradu obavio sam u suradnji s Božom Petrovićem, djelatnikom Zavoda, a odnosio se na odabir nastavnika, organizaciju nastave i sve ostalo vezano uz djelovanje studija. Ostale pravne poslove obavio je tadašnji tajnik Više ekonomske škole Eduard Mrak.

Nadalje, 1973. godine također smo formirali Centar izvanrednog studija u Sarajevu, a iste godine upisana je jedna generacija izvanrednih studenata i u Karlovcu.

UDŽBENIK "OSNOVE INFORMATIKE"

Posebno po čemu se pročulo o Višoj ekonomskoj školi u Varaždinu širom Jugoslavije bio je udžbenik "Osnove automatske obrade podataka" koji sam napisao početkom 1972. godine. Kasnije sam taj udžbenik znatno proširio i izmijenio, te je izašao u nakladi naše ustanove pod nazivom "Osnove informatike". Recenziju za taj udžbenik napisao je prof.dr. Slavko Dobrenić, profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, tada jedan od vodećih stručnjaka iz područja informatike i operacijskih istraživanja.

S ponosom mogu navesti da je ovaj udžbenik doživio 13 izdanja te je prema vlastitoj evidenciji (ugovori o autorskom djelu) tiskan u više od 20.000 primjeraka.

Interes za ovaj udžbenik bio je golem i udžbenik se koristio na više od deset visokih škola i fakulteta, a kasnije i u srednjim školama. Može se reći da je udžbenik Osnove informatike postao na neki način brand naše visokoškolske ustanove.

SLIKA 9. NASLOVNICA UDŽBENIKA "OSNOVE INFORMATIKE" IZ 1977. GODINE

PRERASTANJE VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE U FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

Nakon što je Viša ekonomska škola postepeno jačala svoju kadrovsku osnovu te stekla uvjete koje Zakon zahtijeva za osnivanje fakulteta, Nastavno vijeće je iniciralo izradu Elaborata o konstituiranju više škole u današnji Fakultet organizacije i informatike, koji se čuva u digitalnoj arhivi knjižnice Fakulteta. Formirana je radna skupina i određeni koautori, među kojima sam bio imenovan i ja. Ovaj dokument bio je osnova za pokretanje cjelokupnog postupka na Sveučilištu, pred odgovarajućim upravnim tijelima i drugim instancama koje su trebale dati svoje mišljenje na prijedlog opravdanosti osnivanja Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu. Kao predstavnik Fakulteta učestvovao sam u Zajednici računskih centara SR Hrvatske i bio predsjednik Komisije za obrazovanje kadrova. Komisija je podržala prijedlog, a isto je učinila i Skupština zajednice. Mnogo interesantnija situacija se odvijala na sjednici Republičkog savjeta za informatiku SR Hrvatske u koji me još ranije imenovao Sabor SRH. Taj je Savjet bio značajan pri odlučivanju o našem prijedlogu jer bi eventualna negativna odluka bitno umanjila mogućnost konstituiranja Fakulteta.

Među članovima Savjeta bilo je i protivnika našem prijedlogu, međutim, potpredsjednik Savjeta prof.dr. Slavko Dobrenić je iskoristio odsustvo tadašnjeg predsjednika Savjeta, prof.dr. Konstantina Momirovića i vodio je raspravu upravo na način da se prihvati naš prijedlog. Bila je to jedna od presudnih odluka koja nam je širom otvorila vrata ulaska na Sveučilište u Zagrebu.

Stoga smatram da bi Fakultet organizacije i informatike bio dužan trajno gajiti sjećanje na rano preminulog prof.dr. Slavka Dobrenića te ga dostojno istaknuti u povijesti Fakulteta.

ZADRŽAVANJE STATUSA FAKULTETA

U povijesti Fakulteta treba biti zabilježeno velikim slovima kako je početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća umalo došla u pitanje opstojnost Fakulteta kao samostalne članice Sveučilišta.

Sabor SR Hrvatske donio je odredbu da na jednom Sveučilištu ne mogu djelovati dva ili više fakulteta istorodnog znanstvenog područja, što je za FOI bilo vrlo nepovoljno. Fakultet je pri osnivanju svrstan u društveno ekonomsko područje jer je uz studij informatike imao i studij organizacije koja je pripadala društveno-ekonomskom području. U natjecanju za znanstveno područje s Fakultetom ekonomskih nauka u Zagrebu ne bismo imali nikakve izgleda.

Da bi očuvali opstojnost Fakulteta, trebalo je dokumentirati i dokazati da FOI pokriva područje informacijskih znanosti koje do tada nije pokrivaio ni jedan fakultet na Sveučilištu u Zagrebu. Oformljena je komisija pri Rektoratu Sveučilišta koju je vodio akademik Ivan Jurković i u koju su imenovani predstavnici brojnih fakulteta. Od strane FOI-a u tu komisiju su bili imenovani mr.sc. Petar Piskač, tada visokopozicionirana osoba u CK SKH i Teodor Abramić koji je obnašao funkciju voditelja smjera informatike na Fakultetu. Nužno je istaknuti da smo u ovoj komisiji imali značajnu znanstvenu i stručnu podršku od prof.dr. Bože Težaka direktora Referalnog centra Sveučilišta u Zagrebu. Ovaj je Centar organizirao i izvodio postdiplomske studije iz više znanstvenih disciplina koje ulaze u područje informacijske znanosti. Zajedničkim snagama te znanstvenim i stručnim argumentima uspjeli smo dokazati da je područje kojim se namjeravamo baviti znanstveno područje.

S ove vremenske distance slobodan sam konstatirati da je to jedan od bitnijih trenutaka u povijesti Fakulteta jer je on definirao njegov današnji profil. Ponosan sam što sam i osobno imao skromnu ulogu u tim aktivnostima.

Centar za informatiku

PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA

Početak osamdesetih godina prošlog stoljeća Fakultet je raspolagao samo s kartičnim računalom Burroughs. Uz to, uvedeni su i terminali računala Univac na SRCU. Predavači Ivan Stručić, Radovan Kirchbaum, Smiljko Job i pripravnik Damir Huljev bili su kadrovska okosnica informatičke nastave i potpore u računskom centru, gdje su radili i operateri obrada Biserka Valek, Karmen Jalšovec i Josip Štimac.

Fakultetsko rukovodstvo je početkom 1984. godine donijelo odluku da se nabavi novo veliko računalo te da se ustroji Centar za informatiku (CINF). Velike zasluge za donošenje ove odluke ima mr.sc Teodor Abramić, entuzijast i promicatelj informatičke orijentacije Fakulteta te au-

SLIKA 10. RAČUNALO DELTA 4850, 1988. GODINE.

tor "Osnova automatske obrade podataka", prvog informatičkog udžbenika na području bivše Jugoslavije koji je doživio mnoga izdanja. Ovaj je projekt imao i potporu politički angažiranih nastavnika, prije svega Petra Piskača, ali i tada progresivnih mlađih nastavnika, kao što su bili Franjo Šulak i Tihomir Hunjak.

Početak ožujka je zaposlen rukovoditelj CINF-a, mr.sc. Juraj Lajtman, po obrazovanju matematičar, a nabava računala poklopila se s odlaskom većine postojećih stručnjaka u tadašnji Zavod za ekonomiku.

Ciljevi osnivanja CINF-a bili su:

- osiguranje informatičke infrastrukture za izvođenje praktičnog dijela nastave i istraživanje;
- izvor kadrova za nastavu i
- razvoj programa, obavljanje obrada podataka te pružanje drugih informatičkih usluga gospodarstvu.

Takozvanim udruživanjem sredstava s više gospodarskih subjekata i obrazovnih institucija kupljeno je računalo DELTA 4850, u biti licenčni Digital VAX sklopljen u tvrtki Iskra Delta. Zaposlen je i Željko Palašek, dipl.ing. koji je stručno i s velikim entuzijazmom obavljao poslove sistem-inženjera, sve do 1988. godine, kada je otišao u čakovečki IPC. Uspostavljene su terminalske veze s Geotehničkim fakultetom, Srednjoškolskim centrom MEC, Stambenim SIZ-om Varaždin, Komunalnim poduzećem Varkom, Autotransportnim poduzećem, Privrednom komorom u Varaždinu koji su svi obavljali svoje obrade na našem računalu. Uskoro su zaposleni i drugi mladi informatičari, bivši studenti Fakulteta koji su razvili većinu poslovnih aplikacija za korisnike računala: Nenad Pošta (1984.-1990.), Željko Gledić (1984.-1990.), Mirko Varga (1984.-1988.), Dražen Pomper (1985.-1986.), Mario Ranogajec (1985.-1991.), Mladen Lukavečki (1986.-1987.), Dragutin Kermek (1986.-1989.), Olivera Ister (1986.-1991.), Danko Tkalec (1988.-1991.), Nenad Težak (1988.-1991.), Anica Težak (1989.-1991.), Melita Kozina (1989.-1991.), Olivera Petrović (1989.-1991.), Predrag Oreški (1990.-1991.).

U CINF-u su zaposleni i već formirani stručnjaci, diplomirani inženjeri elektrotehnike Vjeran Strahonja (1986.-1989.), Goran Belamarić (1986.-1991.) i Božidar Kliček (1988.-1989.) te matematičar Ivan Novak (1987.-1988.). Oni su u CINF unijeli inženjerski pristup i suvremene metode projektiranja informacijskih sustava.

KAKO JE FAKULTET ZAPOČEO SA SUVREMENIM MENADŽERSKIM OBRAZOVANJEM?

Tranzicija iz socijalizma u tržišno gospodarstvo stvorila je potrebe i prilike za suvremenim menadžerskim obrazovanjem. U ove se procese uključio i FOI. Tako su dr.sc. Franjo Šulak i dr.sc. Pavao Brajša osmislili i održavali prve seminare iz poslovne komunikologije na našim prostorima.

Centar za permanentno obrazovanje kupio je prava za održavanje menadžerskih seminara i korištenje nastavnih materijala prema programu poslovne škole "Henley" iz Engleske. Prevedeni su pisani i videomaterijali te je održano više ciklusa seminara, tada prve menadžerske škole po stranom programu u nas.

KAKO JE CINF POSTAO INFORMATIČKI INKUBATOR?

Demokratskim promjenama i uvođenjem tržišnog gospodarstva početkom devedesetih godina omogućeno je otvaranje privatnih poduzeća. Ovu su priliku iskoristili i mnogi aktualni i bivši zaposlenici CINF-a. Poduzeća su između ostalih osnovali: Ivan Stručić, Radovan Kirchbaum i Damir Huljev (Informatički inženjering); Ivan Novak i Vjeran Strahonja (IGEA); Mario Ranogajec, Nenad Težak, Anica Težak (Task); Goran Belamarić (BelData), Danko Tkalec (Point), Predrag Ostroški (Info-šop).

Tako je Centar za infomatiku FOI postao najznačajniji i najuspješniji informatički inkubator u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

U to su vrijeme razvijene aplikacije za računovodstvo i obračun plaća, kao aplikacije za posebne poslovne namjene za stambene SIZ-ove u Bjelovaru i Garešnici, zatim za Šumsko gospodarstvo Varaždin, Grafičar Ludbreg, Zrinski Čakovec, Jedinstvo Pakrac, IMA Ivanec, Studentski centar Varaždin, PIK Nova gradišta te za FOI.

Za Tekstilni kombinat Varteks razvijene su evidencije za potrebe općenarodne obrane. Projekt je osmislio Marijan Kralj koji se tada zaposlio na FOI. Aplikacija je prodana Lutriji Hrvatske, Crvenoj Zastavi u Kragujevcu, Željezari Štore i drugima.

Osim aplikacija za računala, stručnjaci CINF-a nosili su i tadašnje projektne aktivnosti Fakulteta. Izrađeni su projekti informacijskih sustava za trgovačko poduzeće Trgopromet iz Novog Marofa, grafičke industrije Grafičar, Ludbreg i Zrinski, Čakovec, poduzeće Kovinar, Osijek, Tekstilnu industriju Zelinka, Zelina, Općinu Omiš, Komercijalnu banku Zagreb, Privrednu komoru Hrvatske i poduzeće Montmontaža, Zagreb.

Uz CINF, na Fakultetu su u to vrijeme djelovala još dva centra — Centar za mikrografiju i Centar za permanentno obrazovanje. Centar za permanentno obrazovanje (CPO) je organizirao mnoge seminare za potrebe gospodarske komore, općina, gospodarskih subjekata i strukovnih udruga. Kao ilustraciju navodimo da je u suradnji s Privrednom komorom grada Zagreba tijekom akademske godine 1990./1991. pripremljen i izveden program od 52 seminara, od menadžerskih i komunikoloških, preko rada s uredskim pomagalima, do zahtjevnih višednevnih seminara o operativnom sustavu Unix, projektiranju informacijskih sustava, razvoju programa i baza podataka i izgradnji ekspertnih sustava. Čak je pet seminara bilo vezano uz bazu podataka Oracle. Centrom je većinu vremena rukovodio Teodor Abramić. Centar za mikrografiju nastavljao je djelatnost koju je utemeljio profesor Bergstein, doajen mikrografije na ovim prostorima. Djelo profesora Bergsteina nastavio je Ivica Metlikovec koji danas uspješno vodi tvrtku Mikrocop za digitalizaciju, pohranu i upravljanje dokumentima.

Krajem 1989. godine vođenje CINF-a preuzima Danko Tkalec. Mogućnost osnivanja privatnih tvrtki 1990. godine, ali i sve izraženiji problemi funkcioniranja profitnog centra unutar Fakulteta, rezultiraju osipanjem stručnjaka. Fakultet osniva 1. travnja 1991. godine tvrtku FOING. Direktor je bio Teodor Abramić, a u tvrtku su prešli preostali informatičari CINF-a. Tvrtka se uglavnom bavila razvojem i održavanjem poslovnih aplikacija, s tim što se tada prešlo na razvoj aplikacija za osobna računala i lokalne mreže (dBase, Clipper, Novell). Centar za permanentno obrazovanje je postao dijelom FOING-a, a vodio ga je Juraj Lajtman. Centar je organizirao i izvodio seminare za SDK, INA Industriju nafte, SIZ-ove osnovnog obrazovanja i druge korisnike. FOING je ugašen 1994. godine, a većina zaposlenika je osnovala i prešla u privatno poduzeće FOING-nova koje je uglavnom preuzelo razvijeni softver i korisnike.

O zgradi Fakulteta

Fakultet organizacije i informatike od svog je osnutka smješten u prelijepoj povijesnoj zgradi nekadašnjeg Isusovačkog kolegija u Varaždinu. Zgrada, koja je izgrađena kako bi se u njoj obrazovala varaždinska mladež, u mnogo čemu je obilježila razvoj Fakulteta i postala njegovim simbolom. S druge pak strane Fakultet je osigurao da zgrada i tri stoljeća nakon izgradnje još uvijek obnaša svoju prvobitnu funkciju — obrazovanje. Već pola stoljeća Fakultet i zgrada dijele sudbinu, prošli su brojne renovacije, reorganizacije i preuređenja i do danas povezuju povijest i tradicionalne vrijednosti s mladošću i modernim tehnologijama. Stoga je priča o zgradi neizostavni dio priče o našem Fakultetu.

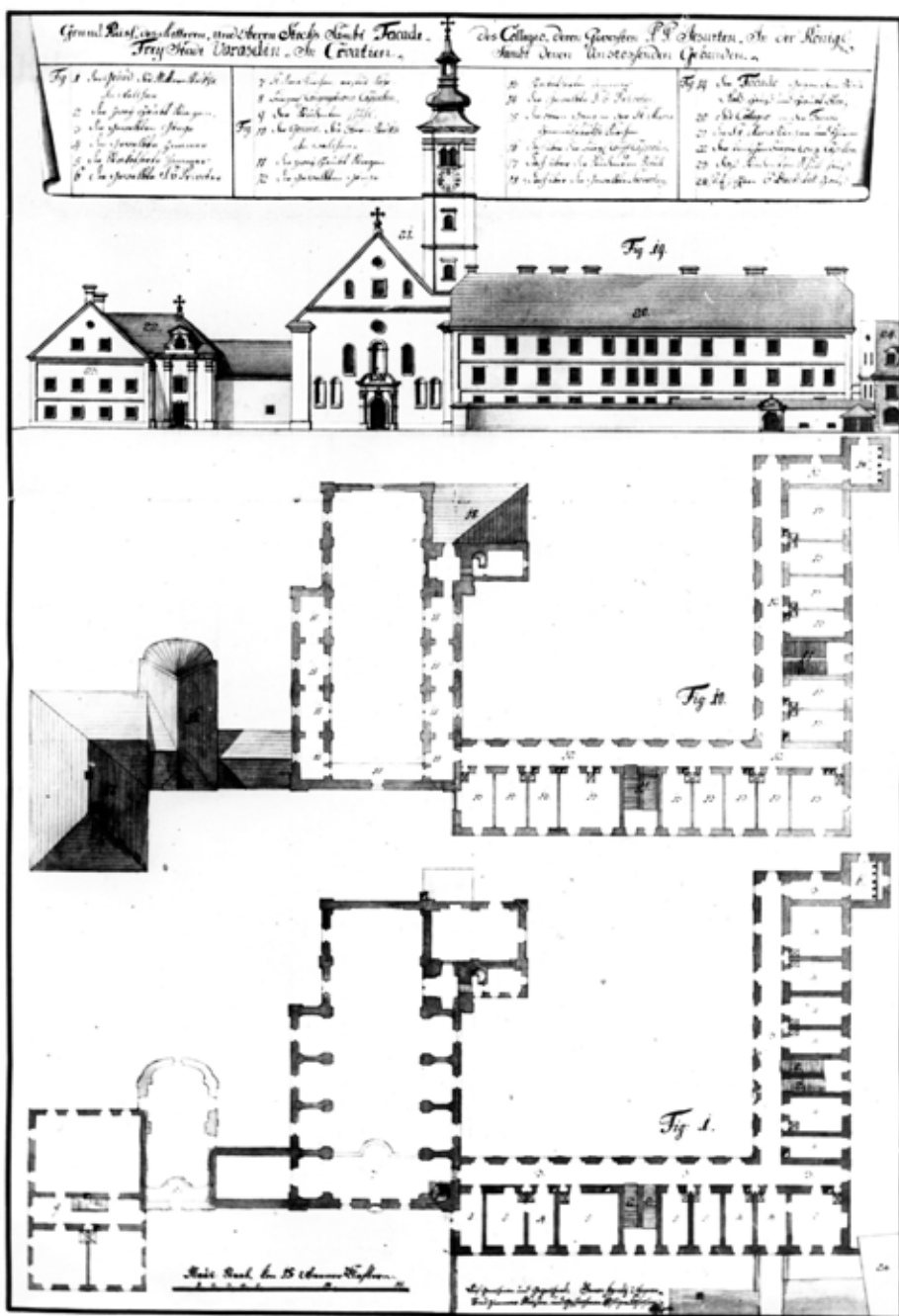
Povijest izgradnje nekadašnjega Isusovačkog kolegija u Varaždinu, današnje zgrade Fakulteta organizacije i informatike

ANA KANIŠKI, MR.SC. POVIJESTI UMJETNOSTI

Građevina u kojoj je danas smješten Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu zgrada je nekadašnjega Isusovačkog kolegija (1679.-1691.) koja čini dio monumentalnoga isusovačkog sklopa, izgrađenoga tijekom XVII. i XVIII. stoljeća. Uz zgradu Kolegija čine ga nekadašnja isusovačka Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije, lauretanska kapela, zgrade nekadašnje gimnazije i Zakmardyjeva sjemeništa (Slika 11.). Osnivači i poticatelji izgradnje kolegija bili su isusovci, koji su u Varaždin došli u prvoj polovici XVII. stoljeća. Njihovom ustrajnošću i zaslugom grad Varaždin arhitektonski obogaćuje monumentalna, ranobarokna, trokatna građevina u obliku ključa, to jest, u obliku slova “L”, koji čine njezino zapadno i sjeverno krilo, prvo okrenuto dvorištu i zgradi nekadašnjega sjemeništa, drugo ka gradskom trgu protežući se od pročelja crkve do kuće Bakić. Krila nadvisuje dvostrešni krov. S tim je u vezi Đurđica Cvitanović (1992:406) istaknula da je zgrada s takvim izmaknutim smještajem pomaknuta “u drugi plan središta gradske jezgre, gradskoga trga, čiji prostor zatvara raščlanjenim pročeljem”, a usprkos brojnim, “kasnije podignutim baroknim palačama plemstva ostala je dominantna urbanistička cjelina”. Svoj konačni oblik dobiva krajem XVII. stoljeća, a današnji izgled je dijelom rezultat prenamjene, pregradnji i obnova XX. stoljeća.

Gledano tlocrtno, u ključ izgrađena krila Kolegija raščlanjena su prostorijama slične prostorne povezanosti. Podrum čini niz pravokutnih i kvadratnih prostorija bačvastih svodova sa susvodnicama duž krila Kolegija i povezanih prolazima. Prizemlje, prvi i drugi kat čini niz odijeljenih pravokutnih i kvadratnih prostorija križno-bačvastih svodova usmjerenih okomito na krila, pri čemu su u sjevernom krilu otvorene prozorima i pogledom prema gradskom trgu. Vratima su otvorene prema užem hodniku koji teče duž oba krila i koji čini niz traveja križno-bačvastoga svoda, otvorenih prozorima i pogledu k dvorištu i zgradi sjemeništa. Povezanost triju etaža ostvaruje se stubište križno-bačvastoga svoda smještenim nasred oba krila ukrašenih stucco-dekoracijom. Petu etažu, potkrovlje, čini hodnik koji teče duž krila, bočno su mu prostorije, većinom okomito usmjerene na krila, izuzev najveće, na istočnom kraju sjevernoga krila. U prostorijama zgrade Kolegija danas su smještene dvorane za predavanja, profesorski kabineti, uredi fakulteta te prostor knjižnice i kafeterije.

Jednostavna organizacija prostorija i njihova povezanost hodnicima održava se i u jednostavnom oblikovanju pročelja zgrade (Slika 12.). Njegova monumentalnost postignuta je isticanjem njezove izduženosti: horizontalnim razgraničenjem triju etaža smeđim trakama na tri zone i ritmom

SLIKA 11. TLOCRT I NACRT ISUSOVAČKOG KOMPLEKSA ČIJI JE DIO ZGRADA NEKAĐAŠNJEG ISUSOVAČKOG KOLEGIJA, DANAS ZGRADA FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE, VZ F-83 SIMON IGNATZ WAGNER, 1776. (IPJ).

od trinaest prozorskih osi po tri pravokutna prozora unutar kamenih okvira i osi na odsječku zida pročelja, okrenutom prema ulazu ispred crkve. Ovoj ritmizaciji izmiče prozor u prizemlju do kuće Bakić, dvije prozorske osi od dva prozora stubišta spuštenih za pola visine (za osvjetljenje sjevernoga stubišta) i kameni portal. Oblikovanje dvaju dvorišnih pročelja je znatno složenije. Horizontalno ih trake dijele na tri etaže ritmizirane sa šesnaest prozorskih osi od tri prozora. Osi duž visine krila dijele pilastru koji naglašavaju vertikalnost pročelja. Prizemlje pročelja ritmiziraju i slijepe arkade koje nadvisuju prozore, ali i vrata. Ritam osi na sjevernom krilu duž visine prekida dograđeni rizalit kvadratnoga tlocrta s dva simetrično postavljena prozora na svakoj etaži. Iznad pročelja diže se potkrovlje s prozorima uvučenim u zidnu masu i naglašenim "valovitim obrisom krovništva" (Ivančević, 1988:77).

Spram pročelja bogatije su oblikovani ulazni portal i stucco-dekoracija dvaju stubišta. Kameni portal čini odsječak zida u obliku dva uža stupa visokih baza, kaneliranoga tijela i kvadratnih kapitela (Slika 14.). Oni nose jednostavno profiliran polukružni luk sa zaglavnom kamenom (s isklesanom granom od osam listova) koji nosi jednostavno i istaknuto grede sa segmentnim

SLIKA 12. GLAVNO PROČELJE
ZGRADE FAKULTETA ORGANIZACIJE I
INFORMATIKE, SJJEČANJ 2010. GODINE

SLIKA 13. STUCCO, GOLUBICA,
SJEVERNO STUBIŠTE ZGRADE
FAKULTETA

lukom zabata. U trokutnim poljima iznad luka je mjesec sa zvijezdama i sunce (Slika 14.), iznad je natpis "TERRARUM SIC IMA PETO QUIM ÆTHERA LINQUAM", a u zabatu uklesana godina "1783.". Stjepan Belošević (1926:143) je natpis protumačio ovako: "Zemaljsko tako tražim, da vječno ne izgubim". Sklonost detaljnijem i znatno širem rasponu arhitektonskoga ukrasa održava se u oblikovanju stubišta Kolegija. Stucco-dekoraciju svodova zapadnoga stubišta čini ružičasta površina zida i brojni motivi, izvedeni nanosima mase gipsa i oblikovani u biljne vitice triju listova, brojne cvjetove s laticama, povijene listove akanta i savijene vrpce plastičnije istaknutih pregiba, oblika uha. Vrpce su izvedene u bijelom plitkom reljefu, a ostali motivi urezivanjem linija u zid. Slično oblikovanje i odabir motiva prisutno je u sjeverom stubištu (Slika 15.), gdje se na svodu i zidovima uspona uz motiv vrpce i tehniku urezivanja, razaznaju motivi razgranatih stabljika vinove loze i slaka s cvjetovima, cvjetova suncokreta i plošnih školjki. Na prvom katu, to stubište krase i reljefni grb Ane Margarete Thonhausen (Slika 16.), zidove uspona i svodove plavi medaljoni u plitkom reljefu s prikazima starozavjetnih scena (Slika 13.). Na zidovima je prikazana Božja objava Mojsiju na brdu Horeb, Bogorodica s jednorogom u svom naručju, Feniks, Hram sa žrtvenikom, ptica koja pliva rijekom obraslom trskom i šašom, Noina arka koja plovi morem nakon potopa i nad kojom leti golubica s grančicom u kljunu te žrtvenik sa zrcalom u kojem se ogleda sunce, a u odrazu se razaznaje ljudski oblik. Miroslav Klemm (1988:33-44) je zaključio da se svi ovi prizori iz kršćanske ikonografije mogu simbolički razno tumačiti, zajednička im je simbolika koja upućuje na Isusa Krista, Bogorodicu, Boga Oca i kršćansku Crkvu. Tijekom radova na zgradi 2010. godine, u najistočnijoj prostoriji prizemlja sjevernoga krila otkrivena je stucco-dekoracija, na istočnom zidu, lijeva prozoru s pogledom pred ulaz u crkvu. Ona se nazire na mjestima gdje su skinuti svi slojevi kreča, a izvedbom i motivima srodna je stucco-dekoraciji zapadnoga stubišta.

Povijest izgradnje Kolegija potrebno je smjestiti u okvir dolaska, života, obrazovnoga i prosvjetiteljskoga djelovanja samostanskoga reda Družbe Isusove u gradu Varaždinu, njegova osnivača i poticatelja gradnje. Nakon završetka ratova s osmanskom vojskom, grad u XVII. i u XVIII. stoljeću doživljava politički, gospodarski, društveni, kulturni i umjetnički napredak. Opada izgradnja i obnova utvrda i jačanje obrambenoga sustava grada. Sanja Cvetnić (2009:8) je istaknula da:

“Turobnu skicu stanja u 17. stoljeću rasvjetljuje pojava naručitelja u moćnim i učenim redovničkim zajednicama – pavlinima, isusovcima, franjevcima i uršulinkama – te u feudalnim obiteljima koje su označile umjetničko naslijeđe Varaždina i okolice, ali i širega prostora sjeverozapadne Hrvatske, predvođenih veleposjedničkim grofovskim obiteljima – Draškovićima, Patačićima i Erdödyjima.”

Đurđica Cvitanović (1992:41) ističe da nakon dolaska,

“...isusovci osnivaju školske zavode, provode program duhovne obnove i pokreću stilske promjene u svim granama umjetnosti, one se najviše uočavaju u graditeljstvu i gradogradnji. U prosvjetnim zavodima Družba Isusova unaprjeđuje znanost, potiče kulturni život i okuplja građanstvo [...] Unaprijedili su izgradnju visokoškolskih ustanova. Njihovi sklopovi objedinjavaju školske zgrade i konvikte, stambeni prostor profesora i redovnika u središtu religioznih i kulturnih zbivanja. [...]”

nastojali su podignuti građevine u kojima su mogli podučavati mladež, gimnazije ili sjemeništa, i one namijenjene za život, rezidencije i kolegije s prostorijama za blagovaonicu, kuhinju, spremište, gospodarske sobe, radionice, prostorije za smještaj braće laika i slugu, staje i spremišta za kola, koje su dijelom bile smještene uz gospodarsko dvorište ili vrt, a uz njih su preuredili stan za priora ili rektora, knjižnice i redovničke spavaonice.

Godine 1628. općina grada Varaždina pozvala je isusovce u grad da dođu podučavati varaždinsku mladež. Tri godine nakon toga, u Grazu je umro nekadašnji general Sigismund Friedrich Trautmannsdorff koji je isusovcima ostavio svoj vinograd, vrt i livade u području Varaždina, a istovremeno im je kralj Ferdinand II. darovao imanje Apatovac u križevačkom području (Ilijanić, 1997:296). Miroslav Vanino (1987:330) ističe da se Trautmannsdorffov legat tumačio dvostruko: je li bio namijenjen gradačkom kolegiju ili isusovcima za osnivanje varaždinske rezidencije, misije. Nakon razrješenja tog pitanja u korist osnutka varaždinskoga Kolegija, isusovci su u Varaždin došli 1634. godine, tada su ih varaždinski gradski sudac i senatori uveli na posjede i doznacili im zemljište za crkvu, školu i kolegij (ibid.:352). Prema Krešimiru Filiću (1977:53), njihova prva rezidencija bila je kuća građanina Zgrabijaša, koju im je oporučno ostavio. Godinu dana poslije, nju su zamijenili pri kupnji kuće Petra Riđanca, nadoplativši je za tisuću ugarskih forinti. Riđančeva kuća nalazila se na mjestu današnjega ulaza u zgradu. Filić dodaje da je novokupljena kuća postala pretijesna pa je isusovcima pomogao grof Janko Drašković i 1637. godine od građanina Jakoba de Rudellisa kupio im kuću na glavnom trgu (ibid.). Ponovno, postala je pretijesna. Darovnicom Pavla Longmaghija od 20.000 forinti i dvostrukom takvom svotom koju im je oporučno za svoga života ostavila kneginja Ana Maria Lobkowitz, isusovci su 1656. godine započeli gradnju nove rezidencije, između crkve i kuće Redl. Unatoč stanci u gradnji, nova jednokatnica brzo je sagrađena, ali je devet godina poslije stradala u velikom požaru (Filić, ibid.:66). Rudolf Horvat (1993:201) je smatrao da su posljedice požara koji je zahvatio rezidenciju potaknule isusovce, superiora o. Kristofa Stadlmayera da drvene daščice na krovu zamijeni kamenima, a taj je posao povjerio “kmetu” Matthiasu Kamenighu iz grada Schleinza u Štajerskoj, ugovorenom 1671. godine. Zgrada je ponovno postala pretijesna.

Podaci da su isusovačke rezidencije s vremenom postale pretijesne, govore u prilog povećanju broja redovnika koji su u njima živjeli, to jest, o povećanju broja isusovaca koji su došli i ostali u Varaždinu da bi poticali i sudjelovali u sve rastućoj obrazovnoj misiji. Na taj je način nužno postalo povećanje i proširenje njihovoga životnog prostora.

Godine 1678. u Grazu je umrla grofica Ana Margareta Thonhausen, kćerka vrhovnoga komornika cara Ferdinanda II. grofa Baltazara Thonhausena i barunice Uršule rođ. Hollnogg, čiji su, dodao je Miroslav Vanino (1987:339), članovi obitelji osnovali sedam isusovačkih kolegija, među njima u Rijeci i Zagrebu. Za svoga života, grofica Thonhausen je oporukom iz 1672. godine varaždinskim isusovcima ostavila sav svoj imetak, dodijelivši im 40.000 forinti (ibid.:338). Iste godine general isusovačkoga reda u Rimu, Giovanni Paolo Oliva uzdignuo je varaždinsku rezidenciju na položaj kolegija i prvim rektorom postavio o. Leonarda Sabatera. Isusovci su mogli započeti izgradnju nove zgrade koju su mogli izdržati i novčano. Taj posao rektor je povjerio Štajercu Jakobu Schmerlaibu, zidarskom majstoru iz Leibnitza, s kojim je 23. rujna 1679. godine ugovorio

SLIKA 14. PORTAL ZGRADE
FAKULTETA, SNIMLJENO 26.
TRAVNJA 2011. GODINE

gradnju (Lentić-Kugli, 1977:301; Horvat, 1993:203). Ivy Lentić-Kugli (1977:39) primijetila je da se u ugovoru naručitelj obvezuje nabaviti potrebni materijal, a graditelj "da će izvesti sa svojim ljudima gradnju točno prema ustanovljenom nacrtu", istaknuvši da se nastavilo s dogradnjom postojeće zgrade, izgorjele u požaru. Radovi su završili 1691. godine i Kolegij tada dobiva izgled ranobarokne, dvokrilne zgrade izgrađene u ključ. Nakon završetka izgradnje, isusovci su dva stubišta dali ukasiti stucco-dekoracijom, za koje je Miroslav Klemm (1988:35) zaključio da se razlikuju "po formi i plasticitetu ... mada su iz istoga razdoblja", a izradu smjestio u prvu četvrtinu XVIII. stoljeća. Đurđica Cvitanović (1977:303) je pretpostavila da je autor stucco-dekoracije sjevernoga stubišta talijanski majstor Antonio Maderna ili Guiseppo Antonio Sereni, a usporedivši je sa stucco-dekoracijama u Štajerskoj Miroslav Klemm pripisao ju je majstoru Petru Zaaru (Klemm, 1988:41) ili talijanskom majstoru Antonu Josephu Quadriu (ibid.), čije je autorstvo smatrao vjerojatnijim (Klemm, 1998:118). Isusovački red ukinut je 1773. godine, tada je kraljica Marija Terezija zaplijenila svu imovinu i namijenila je za promicanje školstva i uzdržavanje siromašnih škola (Horvat, 1993:264). Upravu varaždinskoga isusovačkog sklopa tada je preuzeo grad.

Dana 25. travnja 1776. godine grad Varaždin stradao je u strahovitom požaru, u kojem je izgorio Kolegij. U sveobuhvatnoj obnovi grada, popravljala se i zgrada. Mjesec dana poslije požara, 20. lipnja, varaždinski graditelj Jacob Erber predao je troškovnik za potrebne radove na zgradi, tesarski majstor Simon Ignatz Wagner napravio je troškovnik za tesarske, a majstor Johann Michael Taxner za klesarske radove. Ivy Lentić-Kugli (1988:11-12) je dodala da je Erber umro od posljedica požara pa je građevinske radove preuzeo Taxner. Krajem te godine, Simon Ignatz Wagner je prema narudžbi gradskoga upravitelja Gasparusa Haynala i to u cilju "obnove krovišta i crkve" napravio arhitektonske snimke Kolegija, crkve i zgrade gimnazije. Njegovi nacrti, koje je objavila i opisala Đurđica Cvitanović (1975:235), prikazuju tadašnje stanje zgrade, prije zahvata izvedenih u XX. stoljeću. Prema nacrtu datiranom 19. prosinca 1776. godine (Slika 11.), zgrada je imala jednostavni dvostrešni krov, a na glavnom su pročelju dvije prozorske osi stubišta bile u razini s preostalim osima (sic!). Pred zgradom je bio podignut visoki i dugački zid s vratima koji je ograđivao prostor ispred zgrade između crkve i kuće Bakić prolazeći onim dijelom gdje je danas rub tratine s klupama.

Rudolf Horvat (1993:275) ističe da je kraljica Marija Terezija 1775. godine odredila da se na "profesorska mjesta na sveučilištima i akademijama imaju staviti svjetovni ljudi dok se obuka na gimnazijama ima povjeriti sposobnim redovnicima bilo kojega reda" pa je tako dogodine "obuku mladeži gimnazijske" povjerala hrvatskim pavlinima koji su u grad došli 1776. godine i preuzeli upravu Kolegija. U njihovo vrijeme izgrađen je portal s uklesanom godinom "1783.", sigurno radi isticanja dojma neprekinutoga obrazovnog djelovanja Kolegija, koji su nastavili pavlini. Deset godina poslije ukida se pavlinski red, a sklopom upravlja grad. Ivy Lentić-Kugli (1988:13) prenijela je prijedlog Grada da se u zgradu smjeste četiri gradske županije i gimnazija, podatak da je Kolegij u vrijeme napoleonskih ratova bio vojna bolnica (1809.) i da se u zgradu htjelo preseliti sudove i neke druge ustanove iz Zagreba (ibid.:18-19). Navela je da je unutar posljednjih dvjesto godina srušen zid pred zgradom Kolegija (ibid.:23). U tom razdoblju, zgrada Kolegija je bila nekoliko puta prenamijenjena, a tada su i zazidane arkade u prizemlju dvorišnih pročelja. Prema Miri Ilijanić (1967:65-66), u zgradi je "dugi niz godina bio smješten Ured državnih financija, a poslije je u njoj djelovao Okružni ured", a u to su vrijeme bile pomaknute dvije prozorske osi sjevernoga stubišta na glavnom pročelju što je "izvedeno na prijedlog Krešimira Filića" (Ilijanić, 1977:308). Konačnu namjenu zgrada Kolegija je dobila 1962. godine kada se u nju smješta Visoka ekonomska škola, a dvanaest godina poslije, Fakultet organizacije i informatike. Za te potrebe zgrada je adaptirana prema projektu Stjepana Planića (1967.) koji je prenamijenio prostor podruma i krovišta, kojem su dodani prozori uvučeni u zidnu masu zbog jačega osvjetljenja prostorija (Ivančević, 1988:73-81). Nakon ovih radova, zgrada je u drugoj polovici XX. stoljeća sve do danas nekoliko puta obnavljana.

Značaj zgrade nekadašnjega Isusovačkoga kolegija u urbanističkom razvoju Varaždina u drugoj polovici XVII. stoljeća, kao primjer arhitekture ranobaroknih značajki sadržanih u masivnom zdanju i jednostavnom oblikovanju pročelja rastvorenom nizom prozorskih osi, uloge u obrazovnoj djelatnosti reda Družbe Isusove u Hrvatskoj, potaknuo je istraživače da u svojim istraživanjima obuhvate važnost zgrade i njezine izgradnje, zasebno, u okviru razvoja urbanizma Varaždina ili arhitekture isusovačkih građevina u Hrvatskoj. Osvrnuli su se pritom na izvornu funkciju zgrade imajući na umu njezine prenamijenjene nakon ukinuća isusovačkoga reda. U osvrtu na prenamjenu zgrade prema "uspješnom" projektu Stjepana Planića, Radovan Ivančević (1988:74) je istaknuo da je povijesni kontinuitet funkcije Kolegija – neprekinute obrazovne djelatnosti predavača, tada isusovaca – danas postignut smještajem visokoškolske ustanove u zgradu Kolegija.

SLIKA 15. SJEVERNO STUBIŠTE ZGRADE FAKULTETA

Fakultet organizacije i informatike u zgradi i obnova zgrade

PROFESSOR EMERITUS MIROSLAV ŽUGAJ

U isusovačkom kolegiju bili su smješteni niz godina poslije 1945. godine okružni sud, gruntovnica, katastar i dr. Budući da je zgrada 50-ih godina XX. st. bila u derutnom stanju, procijenjeno je da ju treba napustiti i prići izgradnji nove zgrade Općinskog i Okružnog suda u Varaždinu. Godine 1962. osnovana je Viša ekonomska škola koja je, nakon završetka te nove zgrade i preseljenja pravosudnih organa u nju, dobila na korištenje dvije dvorane i dva ureda (jedan za direktora, a drugi za ostale nastavnike) u zgradi bivšeg Isusovačkog kolegija. Ulaskom u te prostore Viša ekonomska škola počinje s rekonstrukcijama i uređenjem prostora za potrebe nastave (Ređep, 2004a:33).

U razdoblju od 1963. do 1967. godine pristupilo se uređivanju prostora s južne strane zgrade i to grubom uređenju i izolaciji podruma s namjenom za smještaj arhive (prvotno kotlovnice) i skladišta restorana. Godine 1970. do 1971. nastavljeno je s uređivanjem podruma s istočne i zapadne strane zgrade. Izolirane su vanjske i unutarnje strane zidova i otkopana je zemlja s južne strane zgrade te su učvršćeni temelji radi ulegnuća i potresa. Betonirani su zidovi i prostor ispred južnog dijela ulaska u podrum, a izgrađeno je i stubište s vanjske strane ulaska u podrum. Uređeni su i restoran, skriptarnica, sanitarni čvor, kanalizacija, prostor za studentski zbor, hodnik i jedna predavaonica (sve do 1974. godine). U razdoblju 1970. do 1971. izvedena je izmjena drvene konstrukcije krova na južnom krilu te prva izmjena crijepa. Centralno grijanje na plin uvedeno je 1975. godine. Devedesetih godina XX. st. obavljeno je drugo prekrivanje cijelog krovišta i izmjena greda i letava.

Koncem 70-ih godina XX. st. zamijenjeni su svi prozori na zgradi (110 prozora), koji su se otva-

SLIKA 16. GRB ANE MARGARETE THONHAUSEN, SJEVERNO STUBIŠTE ZGRADE FAKULTETA

rali prema van, prozorima koji se otvaraju prema unutra i kojima su dodani neki novi detalji. Izmijenjena su sva drvena stubišta, promijenjeni su parketi u kabinetima, uređena je fasada i stavljani su novi žlijebovi i gromobrani. Restaurirana je štukatura između 1. i 2. kata. Prema riječima restauratora, na štukaturi je bilo čak 13 slojeva vapna. Uređeno je dvorište i parkiralište te zelena površina. Posebno su uređena originalna drvena vrata prema glavnom varaždinskom trgu te prostori i dvorane u prizemlju.

Zgrada u Habledićevoj ulici također je stavljena u funkciju. Dobiven je prostor za laboratorije u kojima se izvode vježbe, no u tom dijelu zgrade smještena je i Jedinica za tehničku pomoć izvođenja nastave. Prostorije za rad stručnih službi, dekanat, knjižnica i čitaonica uređene su na 1. katu. Na 2. katu uređeno je 10 kabineta te dvorane 2, 3, 6, 7 i 8. Dvorana 1, koja je najveća dvorana na Fakultetu, 2000. godine temeljito je rekonstruirana i preuređena te se od tada u nju može smjestiti 200 studenata. Novi namještaj stavljen je u sve predavaonice i ponovno je preuređeno parkiralište. Godine 2002. sanirano je prizemlje. Uređena je dvorana 9 koja je klimatizirana (jer je smještena u podrumu). Osim toga, saniran je i cjelokupni sanitarni čvor u podrumu.

Prizemlje je također sanirano s dvoranama 5 i 10. Uređeni su prostori za organiziranje simpozija, skriptarnica, reprografija, telefonska centrala i stan domara. Sve gromobranske, električne i telefonske instalacije su obnovljene / izmijenjene. Sve su prostorije umrežene čime je omogućena i računalna komunikacija.

U godinama 2003. i 2004. uređeno je potkrovlje u zgradi koja je okrenuta prema Habledićevoj ulici. Time je dobiveno 13 novih kabineta za nastavnike. Također se pristupilo novoj obnovi podrumskih prostora te je postavljena klimatizacija, a najveći pothvat predstavljalo je preseljenje knjižnice i čitaonice u podrum. Zbog vlage podrum se moralo temeljito sanirati. To se postiglo otkopavanjem i saniranjem temelja u cijeloj dužini uz Centar Poje. Osim toga, zamijenjen je stari namještaj novim namještajem. Pročelje zgrade prema Pavlinskoj ulici obnovljeno je. Prostor za studentsku referadu također je obnovljen i uređen te je ona preseljena u prizemlje. Dekanat i ostale službe Fakulteta također su preseljeni na lokacijski bolja mjesta.

Godine 2005. obavljani su adaptacija sanitarnog čvora, sanacija prepumpne stanice, postavljena je pomična staklena stijena na ulazu u zgradu Fakulteta, klimatizirano je potkrovlje te su načinjeni bitni popravci u pojedinim prostorijama. Dio sredstava uložen je i u informatičku opremu, mrežnu opremu, opremu za video nadzor, telefonsku centralu te namještaj. Obavljena je i sanacija dimnjaka zgrade.

Izmjena dijela drvene konstrukcije krovništva potkrovlja zgrade obavljena je 2008. godine, a manji građevinski radovi (tekuće i investicijsko održavanje) su obavljeni i 2010. i 2011. godine.

Sve do sada rečeno odnosi se na glavnu zgradu Fakulteta (Pavlinska 2). Ulaskom Fakulteta u prostor bivše glazbene škole (Kralja Petra Krešimira IV.), Fakultet je morao ulagati određena sredstva i u uređenje tog prostora. Tako je, npr., 2007. godine radio na uređenju krovništva zgrade i na radovima limarije, a 2009. godine obavljena je sanacija kotlovnice. Godine 2012. obnovljeno je i glavno stubište ulaska u zgradu.

Prema svemu dosad navedenom može se zaključiti da je Fakultet od ulaska u zgradu (1962. godine) do danas u nju kontinuirano ulagao značajna sredstva. Zahvaljujući tim ulaganjima, danas je zgrada, unatoč svojoj višestoljetnoj povijesti, u sasvim dobrome stanju.

Upravljanje Fakultetom organizacije i informatike

TATJANA ZRINSKI, DIPL.IUR.

Tijela upravljanja

Od osnutka Više ekonomske škole do danas naša ustanova i grad Varaždin preživjeli su brojne društvene i zakonodavne promjene. Te su promjene, ali i promjene uslijed rasta i razvoja Fakulteta do jedne od vodećih visokoškolskih ustanova u Hrvatskoj, uvjetovale i promjene u nazivima i funkcijama tijela upravljanja.

Nakon osnivanja Više ekonomske škole 30. lipnja 1962. godine konstituiran je prvi Savjet Više ekonomske škole. Savjet Više ekonomske škole djelovao je do rujna 1965. godine, kada je funkciju Savjeta počela obavljati Radna zajednica Škole, da bi Savjet bio ponovno konstituiran 27. ožujka 1971. godine. U Savjetu Fakulteta radnici Fakulteta ostvarivali su zajednička samoupravna prava i dužnosti putem predstavnika.

Vijeće nastavnika, kojeg su sačinjavali svi nastavnici i suradnici škole te predstavnici studenata Škole, bilo je izvršni organ Škole. Prva sjednica Vijeća nastavnika Više ekonomske škole općeg smjera u Varaždinu održana je 12. listopada 1962. godine.

Rukovodeću funkciju Više ekonomske škole obavljao je direktor Škole. Direktor Škole neposredno je rukovodio i organizirao rad u Školi. Birao ga je Savjet iz redova nastavnika Škole, na prijedlog Vijeća nastavnika.

Kao početak rada Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu smatra se dan konstituiranja Znanstveno-nastavnog vijeća Fakulteta 18. prosinca 1974. godine. Znanstveno-nastavnom djelatnošću Fakulteta rukovodio je Dekan Fakulteta, a Znanstveno nastavno vijeće Fakulteta organizacije i informatike bilo je stručni organ Fakulteta nadležan za organizaciju i koordinaciju znanstvenog i nastavnog rada na Fakultetu. Znanstveno-nastavno vijeće sačinjavali su svi nastavnici, predstavnici suradnika i predstavnici studenata.

Savjet Fakulteta bio je osnovan kao organ upravljanja radom i poslovanjem Fakulteta dok je Dekan bio poslovodni organ Fakulteta.

Zakonskim izmjenama u području visokog obrazovanja 1996. godine (Zakon o visokim učilištima) tijela Fakulteta postala su Dekan i Fakultetsko vijeće. Funkcija Dekana je upravljanje Fakultetom te je njegov čelnik i voditelj, dok je Fakultetsko vijeće stručno vijeće Fakulteta.

Dekanu u radu pomažu prodekani i tajnik Fakulteta koji čine Poslovodni kolegij Fakulteta (Tablica 1.).

Navedena tijela upravljanja zadržala su se do danas.

DIREKTORI VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE

1. **ALEKSANDAR BERGSTEIN**, šk. god. 1962./1963. i 1963./1964.
2. **IVAN KOCIJAN**, šk. god. 1964./1965. i 1965./1966.
3. **ALEKSANDAR BERGSTEIN**, šk. god. 1966./1967. i 1967./1968.
4. **JURAJ MARTIČEVIĆ**, šk. god. 1968./1969.
5. **FRANJO RUŽA**, šk. god. 1969./1970.
6. **STJEPAN MIHALIĆ**, šk. god. 1970./1971. i 1971. do prosinca iste godine
7. **IVAN KOCIJAN**, prosinac 1971./ kolovoz 1972.
8. **ZVONIMIR GABUD**, rujna 1972./svibanj 1974.
9. **FRANJO RUŽA**, svibanj 1974./ 18. prosinac 1974.

Dekani Fakulteta organizacije i informatike

PROFESSOR EMERITUS FRANJO RUŽA

Rođen je 26. listopada 1931. godine u Svetom Roku (danas Novo Selo Rok). Nižu gimnaziju i srednju školu završio je u Čakovcu gdje je maturirao na Ekonomskoj školi 1950. godine. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1958. godine. Godine 1962. izabran je najprije za predavača, a potom za profesora na Višoj ekonomskoj školi u Varaždinu. Na novoosnovanom Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu Matičarska komisija Sveučilišta u Zagrebu bira ga u zvanje izvanrednog profesora. Za redovitog profesora izabran je 1980. godine. Godine 1998. biran je u trajno zvanje redovitog profesora.

Kao autor i suautor objavio je više knjiga te znatan broj znanstvenih i stručnih radova. Otišao u mirovinu 2002. godine. Godine 2005. je izabran u počasno zvanje professor emeritus.

PROF.DR.SC. STJEPAN MIHALIĆ

Rođen je 28. kolovoza 1927. godine u Čakovcu. Gimnaziju je završio 1948. godine u Varaždinu, a Ekonomski fakultet u Zagrebu 1964. godine. Doktorsku disertaciju obranio je 1972. godine na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Godine 1964. izabran je za asistenta iz predmeta "Organizacija poduzeća s upravljanjem" na Višoj ekonomskoj školi u Varaždinu, a godinu dana kasnije izabran je za predavača iz istog predmeta. U zvanje profesora više škole izabran je 1968. godine. Na Fakultetu organizacije i informatike Varaždin godine 1975. izabran je za izvanrednog profesora iz predmeta "Studij i vrednovanje rada". Objavio je preko 40 radova u znanstvenim i stručnim časopisima. Umro je 1979. godine.

PROF.DR.SC. STJEPAN BRATKO

Rođen je 19. kolovoza 1945. godine u Družbincu, tadašnja općina Varaždin. Osnovnu školu završio je u Petrijancu, a Gimnaziju u Varaždinu. Fakultet političkih znanosti upisao je 1964. i završio 1968. godine. Znanstveni stupanj magistra ekonomskih znanosti stekao je 1972. godine iz "Teorije i politike marketinga" na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. Na istom fakultetu iz područja marketinga godine 1978. stekao je akademski stupanj doktora ekonomskih znanosti.

Za predavača Fakulteta organizacije i informatike za tržišnu grupu predmeta izabran je 1974. godine, a 1980. godine izabran je u zvanje izvanrednog profesora, da bi 1998. godine bio izabran u zvanje redovitog sveučilišnog profesora.

Kao samostalni autor objavio je 114 radova, od čega 34 znanstvena. Objavio je 6 knjiga (3 samostalno i 3 u suautorstvu). Umro je 2001. godine.

SLIKA 17. PROFESSOR EMERITUS
FRANJO RUŽA

SLIKA 18. PROF.DR.SC. STJEPAN MIHALIĆ

SLIKA 19. PROF.DR.SC. STJEPAN BRATKO

PROFESSOR EMERITUS MIROSLAV ŽUGAJ

Rođen je 3. ožujka 1940. godine u Humljanima (Virovitičko-podravska županija). Gimnaziju je završio u Osijeku 1958. godine. Diplomirao je na Poljoprivrednom fakultetu u Zagrebu 1963. godine, magistrirao na Fakultetu ekonomskih nauka u Zagrebu 1971. godine, a doktorirao 1974. godine na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, koji je tada bio članica Sveučilišta u Zagrebu.

Za docenta je izabran 1974. godine, za izvanrednog profesora 1978. godine na Ekonomskom fakultetu u Osijeku i 1980. godine na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu. U zvanje redovitog profesora biran je 1985. i 1990. godine. U trajno zvanje redovitog profesora izabran je 1996., a potvrđen na Senatu Sveučilišta u Zagrebu 1997. godine. Biran je u polju ekonomskih znanosti, a od 1990. godine i u polju informacijskih znanosti. Autor je 5 knjiga, suautor 19 knjiga i preko 300 stručnih i znanstvenih radova. Otišao je u mirovinu 2010. godine, a 2011. godine izabran je u počasno zvanje professor emeritus.

PROF.DR.SC. BORIS ZVER

Rođen je 17. studenog 1940. godine u Sestrancu, općina Lepoglava. Osnovnu školu završio je u Lepoglavi 1955. godine, a Srednju ekonomsku školu u Čakovcu 1959. godine. Ekonomski fakultet u Zagrebu upisao je 1960. godine, a diplomirao na istom Fakultetu 1965. godine.

Poslijediplomski studij "Poslovno upravljanje u udruženom radu" završio je na Fakultetu za vanjsku trgovinu u Zagrebu i magistrirao 1978. godine. Doktorsku disertaciju obranio je na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu 1981. godine. Godine 1998. biran je u trajno zvanje redovitog profesora.

Autor je jedne knjige, suautor više knjiga, a objavio je i veći broj znanstvenih i stručnih radova. Otišao je u mirovinu 2007. godine.

PROFESSOR EMERITUS BORIS AURER

Rođen je 1931. godine u Zagrebu gdje je završio gimnaziju. Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1957. godine, a doktorirao 1972. godine na istom Fakultetu. U zvanje znanstvenog suradnika izabran je 1973. godine, a 1982. godine u zvanje višeg znanstvenog suradnika. Za izvanrednog profesora izabran je 1982. godine na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na temelju pozitivnog mišljenja Znanstveno-nastavnog vijeća Elektrotehničkog fakulteta u Zagrebu. U znanstvenoistraživačko zvanje znanstveni savjetnik u znanstvenom području informacijske znanosti izabran je 1989. godine. Za redovitog profesora na Fakultetu organizacije i informatike Varaždin izabran je u srpnju 1992. godine, a u trajno zvanje izabran je 1998. godine.

Umirovljen je 2001. godine, a 2002. godine izabran je u počasno zvanje professor emeritus.

SLIKA 20. PROFESSOR EMERITUS MIROSLAV ŽUGAJ

SLIKA 21. PROF.DR.SC. BORIS ZVER

SLIKA 22. PROFESSOR EMERITUS BORIS AURER

PROF.DR.SC. TIHOMIR HUNJAK

Rođen je 8. lipnja 1949. godine u Varaždinu. Osnovnu školu završio je u Prelogu, a Gimnaziju u Čakovcu. Godine 1974. diplomirao je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, smjer Praktična matematika. Poslijediplomski studij upisao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu gdje je magistrirao 1981. godine. Doktorat iz matematike stekao je 1991. godine. Za asistenta iz predmeta "Matematika" i "Matematika za ekonomiste" biran je prvi put 1975. godine. Godine 1988. izabran je u zvanje znanstvenog asistenta iz područja informacijskih znanosti, a 1993. godine u zvanje znanstvenog suradnika iz područja matematike. U zvanje docenta biran je 1993. godine, u zvanje izvanrednog profesora 1998. godine, a u zvanje redovitog profesora 2008. godine.

Suautor je 3 knjige, 9 fakultetskih udžbenika i skripata te jednog sveučilišnog udžbenika. Objavio je preko 50 znanstvenih i stručnih radova.

U travnju 2002. godine odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu izabran je za prorektora za poslovanje i time postao prvi nastavnik varaždinskih fakulteta koji je obnašao jednu od najviših funkcija na Sveučilištu u Zagrebu.

PROF.DR.SC. ŽELJKO HUTINSKI

Rođen je 29. svibnja 1952. godine u Vrbovcu. Osmogodišnju i Srednju tehničku školu elektro-smjera završio je u Varaždinu. Nakon završene srednje škole upisao je Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu na kojem je diplomirao 1977. U veljači 1978. godine zaposlio se na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu u svojstvu asistenta. Magistrirao je 1982. godine na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Doktorsku disertaciju obranio je 1991. godine pri Fakultetu organizacije i informatike. U zvanje docenta izabran je 1991. godine. U zvanje izvanrednog profesora u polju informacijskih znanosti izabran je 1997. godine te u isto zvanje ponovno izabran 2003. godine. Godine 2007. izabran je u zvanje redovitog profesora, a 2012. godine u trajno zvanje redovitog profesora.

Kao autor i suautor objavio je više knjiga te znatan broj znanstvenih i stručnih radova.

PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA

Rođen je 24. svibnja 1958. godine u Osijeku. Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu u prosincu 1980. godine. Na istom je fakultetu magistrirao u srpnju 1986. godine, doktorsku disertaciju s temom iz područja konceptualnog modeliranja informacijskih sustava obranio je u prosincu 1993. godine na Fakultetu organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu. Godine 1988. izabran je u zvanje asistenta, a godine 1997. u zvanje docenta za znanstveno polje informacijskih znanosti. U zvanje izvanrednog profesora izabran je 2004. godine, a 2009. godine u zvanje redovitog profesora. Autor je i suautor šezdesetak znanstvenih i stručnih radova te nekoliko knjiga.

SLIKA 23. PROF.DR.SC. TIHOMIR HUNJAK

SLIKA 24. PROF.DR.SC. ŽELJKO HUTINSKI

SLIKA 25. PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA

SLIKA 26. POSLOVODNI KOLEGIJ FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE U RAZDOBLJU LISTOPAD 2005. – RUJAN 2007. S LIJEVA NA DESNO: PROF.DR.SC. DRAGUTIN KERMEK (PRODEKAN ZA NASTAVU), TATJANA ZRINSKI, DIPL.IUR. (TAJNICA FAKULTETA), PROF. DR.SC. ŽELJKO HUTINSKI (DEKAN), PROF.DR.SC. NEVEN VRČEK (PRODEKAN ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD)

SLIKA 27. POSLOVODNI KOLEGIJ FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE U RAZDOBLJU LISTOPAD 2007. – RUJAN 2011. S LIJEVA NA DESNO: PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA (PRODEKAN ZA POSLOVANJE), PROF.DR.SC. BLAŽENKA DIVJAK (PRODEKANICA ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD DO STUDENOG. 2010.), PROF.DR.SC. TIHOMIR HUNJAK (DEKAN), TATJANA ZRINSKI, DIPL. IUR. (TAJNICA FAKULTETA), PROF.DR.SC. DRAGUTIN KERMEK (PRODEKAN ZA NASTAVU), NEDOSTAJE PROF.DR.SC. DIANA ŠIMIĆ (PRODEKANICA ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD OD PROSINCA 2010.)

SLIKA 28. POSLOVODNI KOLEGIJ FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE U RAZDOBLJU LISTOPAD 2011. – RUJAN 2013. S LIJEVA NA DESNO: DOC.DR.SC. ZLATKO ERJAVEC (PRODEKAN ZA NASTAVU), DOC.DR.SC. NINA BEGIČEVIĆ REDEP (PRODEKANICA ZA POSLOVANJE), PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA (DEKAN), PROF.DR.SC. DIANA ŠIMIĆ (PRODEKANICA ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD), NEDOSTAJE TATJANA ZRINSKI, DIPL.IUR. (TAJNICA FAKULTETA)

Strateško upravljanje i strateški dokumenti Fakulteta organizacije i informatike

OPERATIVNO UPRAVLJANJE FAKULTETOM

Već od 1962. godine kada je osnovana Viša ekonomska škola Varaždin donijeti su bitni dokumenti vezani uz područje uvjeta rada škole (kako kadrovskih tako i materijalnih) te programa studija.

Godine 1973. započelo se s izradom Elaborata o konstituiranju Više ekonomske škole Varaždin u Fakultet organizacije i informatike. Elaborat je bio završen u lipnju 1974. godine. Temeljem izrađenih potrebnih dokumenata i Odluke Zbora radnih ljudi od 28. lipnja 1974. godine stvorili su se uvjeti za podnošenje zahtjeva Sveučilištu u Zagrebu radi davanja odobrenja za prerastanje Više ekonomske škole Varaždin u Fakultet organizacije i informatike.

Provedene radnje stvorile su uvjete da se pristupi potpisivanju Odluke o osnivanju Fakulteta organizacije i informatike što je učinjeno 9.12.1974. godine. Nakon osnivanja Fakulteta pokrenut je i postupak za verifikaciju Fakulteta kao znanstvene organizacije te je Republički savjet za znanstveni rad dana 17. siječnja 1977. godine donio rješenje o upisu Fakulteta organizacije i informatike u Registar znanstvenih organizacija udruženog rada i znanstvenih jedinica.

Godine 1982. donijet je Zakon o usmjerenom obrazovanju kojim je bila utvrđena obveza usklađenja djelatnosti, organizacije i općih akata svih ustanova usmjerenog obrazovanja. Temeljem navedenog 1983. godine donijet je novi Statut Fakulteta organizacije i informatike.

Zakonom o visokim učilištima i Zakonom o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti iz 1996. godine došlo je do novih organizacijskih promjena u sustavu znanosti i visokog obrazovanja s kojima se u svom radu i djelatnosti trebao uskladiti i Fakultet organizacije i informatike.

Donošenjem novog Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju 2003. godine stekli su se uvjeti za izradu novih akata Fakulteta pa je tako 2005. godine donesen Statut Fakulteta organizacije i informatike koji je usklađen sa Zakonom i Statutom Sveučilišta u Zagrebu. Statut Fakulteta dopunjen je i izmijenjen 2008. godine. Statut uređuje ustrojstvo, djelatnost i poslovanje Fakulteta, ovlasti i način odlučivanja fakultetskih tijela, ustrojavanje i izvođenje studija, status nastavnika, suradnika i drugih zaposlenika, status studenata i druga pitanja od značaja za Fakultet. Ustrojstvo Fakulteta detaljnije je uređeno i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i ustroju radnih mjesta.

Uvjeti upisa, ustrojstvo, izvođenje i izvedba studija, njihovo trajanje te obveze, prava i odgovornosti studenata i nastavnika, kao i pravila studiranja na prediplomskim, diplomskim, poslijediplomskim specijalističkim i poslijediplomskom doktorskom studiju uređeni su pravilnicima. Pravilnicima je uređen i način prijavljivanja, izrade i ocjenjivanja te sadržaj i oblik završnih, diplomskih, specijalističkih i doktorskih radova kao i način polaganja odgovarajućih ispita.

Na Fakultetu organizacije i informatike primjenjuje se Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu, čija je primjena dodatno pojašnjena Etičkim pravilima o plagiranju, autorstvu i sukobu interesa koje je Fakultetsko vijeće donijelo 2011. godine. Pitanja odgovornosti studenata i drugih polaznika Fakulteta za neispunjavanje obveza studija, nepoštivanje zakonskih i drugih propisa i odluka, nadležnost za pokretanje postupka, vođenje postupka i način rada i odlučivanja Stegovnog suda uređeni su Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti studenata i drugih polaznika Fakulteta organizacije i informatike od 2004. godine.

Fakultet redovito, prigodom proslave obljetnice osnutka, dodjeljuje nagrade i priznanja za životno djelo, za posebna postignuća u znanstvenom i nastavnom radu, za uspješnog mladog znanstvenika, za uspješno mentorstvo, za izuzetno zalaganje nenastavnog osoblja i Dekanovu nagradu najboljim studentima. Uvjeti i način dodjeljivanja nagrada uređeni su Pravilnikom o nagradama i priznanjima. Od 2009. godine Fakultet dodjeljuje i Povelju „Prijatelj FOI-a“ stranim znanstvenicima koji su doprinijeli međunarodnoj prepoznatljivosti i afirmaciji Fakulteta. U skladu s odredbama Pravilnika o osnovama financiranja Sveučilišta u Zagrebu i Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje, vlastiti prihodi ostvareni na tržištu koriste se između ostalog i za stimulaciju zaposlenicima temeljem rezultata rada, što je uređeno Pravilnikom o raspodjeli vlastitih prihoda Fakulteta organizacije i informatike od 2010. godine. Na taj se način potiču nastavnici na poboljšanja nastavnih programa i materijala, na pisanje i objavljivanje sveučilišnih

udžbenika, na objavljivanje znanstvenih radova referiranih u prestižnim međunarodnim indeksnim publikacijama, na prijavljivanje međunarodnih projekata, a iz vlastitih se prihoda financira i rad na internim projektima za unapređenje rada Fakulteta.

STRATEŠKO UPRAVLJANJE FAKULTETOM

Uz dokumente koji uređuju operativno upravljanje Fakultetom, Fakultet je donio i ključne dokumente koji čine temelj njegovog strateškog upravljanja. Ovi dokumenti su naročito: Strateški plan razvoja FOI 2010.-2014., Strategija kvalitete i Strategija e-učenja.

Sukladno statutima Sveučilišta i Fakulteta, osnovni strateški dokument fakulteta je Program rada Dekana. Međutim, taj je dokument vremenski ograničen trajanjem mandata dekana te ne daje temelj kontinuitetu strateškog usmjerenja. Zbog toga za oblikovanje svog dugoročnijeg razvoja Fakultet primjenjuje i strateško planiranje. Strateški plan danas je potreba svakog dobro uređenog poslovnog sustava, time i FOI-a. Odgovori na pitanja gdje je FOI danas, gdje želi biti u neposrednoj budućnosti i kako će tamo doći, prvenstveno su njegova interna potreba. Strateški plan FOI-a definira viziju, misiju i vrijednosti FOI-a te strateške ciljeve (FOI, 2010):

Vizija

FOI je nacionalni fakultet za izvrsnost u obrazovanju, znanstveno-istraživačkom radu i transferu znanja u primjenu u području organizacije, informatike te komplementarnim područjima.

Misija

- Provođenje znanstvenih istraživanja u informacijsko-komunikacijskoj znanosti, ali i u drugim znanostima u kojima istražuju znanstvenici FOI-a, a koja se provode u okviru međunarodnih i domaćih znanstvenih i razvojnih projekata i rezultiraju primjenom u nastavnom procesu i transferom znanja u praksu;
- Provođenje prepoznatljivih i akreditiranih studija informatike, organizacije i ekonomije na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini te za potrebe cjeloživotnog obrazovanja;
- Poticanje, organiziranje i izvođenje primijenjenih projekata te prijenos poznatih i novostvorenih znanja prema gospodarstvu, javnim službama i društvu u cjelini.

Vrijednosti

- Kompetentno nastavno osoblje, koji su lideri u svojim znanstvenim i stručnim područjima u Republici Hrvatskoj i imaju nacionalnu i međunarodnu reputaciju/ugled;

SLIKA 29. POZDRAVNI GOVOR REKTORA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU PROF.DR.SC. ALEKSA BJELIŠA NA DANU FAKULTETA 2011. GODINE

- Dosadašnje reference FOI-a koje jamče najvišu razinu kvalitete u nastavi, primijenjenim istraživanjima i transferu znanja u primjenu;
- Ugodna sredina za boravak (barokni grad duge povijesti, tradicije i kulture) kao i prestižno mjesto studiranja;
- Brzo zaposlenje nakon dovršetka studija kao i mogućnost permanentnog daljnjeg obrazovanja;
- Jaka infrastrukturna potpora ostvarenju temeljnih djelatnosti FOI-a;
- Briga o studentima i njihovom standardu.

Strateški ciljevi FOI-a

Na osnovi svoje misije, vizije i vrijednosti, FOI je provođenjem suvremenog strateškog planiranja definirao svoje strateške ciljeve za tri ključne djelatnosti: znanstvenoistraživački rad, nastavu i transfer znanja u praksu. Za svaki strateški cilj temeljem SWOT analize, određene su konkretne strategije za ostvarenje ovih ciljeva kao i odgovarajuće strateške inicijative. Nositelji realizacije strategije su: Fakultetsko vijeće, Poslovodni kolegij i dekan.

Nositelj strateškog upravljanja fakultetom bilo je povjerenstvo u sastavu: prof.dr.sc. Josip Brumec, prof.dr.sc. Blaženka Divjak, prof.dr.sc. Željko Dobrović, prof.dr.sc. Tihomir Hunjak, prof.dr.sc. Dragutin Kermek, prof.dr.sc. Zdravko Krakar (predsjednik), prof.dr.sc. Vjeran Strahonja i prof.dr.sc. Neven Vrčjek, a u njegovom radu sudjelovali su i doc.dr. Nina Begičević, doc.dr.sc. Kornelije Rabuzin te studenti Sanja Dujmović i Katarina Pažur.

Fakultet organizacije i informatike već 2006. godine je osnovao Povjerenstvo za e-obrazovanje, a na izradi Strategije e-učenja FOI-a posebno su radile prof.dr.sc. Blaženka Divjak i dr.sc. Nina Begičević. Zahvaljujući njihovom zalaganju FOI je prvi hrvatski fakultet koji je donio vlastitu **Strategiju e-učenja** 2007. godine. Strategijom su definirani strateški ciljevi Fakulteta u području primjene e-učenja:

- unaprijediti kvalitetu obrazovnog procesa i ishoda učenja;
- osposobiti studente — buduće građane društva znanja za cjeloživotno učenje;
- omogućiti bolji i širi pristup obrazovanju potencijalnim studentima;
- osigurati izlazak na međunarodno tržište – internacionalizacija obrazovanja i istraživanja u području eučenja.

Misija uvođenja eučenja na Fakultetu je: „Sustavno uvođenje eučenja na FOI-u doprinosi unapređenju kvalitete nastavnog, ali i istraživačkog procesa, poslovnoj poziciji FOI-a, razvoju kadrova na instituciji te uključivanju u suvremene tokove razvoja i korištenja cjeloživotnog učenja.“ Na Fakultetu se razvija i primjenjuje hibridna ili mješovita nastava koju čini kombinacija klasične nastave u učionici i nastave uz pomoću tehnologija, pri čemu je Strategija eučenja definirala FOI razine eučenja te ciljeve i pokazatelje uspješnosti. Zahvaljujući sustavnoj provedbi ove strategije, svi kolegiji na Fakultetu podržani su digitalnim sadržajima u sustavu za upravljanje eučenjem Moodle, a naši su nastavnici redoviti dobitnici nagrada Sveučilišta u Zagrebu za najbolje ekologije.

Kvaliteta i osiguranje kvalitete na Fakultetu organizacije i informatike

INICIJALIZACIJA RAZVOJA KVALITETE INFORMATIČKE STRUKE

Fakultet organizacije i informatike već je pred dvadeset godina počeo razvijati kompetencije i istraživanja u području kvalitete informatičke struke. Izučavanje kvaliteta informatičkih proizvoda i procesa započelo je još 1992. godine. Predmet interesa nastave i istraživanja bile su strokovne norme, modeli zrelosti u proizvodnji programske opreme i procesi upravljanja kvalitetom u informatičkim tvrtkama. U to vrijeme stečena znanja počela su se primjenjivati i u praksi kroz realizaciju projekata za gospodarstvo i javni sektor. Fakultet je bio inicijator osnivanja Hrvatske udruge za kvalitetu u informatici, a prof.dr.sc. Zdravko Krakar bio je njezin inicijator i višegodišnji predsjednik. Već su 1995. godine u nastavni program poslijediplomskog znanstvenog studija uvedeni predmeti Upravljanje kvalitetom i Integrirani sustavi upravljanja koji su se izvodili više godina. Izradom novog nastavnog plana i programa prema bolonjskom procesu na diplomskom studiju Informacijski sustavi ustrojen je kolegij Upravljanje kvalitetom i metrike u informatici, a na prediplomskom studiju Ekonomika poduzetništva kolegij Upravljanje kvalitetom. Do danas je na Fakultetu u vezi s problematikom kvalitete izrađeno više desetaka diplomskih radova, 15-tak magistarskih radova i nekoliko disertacija.

FOI I NACIONALNI PROJEKTI OSIGURANJA KVALITETE VISOKOŠKOLSKIH INSTITUCIJA (2004. – 2008.)

Uviđajući potencijal FOI-a u području razvoja kvalitete visokoškolskih institucija, Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske povjerila mu je dva projekta čiji su ciljevi bili unapređenje kvalitete visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Prvi projekt pod nazivom *Referalni centar za upravljanje kvalitetom u institucijama visokog školstva* vodio je prof.dr.sc. Neven Vrček, a drugi pod nazivom *Ishodi učenja u visokom školstvu* vodila je prof.dr.sc. Blaženka Divjak. Članovi oba projektne tima bili su pretežito djelatnici FOI-a. Treba spomenuti i projekte Sveučilišta u Zagrebu koji su se odnosili na temu kvalitete visokoškolskih institucija, npr. Tempus projekt *Development of Quality Assurance Systems in Higher Education (QUASYS)* kojeg je vodila prof.dr.sc. Jasna Helena Mencer od 2002. godine, a u kojima je sudjelovao i FOI.

FORMALNI POČETAK OBLIKOVANJA SUSTAVA KVALITETE FOI-A (2005.–2007.)

Napori za cjelovitim sustavom upravljanja kvalitetom na FOI-u datiraju od 2005. godine kada je odlukom Dekana osnovano Inicijalno povjerenstvo za upravljanje kvalitetom (7. listopada 2005.). Analizirane su tada raspoložive norme i modeli kvalitete (ISO 9001, TEDQUAL i dr.). Kako se za područje visokog obrazovanja tada još nije znalo kojim će smjerom krenuti primjena standarda kvalitete u Hrvatskoj, FOI je bio inicijator pokretanja projekta Referalnog centra za kvalitetu Sveučilišta u Zagrebu, čiji je cilj bio objedinjavanje znanja, resursa i napora na Sveučilištu.

Ministri zemalja Europske unije, sudionici bolonjskog procesa, Berlinskim su priopćenjem 2003. godine zatražili od Europske mreže za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (eng. *European Network for Quality Assurance in Higher Education — ENQA*) da razvije skup normi, postupaka i preporuka za osiguranje kvalitete. Rezultat je bio izvještaj, objavljen početkom 2005. godine pod naslovom *Norme i smjernice za osiguranje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja* (eng. *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area —* ili skraćeno *European Standards and Guidelines*, odnosno *ESG*). To znači da 2005. godine još nije postojala praksa primjene ESG normi pa je FOI kao osnovu za razvoj svog sustava kvalitete koristio normu ISO 9001, temeljem koje je izradio i usvojio dokumentaciju koju takav sustav traži: poslovnik i 16 procedura kvalitete. Iako je uspostavljen inicijalni sustav upravljanja kvalitetom, odlučeno je da se ne ide na formalnu certifikaciju sustava dok se u Hrvatskoj i

SLIKA 30. POVJERENSTVO ZA OSIGURANJE I UNAPREĐENJE KVALITETE FOI-A. S LIJEVA NA DESNO PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA (DEKAN), PROF.DR.SC. TIHOMIR HUNJAK, IVA GREGUREC, MAG.OEC., BERNARDA KOS, MAG.INF., DIPL.KNJIŽ., VATROSLAV MILEUSNIĆ, IVAN ŽUGAJ, MAG.INF. (VANJSKI DIONIČ), DOC.DR.SC. SANDRO GERIĆ, TATJANA ZRINSKI, DIPL.IUR., DOC.DR.SC. JASMINKA DOBŠA, DOC.DR.SC. DAMIR DOBRINIĆ, PROF.DR.SC. ZDRAVKO KRAKAR (PREDSJEDNIK POVJERENSTVA)

na Sveučilištu ne uspostave nužne institucije i ne donesu odluke o primjeni normi. Povjerenstvo za upravljanje kvalitetom osnovano je odlukom Dekana 24. listopada 2007. godine. Tijekom sljedeće tri godine u izgradnju i jačanje sustava kvalitete FOI-a bilo je intenzivno uključeno zotak zaposlenika i studenata, a ključni doprinos dali su:

- prof.dr.sc. Zdravko Krakar,
- prof.dr.sc. Tihomir Hunjak,
- prof.dr.sc. Blaženka Divjak,
- prof.dr.sc. Vjeran Strahonja,
- prof.dr.sc. Neven Vrček,
- prof.dr.sc. Dragutin Kermek,
- Tatjana Zrinski, dipl.iur.

FOI I POČETAK ORGANIZIRANOG PRISTUPA SUSTAVU OSIGURANJA KVALITETE U ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU U REPUBLICI HRVATSKOJ

Uredbom Vlade Republike Hrvatske od 15. srpnja 2004. godine (NN 101/2004, 8/2007) osnovana je Agencija za znanost i visoko obrazovanje sa zadaćom vrednovanja ustanova i programa u sustavu znanosti i visokoga obrazovanja. Iako je formalno osnovana 2004. godine, Agencija je registrirana pri Trgovačkom registru tek 2005. godine, kada se i počinje operativno ustrojivati. Pri Agenciji je uspostavljen Nacionalni ured ENIC/NARIC – izvještajni centar o akademskoj pokretljivosti i priznavanju visokoškolskih kvalifikacija koji je član Europske mreže nacionalnih izvještajnih centara o akademskoj pokretljivosti i priznavanju (eng. *ENIC – European Network of Information Centres*) i Nacionalnoga informacijskog centra za akademsko priznavanje (eng. *NARIC – National Academic Recognition Information Center*).

Fakultet je dao značajan doprinos uspostavljanju sustava osiguranja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj sudjelovanjem u provedbi pilot projekta (2008. do

SLIKA 31. FOI JE PRVI U HRVATSKOJ SUDJELOVAO U INTENZIVNOM PROGRAMU U OKVIRU EUROPSKOG PROGRAMA ERASMUS. FOI-EVCI U KRATKOM PREDAHU IZMEĐU NAPORNIH PREDAVANJA I VJEŽBI ZA VRIJEME PROGRAMA E-DISCOVERY NA SVEUČILIŠTU SALFORD U MANCHESTERU (VELIKA BRITANIJA) U VELJAČI 2012. GODINE. STOJE S LIJEVA NA DESNO: TIN FIŠTER, JOSIP ŽEMBERI, KREŠIMIR HORVAT, MARIN KALAPAČ, DINO ALAGIĆ, JOSIP LISEC, JURICA MARTINČEVIĆ I DANIJEL STRMEČKI. ČUĆE S LIJEVA NA DESNO: NEVEN VRČEK, SANJA BUDIĆ, DANKA PATAFTA, KRISTINA SAMOŠČANEC I NIKOLA NOVAK

2009. godine) kojim je Europska komisija kroz program predpristupne pomoći CARDS podržala Agenciju u izgradnji kapaciteta za prihvaćanje i primjenu europskih normi kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Godine 2009. donešen je Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/2009). Zakonom su uvedeni postupci inicijalne akreditacije, reakreditacije, tematskog vrednovanja i vanjske neovisne periodične procjene unutarnjeg sustava osiguranja kvalitete. U akademskoj godini 2010./2011. Agencija je provela reakreditaciju 18 visokih učilišta koja izvode programe u polju ekonomije (AZVO, 2012). Na temelju postupka reakreditacije, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta za pet je institucija izdalo produljenje dopusnice, za pet pismo očekivanja, za šest pismo očekivanja sa zabranom upisa studenata u sljedeću akademsku godinu te su jedna institucija i 13 dislociranih studijskih programa dobili uskratu dopusnice.

Ostvarivanjem punopravnog članstva u krovnoj Europskoj udruzi za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (ENQA) 2011. godine AZVO je stekla uvjete za uvrštenje u Europski registar agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (eng. *European Quality Assurance Register for Higher Education* — EQAR). Time je potvrđena vjerodostojnost AZVO-a kao europske agencije ovlaštene za provođenje postupaka vanjskog osiguranja kvalitete u čitavom Europskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA).

FOI KAO DIO PILOT PROJEKTA PROGRAMA CARDS 2003 (2008.—2009.)

Sporazumom između Agencije za znanost i visoko obrazovanje i Fakulteta organizacije i informatike Fakultet je uključen u provedbu pilot projekta „Furtherance of the Agency for Science and Higher Education in its Quality Assurance Role and the Development of the Supporting Information System“ financiranog iz programa CARDS 2003. Cilj projekta bio je odabrati i razviti model vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguranja kvalitete na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj. Uz FOI, u pilot projekt su bili uključeni Građevinski fakultet Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku i Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci.

U sklopu provedbe projekta provedena je prva vanjska neovisna prosudba sustava osiguranja kvalitete na Fakultetu. Povjerenstvo za vanjsku prosudbu unutarnjeg sustava osiguranja kvalitete posjetilo je Fakultet 12. i 13. veljače 2008. godine. Izvješće o provedenoj neovisnoj prosudbi Fakulteta organizacije i informatike Varaždin Sveučilišta u Zagrebu, datirano 25. veljače 2008., dostavljeno je Fakultetu i Sveučilištu u Zagrebu. Osvrt na plan aktivnosti za fazu naknadnog praćenja dostavljen je Fakultetu 21. travnja 2009. godine. Tada je načinjen i prvi plan aktivnosti za sljedeću fazu (27. svibnja 2009. godine), a nakon toga i drugi plan aktivnosti (8. travnja 2010. godine).

REAKREDITACIJA FOI-A (2010. - 2011.)

Na osnovi Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, reakreditacija neke visokoškolske ustanove je postupak vrednovanja kvalitete njenih postojećih predmeta i studijskih programa u kojem se donosi akreditacijska preporuka s ocjenom njene kvalitete, radi potvrde ispunjavanja uvjeta za nastavak obavljanja djelatnosti i izvođenje studijskih programa. Temeljem akreditacijske preporuke nadležno ministarstvo daje dopusnicu kao javni dokument kojim visokoškolska ustanova smije nastaviti svoju djelatnost i ostvariti financiranje.

Odlukom Akreditacijskog savjeta Agencije za znanost i visoko obrazovanje FOI je među prvim visokoškolskim institucijama u Republici Hrvatskoj bio uvršten u plan reakreditacije visokih učilišta. Odlukom Fakultetskog vijeća FOI-a od 21. rujna 2010. godine osnovano je Povjerenstvo za reakreditaciju koje je izradilo potrebnu dokumentaciju pod nazivom Samoanaliza 2010 (FOI, 2010b). U sastavu ovog povjerenstva bili su:

- Prof.dr.sc. Tihomir Hunjak
- Prof.dr.sc. Blaženka Divjak
- Prof.dr.sc. Vjeran Strahonja
- Prof.dr.sc. Dragutin Kermek
- Prof.dr.sc. Zdravko Krakar
- Prof.dr.sc. Neven Vrček
- Prof.dr.sc. Željko Hutinski
- Prof.dr.sc. Željko Dobrović
- Prof.dr.sc. Alen Lovrenčić

agencija za znanost i visoko obrazovanje

Klasa: 602-04/10-04/0013
Urbroj: 355-01-11-38
Zagreb, 28. srpnja 2011.

REPUBLIKA HRVATSKA
2186-62 Fakultet organizacije i informatike
VARAŽDIN

Prejeto	10.10.11		
Kategorizacijska oznaka	602-04	Org. jed.	
Uredbeni broj	39/24	Phi	Vij.

azvo

AKREDITACIJSKA PREPORUKA
Agencije za znanost i visoko obrazovanje
u postupku reakreditacije Fakulteta za organizaciju i informatiku Varaždin
Sveučilišta u Zagrebu

1. Uvod

U postupku reakreditacije visokih učilišta, koja je temeljem godišnjeg plana Agencije za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija), provedena u akademskoj godini 2010./2011., vrednovan je Fakultet za organizaciju i informatiku Varaždin, Sveučilišta u Zagrebu.

Stručno povjerenstvo imenovano od strane Akreditacijskog savjeta Agencije obavilo je posjet visokom učilištu dana 21. - 22. ožujka 2011. godine, a njihov se rad temeljio na samoanalizi koju je izradilo vrednovano visoko učilište, Pravilniku o sadržaju dopusnice i uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10, u daljnjem tekstu: Pravilnik) te na temelju „Kriterija za ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta“ koje je na prijedlog Akreditacijskog savjeta donijela Agencija. Nakon obavljenog posjeta, povjerenstvo je donijelo završno izvješće na koje je svoje očitovanje dalo vrednovano visoko učilište.

Uzimajući u obzir izvješće stručnog povjerenstva i ocjenu kvalitete koju je donijelo stručno povjerenstvo te podatke o uvjetima koje visoko učilište treba ispunjavati u postupku reakreditacije sukladno Pravilniku, Akreditacijski savjet je na 17. sjednici, održanoj dana 19. srpnja 2011. godine, raspravljao o vrednovanom visokom učilištu te donio stručno mišljenje.

2. Uvjeti propisani Pravilnikom

Vezano uz uvjete propisane Pravilnikom, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrđeno je da Fakultet za organizaciju i informatiku Varaždin Sveučilišta u Zagrebu ispunjava propisane uvjete.

3. Ocjena kvalitete

Ocjena kvalitete donosi se na temelju sedam standarda koji su sadržani u dokumentu „Kriteriji za ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta“. Svaki standard se ocjenjuje sljedećim stupnjem provedbe: nije provedeno, u početnoj fazi provedbe, djelomično provedeno, uglavnom provedeno, potpuno provedeno. U pogledu ocjene kvalitete Fakultet za organizaciju i informatiku Varaždin, Sveučilišta u Zagrebu ocjenjeno je sljedeće:

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete - Institucija se svojom misijom i drugim dokumentima koji opisuju njezino djelovanje jasno identificira kao visoko učilište. Misija je visokog učilišta doprinos razvoju društva

Donje Svetice 38/5
10 000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 6274 895
F + 385 1 6274 801
E @azvo.hr
W www.azvo.hr

SLIKA 32. PRESLIKA PRVE STRANICE AKREDITACIJSKE PREPORUKE AZVO U POSTUPKU REAKREDITACIJE FAKULTETA ORGANIZACIJE I INFORMATIKE VARAŽDIN SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

- Prof.dr.sc. Stjepan Dvorski
- Doc.dr.sc. Zlatko Erjavec
- Vesna Šimunić, prof.
- Tatjana Zrinski, dipl.iur.
- Katarina Pažur, studentica

Tijekom 2010. godine dokumentacija sustava kvalitete na FOI-u usklađena je s ESG normama, te je donošenjem Pravilnika o sustavu osiguravanja kvalitete 10. svibnja 2011. godine osnovano Povjerenstvo za osiguravanje kvalitete koje je zamijenilo dotadašnje Povjerenstvo za upravljanje kvalitetom.

Stručno povjerenstvo koje je imenovao Akreditacijski savjet AZVO-a posjetilo je Fakultet 21. i 22. ožujka 2011. godine. Rad Povjerenstva temeljio se na samoanalizi koju je prethodno izradio FOI, Pravilniku o sadržaju dopusnice i uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010) te na Kriterijima za ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta (dokument AZVO-a). Nakon obavljene posjete, AZVO je dostavila 3. lipnja 2011. godine Završno izvješće Stručnog povjerenstva u postupku reakreditacije Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu (Klasa: 602-04/10-04/0013, Ur.br.: 355-02-04-11-31). Izvješće sadrži i ocjenu kvalitete Fakulteta. Fakultet je u srpnju 2011. godine temeljem Završnog izvješća Stručnog povjerenstva usvojio Plan posljedičnih i korektivnih aktivnosti.

Agencija za znanosti i visoko obrazovanje izdala je 28. srpnja 2011. godine Akreditacijsku preporuku u postupku reakreditacije Fakulteta za organizaciju i informatiku Varaždin Sveučilišta u Zagrebu (Klasa: 602-04/10-04/0013, Urbroj: 355-01-11-38) u kojoj piše kako je „...analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrđeno da Fakultet za organizaciju i informatiku Varaždin Sveučilišta u Zagrebu ispunjava propisane uvjete... Stoga, temeljem članka 22. stavka 3. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (‘‘Narodne novine’’, broj 45/09) te uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, doneseno na 17. sjednici, održanoj dana 19. srpnja 2011. godine, Agencija za znanost i visoko obrazovanje preporuča ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje: 1. Izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti Fakulteta za organizaciju i informatiku Varaždin Sveučilišta u Zagrebu. 2. Naknadno praćenje djelatnosti Fakulteta za organizaciju i informatiku Varaždin, Sveučilišta u Zagrebu u roku od 2 godine od dana Izdavanja potvrde, koje provodi Agencija.“

VANJSKA NEOVISNA PERIODIČNA PROSUDBA SUSTAVA OSIGURAVANJA KVALITETE

Vanjska neovisna periodična prosudba unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete visokih učilišta u Hrvatskoj je sistematični, periodični postupak koji se provodi svakih pet godina, s ciljem da se utvrdi jesu li aktivnosti i rezultati tih aktivnosti koje čine sustav osiguravanja kvalitete visokih učilišta učinkoviti i u skladu s nacionalnim i ESG normama. Vanjskom prosudbom procjenjuje se i doprinos stalnom unapređenju kulture kvalitete i kulture obrazovanja visokog učilišta. Kroz razvoj sustava osiguravanja kvalitete neprestano se unapređuju sve djelatnosti, a naročito obrazovanje u cijelosti. Vanjskom prosudbom prosuđuje se koliko visoko učilište vodi brigu o akademskim normama i kvaliteti po pitanju unapređivanja mogućnosti za stjecanje određenih stupnjeva obrazovanja, potpore ostvarenju misije i strateških ciljeva jedinice za osiguravanje kvalitete na visokom učilištu te uspoređivanja dostignutih standarda i kvalitete s kvalitetom i standardima koji se primjenjuju na sličnim visokim učilištima u zemlji i zemljama članicama EU.

Fakultet je uvršten u skupinu od devet visokih učilišta za koje je tijekom 2011. godine obavljena takva prosudba, a temeljem Nadopune plana provođenja vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete visokih učilišta u 2011. godini, usvojene na 9. sjednici Akreditacijskog savjeta Agencije za znanost i visoko obrazovanje, održanoj 5. listopada 2010. godine (Klasa: 003-08/10-0007, Urbroj: 355-01-10-0002).

Dokumentacija koju je FOI pripremio za ovu prosudbu izrađena je na temelju Priručnika za vanjsku neovisnu periodičnu prosudbu sustava osiguravanja kvalitete (audit) visokih učilišta u Republici Hrvatskoj (AZVO, 2010), a sadržavala je:

- Kratak opis organizacije s podacima o broju studenata i osoblja,
- Povijest nastanka sustava osiguravanja kvalitete na visokom učilištu,

- Prikaz odnosa Uprave i jedinice za osiguravanje kvalitete,
- SWOT analizu visokog učilišta,
- Priručnik sustava osiguravanja kvalitete,
- Izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava osiguravanja kvalitete,
- Mehanizam praćenja i informiranja o stupnju razvijenosti sustava i plan aktivnosti poboljšavanja sustava,
- Analizu učinkovitosti sustava i njegov utjecaj na kvalitetu obrazovanja.

Ovu dokumentaciju izradilo je Povjerenstvo za osiguravanje i unapređenje kvalitete FOI-a u sastavu:

- prof.dr.sc. Zdravko Krakar, predsjednik
- prof.dr.sc. Tihomir Hunjak, član
- prof.dr.sc. Vjeran Strahonja, član
- prof.dr.sc. Goran Bubaš, član
- doc.dr.sc. Damir Dobrinčić, član
- Iva Gregurec, dipl. oec., članica
- Bernarda Kos, mag. inf., dipl. knjiž., članica
- Ozano Rokov, student, član
- Ivan Žugaj, dipl. inf., član, vanjski dionik (APIS IT d.o.o.)

Tijekom izrade ove dokumentacije bili su uključeni i:

- prof.dr.sc. Diana Šimić, prodekanica za znanost
- prof.dr.sc. Dragutin Kermek, prodekan za nastavu
- prof.dr.sc. Željko Dobrović
- Tatjana Zrinski, dipl. iur., tajnica FOI-a
- Petra Peharda, mag. inf.

Povjerenstvo AZVO-a boravilo je na Fakultetu 4. i 5. listopada 2011. godine i obavilo audit čiji su rezultati sadržani u dokumentu Izvješće o rezultatima vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Fakulteta organizacije i informatike (dopis AZVO-a Klasa: 602-04/10-09/0010, Urbroj: 355-02-03-11-12 od 29. prosinca 2011. godine). Temeljem rezultata audita, Fakultet je izradio Plan poboljšanja FOI-a (27. siječnja 2012.) te Izvješće o realizaciji godišnjeg plana mjera i aktivnosti u području kvalitete za period 1.-6. mjesec 2012. godine.

Prema oba ova postupka kvaliteta Fakulteta je visoko vrednovana. Iako smo izuzetno zadovoljni ovim rezultatima, to ne znači da će FOI na tome stati. Glavni je zadatak našeg sustava osiguranja kvalitete kontinuirano praćenje potreba akademske i lokalne zajednice i prilagođavanje i unapređivanje poslovanja kako bismo stalno poboljšavali kvalitetu svoga rada.

Nastavna djelatnost FOI-a (1962.-2012.)

Misija Fakulteta u području nastave je provođenje prepoznatljivih i akreditiranih studija informatike, organizacije i ekonomije na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini te za potrebe cjeloživotnog obrazovanja. Ubrzani razvoj novih tehnologija, kojem svjedočimo od sredine 20. stoljeća, pokreće gospodarski razvoj i otvaranje novih mjesta, ali i stvara potrebe za kontinuiranim usvajanjem novih znanja. Nastava na Fakultetu, od pokretanja Više ekonomske škole do danas, uvijek je uz programe namijenjene studentima koji upisuju studijski program odmah nakon završene srednje škole nudila i programe za studente koji su kroz rad prepoznali potrebu za nadopunjavanjem znanja i vještina kroz formalne i neformalne načine učenja. Pritom je razvoj studijskih programa pratio prirodni razvoj od dvogodišnjih preko trogodišnjih i četverogodišnjih do suvremenih diplomskih sveučilišnih, poslijediplomskih specijalističkih i znanstvenih programa u kumulativnom trajanju od pet do osam godina. Uz sveučilišne i stručne programe, Fakultet nudi i kraće seminare i radionice za stjecanje specifičnih znanja kroz cjeloživotno obrazovanje.

Nastava na Višoj ekonomskoj školi

DOC.DR.SC. ZLATKO ERJAVEC

Razvoj privrede i društva na području varaždinske regije početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća uzrokovao je potrebu organiziranja odgovarajućih visokoškolskih institucija. S obzirom na tadašnju provedbu reforme školstva i potrebu policentričnog razvoja visokoškolskih institucija, a kako bi se lokalnim sredinama omogućio brži razvoj uz pomoć vlastitih kadrova, fakulteti iz sveučilišnih središta osnivali su centre obrazovanja u većim gradovima. Tako je i u Varaždinu 1960. godine osnovan Centar za ekonomski studij Ekonomskog fakulteta iz Zagreba. Kako je Centar bio prva visokoškolska institucija u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, interes za studij bio je

velik, no Centar svojim izvanrednim studijem nije mogao zadovoljiti potrebe privrede i društva za obrazovanim kadrovima.

Usljed nesrazmjera proizvodnih potencijala i raspoloživih kadrova s visokom i višom stručnom spremom (31 zaposleni stručnjak na 540 radnih mjesta koja su zahtjevala višu i visoku stručnu spremu), javila se 1962. godine inicijativa za osnivanje Više ekonomske škole u Varaždinu. Uz napore društveno-političkih organizacija tadašnjeg kotara Varaždin, Škola je osnovana i počela s radom kao ekonomska škola općeg smjera. Prvi studenti su upisani u jesen 1962. godine. Upisano je ukupno oko 600 studenata, većinom izvanrednih (oko 80 redovnih), pri čemu je upis nadmašio sva očekivanja osnivača (predviđen je upis oko 200 studenata). Prvi nastavnici Škole, izabrani na natječaju 1962. godine, bili su Aleksandar Bergstein, Marin Cerovac, Irena Čulić, Milica Feman, Zvonimir Gabud, Mladen Habek, Ivan Kocijan, Juraj Martinčević i Franjo Ruža.

U razdoblju od 1962. do 1966. godine Viša ekonomska škola izvodila je nastavu samo na jednom — općem smjeru. No, tijekom tog razdoblja u više je navrata došlo do poboljšanja nastavnih planova i programa, sukladno iskustvima drugih ekonomskih škola te spoznajama vezanim uz događaje u društvu i privrednoj praksi. To je razdoblje skupljanja iskustava, organizacijskog (kadrovske) i materijalnog jačanja.

POPIS PREDMETA PRVOG NASTAVNOG PLANA OPĆEG SMJERA:

PRVA GODINA: POLITIČKA EKONOMIJA I PLANIRANJE, EKONOMIKA I EKONOMSKA POLITIKA, EKONOMSKA GEOGRAFIJA, EKONOMIKA PODUZEĆA, OSNOVE RAČUNOVODSTVA, UVOD U STATISTIČKU ANALIZU, PRIVREDNA MATEMATIKA, ELEMENTI TEHNOLOGIJE, PRIVREDNO PRAVO, STRANI JEZIK I PREDVOJNIČKA OBUKA
DRUGA GODINA: EKONOMIKA SFRJ, ORGANIZACIJA PODUZEĆA S UPRAVLJANJEM, KOMERCIJALNO POSLOVANJE S ISTRAŽIVANJEM TRŽIŠTA, FINANCIJSKO POSLOVANJE I OBRAČUN POSLOVNOG REZULTATA, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA RADNIH ORGANIZACIJA, STRANI JEZIK I PREDVOJNIČKA OBUKA

Analizom razvoja privrede ukazala se potreba za osposobljavanje kadrova za pojedine specijalizirane poslove u poduzećima, a time i za veću usmjerenost studija. Tako da se u nekoliko idućih godina uz postojeći opći smjer, nastava počela izvoditi na financijskom smjeru, komercijalnom smjeru, smjeru za ekonomiste u poljoprivredi te smjeru za organizaciju i obradu podataka (studij privredne informatike). Organizaciji pojedinih smjerova nije se prilazilo površno, već se unaprijed vodilo računa o ostvarivanju svih uvjeta koji će osigurati uspješnost studija na pojedinom smjeru. Prvenstveno, uz nastavni plan i program, vodilo se računa o kadrovima, stručnoj literaturi i prostoru izvođenja nastave. U tom je razdoblju, osim u Varaždinu, nastava za izvanredne studente organizirana i u nizu centara.

Financijski smjer zamišljen je kao studij na kojem će se obrazovati kadrovi koji će raditi (ili već rade) na računovodstveno-financijskim i analitičko planskim poslovima u privredi i drugim ustanovama, a jednostavno se (uvođenjem izbornih predmeta) može prilagoditi i školovanju kadrova koji rade u bankama. Prvi upis studenata na financijskom smjeru izvršen je školske godine 1966./67 i to u Zagrebu pri Društvu knjigovođa. Prve je godine upisano 56 izvanrednih stu-

SLIKA 33. DIPLOMA VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE EKONOMIST OPĆEG SMJERA

SLIKA 34. DIPLOMA VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE EKONOMIST SMJERA PRIVREDNE INFORMATIKE

denata, no idućih je godina interes rastao, tako da je 1970./71. bilo upisano čak 522 studenta (uključujući studente na dopisno-konzultativnom studiju oformljenom 1969.).

POPIS PREDMETA PRVOG NASTAVNOG PLANA FINANCIJSKOG SMJERA:

PRVA GODINA: POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA I ORGANIZACIJA PODUZEĆA, RAČUNOVODSTVO PRIVREDNIH ORGANIZACIJA, MATEMATIKA, STATISTIKA, PRIVREDNO PRAVO, EKONOMIKA SFRJ, PLATNI PROMET, PREDVOJNIČKA OBUKA I STRANI JEZIK
DRUGA GODINA: ORGANIZACIJA POSLOVANJA PODUZEĆA, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA RADNIH ORGANIZACIJA, PLANIRANJE I KNJIGOVODSTVO RADNIH JEDINICA, FINANCIJSKO POSLOVANJE RADNIH ORGANIZACIJA, KONTROLA FINANCIJSKOG POSLOVANJA RADNIH ORGANIZACIJA I STRANI JEZIK

Paralelno s pokretanjem financijskog smjera, razmišljalo se i o drugim sličnim deficitarnim specijalističkim usmjerenjima te je uočena potreba za školovanjem kadrova za obavljanje komercijalnih funkcija u proizvođačkim i trgovačkim radnim organizacijama. Prvi studenti na komercijalnom smjeru upisani su 1967./68. Iako je prve godine izostao interes (upisano je samo 10 studenata), tijekom idućih godina interes raste, tako da je 1971./72. upisano 506 studenata.

POPIS PREDMETA PRVOG NASTAVNOG PLANA KOMERCIJALNOG SMJERA:

PRVA GODINA: POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA I ORGANIZACIJA PODUZEĆA, RAČUNOVODSTVO, PRIVREDNO PRAVO S OSNOVAMA PRAVA, OSNOVI STATISTIČKE ANALIZE, MATEMATIKA ZA EKONOMISTE, EKONOMIKA SFRJ, POZNAVANJE ROBE I STRANI JEZIK
DRUGA GODINA: EKONOMSKA POLITIKA, KOMERCIJALNO POSLOVANJE, ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA, ORGANIZACIJA S UPRAVLJANJEM U PODUZEĆIMA ROBNOG PROMETA, PLATNI PROMET, ORGANIZACIJA I TEHNIKA VANJSKOTRGOVINSKOG POSLOVANJA, PRAVO ROBNOG PROMETA S OSNOVAMA MEĐUNARODNOG PRIVREDNOG PRAVA, TRANSPORT S TRANSPORTNIM OSIGURANJEM, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA RADNIH ORGANIZACIJA I STRANI JEZIK

Uzimajući u obzir specifičnost i potrebe za kadrovima organizacija poljoprivrednog karaktera, u suradnji s ustanovama za obrazovanje kadrova u poljoprivredi u Novim Dvorima (kraj Zaprešića) i Novom Sadu, 1968./69. je pokrenut smjer ekonomist u poljoprivredi. Iako nije manjkalo interesa za ovaj smjer, studenti su upisani još samo iduće godine, 1969./70. Zaključeno je da je nastavak organizacije studija ovog smjera prezahtjevan za školu, prvenstveno zbog teritorijalne raspršenosti kandidata te pomanjkanja vlastitog kadra specijaliziranog za takav nastavni program.

POPIS PREDMETA NASTAVNOG PLANA SMJERA EKONOMIST U POLJOPRIVREDI:

PRVA GODINA: POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA PODUZEĆA, RAČUNOVODSTVO, PRIVREDNO PRAVO S OSNOVAMA PRAVA, OSNOVI STATISTIČKE ANALIZE, MATEMATIKA ZA EKONOMISTE, OSNOVI TEHNOLOGIJE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I OSNOVE NARODNE OBRANE
DRUGA GODINA: EKONOMIKA SFRJ, EKONOMIKA AGRARA, ORGANIZACIJA POLJOPRIVREDNIH PODUZEĆA, KOMERCIJALNO POSLOVANJE PODUZEĆA, FINANCIJSKO POSLOVANJE RADNIH ORGANIZACIJA, OBRAČUN PROIZVODNJE I POSLOVNOG REZULTATA RADNIH ORGANIZACIJA, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA, TRŽIŠTE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I OSNOVE NARODNE OBRANE

Krajem šezdesetih godina, prateći trendove primjene elektroničkih računala i pomoćnih uređaja u proizvodnim granama privrede, uveden je novi smjer vezan uz prikupljanje i obradu podataka u procesima proizvodnje i prodaje. Smjer je nazvan Organizacija i obrada podataka i njegovim se pokretanjem 1968./69. godine (prve je godine upisano 108 studenata), želio osigurati kadar koji će znati uspješno organizirati prikupljanje i obradu podataka uz korištenje računala. Smjer je kasnije preimenovan u Privredna informatika, a "...ogroman interes koji je ovaj studij izazvao, natjerao je Višu ekonomsku školu na osnivanje više nastavnih centara širom Jugoslavije od kojih su naročito uspješno djelovali u Beogradu, Zagrebu i Sarajevu. Stečena iskustva u stvaranju nastavnog programa za studij privredne informatike bila su vrlo dragocjena za kasnije profiliranje i programsku orijentaciju budućeg fakulteta" (Martinčević, 1982:41). Izlazeći u susret zahtjevima privrede i društvenih službi za stalnim obrazovanjem zaposlenih kadrova, Škola je 1969./70. pokrenula dopisno-konzultativni oblik studija (danas bi to nazvali cjeloživotnim obrazovanjem). Studenti svih smjerova uključeni u dopisno-konzultativni oblik studija dobivali su udžbenike, skripte i druge nastavne materijale prilagođene takvoj vrsti studija, npr. nastavna pisma (6-8 pisama po predmetu, svako pismo opsega 10-25 stranica teksta), gramofonske ploče za učenje stranih jezika te uputstva nastavnika za samostalni studij. U centrima u Bjelovaru, Garešnici, Gospiću, Karlovcu, Krapini, Kutini, Novim Dvorima, Novom Marofu, Ogulinu, Podravskoj Slatini, Samoboru, Sesvetama, Sisku, Velikoj Gorici, Virovitici, Zaboku, Zlataru i Zagrebu te Beogradu, Novom Sadu, Sarajevu i Visokom održavale su se konzultacije, predavanja i ispiti tijekom idućih deset godina. Zadnja generacija studenata na dopisno-konzultativnom obliku studija upisana je 1977./78. godine.

Vrijedno je spomena da je u izvođenju studija privredne informatike u nastavnom centru u Sarajevu Škola imala 13 nastavnika vanjskih suradnika, a u Beogradu čak 22 vanjska suradnika. Općenito je studij privredne informatike za studente bio nešto teži od ostalih studija što je djelomice posljedica i većeg broja nastavnih disciplina u nastavnom planu.

SLIKA 35. PREDSEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE PROF.DR.SC. IVO JOSIPOVIĆ URUČUJE TOP STIPENDIJU 2011. STUDENTICI KATARINI PAŽUR

POPIS PREDMETA PRVOG NASTAVNOG PLANA SMJERA PRIVREDNE INFORMATIKE:

PRVA GODINA: POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA PODUZEĆA, OSNOVI ORGANIZACIJE I AUTOMATIZACIJE PODUZEĆA, RAČUNOVODSTVO, OSNOVI AUTOMATIZACIJE OBRADE PODATAKA, MATEMATIKA ZA EKONOMISTE, OSNOVI STATISTIČKE ANALIZE, OSNOVI TEHNIKE ELEKTRONSKIH UREĐAJA, KNJIGOVODSTVENI STROJEVI I UREĐAJI, TEORIJA SISTEMA I INFORMACIJA, TEHNOLOŠKI PROCESI I OPERACIJE U PROIZVODNJI, STRANI JEZIK, PRAVO I PREDVOJNIČKA OBUKA
DRUGA GODINA: ORGANIZACIJA UVODENJA AUTOMATSKE OBRADE PODATAKA, ANALIZA I TEHNIKA PRAKTIČNOG ORGANIZIRANJA, PROGRAMSKI JEZICI, RAČUNOVODSTVO UZ PRIMJENU SREDSTAVA OBRADE PODATAKA, ORGANIZACIJA I AUTOMATIZACIJA U PROIZVODNJI, ORGANIZACIJA I AUTOMATIZACIJA KOMERCIJALNOG POSLOVANJA, ORGANIZACIJA OBRADE PODATAKA U BANKARSTVU I KOMUNALNOJ PRIVREDI, UVOD U OPERACIONA ISTRAŽIVANJA, SEMINAR, EKONOMSKA POLITIKA I STRANI JEZIK

Nastava na Fakultetu organizacije i informatike do bolonjske reforme

DOC.DR.SC. ZLATKO ERJAVEC

Od svih viših škola u Varaždinu Viša ekonomska škola imala je najbrži razvoj. Od 9 nastavnika u stalnom radnom odnosu 1962. godine, broj nastavnika u stalnom radnom odnosu u trenutku osnivanja Fakulteta organizacije i informatike 1974. godine narastao je na 23 (2 doktora i 2 magistra znanosti te 10 nastavnika upisanih na poslijediplomski studij). Jedan od važnih uvjeta za prerastanje Škole u Fakultet bila je njezina stalna orijentacija prema kreiranju novih obrazovnih programa za kojima je postojala potreba u društvu. Prilikom transformacije Više ekonomske škole u Fakultet organizacije i informatike proveden je strogi postupak provjere postojanja svih uvjeta za osnivanje Fakulteta u kojeg su bile uključene različite društveno-političke organizacije: Skupština općine, Privredna komora, Interesna zajednica za usmjereno obrazovanje itd. Sveučilište u Zagrebu razmatralo je Elaborat o osnivanju Fakulteta na sjednici Odbora za nastavu, a zatim i na sjednici Znanstveno-nastavnog vijeća.

Znanstveno-nastavno vijeće Fakulteta organizacije i informatike konstituirano je 18. prosinca 1974. godine te su izabrani prvi dekan, profesor Franjo Ruža i prodekan, Juraj Martinčević.

Tijekom osnivanja Fakulteta smatralo se da treba zadržati dvostupanjski studij te je prema toj koncepciji i predložen plan i program studija. Studentima se na taj način omogućavalo da tijekom prve dvije godine diplomiraju na prvom stupnju, a zatim da kroz iduće dvije godine nastave i završe studij na drugom stupnju. Na visokoškolskom studiju prvog stupnja, za stjecanje stručne spremae VI. stupnja i zvanja ekonomista, organizirani su smjer informatike, financijski smjer i smjer tržišnog poslovanja, a na visokoškolskom studiju drugog stupnja, za stjecanje stručne spremae VII. stupnja i zvanja diplomiranog ekonomista, postojala su također tri smjera: smjer informatike, financijsko-bankarski smjer i organizacijsko-poslovni smjer. Ovakvo se rješenje u tom trenutku pokazalo veoma učinkovito uzimajući u obzir potrebe organizacija udruženog rada i mogućnosti upisanih studenata. Po pojedinim smjerovima nastojalo se osigurati nastavak studija na drugom stupnju bez velikih razlika, pri čemu je prvi stupanj predstavljao zaokruženu cjelinu. Nastavni proces odvijao se posebno za redovite, posebno za izvanredne studente (studente uz rad), a također je do 1978./79. bio organiziran i ranije spomenuti dopisno-konzultativni studij za studente uz rad udaljenih centara.

Tijekom sljedećih godina, prateći društvena kretanja i potrebe privrede, usavršavani su nastavni planovi pojedinih smjerova. Zadržavajući koncepciju stupnjevitog studija, 1978. godine Fakultet izvodi nastavu na sljedećim smjerovima i usmjerenjima:

- Smjer **Ekonomika udruženog rada** (Usmjerenje: Ekonomika OUR-a)
- Smjer **Razmjena i tržište** (Usmjerenje: Organizacija tržišnog poslovanja)
- Smjer **Organizacija** (Usmjerenja: Financijsko-računovodstveno poslovanje i Organizacija proizvodnje (samo VI. stupanj))
- Smjer **Informatika** (Usmjerenje: Organizacijsko-informatičko)

POPIS PREDMETA NASTAVNOG PLANA SMJERA EKONOMIKA UDRUŽENOG RADA:

PRVA GODINA: MARKSISTIČKA FILOZOFIJA I SOCIOLOGIJA, POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA U UDRUŽENOM RADU, MATEMATIKA, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ I, STRANI JEZIK I, PRIVREDNO PRAVO, ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, OSNOVE TRŽIŠNOG POSLOVANJA I TJELESNI ODGOJ
DRUGA GODINA: ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, STATISTIKA, POSLOVNE FINACIJE, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ II, STRANI JEZIK II, OSNOVE INFORMATIKE, RAČUNOVODSTVO OUR-A, TEHNOLOGIJA S POZNAVANJEM ROBE I TJELESNI ODGOJ
TREĆA GODINA: EKONOMIKA SFRJ, MATEMATIČKE METODE, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA OUR-A, ORGANIZACIJA PROIZVODNJE, ORGANIZACIJA OBRAČUNA POSLOVANJA, TEORIJA SISTEMA I KIBERNETIKA, ORGANIZACIJA RAČUNOVODSTVA I RAČUNOVODSTVENIH INFORMACIJA, SAMOUPRAVNO PLANIRANJE, FINACIJE I ORGANIZACIJA TRŽIŠNOG POSLOVANJA
ČETVRTA GODINA: OPERACIJSKA ISTRAŽIVANJA, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTIRANJE ORGANIZACIJA, POSLOVNA POLITIKA ORGANIZACIJA

SLIKA 36. DIPLOMA EKONOMIST KOMERCIJALNOG SMJERA

SLIKA 37. DIPLOMA EKONOMIST SMJERA PRIVREDNE INFORMATIKE

UDRUŽENOG RADA, SISTEM INFORMIRANJA I ODLUČIVANJA U UDRUŽENOM RADU, SUVREMENE EKONOMSKE TEORIJE, MEĐUNARODNI MARKETING, TEORIJA TRŽIŠTA I POLITIKA CIJENA, ORGANIZACIJA STRUČNOG RADA I PRAKTIČNI RAD

POPIS PREDMETA NASTAVNOG PLANA SMJERA RAZMJENA I TRŽIŠTE:

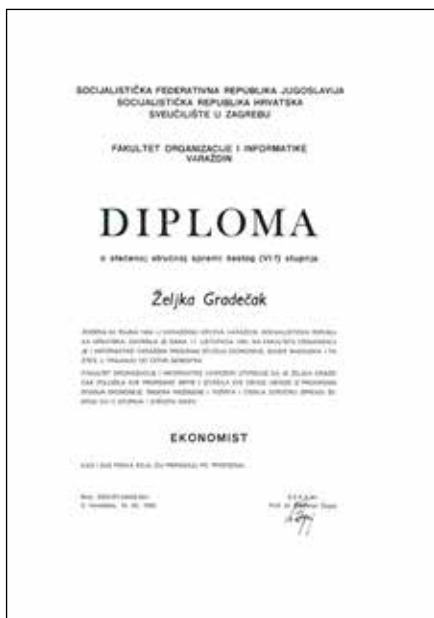
PRVA GODINA: MARKSISTIČKA FILOZOFIJA I SOCIOLOGIJA, POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA U UDRUŽENOM RADU, MATEMATIKA, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ I, STRANI JEZIK I, PRIVREDNO PRAVO, ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, OSNOVE TRŽIŠNOG POSLOVANJA I TJELESNI ODGOJ
 DRUGA GODINA: ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, STATISTIKA, POSLOVNE FINACIJE, PRAVO SUBJEKATA U POSLOVANJU S INOZEMSTVOM, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ II, STRANI JEZIK II, OSNOVE INFORMATIKE, RAČUNOVODSTVO OUR-A, TEHNOLOGIJA S POZNAVANJEM ROBE, ORGANIZACIJA I EKONOMIKA ROBNOG PROMETA I TJELESNI ODGOJ
 TREĆA GODINA: EKONOMIKA SFRJ, MATEMATIČKE METODE, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA OUR-A, ORGANIZACIJA PROIZVODNJE, ORGANIZACIJA TRŽIŠNOG POSLOVANJA, SAMOUPRAVNO PLANIRANJE, ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA I POLITIKA PROIZVODA, ORGANIZACIJA KOMUNICIRANJA S TRŽIŠTEM I PSIHOLOGIJA PRODAJE, TEORIJA SISTEMA I KIBERNETIKA
 ČETVRTA GODINA: OPERACIJSKA ISTRAŽIVANJA, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTIRANJE ORGANIZACIJA, POSLOVNA POLITIKA ORGANIZACIJA UDRUŽENOG RADA, SISTEM INFORMIRANJA I ODLUČIVANJA U UDRUŽENOM RADU, MEĐUNARODNI MARKETING, TEORIJA TRŽIŠTA I POLITIKA CIJENA, ORGANIZACIJA TRANSPORTA, ŠPEDIČIJE I OSIGURANJA, ORGANIZACIJA STRUČNOG RADA I PRAKTIČNI RAD

POPIS PREDMETA NASTAVNOG PLANA SMJERA ORGANIZACIJA (ORGANIZACIJA RAČUNOVODSTVENOG I FINACIJSKOG POSLOVANJA):

PRVA GODINA: MARKSISTIČKA FILOZOFIJA I SOCIOLOGIJA, POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA U UDRUŽENOM RADU, MATEMATIKA, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ I, STRANI JEZIK I, PRIVREDNO PRAVO, ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, RAČUNOVODSTVO OUR-A I TJELESNI ODGOJ
 DRUGA GODINA: ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, STATISTIKA, POSLOVNE FINACIJE, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ II, STRANI JEZIK II, OSNOVE INFORMATIKE, OSNOVE TRŽIŠNOG POSLOVANJA, ORGANIZACIJA I TEHNIKA PLATNOG PROMETA, KONTROLA FINACIJSKOG POSLOVANJA I TJELESNI ODGOJ
 TREĆA GODINA: EKONOMIKA SFRJ, MATEMATIČKE METODE, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA OUR-A, ORGANIZACIJA PROIZVODNJE, ORGANIZACIJA OBRAČUNA POSLOVANJA, ORGANIZACIJA RAČUNOVODSTVA I RAČUNOVODSTVENIH INFORMACIJA, SAMOUPRAVNO PLANIRANJE, FINACIJE I TEORIJA SISTEMA I KIBERNETIKA
 ČETVRTA GODINA: OPERACIJSKA ISTRAŽIVANJA, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTIRANJE ORGANIZACIJA, POSLOVNA POLITIKA ORGANIZACIJA UDRUŽENOG RADA, SISTEM INFORMIRANJA I ODLUČIVANJA U UDRUŽENOM RADU, BANKARSTVO, TEORIJA TRŽIŠTA I POLITIKA CIJENA, FINACIRANJE I EKONOMSKO-FINACIJSKI ODNOSI U ORGANIZACIJI UDRUŽENOG RADA, ORGANIZACIJA STRUČNOG RADA I PRAKTIČNI RAD

POPIS PREDMETA NASTAVNOG PLANA SMJERA INFORMATIKA:

PRVA GODINA: MARKSISTIČKA FILOZOFIJA I SOCIOLOGIJA, POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA U UDRUŽENOM RADU, MATEMATIKA, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ I, STRANI JEZIK I, PRIVREDNO PRAVO, ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, OSNOVE INFORMATIKE I PROGRAMIRANJA I TJELESNI ODGOJ
 DRUGA GODINA: ORGANIZACIJA U UDRUŽENOM RADU, STATISTIKA, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ II, STRANI JEZIK II, RAČUNOVODSTVO OUR-A, OSNOVE TRŽIŠNOG POSLOVANJA, PROGRAMSKI JEZICI, ORGANIZACIJA ELEKTRONIČKE OBRADE PODATAKA S ANALIZOM SISTEMA I TJELESNI ODGOJ
 TREĆA GODINA: EKONOMIKA SFRJ, MATEMATIČKE METODE, EKONOMSKA ANALIZA POSLOVANJA OUR-A, ORGANIZACIJA PROIZVODNJE, TEORIJA SISTEMA I KIBERNETIKA, OPERATIVNI SISTEMI, ARHITEKTURA KOMPJUTORSKIH SISTEMA I STRUKTURA I ORGANIZACIJA PODATAKA.
 ČETVRTA GODINA: OPERACIJSKA ISTRAŽIVANJA, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTIRANJE ORGANIZACIJA, ORGANIZACIJA STRUČNOG RADA, SISTEM INFORMIRANJA I ODLUČIVANJA U UDRUŽENOM RADU, METODE SIMULACIJE I PROGNOZIRANJA, INFORMACIONO-DOKUMENTACIONE METODE I SISTEMI, MIKROGRAFIJA, PROJEKTIRANJE I IZGRADNJA INFORMACIJSKIH SISTEMA I PRAKTIČNI RAD

SLIKA 38. DIPLOMA EKONOMIST SMJERA RAZMJENA I TRŽIŠTE

SLIKA 39. DIPLOMA DODIPLOMSKOG STUDIJA DIPLOMIRANI EKONOMIST USMJERENJA ORGANIZACIJSKO-INFORMATIČKOG

Uvjeti za napredovanje tijekom studija (upis više godine) mijenjali su se tijekom godina, no namjera je uvijek bila pokušati intenzivirati studij, kako za redovite tako i za izvanredne studente. Tako su npr. 1971./72. redoviti studenti na gotovo svim smjerovima mogli upisati viši semestar samo uz testiran prethodni semestar, a uvjet za upis druge godine (III. semestar) bila su položena četiri ispita iz prve godine (a na smjeru privredne informatike pet ispita). Spomenut ćemo samo da su 1982. godine uvjet za upis u drugu nastavnu godinu bili položeni svi ispiti iz prve godine.

Iste, 1982. godine donesen je novi zakon o obrazovanju koji je stvorio obavezu usklađivanja općih akata Fakulteta s navedenim zakonom te je u svibnju 1983. godine donesen novi Statut Fakulteta organizacije i informatike. Iste godine "Zajednica Sveučilišta SR Hrvatske donijela je odluku o osnivanju posebnog znanstvenog područja — informacijske znanosti u okviru društveno-humanističke oblasti. Time je stvorena osnova za pokretanje radnji koje će Fakultetu omogućiti djelovanje na području osnovne orijentacije — informatici. To znači, obavljati obrazovanje profila «informatičar» (VI/1) i «diplomirani informatičar» (VII/1), kao i organizirati poslijediplomski studij, pokrenuti postupak stjecanja doktorata znanosti kao i postupak izbora u znanstvenoistraživačka zvanja na području informacijskih znanosti" (Ređep, 1997a: 33).

Nastava na novoformiranim smjerovima Projektiranje informacijskih sistema i Obrada podataka otpočela je akademske godine 1985./86., a Fakultet je zadržao i pravo upisivanja studenata na smjeru Ekonomika OUR-a.

POPIS PREDMETA NASTAVNOG PLANA SMJERA PROJEKTIRANJE INFORMACIJSKIH SISTEMA:

PRVA GODINA: SOCIOLOGIJA, POLITIČKA EKONOMIJA, OSNOVE INFORMATIKE, MATEMATIKA, STATISTIKA, EKONOMIKA UDRUŽENOG RADA, ORGANIZACIJA UDRUŽENOG RADA, STRANI JEZIK I, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ I, ENGLJSKI ZA INFORMATIČARE I TJELESNI ODGOJ

DRUGA GODINA: ZNANOST O INFORMACIJI, MATEMATIČKE METODE, KOMUNIKOLOGIJA, METODE PROGRAMIRANJA I PROGRAMSKI JEZICI I, GRADA RAČUNARSKIH SISTEMA, ORGANIZACIJA OBRADE PODATAKA S ANALIZOM SISTEMA, PRAVO ZA INFORMATIČARE, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ II, STRANI JEZIK II, ENGLJSKI JEZIK ZA INFORMATIČARE I TJELESNI ODGOJ

TREĆA GODINA: STRUKTURIRANJE I ORGANIZIRANJE, TEORIJA INFORMACIJSKIH SISTEMA, OPERACIJSKA ISTRAŽIVANJA, METODE PROGRAMIRANJA I PROGRAMSKI JEZICI II, TEORIJA KLASIFIKACIJE, SOCIJALNA PSIHOLOGIJA ZA INFORMATIČARE, PROJEKTIRANJE INFORMACIJSKIH SISTEMA, OPERATIVNI SISTEMI, TEORIJA ORGANIZACIJE I TEORIJA ODLUČIVANJA

ČETVRTA GODINA: OBLIKOVANJE BAZA PODATAKA, INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKI SISTEMI I MIKROGRAFIJA, DRUŠTVENI INFORMACIJSKI SISTEMI, MREŽE RAČUNALA, PROJEKTIRANJE ORGANIZACIJE, INFORMACIJSKI SISTEMI U PROIZVODNJI, INFORMACIJSKI SISTEMI MARKETINGA, INFORMACIJSKI SISTEMI RAČUNOVODSTVA I FINANCIJA, METODE SIMULACIJE I PROGNOZIRANJA, IZBORNI PREDMET (INFORMACIJSKI SISTEMI DRUŠTVENO-POLITIČKIH ZAJEDNICA ILI INFORMACIJSKI SISTEMI U BANKARSTVU I OSIGURANJU)

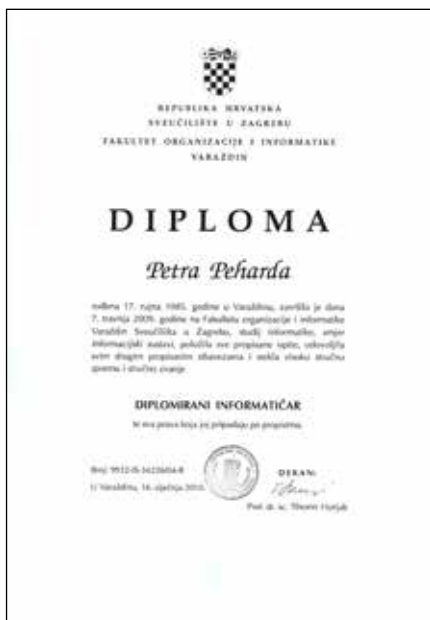
POPIS PREDMETA NASTAVNOG PLANA SMJERA OBRADA PODATAKA:

PRVA GODINA: POLITIČKA EKONOMIJA, SOCIOLOGIJA, EKONOMIKA UDRUŽENOG RADA, ORGANIZACIJA UDRUŽENOG RADA, MATEMATIKA, STATISTIKA, OSNOVE INFORMATIKE, STRANI JEZIK I, OSNOVE OPĆENARODNE OBRANE I DRUŠTVENE SAMOZAŠTITE SFRJ I I TJELESNI ODGOJ.

DRUGA GODINA: INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKI SISTEMI I MIKROGRAFIJA, METODE PROGRAMIRANJA I PROGRAMSKI JEZICI I, KOMUNIKOLOGIJA, GRADA RAČUNARSKIH SISTEMA, ORGANIZACIJA OBRADE PODATAKA S ANALIZOM SISTEMA, OPERATIVNI SISTEMI,

SLIKA 40. DIPLOMA INFORMATIČAR SMJERA OBRADA PODATAKA

SLIKA 41. DIPLOMA DODIPLOMSKOG STUDIJA DIPLOMIRANI INFORMATIČAR SMJERA INFORMACIJSKI SUSTAVI

DRUŠTVENO INFORMACIJSKI SISTEM, PRAVO ZA INFORMATIČARE, OPĆENARODNA OBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA SFRJ II, STRANI JEZIK II I TJELESNI ODGOJ

Akadske godine 1990./91. su posljednji put (na jedno duže razdoblje), upisani studenti na neko od usmjerenja koje nije informatičko. Također, nakon akademske godine 1991./92. jedno duže razdoblje nisu upisivani izvanredni studenti na četverogodišnjem studiju. Izvanredni studenti su mogli isključivo studirati na dvogodišnjem studiju, smjeru Obrada podataka, sve do prestanka izvođenja tog studija 1998. godine.

Posljedica potrebe osuvremenjavanja nastavnih planova i programa bili su novi nastavni planovi i programi smjerova Informacijski sustavi i Obrada podataka. Karakteristika novih planova bio je naglasak na većem broju izbornih predmeta i uvođenju dodatnih neobaveznih predmeta.

POPIS PREDMETA OBNOVLJENOG NASTAVNOG PLANA SMJERA OBRADA PODATAKA:

PRVA GODINA: INFORMATIKA, MATEMATIKA, VJEROJATNOST I STATISTIKA, OSNOVE GOSPODARSTVA, ORGANIZACIJA PODUZEĆA, KOMUNIKOLOGIJA, OSNOVE PROGRAMIRANJA, OPERACIJSKI SUSTAVI, ENGLESKI ZA INFORMATIČARE, TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA I IZBORNI PREDMETI (STRANI JEZIK I, INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKI SUSTAVI I MIKROGRAFIJA, TEHNOLOŠKI SUSTAVI, OBLIKOVANJE TEKSTA I SLIKE)

DRUGA GODINA: EKONOMIKA PODUZEĆA, ORGANIZACIJA OBRADJE PODATAKA, METODE PROGRAMIRANJA I PROGRAMSKI JEZICI, GRAĐA RAČUNALSKIH SUSTAVA, STRUKTURIRANJE POSLOVNIH INFORMACIJA, MODELI PODATAKA, UPRAVLJANJE BAZAMA PODATAKA, INFORMACIJSKI SUSTAVI, RAČUNALSKJE KOMUNIKACIJE, ENGLESKI ZA INFORMATIČARE, TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA, IZBORNI PREDMETI (STRANI JEZIK II, PRAVO ZA INFORMATIČARE, ELEKTRONIČKA RAZMJENA PODATAKA, ORGANIZACIJA ZAŠTITE U INFORMATICI, AUTOMATIZACIJA UREDSKOG POSLOVANJA) I NEOBVEZATNI PREDMETI (KULTURA GOVORENJA I PISANJA, ZEMLJOPISNI INFORMACIJSKI SUSTAVI, UVOD U STRUČNI I ZNANSTVENI RAD)

Prema navedenom planu, nastava na smjeru Obrada podataka izvođena je od 1992./93. do 1998. godine. Iako je plan i program studija Informacijski sustavi izrađen 1994. godine, zbog neobičajeno dugotrajnog postupka usvajanja od strane Sveučilišta, prva generacija studenata prema novom planu i programu upisana je tek 1997./98. godine. Nastavni plan i program smjera Informacijski sustavi vrednovan je metodama frekvencijske i komparativne analize pri čemu je analizirano jedanaest nastavnih planova renomiranih zapadnoeuropskih i američkih sveučilišta.

POPIS PREDMETA ZADNJE VERZIJE NASTAVNOG PLANA DODIPLOMSKOG STUDIJA INFORMACIJSKI SUSTAVI:

PRVA GODINA: INFORMATIKA, MATEMATIKA, VJEROJATNOST I STATISTIKA, OSNOVE GOSPODARSTVA, ORGANIZACIJA PODUZEĆA, TEORIJA SUSTAVA, PROGRAMIRANJE I, KOMUNIKOLOGIJA, ENGLESKI ZA INFORMATIČARE, TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA I IZBORNI PREDMETI (STRANI JEZIK I, INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKI SUSTAVI, PRAVO ZA INFORMATIČARE)

DRUGA GODINA: STRUKTURE PODATAKA, EKONOMIKA PODUZEĆA, OPERACIJSKI SUSTAVI, TEORIJA INFORMACIJA, PROGRAMIRANJE II, MATEMATIČKE METODE ZA INFORMATIČARE, ARHITEKTURA RAČUNALSKIH SUSTAVA, KOMUNICIRANJE U ORGANIZACIJI, TEHNOLOŠKI SUSTAVI, ENGLESKI ZA INFORMATIČARE, TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA II, IZBORNI PREDMETI (STRANI JEZIK II, AUTOMATIZACIJA UREDSKOG POSLOVANJA, OBLIKOVANJE TEKSTA I SLIKE) I FAKULTATIVNI PREDMET (KULTURA GOVORENJA I PISANJA).

TREĆA GODINA: PODATKOVNE KOMUNIKACIJE I MREŽE RAČUNALA, PROGRAMSKO INŽENJERSTVO, EKSPERTNI SUSTAVI, OPERACIJSKA ISTRAŽIVANJA, ORGANIZACIJSKA TEORIJA, BAZE PODATAKA, FORMALNE METODE ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE, IZBORNI PREDMETI (ZEMLJOPISNI INFORMACIJSKI SUSTAVI, STRATEGIJSKI MENADŽMENT, DRŽAVNI I UPRAVNI INFORMACIJSKI SUSTAVI, ELEKTRONIČKA RAZMJENA PODATAKA), FAKULTATIVNI PREDMETI (TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA III, STRANI JEZIK III)

ČETVRTA GODINA: INFORMACIJSKI SUSTAVI PROIZVODNJE, PROJEKTIRANJE INFORMACIJSKIH SUSTAVA, MODELIRANJE I SIMULACIJE,

KAKO JE PROJEKT IZRADE NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA OBOGATIO FOND KNJIŽNICE FAKULTETA?

Projektni tim za izradu NNPP ubrzo je ustanovio da bez relevantne literature nije moguće izraditi suvremeni nastavni plan i program. Naime, tada je fakultetska knjižnica oskudijevala suvremenom literaturom iz područja računalnih i informacijskih znanosti te primijenjene informatike. Stoga je voditelj projektnog tima prof.dr.sc. Topolovec dobio mandat da na izložbi Interliber, koja se u jesen 1989. godine održavala u okviru sajma računalne i komunikacijske tehnologije Interbiro, kupi potrebnu literaturu. On je to i učinio. Na zaprepaštenje uprave Fakulteta, kupio je sve informatičke naslove na Interliberu. Tako je knjižnica FOI došla do vrijednih knjiga, od kojih su neke danas rarietni informatički naslovi.

TEORIJA ODLUČIVANJA, ORGANIZACIJSKO PROJEKTIRANJE, INFORMATIČKI MARKETING, RAČUNOVODSTVENI INFORMACIJSKI SUSTAVI, ORGANIZACIJA IZGRADNJE INFORMACIJSKIH SUSTAVA, IZBORNI PREDMETI (EKONOMIKA INFORMACIJSKIH SUSTAVA, SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA, INFORMACIJSKI SUSTAVI FINANCIJA, POSEBNE METODE PROJEKTIRANJA INFORMACIJSKIH SUSTAVA, INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA U UPRAVLJANJU SLOŽENIM SUSTAVIMA) I FAKULTATIVNI PREDMETI (TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA IV, UVOD U STRUČNI I ZNANSTVENI RAD)

O nastanku ovog studijskog programa više je rečeno u sljedećem poglavlju. Nakon 2000. godine počelo se razmišljati o restrukturiranju sveučilišnog dodiplomskog studija u skladu s odredbama Bolonjske deklaracije, nastojeći da FOI i dalje ostane vodeći fakultet u Republici Hrvatskoj za planiranje i razvoj informacijskih sustava te primjenu informacijskih sustava u upravljanju poslovnim i drugim sustavima. Bolonjski proces detaljno je opisan u jednom od sljedećih poglavlja. Tijekom 2001. godine pokrenuta je također i inicijativa da se na FOI ponovno uvede stručni dvogodišnji studij. Jedan od razloga pokretanja stručnog studija bio je omogućiti budućim studentima stjecanje znanja na studiju koji neće biti dugotrajan, a istovremeno će predstavljati kvalitetniju alternativu drugim oblicima obrazovanja za upotrebu informacijsko komunikacijskih tehnologija u praksi. Stručni studij nazvan je PITUP – Primjena informacijske tehnologije u poslovanju, a “nastavni plan i program naišao je na veliki interes pa su u akademskoj godini 2002./03., osim redovitih i izvanrednih studenata u Varaždinu, prvi put nakon dužeg razdoblja, upisani i studenti u dislociranim jedinicama i to redoviti studij u Koprivnici te izvanredni studij u Zaboku i Sisku” (Ređep, 2002a:65).

Prvi suvremeni informatički nastavni plan i program

PROF.DR.SC. VJERAN STRAHONJA

Stanje Fakulteta organizacije i informatike učvršćeno je do sredine osamdesetih godina prošlog stoljeća zahvaljujući prije svega velikom zalaganju uprava te znanstveno-nastavnog, administrativnog i tehničkog osoblja. Stvoreni su materijalno-tehnički, a prije svega kadrovski uvjeti, čemu je slijedilo utvrđivanje uvjeta i izdavanje odgovarajućih rješenja od strane nadležnih institucija za organiziranje i izvođenje sljedećih obrazovnih programa:

- **VI. stupanj profil “ekonomist” i VII. stupanj profil “diplomirani ekonomist”** (smjerovi: Razmjena i tržište i Ekonomika OUR-a), Rješenje Republičkog komiteta za kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske, broj 2673/1-83, od 26. srpnja 1983. godine,
- **VI. stupanj profil “informatičar”** (smjer: Obrada podataka) i **VII. stupanj profil “diplomirani informatičar”** (smjer: Projektiranje informacijskih sistema), Rješenje Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske, broj 2971/1-86, od 11. rujna 1986. godine.

KAKO SU INŽENJERSTVO I UMJETNA INTELIGENCIJA DOŠLI NA FOI?

Među novopredloženim predmetima u NNPP bilo je i Softversko inženjerstvo, što je izazvalo burne reakcije i bojazan nekih profesora s obzirom da je Fakultet bio u društveno-humanističkom području, a inženjerske discipline prirodno pripadaju tehničkom području. Dr.sc. Topolovec i mr.sc. Strahonja morali su uložiti velike napore da upravu uvjere kako je studij informatike po prirodi interdisciplinaran, što uključuje i inženjerski razvoj programa i informacijskih sustava. Tako je FOI postao prvi fakultet u regiji na kojem je uveden kolegij Softverskog inženjerstva, a diskusije o oportunistički podjele na znanstvena područja, polja i grane traju i danas.

Zanimljivo je da je u prijedlogu NNPP bilo čak pet predmeta iz područja umjetne inteligencije: Umjetna inteligencija, Ekspertni sistemi, Programiranje za umjetnu inteligenciju, Praktikum – umjetna inteligencija i Inteligentni informacijski sistemi.

Krajem osamdesetih godina, u vrijeme dekanskog mandata prof.dr.sc. Miroslava Žugaja, zaključkom Znanstveno-nastavnog vijeća Fakulteta od 5. rujna 1989. godine, pokrenut je projekt **“Novi nastavni plan i program studija na Fakultetu organizacije i informatike Varaždin — NNPP”**. Voditelj projektnog tima i voditelj grupe predmeta Informatika bio je dr.sc. Velimir Topolovec koji je nedugo ranije došao na Fakultet. Članovi projektnog tima bili su: mr.sc. Teodor Abramić (tajnik projektnog tima), mr.sc. Antun Brumnić, mr.sc. Marijan Cingula, mr.sc. Tihomir Hunjak (voditelj grupe predmeta matematika), dr.sc. Slavko Kapustić, dr.sc. Nenad Prelog, mr.sc. Vjeran Strahonja, dr.sc. Franjo Šulak (zamjenik voditelja projektnog tima, voditelj grupe predmeta Psihologija), dr.sc. Stjepo Vojvoda (voditelj grupe predmeta Strani jezici), dr.sc. Boris Zver (voditelj grupe predmeta Ekonomija) i dr.sc. Miroslav Žugaj (voditelj grupe predmeta Organizacija).

Ovaj je poduhvat po mnogočemu važan za FOI. Izrada nastavnog plana i programa je projektno organizirana, o čemu svjedoče zapisnici sastanka projektnog tima, kontrolne točke, plan aktivnosti i sl. Nadalje, kako piše u izvještaju od 26. lipnja 1990. godine, “da bi naš program približili Europskim studijima iz područja organizacije i informatike, uzeli smo kao osnovu za izradu našeg programa preporuke Britanskog društva — British Computer Society (BCS) za obrazovanje i organizaciju nastavnog procesa”. Osim toga, korišteni su sljedeći izvori:

- IFIP (International Federation on Information Processing) TC3: Curriculum for Information System Designers,
- ACM (Association for Computing Machinery) C2IS: Information Systems Curriculum Recommendations,
- IEEE (The Institute of Electrical and Electronic Engineers): Software Engineering Proposal
- DPMA (Data Processing Management Association): Computer Information Systems — Model Proposal i
- SEI (Software Engineering Institute): SEI Education Proposal.

Prema preporukama BCS, postotak sudjelovanja pojedinih grupa predmeta u 8 semestara (8 * 15 tjedana * 30 sati/tjedan = 3.600 sati) je iznosio:

- Informatika 50,0%
- Matematika 12,5%
- Organizacija 12,5%
- Ekonomija 12,5%
- Psihologija i dr. 12,5%

Predloženi nastavni plan i program je i s današnjeg motrišta suvremen. Do tada su se na FOI-u zapravo izvodili ekonomski programi, doduše informatički obojeni. Ovaj prijedlog pravog informatičkog nastavnog plana i programa, s velikim brojem novih kolegija te velikim udjelom laboratorijske nastave i praktikuma predstavljao je radikalnu promjenu i izazvao mnoge otpore. Nakon nekoliko revizija te prilagođavanja kadrovskim mogućnostima, konačni je prijedlog prihvaćen na FOI-u i upućen Znanstveno-nastavnom vijeću Sveučilišta u Zagrebu koje je dana 23. travnja 1992. godine donijelo Odluku o prihvaćanju i donošenju nastavnog plana i programa VII./1 stup-

KAKO JE NOVI NASTAVNI PLAN I PROGRAM DONIO FAKULTETU PRIJATELJE?

Tada ugledan profesor Elektrotehničkog fakulteta, danas akademik Leo Budin, posebno se angažirao na određivanju pojmova informatike i računarstva te područja djelovanja pojedinih fakulteta. S pozicija FOI-a, prof.dr.sc. Budin je postavljao posebno teška pitanja i postavljao prepreke novom nastavnom planu i programu. Slično je bilo i s prof.dr.sc. Slobodanom Ribarićem, tada voditeljem Tribine Srca. S današnjeg motrišta, kroz ove su se rasprave na konstruktivan, argumentiran i akademski prihvatljiv način riješili mnogi problemi. Ugledni su kolege godinama nakon toga osmišljavali, unapređivali i izvodili nastavu iz računarskih kolegija na FOI-u i u njima FOI ima iskrene prijatelje. Akademik Budin je redovit sudionik studijskih putovanja i izleta koje FOI organizira za svoje zaposlenike.

nja studija “Informatički sustavi”, potpisanu od strane rektora, prof.dr.sc. Marijana Šunjića.

Ovaj se nastavni plan i program uz manje izmjene izvodio do bolonjske reforme.

Iako je put nastanka suvremenog informatičkog studija bio trnovit, na njegovim su se marginama pojavile mnoge nove inicijative. Tako je usporedno izrađen **Nastavni plan i program studija VI/I stupnja stručne spreme “Informatički sistemi u uredskom poslovanju”** kojeg je Znanstveno-nastavno vijeće Sveučilišta u Zagrebu prihvatilo 29. svibnja 1990. godine.

Nadalje, Fakultet je u prosincu 1989. godine zatražio od nadležnog Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske da izda rješenje o ispunjavanju uvjeta za izvođenje obrazovanja uz rad za sve svoje obrazovne programe. Na ovaj je način institucionalizirana tradicija izvođenja programa cjeloživotnog obrazovanja i studija za izvanredne studente.

Novi nastavni plan i program “Informatički sustavi” izazvao je rasprave i prijedore na Sveučilištu vezane uz pojmove informatičkih znanosti, informatike i računarstva. U praktičnom smislu, potaknute su rasprave o područjima i granicama djelovanja Fakulteta organizacije i informatike u odnosu na Elektrotehnički, Prirodoslovno-matematički te Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, odnosno njihove srodne studijske programe.

Dio ovih rasprava bio je iza scene i očitovao se u sumnjičavim recenzentskim mišljenjima i odlaganju prihvaćanja programa FOI-a na nadležnim tijelima Sveučilišta. Dio rasprava bio je javan i poticajan za sve zainteresirane strane. Jedna od takvih rasprava, pod nazivom “Studij informatičkih znanosti pri Fakultetu organizacije i informatike” održana je 15. rujna 1993. godine u okviru Tribine Sveučilišnog računskog centra. Uvodničari su bili prof.dr.sc. Josip Brumec i mr.sc. Vjeran Strahonja koji su novi studij FOI-a pozicionirali kao interdisciplinarni studij. Odnose sa srodnim studijima odredili su pomoću modela znanja (eng. *Body of Knowledge*), ali i ISO/OSI modela. Opisane su sličnosti i razlike nekih kolegija koji se izvode na različitim fakultetima. Tako je programsko inženjerstvo na FOI-u određeno kao “inženjerski razvoj programa čiji je korisnik prvenstveno čovjek – aplikativni softver” dok je programsko inženjerstvo na Elektrotehničkom fakultetu prije svega usmjereno “inženjerskom razvoju ugrađenog softvera, upravljačkih programa za tehničke sustave i sistemskog softvera”.

Bolonjski proces

PROF.DR.SC. ŽELJKO HUTINSKI

Začetke promišljanja o ujednačavanju sustava obrazovanja u Europskoj uniji uspostavila su četiri ministra zadužena za visoko obrazovanje: ministri Francuske, Njemačke, Velike Britanije i Italije koji su se 1998. godine u Parizu prilikom proslave 800-te godišnjice Sveučilišta Sorbonne složili da je segmentacija visokog obrazovanja u Europi štetna i zastarjela i da je potrebno pokrenuti dobrovoljni proces stvaranja Europskog zajedničkog prostora visokog obrazovanja. U vrijeme kada su stvarana prva sveučilišta u Europi studenti i profesori su slobodno putovali između sveučilišta i širili svoje znanje diljem Europe. Mnogi studenti suvremenih europskih sveučilišta završe

studij, a da nisu nikada prešli granice svoje zemlje. Ministri su potpisali zajedničku Sorbonnsku deklaraciju kojom su predložili uklanjanje barijera i razvoj referentnog okvira za podučavanje i učenje koji će poticati mobilnost i bližu suradnju te otvaranje europskog prostora visokog obrazovanja. Već iduće godine taj je proces i formaliziran zajedničkom ministarskom deklaracijom u Bologni (19. lipnja 1999. godine) koju je tada prihvatilo 30 zemalja. Ta se Bolonjska deklaracija koju je potpisalo 29 ministara naslanja na temeljna načela postavljena u dokumentu Magna Charta Universitatum potpisanom 1988. godine također u Bologni. Bolonjska deklaracija daje jasne smjernice za pokretanje inicijativa čija će realizacija povećati konkurentnost europskog sustava visokog obrazovanja i postavlja niz konkretnih ciljeva:

- Prihvatanje sustava lako prepoznatljivih i usporedivih stupnjeva i uvođenje suplementa (dodatka) diplomi (Diploma Supplement) kako bi se promicala zapošljivost europskih građana i međunarodna konkurentnost europskog sustava visokog obrazovanja;
- Prihvatanje sustava temeljenog na dva glavna ciklusa, preddiplomskom i diplomskom; pristup drugom ciklusu zahtijeva uspješno završen prvi ciklus studija koji mora trajati najmanje tri godine. Stupanj postignut nakon tri godine smatra se potrebnim stupnjem kvalifikacije na europskom tržištu rada. Drugi ciklus bi vodio stupnju magistra i/ili doktora u mnogim europskim zemljama;
- Uvođenje bodovnog sustava, kao što je ECTS, kao prikladnog sredstva za promicanje razmjene studenata. Bodovi bi se također mogli postizati izvan visokoškolskog obrazovanja uključujući i cjeloživotno učenje, pod uvjetom da ih prizna sveučilište koje prihvaća studenta;
- Promicanje mobilnosti prevladavanjem zapreka slobodnom kretanju, posebice:
 - \\ studentima: osigurati dostupnost prilika za studiranje i obučavanje te odgovarajućih usluga
 - \\ nastavnicima, istraživačima i administrativnom osoblju: priznati i valorizirati vrijeme koje su proveli u Europi istražujući, predajući ili učeći, bez prejudiciranja njihovih statutarne prava.
- Promicanje europske suradnje u osiguravanju kvalitete u cilju razvoja usporedivih kriterija i metodologija;
- Promicanje potrebne europske dimenzije u visokom školstvu, posebice u razvoju nastavnih programa, međuinstitucionalnoj suradnji, shemama mobilnosti i integriranih programa studija, obuke i istraživanja.

SLIKA 42. PROF.DR.SC. ŽELJKO HUTINSKI NA NASTAVI

Nakon potpisivanja Bolonjske deklaracije svake dvije godine održava se ministarska konferencija na kojoj ministri predstavljaju zajedničke zaključke priopćenjima (fra. *communiqué*). Hrvatska je pristupila bolonjskom procesu na ministarskoj konferenciji u Pragu potpisivanjem Praškog priopćenja (2001.), tada je broj zemalja potpisnica narastao na 33. Ciljevi bolonjskog procesa prošireni su na cjeloživotno obrazovanje, naglašena je predanost daljnjem razvoju osiguranja kvalitete i nacionalnih kvalifikacijskih okvira te je po prvi puta spomenuta socijalna dimenzija obrazovanja. Intenzivne aktivnosti na reformi visokog obrazovanja sukladno ciljevima postavljenim Bolonjskom deklaracijom započele su imenovanjem dr.sc. Dragana Primorca ministrom obrazovanja, znanosti i športa u prosincu 2003. godine. Imenovana je Nacionalna skupina čiji je zadatak organizirati, koordinirati i pratiti ostvarenje bolonjskog procesa. Prvi radni sastanak Nacionalne skupine održan je 7. travnja 2004. godine u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta.

Sveučilište u Zagrebu i njegove sastavnice također imenuju radne skupine koje provode aktivnosti za ostvarivanje ciljeva Bolonjske deklaracije. Održavane su radionice i seminari s ciljem prijenosa znanja i zadataka strateške i operativne razine. Nažalost, niti Ministarstvo obrazovanja, znanosti i športa, niti Sveučilište, nije osiguralo temeljne uvjete za kvalitetno ostvarivanje postavljenih zadataka i ciljeva. Za provođenje preustroja sustavu visokog obrazovanja trebalo je osigurati znatna financijska sredstva kojih nije bilo izvan redovitih tijekom financiranja. Nadalje, trebalo je osigurati povećanje prostornih kapaciteta za rad sa studentima u manjim skupinama, sredstva za opremanje laboratorija, za promjenu nastavnih planova i programa te metodologije rada, za povećanje broja nastavnika te za osposobljavanje nastavnika za rad u novim uvjetima. Gotovo svaka sastavnica zagrebačkog Sveučilišta prišla je realizaciji postavljenih zadataka na svoj način. Neke su sastavnice ispunjavale samo minimum formalnih uvjeta promjena u cilju ostvarivanja bolonjskog procesa, a neke su sastavnice izvodile korijenite promjene. Prva i najvažnija zadaća bila je izrada novih nastavnih planova i programa studija, procjena zadovoljavanja prostornih kapaciteta laboratorija i nastavnih pomagala te nastavnika s izborima u zvanja po kumulativnom principu brojenja sati nastave svake sastavnice Sveučilišta. Nakon recenzentskih postupaka Sveučilišta i Agencije za znanost i obrazovanje izdavane su dopusnice za izvođenje studija.

Na Fakultetu organizacije i informatike odlučili smo krenuti u širi kontekst promjena koncepcije i načina studiranja. Shvatili smo to kao priliku i izazov da se stvore uvjeti drugačijeg studiranja. Ministarstvo, osim zahtjeva i rokova te dosta zakašnjele potpore u formaliziranju pristupa pisanja programa, nije osiguralo dodatna financijska sredstva, prostorne kapacitete ni dodatne kadrovske uvjete. Usprkos tome motivirali smo nastavnike i ostale zaposlenike da doprinesu promjenama koje su se od nas očekivale. Fakultetsko vijeće prihvatilo je model studiranja 3 + 2 + 3. To znači tri godine preddiplomskog studija, dvije godine diplomskog studija i tri godine poslijediplomskog doktorskog studija. Do tada se na Fakultetu izvodio samo studij Informacijski sustavi. Uočeno je da upisani studenti tijekom studija mijenjaju interes između ekonomskih, organizacijskih ili informatičkih grupa predmeta. Izradom novih planova i programa prijavljena su tri studijska programa na preddiplomskoj razini koja su slijedila uočene promjene u interesima studenata: Informacijski sustavi, Poslovni sustavi te s Ekonomskim fakultetom iz Zagreba zajednički ekonomski studij pod nazivom Ekonomika poduzetništva. Na diplomskoj razini razvili smo programe za četiri studija: Informacijsko i programsko inženjerstvo, Baze podataka i baze znanja, Organizacija poslovnih sustava i Informatika u obrazovanju. Na diplomskoj razini Fakultet je samostalno prijavio program Ekonomika poduzetništva, koji izvodimo od 2010. godine. Za dobivanje dopusnice na diplomskoj razini za samostalni ekonomski studij velika je zasluga dekana prof.dr.sc. Vjerana Strahonje i prof.dr.sc. Tihomira Hunjaka.

Polazni koncept upisa na studij i studiranja bio je dizajniran relativno drugačije od ostalih studija u Hrvatskoj. Student, upisom na fakultet, nije upisao smjer, već ga je stjecao odabirom kolegija tijekom upisa u pojedini semestar, otkrivanjem vlastitih sklonosti, interesa, mogućnosti ili odabirom puta najmanjeg otpora. Za svako pojedino usmjerenje – studij, trebalo je položiti određeni broj ispita (osigurati potreban broj ECTS bodova) prema kategorijama kolegija koji profiliraju upravo taj studij. U tu svrhu razvijena je aplikacija Planer studija, dostupna svakom studentu putem internetskih stranica Fakulteta. Aplikacija omogućava simulaciju studija odabirom kolegija za pojedini studij. Takav način izvođenja studija višegodišnja je praksa u nekim zemljama Europe i svijeta.

Naravno da čitav proces promjene programa i načina studiranja nije išao bez poteškoća. Tijekom izrade programa i koncepta izvođenja studija bilo je različitih prijedloga i njihovih promjena. Koristili smo vanjske uzore koji su se ostvarivali u bitno boljim materijalnim i kadrovskim uvjetima.

Ministarstvo nam nije pravovremeno davalo korisne smjernice, osim kad je već praksa većine iskristalizirala jedno ili više mogućih rješenja. Sve je postalo mnogo lakše osnivanjem Agencije za znanost i visoko obrazovanje s čijim djelatnicima smo razvili vrlo korektno odnose uzajamne pomoći.

Dio djelatnika Fakulteta davao je potporu i konstruktivno sudjelovao u naporima izvođenja promjena, ali bilo je i onih koji su pružali javni ili tihi otpor. Uzroci i povodi otporima bili su različiti, od načelnog otpora promjenama, otporima novom, otporima zbog nedostatka konzistentnih informacija iz sustava i sl. Tijekom izrade planova i programa imenovana su dva povjerenstva kako bi se stvorila kritična masa istomišljenika koja je kreativno, inovativno i uspješno projekt dovela do kraja. Tu je potrebno naglasiti ulogu prodekana za znanost prof.dr.sc. Nevena Vrčeka koji je strpljenjem, mirom, idejama i znanjem operativno koordinirao i uspješno vodio posao do izdavanja dopusnica. Diskusijama po katedrama, individualnim sastancima i radionicama stvoreni su uvjeti da Fakultetsko vijeće prihvati prijedloge planova i programa te promjene načina studiranja.

Projektom o prijavi programa studija trebalo je korektno prikazati prostorne kapacitete. Oni su u postojećim prostorima Fakulteta bili nedostadni. Odlukom Skupštine Grada Varaždina uz postojeću zgradu dodijeljena nam je na korištenje zgrada stare Glazbene škole. Ona je bila dovoljno velike površine da ispunimo potrebne prostorne uvjete za izvođenje svih studija. Trebalo je zadovoljiti uvjete broja računala po laboratorijima kao i ostale informatičke opreme (mrežna infrastruktura, TCR učionice i sl.). Za to smo većinom koristili vlastite izvore financiranja i financiranje nabavke opreme iz projekata. Ministarstvo nam je u tom periodu opremilo samo jedan informatički laboratorij. Na sreću, kadrovski smo ojačali u nastavnom osoblju za četvrtinu (veliki broj dobivenih projekata financiranih od Ministarstva, a time i zapošljavanje znanstvenih novaka, uz razvojna radna mjesta za docente ili viša zvanja) što je također pokrilo kumulativni uvjet nastavnog opterećenja svakog nastavnika. Sve to, uz pozitivne recenzije, rezultiralo je dobivanjem dopusnica za izvođenje svih prijavljenih studija.

Fakultet u svom nazivu nosi pojam "organizacija". Postojao je interes studenata za kompetencijama u tom području pa smo razvili i takav studij, tim više što je za projektiranje informacijskog sustava potrebno optimizirati poslovne procese, što sve zajedno čini zaokruženu cjelinu za obavljanje poslova u gospodarskom sektoru te u dijelu državne uprave. Doživjeli smo vrlo snažan pritisak da nam se ne izda dopusnica za studij Organizacije poslovnih sustava jer u Pravilniku o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama iz 2005. godine nije bilo "organizacije" u polju informacijskih znanosti. Kako bismo otklonili i tu prepreku, iskoristili smo period promjene Pravilnika i predložili da se uvrsti "organizacija" i u polje informacijskih znanosti. Nakon više sastanaka, lobiranja, argumentiranja i stvaranja ustupaka, u promjenama Pravilnika 2008. godine ušla je grana organizacija i informatika, a time smo stvorili uvjet dobivanja dopusnice i za studij Organizacija poslovnih sustava. Do tada je organizacija postojala samo u području tehničkih znanosti, polje druge tehničke znanosti, grana organizacija rada i proizvodnje i području biotehničkih znanosti, polje drvne tehnologije, grana organizacija proizvodnje.

Istovremeno s reformom preddiplomskog i diplomskog studija osmišljen je i program prvog poslijediplomskog doktorskog studija. Tada je to bio i prvi i jedini doktorski studij informacijskih znanosti u Hrvatskoj. Doktorski je studij uspješno prošao recenziju te dobio dopusnicu za rad i upisao u akademskoj godini 2006./2007. prve doktorande. No, to je već tema poglavlja Poslijediplomski znanstveni doktorski studij informacijskih znanosti (str. 87).

Ukidanjem znanstvenog poslijediplomskog magistarskog studija otvorila se mogućnost izvođenja poslijediplomskih specijalističkih studija. Fakultet je prepoznao važnost poslijediplomskih specijalističkih studija kao oblika cjeloživotnog učenja i stjecanja specijalističkih znanja iz užeg područja te je osmislio i zatražio dopusnicu za izvođenje tri takva studijska programa. Već 2007. godine dobili smo dopusnice za studijske programe Menadžment poslovnih sustava i Upravljanje sigurnošću i revizijom informacijskih sustava, a 2008. godine i za studijski program Inženjerstvo i reinženjerstvo organizacija informacijskog doba. Ovi su programi obrađeni detaljnije u poglavlju Specijalistički poslijediplomski studiji (str. 75).

S dopusnicom Preddiplomskog stručnog studija Primjena informacijske tehnologije u poslovanju bilo je dosta teškoća. Odobrenje za njegovo izvođenje izdano je tri godine prije početka reforme prema zahtjevima Bolonjske deklaracije. Na upit Sveučilištu dobili smo odgovor da Fakultet ne mora mijenjati niti prijavljivati program studija budući je proces odobravanja proveden netom prije uvođenja bolonjskih promjena. Ali kada je Senat trebao donijeti odluku o upisnim kvotama,

nije predviđena kvota za taj studij jer nismo imali dopusnicu. Dovedeni smo, ne našom krivicom, u vrlo neugodan položaj. Trebali smo izraditi kompletan projekt s dokazima izvedivosti i planovima i programima strukturiranim po novim zahtjevima, u roku od mjesec dana. Uz velike napore i zahvaljujući razumijevanju članova povjerenstava izradili smo projekt plana i programa, poslali ga Sveučilištu i u Agenciju za visoko obrazovanje te zamolili recenziju programa prije godišnjih odmora obrazlažući situaciju i uvjete u koje smo bili dovedeni. Prije raspusta umjesto recenzije, mijenjano je recenzentsko povjerenstvo s obrazloženjem moguće pristranosti. Novo povjerenstvo dalo je pozitivno mišljenje o kvaliteti predloženog studijskog programa na osnovu čega smo dobili dopusnicu i na Senatu ostvarili pravo na upisnu kvotu te proveli upise u posljednjem jezenskom roku.

Većina uvjeta i ciljeva Bolonjske deklaracije bila je ispunjena, osim u dijelu mogućnosti rada u malim grupama. Taj smo problem rješavali na način da smo maksimalno koristili informacijsko-komunikacijske tehnologije u cilju što kvalitetnijeg izvođenja nastave i približavanja nastavnih sadržaja studentu ostvarivanjem koncepta učenja na daljinu, odnosno hibridnog sustava koji uključuje sve nastavne oblike i komunikaciju s nastavnikom, ali i mogućnost individualnog rada preko sustava za upravljanje učenjem (eng. *LMS* — *Learning management system*). Mijenjali smo više alata za potporu učenja na daljinu. Danas se koristi sustav Moodle, koji je dostupan u otvorenom kôdu i distribuiran se pod GNU Općom javnom dozvolom (eng. *GPL* — *General Public Licence*) koja dozvoljava besplatno korištenje i mijenjanje kôda pa tako sami možemo dorađivati funkcionalnosti. Prijavljen je niz projekata s temama primjene IKT u nastavi ili promjene metodike rada sa studentima, poboljšavanja kvalitete nastave, ishoda učenja i sl. Uspostavili smo i dva referalna centra CARNet-a s tom tematikom “Metodika i komunikacija e-obrazovanja” (voditelj: prof.dr.sc. Goran Bubaš) i “Prijavlivanje projekata e-obrazovanja” (voditeljica: prof.dr.sc. Blaženka Divjak).

Nastavne planove i programe u visokom obrazovanju potrebno je dorađivati, tj. mijenjati im sadržaj, metodiku i organizaciju izvođenja kako bi pratili suvremene trendove u znanosti. Svi uočeni nedostaci prve verzije planova i programa, promijenjeni su novom verzijom planova i programa koji su na snazi od školske godine 2008./2009. Fakultet je sudjelovao u projektu (CARDS 2003) “Furtherance of the Agency for Science and Higher Education in its Quality Assurance Role and Development of a Supporting Information System” u okviru kojeg je Agencija za znanost i visoko obrazovanje provela pilot projekte vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjeg sustava osiguranja kvalitete na tri fakulteta. Valjanost svih provedenih aktivnosti potvrđena je pozitivnim nalazima prosudbenih skupina za vanjsko vrednovanje sustava osiguranja kvalitete i reakreditaciju, koje su provele vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjeg sustava osiguranja kvalitete u okviru pilot projekta 2008. godine i ponovo 2011. godine te u okviru reakreditacijskog postupka 2010. godine.

Uspješnosti provedenih postupaka doprinijeli su i projekti financirani iz raznih izvora te rad velikog broja djelatnika Fakulteta u njihovoj realizaciji. Iz projekata je financirana nabava IKT opreme koja je nakon realizacije projekta ostala na korištenje nastavnicima i studentima. To su bili projekti:

EUREKA

- Eureka Eurolearn mreža projekata: Primjena IKT u obrazovanju i gospodarstvu, 2000.-2005. (voditeljica na FOI-u prof.dr.sc. Blaženka Divjak)
- Full Featured LMS with module for synchronized learning and content development tool (E-Learner), 2004.-2006. (voditelj na FOI-u prof.dr.sc. Željko Hutinski)

TEMPUS

- Tempus JEP: Aspects of information and organization systems: Curriculum development, CD_JEP-16086-2001, 2002.-2005. (koordinatrica: prof.dr.sc. Blaženka Divjak)
- Tempus SCM: Teaching and Learning Skills: Training Project, SCM-Coo6-A, 2004.-2005. (koordinatrica: prof.dr.sc. Blaženka Divjak)

CARNet Referalni centri:

- Metodika i komunikacija e-obrazovanja, 2003.-2006. (voditelj na FOI-u: prof.dr.sc. Goran Bubaš)
- Referalni centar za prijavljivanje projekata e-obrazovanja, 2003.-2006. (voditeljica: prof.dr.sc. Blaženka Divjak)

Hrvatska zaklada za znanost

- Osiguranje kvalitete u visokom školstvu, 2005.-2006. (voditelj: prof.dr.sc. Neven Vrček)
- Ishodi učenja u interdisciplinarnom području INTER-OUTCOMES, 2008.-2009. (voditeljica: prof.dr.sc. Blaženka Divjak)

Preddiplomska i diplomatska nastava od 2003. godine

PROF.DR.SC. DRAGUTIN KERMEK

USPOSTAVLJANJE INFORMATIČKIH STUDIJSKIH PROGRAMA PREDDIPLOMSKE I DIPLOMSKE RAZINE

Kao što je već rečeno, na Fakultetu organizacije i informatike pripreme za razvoj novog nastavnog programa, koji će biti usklađen s preporukama Bolonjske deklaracije, započele su kroz projekt Tempus JEP: "Aspects of information and organization systems: Curriculum development" (CD_JEP-16086-2001). Koordinatorica projekta bila je prof.dr.sc. Blaženka Divjak, a projekt se izvodio u razdoblju 2002.-2005. godine. (više u poglavlju Bolonjski proces na str. 61.)

Godine 2003. donesen je Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/2003) koji je člankom 116. odredio da se svi studijski programi trebaju uskladiti s Bolonjskom deklaracijom i uvesti bodovni sustav ECDS kako bi najkasnije s akademskom godinom 2005./2006. studenti prve godine studija upisali nove studijske programe popularno nazvane "Bolonjski studiji."

Proces razvoja novog nastavnog plana i programa trajao je više godina. U njegovom stvaranju sudjelovalo je više povjerenstava (FOI, 2005):

- Stručno povjerenstvo za izradu prijedloga nastavnog plana i programa sveučilišnog dodiplomskog studija od 22. travnja 2003. godine;
- Stručno povjerenstvo za izradu prijedloga nastavnog plana i programa poslijediplomskog znanstvenog studija od 22. travnja 2003. godine ;
- Stručno povjerenstvo za oblikovanje konačnog teksta nastavnog plana i programa od 16. ožujka 2004. godine.

Predsjednik zadnjeg Povjerenstva bio je prof.dr.sc. Neven Vrček, u to vrijeme prodekan za znanost. Članovi svih triju povjerenstava bili su (FOI, 2005): prof.dr.sc. Josip Brumec, doc.dr.sc. Goran Bubaš, prof.dr.sc. Marijan Cingula, prof.dr.sc. Mirko Čubrilo, prof.dr.sc. Blaženka Divjak, prof.dr.sc. Vesna Dušak, prof.dr.sc. Stjepan Dvorski, prof.dr.sc. Željko Hutinski, prof.dr.sc. Božidar Kliček, prof.dr.sc. Zdravko Krakar, doc.dr.sc. Alen Lovrenčić, prof.dr.sc. Mirko Maleković, prof.dr.sc. Milivoj Ređep, prof.dr.sc. Vjeran Strahonja, prof.dr.sc. Boris Zver i prof.dr.sc. Miroslav Žugaj. Glavne osobine novog studijskog programa bile su sljedeće:

- postoje dva studijska programa na preddiplomskoj razini:
 - \ Informacijski sustavi
 - \ Poslovni sustavi
- postoje četiri studijska programa na diplomskoj razini:
 - \ Baze podataka i baze znanja
 - \ Informacijsko i programsko inženjerstvo
 - \ Informatika u obrazovanju (studij za profesora informatike u srednoj i osnovnoj školi)
 - \ Organizacija poslovnih sustava
- svi kolegiji su jednosemestralni
- kolegijima su pridruženi ECTS bodovi kao mjera opterećenja studenta
- područja znanja koja pokrivaju studijski programi organizirana su u sljedeće kategorije:
 - \ teorijske osnove
 - \ tehničke osnove
 - \ organizacija i upravljanje poslovnim sustavima
 - \ strategija, planiranje, upravljanje i IS
 - \ razvoj i implementacija
 - \ usluge, primjena i konzalting u IS
 - \ pedagoški predmeti (samo na diplomskim studijskim programima)
 - \ opći predmeti

- kod svakog studijskog programa pojedinim kategorijama kolegija pridružuje se minimalni broj ECTS bodova
- svaki kolegij svrstan je u jednu kategoriju
- za svaki kolegij su određeni njegovi preduvjeti/prethodnici
- nema eksplicitnih obaveznih kolegija po pojedinom studijskom programu
- kolegij se može upisati u semestru njegovog izvođenja (npr. kolegij koji se izvodi u zimskom semestru student može upisati u svom 1., 3. ili 5. semestru, uz uvjet da ima riješene njegove preduvjete)
- za završetak određenog studijskog programa potrebno je ispuniti dva kriterija:
 - \ ukupan broj ECTS bodova (za preddiplomski studij minimalno je 180 ECTS bodova, za diplomski studij dodano minimalno je 120 ECTS bodova odnosno ukupno 300 ECTS bodova)
 - \ sakupiti u svakoj kategoriji minimalni broj ECTS bodova; ostali ECTS bodovi koji su potrebni za završetak studija mogu se raspodijeliti po različitim kategorijama u skladu s interesom studenta, tj. njegovim vlastitim usmjeravanjem/specijalizacijom.

U sklopu završnog dijela rada na razvoju novog studijskog plana i programa održana je tribina pod naslovom "Bolonjski proces i studijski programi FOI-a" 11. travnja 2005. godine na Fakultetu organizacije i informatike. Uvodnu riječ održao je dekan Fakulteta, prof.dr.sc. Željko Hutinski, iza kojeg je prezentaciju novog studijskog plana i programa održao prodekan Fakulteta, prof. dr.sc. Neven Vrček. Fakultetsko vijeće prihvatilo je predloženi nastavni plan i program za informatičke preddiplomske (PDS) i diplomske studije (DS) 01. ožujka 2005. godine. Oni su kasnije označeni verzijom 1.0. Ministarstvo obrazovanja, znanosti i športa izdalo je dopusnice za studijske programe sa sljedećim datumima:

- preddiplomski studiji:
 - \ Poslovni sustavi — 2. lipnja 2005.
 - \ Informacijski sustavi — 16. lipnja 2005.
- diplomski studiji:
 - \ Informatičko i programsko inženjerstvo — 2. lipnja 2005.
 - \ Baze podataka i baze znanja — 21. lipnja 2005.

SLIKA 43. DODJELA NAGRADA REGIONALNOG FINALA (ZA SREDNJU I ISTOČNU EUROPU) NATJECANJA IMAGINECUP U SVIBNJU 2006. U MARIBORU. EKIPA FOI-A OSVOJILA JE DRUGO MJESTO. PLAKETU DRŽI MARKO VELIĆ, LIJEVO DO NJEGA SU MIROSLAV NOVAK I MARKO OREŠKOVIĆ, A DESNO JE ZLATKO STAPIĆ

- Organizacija poslovnih sustava — 21. lipnja 2005.
- Informatika u obrazovanju — 1. prosinca 2005.

Pregled predmeta informatičkih preddiplomskih studija na I., II., i III. godini prema verziji 1.0 nastavnog programa nalazi se u Prilogu D.

U sklopu opsežnih priprema za uvođenje novih studijskih programa izrađen je programski sustav FOI Planer (autor Darko Grabar, mag. inf.) koji studentima omogućava samostalno planiranje svog studija kroz odabir kolegija koje će upisivati u pojedinom semestru, pregled preduvjeta za pojedini kolegij i provjeru validnosti studijskog programa za njegov završetak.

Novi informatički preddiplomski studiji (Informacijski sustavi i Poslovni sustavi) počeli su se izvoditi s akademskom godinom 2005./2006.

Od samog početka izvođenja novih informatičkih preddiplomskih studijskih programa sustavno se pruža pomoć studentima kroz više različitih aktivnosti. Tako se u svakom semestru obično održavaju dvije tribine za nove studente u organizaciji Poslovnog kolegija Fakulteta. Cilj tribina je da se studentima daju detaljnije informacije o obavezama na studiju, realizaciji uvjeta za upis u višu godinu studija, odabir izbornih predmeta, odnosno ostvarivanje uvjeta za završetak studija. Za neposredniju pomoć studentima uvedena je funkcija studentskog savjetnika. Odlukom Dekana od 10. prosinca 2008. godine prvi studentski savjetnik bio je student Nikola Kadoić koji je tu funkciju obavljao do završetka studija. Nakon njega funkciju je preuzela studentica Martina Šimičić, a nakon nje studentica Maja Hornung, koja ju obavlja i u važećoj akademskoj godini. Tijekom sljedećih godina članovi Studentskog zbora i studentski savjetnik(ica) aktivnije su uključeni u organiziranje tribina za studente svih studijskih programa i godina studija, uz poseban naglasak na studente 1. godine studija, tzv. brucoše.

Ostali elementi koji se odnose na studijske programe bili su prilagođavani usporedno s izvođenjem novih studijskih programa. Pravilnik o preddiplomskom i diplomskom studiju prihvaćen je na Fakultetskom vijeću 20. prosinca 2005. godine. Sveučilište u Zagrebu donijelo je 8. srpnja 2008. Pravilnik o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Fakultet je uskladio svoj pravilnik sa sveučilišnim pravilnikom te su promjene prihvaćene na Fakultetskom vijeću 2. rujna 2008. godine. Važeća verzija pravilnika datira od 18. rujna 2012. godine.

Fakultet organizacije i informatike sustavno prati nove tehnologije u području obrazovanja. Fakultetsko vijeće formiralo je 2006. godine Povjerenstvo za e-obrazovanje, a na izradi Strategije e-učenja FOI-a posebno su radile prof.dr.sc. Blaženka Divjak i dr.sc. Nina Begičević. One su izradile nacrt Strategije koju je prihvatilo Fakultetsko vijeće 2007. godine. Senat Sveučilišta u Zagrebu prihvatio je 12. lipnja 2007. godine Strategiju e-učenja na Sveučilištu u Zagrebu 2007.-2010. godina. Pravilnik o završnom radu na preddiplomskom studiju prihvaćen je na Fakultetskom vijeću 23. listopada 2007. godine. Za upravljanje završnim radovima (a kasnije i diplomskim radovima, uz nekoliko dodataka) izrađen je programski sustav FOI Radovi (autor Darko Grabar, mag. inf.). Zadatak tog programa je obuhvatiti sve poslovne procese koji se odnose na završne radove (nastavnici: predlaganje tema završnih radova; katedre: prihvaćanje prijedloga; studenti: predbilježbe za izabrane teme; nastavnici: potvrđivanje teme pojedinom studentu; studenti: predavanje završnih radova u elektroničkom obliku; nastavnici: prihvaćanje konačne verzije; referada: kontrola uvjeta za završetak studija, zakazivanje termina za obranu završnog rada, arhiv elektroničkih verzija završnih radova).

ZAVRŠETAK DODIPLOMSKOG STUDIJA INFORMACIJSKI SUSTAVI

S prijelazom na nove informatičke preddiplomske studije bilo je potrebno provesti niz aktivnosti koje će urediti prestanak nastave na dodiplomskom studiju i prijelaz studenata dodiplomskog studija na nove preddiplomske studije. Prvi od njih bio je registar priznavanja položenih predmeta za prijelaz s dodiplomskog studija Informacijski sustavi na nove informatičke preddiplomske studije. Drugi je bio postavljanje plana aktivnosti za završetak dodiplomskog studija Informacijski sustavi. Taj plan uključivao je donošenje odluka Fakultetskog vijeća kojima su se određivali uvjeti za prijelaz u višu godinu studija kroz sljedećih nekoliko akademskih godina. Također su bile organizirane tribine za studente dodiplomskog studija Informacijski sustavi. Planom je bilo određeno da je 30. rujna 2010. godine krajnji rok do kojeg studenti dodiplomskog studija Informacijski sustavi trebaju završiti studij. Svi oni koji to nisu uspjeli uraditi, mogu nastaviti studij uz prijelaz na jedan od postojećih studijskih programa na Fakultetu (informatički preddiplomski studiji, stručni studij PITUP).

SLIKA 44. SVJEDODŽBA
PREDDIPLOMSKOG STUDIJA SVEUČILIŠNI
PRVOSTUPNIK INFORMATIKE

SLIKA 45. PPOHVALA SUMMA CUM
LAUDE (PRVOSTUPNIK INFORMATIKE S
NAJVEĆOM POHVALOM)

REVIZIJA INFORMATIČKIH PREDDIPLOMSKIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Tijekom izvođenja novih informatičkih preddiplomskih studijskih programa praćene su reakcije i prijedlozi studenata i nastavnika u vezi strukture studijskih programa, kao i tehnološke promjene nastale od razdoblja osmišljavanja studijskog programa u 2004. godini. Odlukom Fakultetskog vijeća od 19. veljače 2008. godine formirano je Povjerenstvo za reviziju preddiplomskih studijskih programa. Povjerenstvo je djelovalo u sastavu: prof.dr.sc. Dragutin Kermek, predsjednik, a članovi su bili prof.dr.sc. Tihomir Hunjak, prof.dr.sc. Vjeran Strahonja, prof.dr.sc. Blaženka Divjak, prof.dr.sc. Neven Vrčec, prof.dr.sc. Željko Hutinski, prof.dr.sc. Stjepan Dvorski, prof.dr.sc. Alen Lovrenčić, doc.dr.sc. Zlatko Erjavec, Vesna Šimunić, prof. i studentica Sanja Dujmović. Povjerenstvo je provelo anketu među studentima kako bi se utvrdilo stvarno opterećenje na pojedinom predmetu i nakon toga su korigirani ECTS bodovi. Posebno značajan zadatak koji je postavilo Povjerenstvo odnosio se na definiranje ishoda učenja. Pritom su postavljene dvije razine ishoda učenja: za studijski program i za pojedini predmet. Ishode učenja za višu razinu, za studijski program, definiralo je Povjerenstvo. Nakon toga su nastavnici na svojim predmetima određivali u kojim ishodima učenja studijskog programa sudjeluje pojedini predmet. Ishode učenja za pojedini predmet definirali su nastavnici tog predmeta. Iskustva iz procesa postavljanja studijskog programa na bazi ishoda učenja opisani su u knjigama "Ishodi učenja u visokom školstvu" (Divjak,

SLIKA 46. POTPISIVANJE SPORAZUMA O OSNIVANJU ZAJEDNIČKOG PREDDIPLOMSKOG STUDIJA EKONOMIKA PODUZETNIŠTVA

2009) i "Ishodi učenja na Sveučilištu u Zagrebu" (Mesić i Pintar, 2009). Sljedeći važan posao bio je definiranje eksplicitnih obaveznih predmeta za pojedini semestar na oba informatička preddiplomska studijska programa. Svrha te promjena bila je postavljanje jasnije razlike između dva srodna studijska programa. Ujedno je studentima omogućeno jednostavnije planiranje studija. Posljednji cilj koji je postavljen Povjerenstvu odnosio se na reviziju veza između predmeta u vidu prethodnika pojedinog predmeta. Za svaki predmet definirana su potrebna predznanja koja je zatim trebalo prepoznati u ishodima učenja predmeta prethodnika. Time je dobivena kvalitetnija struktura veza između predmeta. Već na samom početku rada na reviziji nastavnog plana i programa uočena je složenost tog procesa koji bi bio teško upravljiv bez dodatne pomoći. Zbog toga je izrađena programska podrška pod nazivom NPP koja je korištena od unosa podataka o pojedinom predmetu, za preuzimanje podataka iz sustava ISVU (za predmete) i AAI (za nastavnike), za definiranje ishoda učenja, za utvrđivanje slijednosti predmeta, za različite analize i validacije podataka, za generiranje podataka za grafički pregled strukture studija, za ispis rekapitulacije promjena koje su obavljene u postupku revizije (satnica, ECTS bodovi, semestar izvođenja) pa sve do generiranja ispisa službenog nastavnog plana i programa u pdf formatu. Tijekom vremena dodane su nove funkcionalnosti kao što je izvedbeni plan nastave za ak. godinu, web servisi za integraciju s ostalim servisima na Fakultetu itd. Autor programa je prof.dr.sc. Dragutin Kermek.

Fakultetsko vijeće prihvatilo je revidirani nastavni plan i program informatičkih preddiplomskih studija na sjednici 15. srpnja 2008. godine. Sveučilište u Zagrebu odobrilo je promjene 2008. godine. Prva generacija studenata upisala je revidirane informatičke preddiplomske studijske programe (označene kao verzija 1.1) u akademskoj godini 2008./2009. Studenti koji su upisali informatičke preddiplomske studijske programe po verziji 1.0 trebali su završiti svoj studij do 30. rujna 2011. Svi oni koji to nisu uspjeli uraditi, mogu nastaviti studij uz prijelaz na jedan od postojećih studijskih programa na Fakultetu (informatički preddiplomski studiji po verziji 1.1, stručni studij PITUP, preddiplomski studij Ekonomika poduzetništva). Promjene predmeta informatičkih preddiplomskih studija u verziji 1.1. prikazane su u Prilogu D. Radi se o prikazu bitnih promjena kao što je broj ECTS bodova, satnica, ukidanje, premještanje ili dodavanje predmeta.

UVODENJE INFORMATIČKIH DIPLOMSKIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Na temelju prijedloga rektora Sveučilišta u Zagrebu prof.dr.sc. Alekse Bjeliša od akademske godine 2008./2009. uveden je i zimski upisni rok na diplomski studij. Svrha drugog upisnog roka bila je da se omogući studentima koji nisu stigli završiti preddiplomski studij do jesenskog upisnog roka da ne čekaju cijeli semestar do redovitog upisnog roka jer završetkom preddiplomskog studija gube studentska prava (smještanje u studentskom domu, studentsku prehranu, zdravstveno osiguranje i sl).

SLIKA 47. DIPLOMA DIPLOMSKOG STUDIJA MAGISTRA INFORMATIKE

SLIKA 48. SVJEDODŽBA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA SVEUČILIŠNA PRVOSTUPNICA EKONOMIJE

Informatički diplomski studijski programi prošli su prvu manju reviziju tijekom 2008. godine. Glavni zadatak revizije odnosio se na studijski program Informatika u obrazovanju. Promjene koje su usvojene odnosile su se na ukidanje preduvjeta između predmeta (kako bi se omogućio opis predmeta u zimskom upisnom roku) i na usklađivanje sadržaja, ECTS bodova i satnice određenih predmeta prema preporukama za profesorska zanimanja. Revidirani studijski programi označeni su kao verzija 1.1, a prva akademska godina njihovog izvođenja bila je 2008./2009. Pregled predmeta informatičkih diplomskih studija na I. i II. godini prema verziji 1.1 nastavnog programa nalazi se u Prilogu D.

REVIZIJA INFORMATIČKIH DIPLOMSKIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Cjelovita revizija diplomskih informatičkih studijskih programa započela je tijekom druge godine njihovog izvođenja. Krajem 2010. godine formirano je Povjerenstvo za reviziju diplomskih studijskih programa. Povjerenstvo je djelovalo u sastavu: prof.dr.sc. Dragutin Kermek, predsjednik, a članovi su bili prof.dr.sc. Tihomir Hunjak, prof.dr.sc. Vjeran Strahonja, prof.dr.sc. Blaženka Divjak, prof.dr.sc. Neven Vrček, prof.dr.sc. Željko Hutinski, prof.dr.sc. Stjepan Dvorski, prof.dr.sc. Alen Lovrenčić, doc.dr.sc. Zlatko Erjavec, Vesna Šimunić, prof. i studentica Katarina Pažur. Povjerenstvo je provelo anketu među studentima kako bi se utvrdilo stvarno opterećenje na pojedinom predmetu i nakon toga su korigirani ECTS bodovi. Po uzoru na procese uvođenja ishoda učenja i definiranja eksplicitnih obaveznih predmeta koji su provedeni za preddiplomske studijske programe, to je obavljeno i kod diplomskih studijskih programa. Sljedeći važan posao bio je prilagođavanje broja ECTS bodova za pojedinu kategoriju predmeta za svaki od diplomskih studijskih programa. Svrha tog posla bila je jasnije razlikovanje znanja, vještina i kompetencija koje trebaju usvojiti studenti koji završavaju pojedini studijski program. Predloženu verziju revidiranih informatičkih diplomskih studijskih programa (označeni kao verzija 1.2) Fakultetsko vijeće je prihvatilo 22. ožujka 2011. godine s početkom izvođenja u akademskoj godini 2012./2013. Sveučilište u Zagrebu prihvatilo je revidirane informatičke studijske programe s datumom 10. svibnja 2011. godine. Pregled predmeta informatičkih diplomskih studija koji su promijenjeni u verziji 1.2. prikazan je u Prilogu D. Radi se o prikazu bitnih promjena kao što je broj ECTS bodova, satnica, ukidanje, premještanje ili dodavanje predmeta.

USPOSTAVLJANJE ZAJEDNIČKOG PREDDIPLOMSKOG STUDIJA “EKONOMIKA PODUZETNIŠTVA”

Unatrag desetak godina u lokalnoj zajednici javlja se potreba za ekonomskim stručnjacima usmjerenim na područje poduzetništva. Paralelno s njome sve više se afirmirala želja da se studira u ugodnom okruženju koje pruža Varaždin, neovisno o stvarnom mjestu stanovanja budućih stu-

denata. To su bili neki od razloga koji su doveli do realizacije ideje da se organizira preddiplomski studij Ekonomika poduzetništva na Fakultetu organizacije i informatike. Ozbiljnije aktivnosti na tom projektu započele su tijekom 2006. godine. U to vrijeme Fakultet je smatrao da nema dovoljno vlastitog nastavnog kadra iz ekonomskog područja. Zbog toga je dogovorena suradnja s Ekonomskim fakultetom iz Zagreba na realizaciji zajedničkog preddiplomskog studija Ekonomika poduzetništva. Dogovoreno je da 40% predmeta vodi Fakultet organizacije i informatike, a 60% predmeta vodi Ekonomski fakultet. Fakultetsko vijeće donijelo je 14. listopada 2005. godine odluku o formiranju Povjerenstva za pripremu studijskog programa Ekonomika poduzetništva u sastavu prof.dr.sc. Marijan Cingula — predsjednik, i članovi prof.dr.sc. Vjeran Strahonja i prof. dr.sc. Stjepan Dvorski. Ekonomski fakultet formirao je vlastito povjerenstvo. Oba povjerenstva zajedno su radila na razvoju nastavnog plana i programa. Fakultetsko vijeće prihvatilo je predloženi nastavni plan za zajednički preddiplomski studij Ekonomika poduzetništva 6. rujna 2006. godine. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa izdalo je dopusnicu 23. svibnja 2007. godine. Upravljanje studijem provodi se putem Odbora studija u čijem su sastavu dekani i po nekoliko nastavnika oba fakulteta. Za operativno vođenje studijem zadužena su dva suvoditelja studija od kojih je jedan nastavnik s Fakulteta organizacije i informatike, a drugi s Ekonomskog fakulteta. Od početka izvođenja studijskog programa to su bili, od strane Fakulteta organizacije i informatike: prof.dr.sc. Marijan Cingula, prof.dr.sc. Željko Hutinski i prof.dr.sc. Ružica Brčić; odnosno od strane Ekonomskog fakulteta prof.dr.sc. Vladimir Čavrak i prof.dr.sc. Marijan Cingula. Prva akademska godina izvođenja novog studijskog programa bila je 2007./2008. Pregled predmeta zajedničkog preddiplomskog studija Ekonomika poduzetništva na I., II. i III. godini prema verziji 1.0 nastavnog programa dan je u Prilogu D.

USPOSTAVLJANJE DIPLOMSKOG STUDIJA EKONOMIKA PODUZETNIŠTVA

Stalni interes studenata za upis na novi preddiplomski studij Ekonomika poduzetništva bio je indikator njegove kvalitete. Provedena anketa među studentima tog studija pokazala je da mnogi od njih žele nastaviti studij na diplomskoj razini unutar istog područja. Ujedno su analize pokazale da postoji interes završenih studenata preddiplomskih studija drugih fakulteta da upišu diplomski studij iz područje ekonomike poduzetništva. To su bili dovoljni signali da treba nastaviti na vertikalnom proširenju studija Ekonomika poduzetništva. Fakultet organizacije i informatike planirao je nastaviti suradnju s Ekonomskih fakultetom u Zagrebu i u području diplomskog studija iz područja ekonomike poduzetništva, ali Ekonomski fakultet nije pokazao interes za takvu suradnju pa je Fakultet samostalno nastavio s pripremanjima za razvoj novog nastavnog plana i programa diplomskog studija. Razvoj nastavnog programa diplomskog studija Ekonomika podu-

STUDENTI O PRAKSI

“U tvrtci sam naišao na neograničenu potporu i poticaj za rad i usavršavanje. Radio sam na stvarnim projektima koji se danas primjenjuju u praksi, te neke od njih samostalno odradio. Znanja koja sam stekao na Fakultetu su mi uvelike pomogla u obavljanju radnih zadataka. Bilo mi je zadovoljstvo obavljati praksu u jednoj od najuspješnijih tvrtki u Hrvatskoj, te se radujem daljnjoj suradnji s njima.” – Ivan Curić, Citus d.o.o.

“Redovito sam dobivao radne zadatke prilikom kojih mi je mentor bio na raspolaganju u svakom trenutku i za bilo koji problem koji sam imao. Suradnja je bila na vrlo visokoj razini, što se moglo vidjeti iz radnih zadataka koje smo obavljali u grupi i koje smo zajednički rješavali vrlo brzo. Opći dojam je odličan, savršeni spoj primjene teorijskog znanja i prakse (rada na terenu).” – Igor Trgovčić, City-Media d.o.o.

“U ispunjavanju radnih zadataka puno su mi pomogla znanja koja sam stekao na Fakultetu. Posebno bih preporučio ovu instituciju za praksu onim studentima koji žele proširiti znanja iz mreža računala.” – Vedran Branković, Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji.

“Rad s novim tehnologijama u dobro organiziranoj tvrtci san je svakog studenta.” – Igor Tarade, Vetropack straža d.d., IT odjel.

POSLODAVCI O PRAKSI

“It was a great pleasure working with Bogdan during his professional practice at Jozef Stefan Institute, resulting in a valuable contribution to our Cloudflows data mining platform.”
Nada Lavrač, Jozef Stefan Institute.

“Student je na svim poslovima i zadacima primjenjivao u praksi znanja stečena na studiju i svojim izrazitim zalaganjem pridonio poboljšanju informacijskog sustava unutar naše tvrtke.” – Mario Briški, City-Media d.o.o.

“Vrlo smo zadovoljni s polaznicom stručne prakse koja, osim stručnog znanja, zalaganja i marljivosti, posjeduje i izuzetne ljudske kvalitete koje joj omogućuju da se brzo i uspješno uklopi u svaku radnu okolinu. Sve pohvale!” – Darko Lazar, Derma d.d., IT odjel.

zetništva vodila je doc.dr.sc. Marina Kláčmer Čalopa kao predsjednica povjerenstva. Pri razvoju nastavnog plana primijenjena je metodologija na bazi ishoda učenja kao što je bilo kod prethodnih revizija informatičkih preddiplomskih i diplomskih studija. Fakultetsko vijeće prihvatilo je 2. ožujka 2010. godine prijedlog nastavnog programa (označenog kao verzija 1.0). Diplomski studij Ekonomika poduzetništva bio je prvi diplomski studij na Sveučilištu u Zagrebu čiji je nastavni plan i program bio prihvaćen prema novoj proceduri za studijske programe. Sveučilište u Zagrebu donijelo je odluku o osnivanju i izvođenju studijskog programa za diplomski studij Ekonomika poduzetništva 9. rujna 2010. godine (Slika 50.). Voditeljica diplomskog studija je doc. dr.sc. Marina Kláčmer Čalopa. Prva akademska godina izvođenja novog studijskog programa bila je 2011./2012. Pregled predmeta diplomskog studija Ekonomika poduzetništva na I. i II. godini prema verziji 1.0 nastavnog programa prikazan je u Prilogu D.

Stručna praksa

Stručna praksa je na Fakultetu organizacije i informatike prepoznata kao izuzetno važna za naše studente te je kao takva uvedena kao obvezni i sastavni dio nastave na diplomskim studijima fakulteta. Studenti informatičkih smjerova i smjera ekonomika poduzetništva stručnu praksu

SLIKA 49. STUDENTI NA NASTAVI U RAČUNALNOM LABORATORIJU

SLIKA 50. ODLUKA O OSNIVANJU I IZVOĐENJU DIPLOMSKOG SVEUČILIŠNOG STUDIJA EKONOMIKA PODUZETNIŠTVA NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

SLIKA 51. SVJEDODŽBA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA STRUČNA PRVOSTUPNICA POSLOVNE INFORMATIKE

obavljaju u IV. semestru diplomskog studija, u trajanju od 20 radnih dana, te se ona vrednuje sa 6 ECTS bodova. Cilj stručne prakse je upotpunjavanje teoretskog znanja studenata praktičnim znanjem te stjecanje iskustva u području studija, što omogućava uspješnije ostvarivanje programa studija i uključivanje studenata u profesionalni rad.

Stručnu praksu studenti obavljaju u poduzećima i institucijama s kojima Fakultet ima sklopljen sporazum o suradnji. U protekle tri godine, otkada je organizirana praksa u okviru diplomskog studija po bolonjskom sustavu, Fakultet je sklopio sporazum o suradnji i omogućio studentima obavljanje prakse u ukupno 173 poduzeća, koja u jednoj akademskoj godini nude više od 700 mjesta za praksu. Broj sklopljenih sporazuma raste iz godine u godinu, kao i broj studenata koji se kasnije zapošljavaju u poduzećima i institucijama u kojima su obavljali svoju praksu. Mnoga poduzeća, nakon što studenti pokažu svoje znanje i vještine u okviru prakse, zapošljavaju upravo te studente nakon što diplomiraju. Poduzeća i institucije s kojima Fakultet surađuje u provođenju studentske prakse izuzetno su zadovoljni znanjem, vještinama i trudom koje naši studenti pokazuju na praksi. Studenti praksu ocjenjuju kao vrlo vrijedno iskustvo koje ih priprema za tržište rada kao i za konkretne situacije u radnom okruženju i realne probleme koji ih očekuju nakon završetka studija na Fakultetu organizacije i informatike.

Stručna praksa na Fakultetu organizacije i informatike, implementirana kao obvezni dio nastave na diplomskom studiju, jedinstven je primjer na Sveučilištu u Zagrebu koji služi kao model Fakultetima koji žele uvesti praksu. Sustav i proceduru provedbe stručne prakse postavio je prof. dr.sc. Dragutin Kermek uz pomoć voditeljice stručne prakse doc.dr.sc. Nine Begičević Redep. Sustav prakse na FOI-u podržan je online sustavom rezervacije prakse kojeg je razvio Centar za razvoj programskih proizvoda, a koji omogućava studentima pregled svih otvorenih mjesta za praksu kao i njihovu rezervaciju te dobivanje sve potrebne dokumentacije.

Cjeloživotno obrazovanje

RENATA HORVATEK, PROF., DOC.DR.SC. MARINA KLAČMER ČALOPA

Na Fakultetu organizacije i informatike odvija se nekoliko prepoznatih oblika cjeloživotnog obrazovanja. Prije svega treba istaknuti stručni preddiplomski studij Primjena informacijske tehnologije u poslovanju (PITUP), zatim specijalističke poslijediplomske studije, a nimalo manje važni nisu kratkotrajni programi cjeloživotnog obrazovanja.

Kako bi se učvrstila pozicija Fakulteta na području cjeloživotnog obrazovanja, ustrojena je Jedinica za inovacije i cjeloživotno učenje u kojoj se obavljaju aktivnosti vezane za transfer znanja

i metodologije. Ustrojbena jedinica za inovacije i cjeloživotno učenje svoju djelatnost obavlja putem centara, ureda i laboratorija usmjerenih na specifične aktivnosti (više u poglavlju Organizacijska struktura FOI-a, str. 121).

STRUČNI STUDIJ PRIMJENA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE U POSLOVANJU (PITUP)

PROF.DR.SC. DRAGUTIN KERMEK

Stručni studijski program Primjena informacijske tehnologije u poslovanju PITUP izvodi se od akademske godina 2000./2001. kao dvogodišnji studij (verzija 1.0). Nakon šest godina pokrenut je postupak njegove revizije kroz koju je program osuvremenjen i usklađen sa stručnim preddiplomskim studijima koji traju 3 godine. Fakultetsko vijeće donijelo je 17. listopada 2006. godine odluku o formiranju Povjerenstva za reviziju studijskog programa PITUP u sastavu: doc.dr.sc. Ksenija Vuković, predsjednica, i članovi doc.dr.sc. Željko Dobrović i prof.dr.sc. Miroslav Bača. Odlukom od 28. veljače 2008. godine Povjerenstvo je dopunjeno novim članovima Renatom Horvatek, prof. i mr.sc. Miranom Zlatovićem. Predloženu verziju revidiranog studijskog programa PITUP (verzija 1.1) Fakultetsko vijeće je prihvatilo 6. ožujka 2006. godine. Dopusnica za revidirani PITUP izdana je 22. travnja 2008. godine. Prva akademska godina izvođenja revidiranog studijskog programa bila je 2009./2010. Fakultetsko vijeće donijelo je odluku o načinu prijelaza na verziju 1.1 za studente koji su upisali ili završili studij po verziji 1.0. Prema dobrom običaju, organizirane su tribine za studente stručnog studija PITUP. Odlukom Fakultetskog vijeća bilo je određeno da do 30.09.2011. godine studenti stručnog studija PITUP koji su upisali po verziji 1.0 mogu završiti studij po tom programu. Svi oni koji to nisu uspjeli uraditi, mogu nastaviti studij uz prijelaz na studijski program PITUP po verziji 1.1. Pregled predmeta stručnog studija PITUP prema verziji 1.1 nastavnog programa prikazan je u Prilogu D.

Zbog svoje uloge u procesu cjeloživotnog učenja, ovaj stručni studij za Fakultet i regiju ima veliki značaj. Stručni studij PITUP se, osim u Varaždinu, izvodi u studijskim centrima u Zaboku i Sisku. U akademskoj godini 2007./2008. studij se počeo izvoditi i u novoj izdvojenoj jedinici u Križevcima. Na početku izvodio se u prostorijama tvrtke Čelik (do početka akademske godine 2008./2009.), zatim u prostorijama Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima, a od početka akademske godine 2011./2012. u Srednjoj školi "Ivan Seljanec" Križevci. Trenutno je u tijeku rad na razvoju studija na daljinu "E-PITUP" kojim će do vrijednih znanja i kompetencija koje se stječu na stručnom studiju, putem sustava za e-učenja moći doći studenti koji rade ili koji zbog mjesta stanovanja ne mogu studirati u mjestu izvođenja studija, kao i oni kojima je potrebna, iz više razloga, fleksibilnost kod pohađanja nastave i savladavanja studijskih programa.

SPECIJALISTIČKI POSLIJEDIPLOMSKI STUDIJI

Kao jedan od oblika cjeloživotnog obrazovanja na Fakultetu, mogu se izdvojiti i specijalistički poslijediplomski studiji. Na Fakultetu se izvode tri specijalistička poslijediplomska studija: Menadžment poslovnih sustava (u području ekonomije), Upravljanje sigurnošću i revizijom informacijskih sustava (u području informacijskih i komunikacijskih znanosti) i Inženjerstvo i reinženjerstvo organizacija suvremenog doba (u području informacijskih i komunikacijskih znanosti). Održavanje postojećih i pokretanje novih specijalističkih poslijediplomskih studija strateški je interes Fakulteta jer se time dokazuje stručna ekspertiza nastavnika koji sudjeluju u aktivnostima studija

TABLICA 2. BROJ UPISANIH I ZAVRŠENIH STUDENATA POSLIJEDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH STUDIJA OD 2006. DO 2011. GODINE

AK. GOD.	MENADŽMENT POSLOVNIH SUSTAVA		INŽENJERSTVO I REINŽENJERSTVO ORGANIZACIJA INFORMACIJSKOG DOBA		UPRAVLJANJE SIGURNOSĆU I REVIZIJA IS		UKUPNO	
	UPISANI	ZAVRŠENI	UPISANI	ZAVRŠENI	UPISANI	ZAVRŠENI	UPISANI	ZAVRŠENI
2006./07.	32	15	22	12	16	4	70	31
2007./08.	33	11	-	-	-	-	33	11
2008./09.	24	8	-	-	22	7	46	15
2009./10.	7	-	12	5	-	-	19	5
2010./11.	8	1	-	-	-	-	8	1
UKUPNO:	104	35	34	17	38	11	176	63

kroz nastavni plan i program te kao mentori kandidatima na završnim specijalističkim radovima. Specijalistički poslijediplomski studiji su izravna poveznica sa znanstvenoistraživačkim aktivnostima fakulteta te transferom znanja prema novim generacijama kompetentnih profesionalaca koji dolaze iz privrede, privatnog ili javnog sektora, što dokazuje i broj upisanih i završenih studenata (Tablica 2.). Popis studenata koji su stekli titulu sveučilišni specijalist nalazi se u Prilogu A.

UPRAVLJANJE SIGURNOSĆU I REVIZIJOM INFORMACIJSKIH SUSTAVA

PROF.DR.SC. ŽELJKO HUTINSKI, PROF.DR.SC. ZDRAVKO KRAKAR

Današnje vrijeme je vrijeme informacija, znanja, inovativnosti, visokih tehnologija, integracija i globalizacije. Dio tog procesa, a i njegov preduvjet, jest intenzivan razvoj i primjena informacijske i komunikacijske tehnologije koja je ušla u sve pore našeg rada i života. Intenzivno je prisutna u bankama, osiguravajućim društvima, industrijskim tvrtkama, zdravstvu, državnoj i lokalnoj upravi, školama i fakultetima, istraživačkoj djelatnosti, a ušla je i u kućnu uporabu. Iz temelja je promijenila način poslovanja, učinila je svijet globalnim selom. No, ova činjenica nosi i svoje opasnosti. Zahtijeva se dostizanje primjerene sigurnosti informacija, informacijskih resursa i informacijskih sustava. Dosadašnja rješenja u ovom području koja su fokusirala prvenstveno tehničke i fizičke aspekte zaštite, nisu više dovoljna. Zahtijevaju se cjelovitija rješenja i školovani ljudi koji ih znaju uspostaviti. Također, izrazito su narasli i zahtjevi za revizijom i kontrolom informacijskih sustava.

Zbog toga suvremeni poslovni standardi, svakodnevna praksa, ali i zakonske norme, obvezuju na vođenje pojačane skrbi o sigurnosti informacijskih resursa, informacijskih sustava, informacijsko-telekomunikacijske tehnologije te njihove kontrole i revizije. Ova područja postala su prioritetima u svakoj poslovnoj sredini. Ciljevi osnivanja studija temeljili su se na:

- porastu vrijednosti informacija koje u svakom poslovanju neprekidno raste (Informacije su danas najvrednija imovina svakog poslovnog sustava, njegov intelektualni kapital. Nalaze se u mnogim oblicima i na različitim medijima. U postindustrijskom društvu dominantna vrijednost tvrtki nije u njenim financijskim sredstvima već u znanju, ljudima i informacijama. Informacijska imovina danas čini i do 95% vrijednosti tvrtke i ova imovina mora se štiti na odgovarajući način.);
- zakonskim i drugim normativnim obvezama o informacijskoj sigurnosti kao što su: međunarodni propisi, Nacionalni program informacijske sigurnosti, zakoni i drugi propisi koji reguliraju ovo područje te normativni propisi poslovnih sustava; (Razvijene države postavile su barem minimalne, a najčešće i odgovarajuće sigurnosne pravne standarde i kriterije informacijske sigurnosti. Za njihovo provođenje potrebna su specijalistička znanja.);
- zahtjevima za odgovarajućom informacijskom sigurnošću koju postavlja sama informacijsko komunikacijska tehnologija; (Nema dvojbe da je ona infrastruktura svakog poslovanja. Međutim, brzi razvoj primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije uzrokuje i sve veće mogućnosti napada na informacijske sustave i zlouporabu informacija, najvrjedniju poslovnu imovinu. O ovom aspektu postoje brojni i uglavnom dostupni izvori (FBI CSI, SANS Institute i dr.). Iz njih je vidljivo da se godišnji porast broja napada na informacije “kroz informatiku” kreće oko 90% i da broj novootkrivenih oblika ranjivosti informacijskih sustava raste eksponencijalno, a time i kompjutorski kriminal.);
- potrebi dostizanja odgovarajuće informacijske sigurnosti kao skupa specifičnih zahtjeva, a to su: informacijsko ratovanje, sigurnost javnih informacija, mogućnosti konfuzijskog dezinformiranja, parainformiranja, pseudo informiranja itd.

Stručnjaka za ovu problematiku u praksi jako nedostaje, to su danas vrlo tražena zanimanja. Ovaj studij, kao prvi studij s dopusnicom na prostorima Hrvatske, omogućava stjecanje potrebnih kompetencija iz disciplina kao što su: sprečavanje i otkrivanje zlouporaba u informacijskim sustavima, cjeloviti sustavi informacijske sigurnosti, upravljanje kontinuitetom poslovanja, sigurnost umreženih računarskih sustava, sigurnost baza podataka, kontrola i revizija informacijskih sustava, forenzika računala, biometrijski sustavi, kriptografski sustavi i druge vrlo korisne discipline. Studij traje 3 semestra, namijenjen je svima koji se bave navedenim područjima – stručnjacima koji se žele obrazovati ili usavršiti u ovim disciplinama, rukovoditeljima informacijske sigurnosti (eng. *CISO — Chief Information Security Officer*), revizorima informacijskih sustava, direktorima i članovima uprava zaduženim za sigurnost, reviziju, internu kontrolu i svima koje zanimaju ove teme. Nastavni ciklusi prilagođeni su radnim obvezama polaznika, praksa je pokazala da ih je najbolje održavati petkom poslijepodne i subotom prijepodne. Traju dva semestra, dok se u trećem semestru izrađuje završni rad. Završetkom ovog studija stječe se akademski stu-

panj sveučilišnog specijaliste upravljanja sigurnošću i revizije informacijskih sustava (*univ. spec. inf.*). Studij je u cijelosti usklađen s bolonjskim standardima, tako da je kompatibilan sa sličnim studijima u europskim zemljama. Pristupnik nakon obranjenog završnog rada stječe 90 ECTS bodova, koji mogu biti osnova da, uz diferencijalne ispite, nastavi studij na doktorskom studiju.

Nositelji pojedinih kolegija su naši najpoznatiji profesori, dokazana imena za navedena područja, stručnjaci koji su u stanju uspješno povezati teoriju i praksu, što i nalaže poslijediplomski specijalistički karakter ovog studija (Prilog D.). Nekoliko godina kasnije prijavljivani su Sveučilištu u Zagrebu studiji sličnog sadržaja, ali ovom je izdana prva dopusnica.

Predlagatelji i osnivači studija i programa te članovi Odbora poslijediplomskog studija su prof. dr.sc. Željko Hutinski, prof.dr.sc. Zdravko Krakar i prof.dr.sc. Miroslav Bača.

INŽENJERSTVO I REINŽENJERSTVO ORGANIZACIJA INFORMACIJSKOG DOBA

PROF.DR.SC. JOSIP BRUMEC

Poslijediplomski specijalistički studij Inženjerstvo i reinženjerstvo organizacija informacijskog doba postavljen je kao moderna poslovna škola za izobrazbu takvih stručnjaka za gospodarstvo, javne službe te državnu upravu i lokalnu samoupravu koji će biti u stanju organizirati i voditi suvremene organizacije snažno podržane suvremenim informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i stvarati nova znanja za njihov daljnji razvoj.

Studij je postavljen kao dio ciklusa cjeloživotnog obrazovanja. On polaznicima daje znanja s područja informacijskih i organizacijskih znanosti, potrebna za oblikovanje, preustroj i upravljanje poslovnim procesima te upravljanje organizacijama, a posebno za:

- postavljanje optimalne arhitekture organizacija informacijskog doba te oblikovanje i preustroj poslovnih procesa, sukladno viziji i strateškim ciljevima organizacije;
- upravljanje organizacijama temeljeno na misiji, viziji, strateškim ciljevima, mjerenju organizacijskih performansi i poslovnom odlučivanju;
- korištenje ERP sustava radi potpore suvremenom poslovanju te uvođenje elektroničkog poslovanja koje će omogućiti uspostavljanje novih odnosa s kupcima i dobavljačima te učinkovito upravljanje opskrbnim lancem;
- strateško planiranje razvoja informacijskog sustava i uvođenja suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija te mjerenje učinaka njihove primjene;
- upravljanje informatizacijom, izgradnju i korištenje javne informacijske infrastrukture u skladu s europskim poslovnim normama;
- primjenu matematike u oblikovanju poslovnih procesa, projektiranju informacijskih sustava i upravljanju.

Studij traje ukupno tri semestra, a pojedini specifični sadržaji izvode se u suradnji s drugim fakultetima Sveučilišta u Zagrebu. Kandidat koji želi steći akademski stupanj sveučilišni specijalist inženjerstva i reinženjerstva organizacije informacijskog doba (*univ. spec. inf.*) mora položiti 10 do 12 kolegija od 22 ponuđena (odnosno ostvariti 60 ECTS bodova) te izraditi i uspješno obraniti završni specijalistički rad koji donosi 30 ECTS bodova. Studij je organiziran fleksibilno te se može prilagoditi kandidatima ili organizacijama iz kojih dolazi više kandidata. Također, kandidat može upisati i polagati samo neke kolegije u okviru svojeg plana cjeloživotnog obrazovanja (i za to dobiti uvjerenje o broju ostvarenih ECTS bodova), ali isto tako i nastaviti izobrazbu na doktorskom studiju upisivanjem dopunskih kolegija.

Studijski sadržaji ovog poslijediplomskog specijalističkog studija usporedivi su sa sadržajima sličnih poslijediplomskih poslovnih škola u Europi i SAD te se stalno osuvremenjuju u skladu s najnovijim dostignućima u području informacijskih i organizacijskih znanosti (Prilog D.).

MENADŽMENT POSLOVNIH SUSTAVA

PROF.DR.SC. TIHOMIR HUNJAK

Globalno je prepoznata potreba za poslijediplomskim specijalističkim studijima kojima je osnovni cilj stvoriti menadžere koji će u kompetitivnom tržišnom okruženju poduzećima i projektima upravljati učinkovito i profitabilno. U svijetu se u različite programe poslovnih škola i MBA studije s ciljem stjecanja dodatnih upravljačkih kompetencija upisuje pola milijuna polaznika godišnje. Studij Menadžment poslovnih sustava pokrenuli su prof dr.sc. Marijan Cingula i prof.dr.sc. Ti-

SLIKA 52. RAZMJENA VJEŠTINA UVIJEK PRIVUČE VELIKI BROJ INFORMATIČARA U POPULARNI "INFO CLUB"

homir Hunjak, koji su ga u početku i vodili kao suvoditelji. Plan i program poslijediplomskog specijalističkog studija izrađeni su na temelju raščlambе niza sličnih studijskih programa u razvijenim zemljama Europe i Amerike. Specifičnost je programa koji se izvodi na našem Fakultetu da se menadžment poslovnih sustava promatra u kontekstu razvoja informacijskih znanosti koje omogućuju relevantnu potporu donošenju odluka, kako u velikim poslovnim sustavima tako i u malim i srednjim poduzećima. Poslijediplomski specijalistički sveučilišni studij Menadžment poslovnih sustava traje jednu i pol (1,5) godinu i izvodi se u tri obrazovna ciklusa (3 semestra). U svakom semestru izvodi se nastava iz temeljnih (obveznih) i izbornih disciplina (Prilog D.). Polaznik može završiti studij u njegovom stvarnom vremenu održavanja ili u vremenu koje određuje sam izborom kolegija i prilagođavanjem izvršenja studijskih obaveza ostalim svojim obvezama i mogućnostima. Studij završava obranom specijalističkog završnog rada i time se stječe akademski stupanj sveučilišni specijalist menadžmenta poslovnih sustava (*univ. spec. oec.*).

KRATKOTRAJNI PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA

Programi cjeloživotnog obrazovanja izvode se na Fakultetu od njegovih početaka, a u određenim su razdobljima razvoja bili i osnovni znak prepoznatljivosti Fakulteta te temelj financijske održivosti. Od kratkotrajnih programa cjeloživotnog obrazovanja tijekom nekoliko proteklih godina treba istaknuti specijalistički program izobrazbe iz područja javne nabave i edukacijske radionice iz Menadžmenta međunarodnih i razvojnih projekata.

Rad na prvim nastavnim materijalima iz područja javne nabave započeo je na Fakultetu 2006. godine u okviru projekta TEMPUS IB_JEP-41063-2006: Enhancing absorption capacities of EU Programmes in Croatia voditeljice projekta, prof.dr.sc. Blaženke Divjak. Održane radionice izrazito su dobro prihvaćene. Na inicijativu članice projektnog tima i zaposlenice fakulteta Mirjane Čusek-Slunjski, dipl.iur. osmišljen je program izobrazbe u propisanom trajanju od 50 nastavnih sati i od nadležnog Ministarstva gospodarstva, rada i socijalne skrbi zatraženo ovlaštenja za provođenje specijalističkog programa izobrazbe u području javne nabave za stjecanje certifikata. Ovlaštenje za izvođenje programa dobiveno je od nadležnog ministarstva 28. srpnja 2009. godine. Fakultet je u razdoblju od 2009. do 2012. godine proveo devet ciklusa programa, više različitih seminara i edukacija iz područja javne nabave, a od 2012. godine započeo je i s izvođenjem redovitog programa usavršavanja za održavanje certifikata. U izvođenje programa uključeni su zaposlenici fakulteta: prof.dr.sc. Tihomir Hunjak, doc.dr.sc. Nina Begičević Ređep, Mirjana Čusek-Slunjski, dipl.iur., mr.sc. Vesna Ciglar, mr.sc. Tanja Šestanji-Perić, dr.sc. Renata Mekovec i Dušan Mundar, dipl.ing.

Program cjeloživotnog obrazovanja iz Upravljanja međunarodnim znanstvenim i razvojnim projektima razvijen je u okviru TEMPUS projekta InterProject, voditeljice prof.dr.sc. Blaženke Divjak, u razdoblju od 2007. do 2009. godine. To je prvi program cjeloživotnog obrazovanja akreditiran od strane Sveučilišta u Zagrebu i za kojeg su sudionicima koji su uspješno prošli program edukacije dodijeljeni ECTS bodovi. Program se sastoji od 4 modula: 1. Upravljanje međunarodnim projektima (30 sati, 1 ECTS); 2. Financijski i pravni aspekti međunarodnih projekata (30 sati, 1 ECTS); 3. Marketing i generičke vještine (20 sati, 1 ECTS); 4. IKT vještine kod upravljanja međunarodnim projektima (25 sati, 1 ECTS).

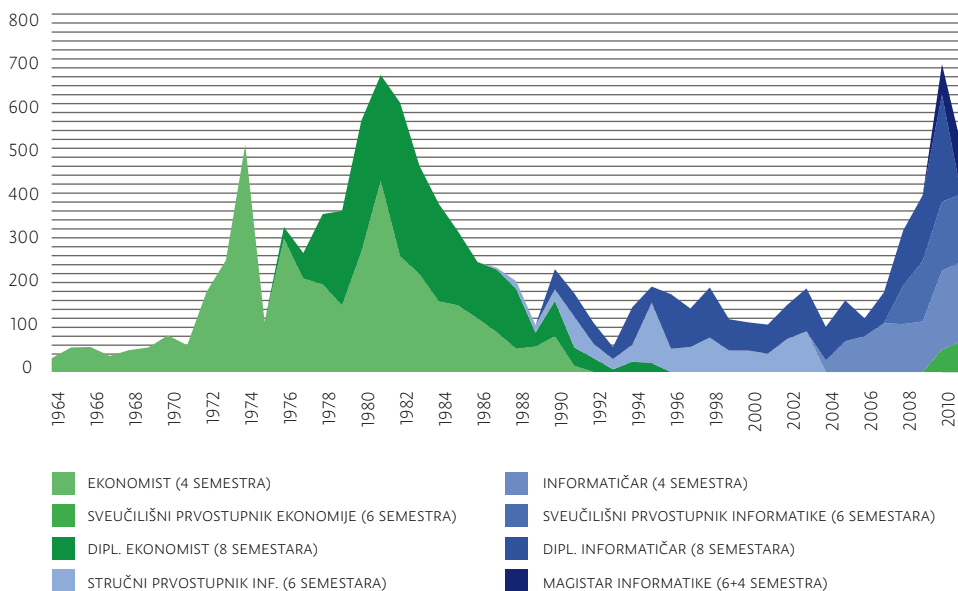
Krajem 2010. Tonimir Kišasondi pokrenuo je na Fakultetu radionice "FOI razmjena vještina" koje se, uz ljetnu stanku, održavaju redovito jednom mjesečno. Razmjena vještina je neformalno okupljanje ljudi zainteresiranih za određenu temu koji kroz druženje i kratke prezentacije predstavljaju probleme koje su susreli u praksi i kako su ih riješili. Do ljeta 2012. održano je 15-tak razmjena vještina koje su pokrile široki raspon tema od mrežnih protokola, sigurnosti web aplikacija, računalnih klastera i grida, do mobilnih aplikacija, baza podataka, otvorenih sustava i razvojnih okruženja. Sajam vještina vrlo je popularan te uz bivše i sadašnje studente Fakulteta dovodi u Varaždin i brojne informatičke stručnjake izvan Varaždina pa čak i izvan Hrvatske.

Nastava u brojkama

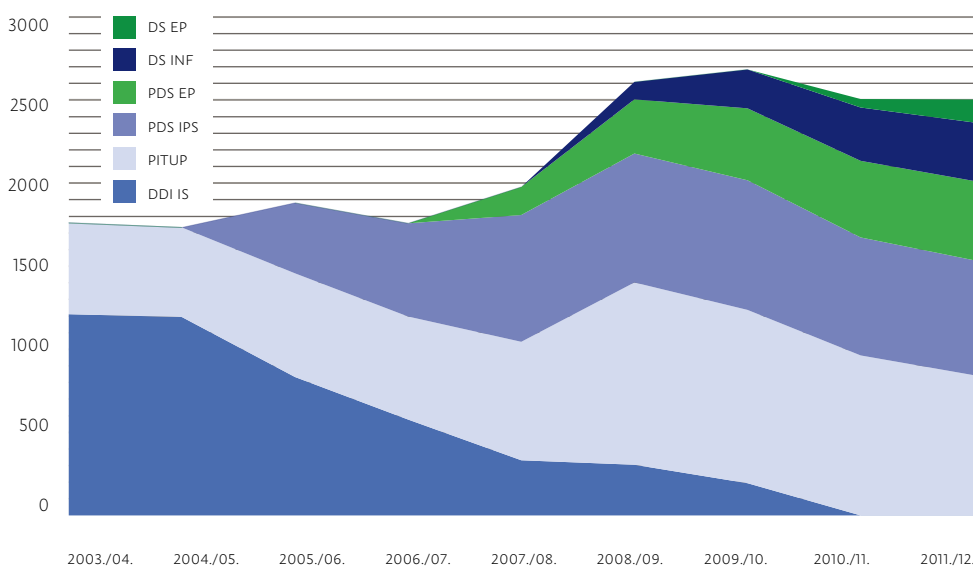
Slika 53. prikazuje broj studenata koji su uspješno završili studij po smjerovima od 1964. do 2011. godine. Ekonomski smjerovi prikazani su nijansama zelene, a informatički nijansama plave boje, pri čemu svjetlija nijansa predstavlja studije u ukupnom trajanju do 3 godine, u kraćem trajanju, a tamnija one u dužem kumulativnom trajanju. Treba uočiti da je broj izdanih diploma nakon 2004. godine veći od broja diplomiranih studenata jer su, nakon bolonjske reforme, studenti koji su završili diplomski sveučilišni studij, ako su prethodno na Fakultetu organizacije i informatike završili i preddiplomski studij, stekli na istom Fakultetu dvije diplome. To objašnjava dio naglog skoka u broju diplomiranih studenata od 2004. godine. Lako je na grafu prepoznati ključne događaje u povijesti fakulteta. Prerastanje Više ekonomske škole u Fakultet organizacije i informatike 1974. godine popraćeno je naglim povećanjem broja diplomiranih studenata — uobičajena pojava pri strukturnim promjenama kada se studentima koji su studirali po starim pravilima daje rok do kojeg mogu po istim pravilima diplomirati. No djelomično je taj veliki broj posljedica i izuzetnog interesa za komercijalni smjer koji je uveden 1967./68., a 1971./72. je upisao čak 506 studenata, od kojih je veliki broj diplomirao upravo 1973./74. i 1974./75. Uvođenje dopisno-konzultativnog oblika studija 1969./70. pokrenulo je stabilni rast studenata. S prekidom takvog oblika studija 1977./78. počinje padati i broj diplomiranih studenata. Nakon zakonskih promjena 1982. od 1985./86. uvode se informatički studiji Projektiranje informacijskih sustava i Obrada podataka, a Fakultet zadržava i pravo upisivanja studenata na smjer Ekonomika OUR-a, no promjene su dovele do smanjenja ukupnog broja studenata. Domovinski rat 90-tih godina XX. st. zaustavio je privremeno rast broja studenata. Povremeni veći broj diplomiranih studenata u tom razdoblju posljedica je isteka rokova za dovršetak studija na smjerovima koji se više nisu izvodili. Tako su 1991. diplomirali posljednji ekonomisti na dvogodišnjem studiju, 1995. godine posljednji diplomirani ekonomisti, 2003. posljednji informatičari na dvogodišnjem studiju, a 2010. posljednji diplomirani informatičari. Konstantni porast broja diplomiranih studenata nakon bolonjske reforme ukazuje da je tržište rada prepoznalo kvalitetu ponuđenih programa.

Od osnutka Više ekonomske škole diplomiralo je blizu 7.000 studenata ekonomskih profila i više od 4.000 studenata informatičkih profila, sveukupno više od 11.000 studenata. Taj broj ukazuje na značajan doprinos Fakulteta osposobljavanju kadrova za rješavanje prvenstveno gospodarskih, a zatim i drugih složenih problema društvene zajednice, čime je ispunjena uloga Fakulteta istaknuta prilikom osnivanja, odnosno potvrđeno mjesto u sustavu visokog obrazovanja Republike Hrvatske.

Od 90.-tih godina na Fakultetu su profilirani suvremeni studijski programi usmjereni na primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u poslovanju. Od 2005. na Fakultetu se izvode programi u potpunosti usklađeni s načelima bolonjskog procesa, organizirani u trogodišnji preddiplomski i dvogodišnji diplomski ciklus. U posljednjih 10-tak godina Fakultet bilježi rast ukupnog broja upisanih studenata na svim razinama studija (stručnog i sveučilišnog, preddiplomskog i diplomskog). Slika 54. prikazuje ukupni broj studenata upisanih na svim godinama dodiplomskih, preddiplomskih i diplomskih studija od 2003. godine. Posljednjih godina ukupni broj studenata upisanih na sve godine preddiplomskih i diplomskih studija kreće se oko stabilnih 2500 studenata.

SLIKA 53. BROJ IZDANIH DIPLOMA PO STUDIJSKIM SMJEROVIMA I UKUPNOJ DUŽINI TRAJANJA STUDIJA OD 1964. DO 2011. GODINE.

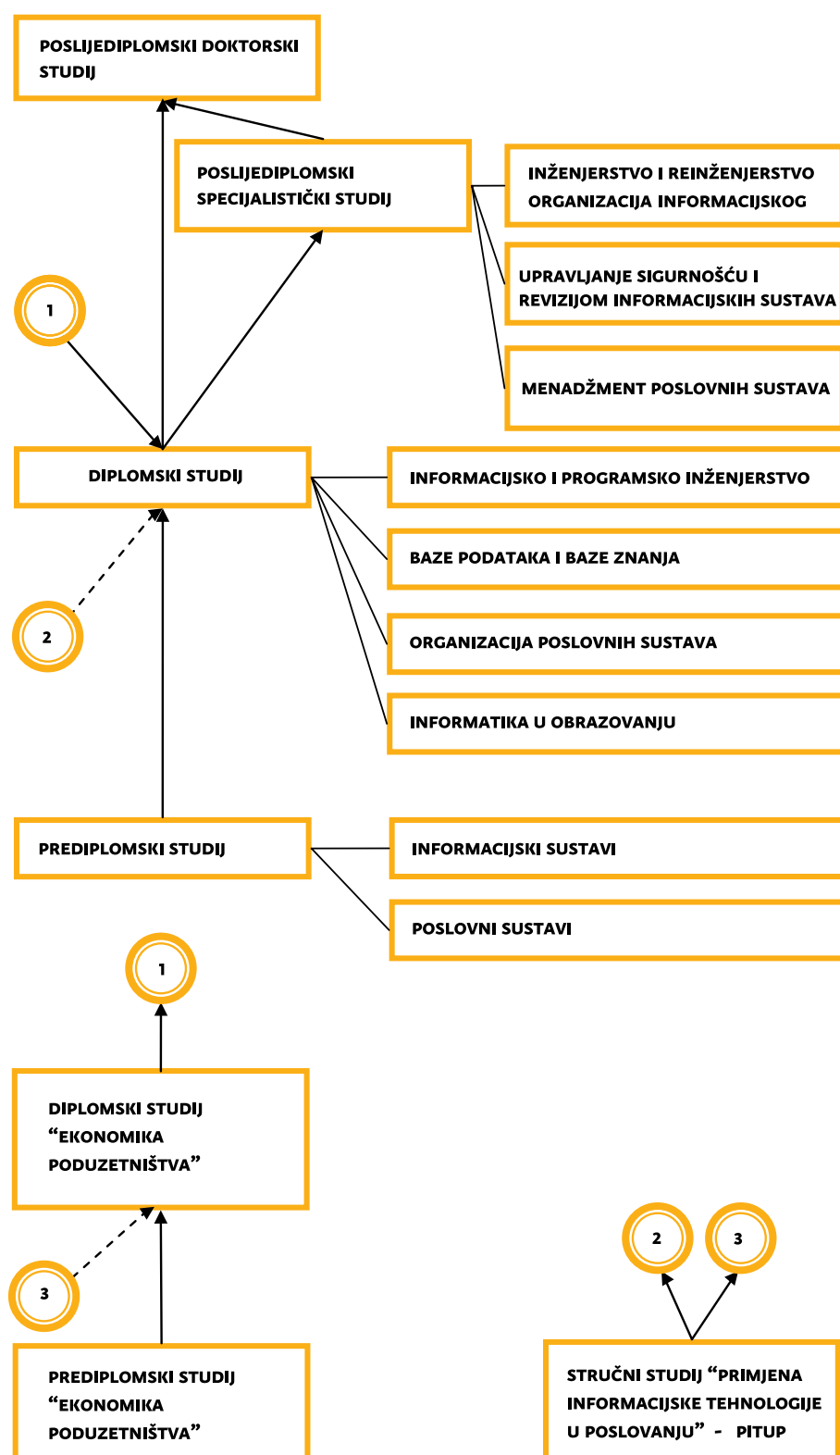

SLIKA 54. UKUPNI BROJ UPISANIH STUDENATA NA SVIM GODINAMA DODIPLOMSKIH, PREDDIPLOMSKIH I DIPLOMSKIH STUDIJA OD 2003. GODINE (DDS IS — DODIPLOMSKI STUDIJ INFORMATIČKI SUSTAVI, PITUP — PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ PITUP, PDS IPS — PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ INFORMATIKE, PDS EP — PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ EKONOMIKA PODUZETNIŠTVA, DS INF — DIPLOMSKI STUDIJ INFORMATIKE, DS EP — DIPLOMSKI STUDIJ EKONOMIKA PODUZETNIŠTVA)

Vertikalno povezivanje studija na Fakultetu organizacije i informatike

Ovo poglavlje dalo je pregled studijskih programa koji se izvode na Fakultetu organizacije i informatike. Struktura studijskih programa obuhvaća programe na sva tri stupnja, od preddiplomskog, diplomskog do poslijediplomskog. Na horizontalnoj razini studiji se razlikuju po temeljnom području kojim se bave pa se tako može reći da postoje informatički i ekonomski studiji. Pri osmišljavanju studijskih programa Fakultet organizacije i informatike vodio je posebnu skrb da završeni studenti pojedinih studija mogu nastaviti svoje obrazovanje na sljedećem stupnju unutar istog ili drugog područja. Pritom su određeni uvjeti pod kojima je to moguće, posebice kada se mijenja područje. Najčešće se radi o skupu razlikovnih predmeta putem kojim se stječu

potrebna znanja, vještite i kompetencije. Slika 55. prikazuje povezivanje studija na Fakultetu organizacije i informatike. Na najvišoj razini je poslijediplomski doktorski studij. U njegovom izvođenju dominira znanstvenoistraživački rad te je stoga poslijediplomski doktorski studij tema sljedećeg poglavlja.

SLIKA 55. VERTIKALNO I HORIZONTALNO POVEZIVANJE STUDIJSKIH PROGRAMA NA FAKULTETU ORGANIZACIJE I INFORMATIKE (IZVOR: FOI, 2010b).

SLIKA 56. POSLJEDNJA 70. PROMOCIJA DIPLOMANATA VII. STUPNJA (DODIPLOMSKI STUDIJ INFORMATIČKI SUSTAVI) ODRŽANA 2011. GODINE

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvenoistraživački djelatnost važna je komponenta djelatnosti Fakulteta. Misija Fakulteta uključuje "...provođenje znanstvenih istraživanja u informacijsko-komunikacijskoj znanosti, ali i u drugim znanostima u kojima istražuju znanstvenici Fakulteta, a koja se provode u okviru međunarodnih i domaćih znanstvenih i razvojnih projekata i rezultiraju primjenom u nastavnom procesu i transferom znanja u praksu". Svoju misiju u tom području Fakultet ostvaruje kroz poslijediplomski znanstveni studij kojim se poslijediplomski studenti uvode u znanstvenoistraživački rad, kroz nacionalne i međunarodne znanstvenoistraživačke i stručne projekte kojima se stvara novo znanje i kroz diseminaciju rezultata znanstvenoistraživačkog rada objavljivanjem znanstvenog časopisa *Journal of Information and Organizational Sciences (JIOS)* i organizacijom međunarodne znanstvene konferencije *Central European Conference of Intelligent and Information Systems*. Ovo poglavlje stoga će dati pregled poslijediplomskih znanstvenih sveučilišnih studija koji su se izvodili u posljednjih deset godina na Fakultetu, pregled projektnih aktivnosti i diseminacije rezultata znanstvenoistraživačkog rada, tj. osiguranja dostupnosti znanstvenih informacija.

Preduvjet znanstvenoistraživačkog rada je postojanje znanstvene infrastrukture — nju čine ljudi, informacije, oprema i organizacija. U prilogima ove monografije navedeni su svi doktori znanosti koji su svoju doktorsku disertaciju obranili na Fakultetu (Prilog A.), znanstvenici i ostali zaposlenici Fakulteta (Prilog C.), kao i nacionalni i međunarodni znanstveni i gospodarski projekti pokrenuti od 2002. godine (Prilog B.). Organizacijska struktura FOI-a opisana je u istoimenom poglavlju, a ovdje je kratko opisana djelatnost nekoliko organizacijskih jedinica važnih za znanstvenoistraživački rad. Znanstvena bio-bibliografija znatno bi povećala obujam ove monografije te će biti objavljena kao posebno izdanje. Ovdje navodimo samo monografije, zbornike, udžbenike i projektnu dokumentaciju koja čini fundus Zbirke FOI naše knjižnice u Prilogu E.

Sveučilišni poslijediplomski znanstveni studiji

POSLIJEDIPLOMSKI ZNANSTVENI STUDIJI I DODJELE DOKTORATA

PROF.DR.SC. DIANA ŠIMIĆ

Fakultet je stekao pravo provođenja postupka za stjecanje doktorata znanosti 1977. godine, upisom u registar znanstvenih organizacija. Do 1990. godine na Fakultetu je obranjeno pet doktorskih disertacija iz područja ekonomskih znanosti, a prvi doktorand bio je prof.dr.sc. Boris Zver 1981. godine (Prilog A.). Prvi doktorski rad iz područja informacijskih znanosti na Fakultetu obranio je dr.sc. Fjodor Ružić 1988. godine (Prilog A.). Od tada do kraja 2011. godine je ukupno 88 studenata steklo doktorat znanosti iz područja informacijskih, odnosno informacijskih i komunikacijskih znanosti na Fakultetu organizacije i informatike.

Prvi poslijediplomski znanstveni studij Istraživanje i unapređenje dizajna prenesen je na Fakultet 1980. godine kada je došlo do reorganizacije Sveučilišta u Zagrebu. Za taj studij, koji nije bio u matičnom području Fakulteta, FOI nije organizirao i izvodio nastavu, već je samo provodio postupak obrane magistarskih radova. Studij se izvodio do 1983. godine, do kada je na njemu magistriralo 18 studenata (Žugaj, 1997b).

Prvi poslijediplomski studij iz područja ekonomskih znanosti, studij Samoupravno organiziranje i odlučivanje u udruženom radu pokrenut je nakon opsežnih priprema već 1981. godine. Voditelj studija bio je prof.dr.sc. Franjo Ruža. Studij je upisivao polaznike do akademske godine 1985./86.

u kojem razdoblju su upisana 104 polaznika, od kojih je 32 magistriralo (Ruža, 1997b).

Kada je 1980. godine reorganizirano Sveučilište, privremeno je prestalo i izvođenje poslijediplomskog studija Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacione znanosti te do 1985. godine na zagrebačkom Sveučilištu nije bilo poslijediplomskog studija informacijskih znanosti. Tada je Zajedničko znanstveno-nastavno vijeće za informacijske znanosti Sveučilišta u Zagrebu odlučilo Fakultetu organizacije i informatike povjeriti nositeljstvo tog poslijediplomskog studija koji je tada imao pet smjerova: Arhivistika, Bibliotečna znanost, Muzeologija, Informacijski sustavi i Komunikologija. U organizaciji i izvođenju studija sudjelovali su Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu, Fakultet političkih znanosti u Zagrebu, Pravni fakultet u Zagrebu, Filozofski fakultet u Zadru, Viša grafička škola u Zagrebu, Arhiv Hrvatske, Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Muzejski dokumentacijski centar i Referalni centar Sveučilišta u Zagrebu. Iako je za Fakultet to bio prvi poslijediplomski znanstveni studij iz područja informacijskih znanosti, sam studij je utemeljen na dugogodišnjoj tradiciji poslijediplomskog znanstvenog studija Specijalno bibliotekarstvo koji je još 1961. godine osnovao prof.dr.sc. Božo Težak (Plenković, 2007). Prvi je voditelj poslijediplomskog studija u prijelaznom razdoblju bio prof.dr.sc. Vladimir Matković (Elektrotehnički fakultet). Od 1986. do 1994. voditelj je bio prof.dr.sc. Nenad Prelog, od 1995. do 1999. prof.dr.sc. Miroslav Žugaj (Žugaj, 1997a:92). Zatim su voditeljstvo preuzeli prof.dr.sc. Mirko Čubrilo (od 1999. do 2011. godine) i prof.dr.sc. Vesna Dušak (od 2011. do 2006. godine).

Zajedničko znanstveno-nastavno vijeće imalo je pravo voditi postupak stjecanja doktorata iz područja informacijskih znanosti pa se od 1985. na Fakultetu vode i postupci stjecanja doktorata iz područja informacijskih znanosti. Početkom 90-tih Fakultet gubi pravo dodjele doktorata iz područja ekonomskih znanosti, a tadašnji studenti na studijskim smjerovima Bibliotečna znanost, Arhivistika i Muzeologija nastavljaju studij na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od studijske godine 1995./96. studij je osuvremenjen te se izvodi pod novim imenom Informacijske znanosti i s novim usmjerenjima: Baze podataka, Programsko i informacijsko inženjerstvo, Informacijska tehnologija u odlučivanju i Multimedijски sustavi. Pritom je studij proširen još jednom godinom te je polaznicima omogućeno da studij, ako žele, završe doktorskom disertacijom. U razdoblju od 1996. do 1998. studij je prošao još jednu temeljitu reviziju kojom su, pod utjecajem društvenih promjena, ukinuti studijski smjerovi, a studentima je otvorena mogućnost da slobodno biraju predmete i formiraju vlastiti znanstveni profil. Studij se izvodio zaključno s akademskom godinom 2005./06., kada su zbog zakonskih promjena ukinuti poslijediplomski znanstveni studiji. Na njegovim je temeljima osmišljen poslijediplomski sveučilišni doktorski studij Informacijske znanosti.

Zanimljivo je pratiti kako ustroj poslijediplomskih znanstvenih studija prolazi kroz cikličke promjene. Do 1980. poslijediplomski studij Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacione znanosti ustrojava se na Sveučilištu. Kada je 1985. godine nositeljstvo studija povjereno našem Fakultetu, studijem je upravljalo Zajedničko znanstveno-nastavno vijeće za informacijske znanosti. U organizaciji i izvođenju studija sudjelovalo je pet sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, tri ustanove u kulturi i Referalni centar.

SLIKA 57. POZVANO PREDAVANJA PROF. DR. WOLFA RAUCHA U VARAŽDINU NA KONFERENCJI CECIIS U VARAŽDINU 2009. GODINE (TEMA: SERVICE SCIENCE)

SLIKA 58. NATJECANJE IMAGINE CUP 2007 U SEULU, JUŽNA KOREJA - DODJELA NAGRADA STUDENTSKOM TIMU BLACK&WHITE (IGOR MATOŠA I ALEKSANDAR KORDIĆ)

Danas, kada Fakultet ustrojava i vodi vlastiti poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij, na zagrebačkom se Sveučilištu intenzivno raspravlja o modelima i načinima ustrojavanja doktorskih škola. Možda bismo uz angažman konzultanata i analizu najbolje prakse iz stranih zemalja nešto vremena mogli posvetiti i analizi vlastitih arhiva i razgovoru s vlastitim umirovljenim profesorima koji bi nam mogli ispričati što je bilo dobro, a što loše u modelima objedinjavanja poslijediplomskih studija na nekoliko sastavnica Sveučilišta i zašto se već jednom prije 20-tak godina odustalo od takvog modela.

Od studijske godine 2003./04. na Fakultetu je pokrenut i poslijediplomski studij Menadžment poslovnih sustava, o čemu detaljnije govori sljedeće poglavlje. Nakon ukidanja poslijediplomskih znanstvenih studija pokrenute su aktivnosti za ustrojavanje poslijediplomskog sveučilišnog (dokorskog) studija, no to je također tema posebnog poglavlja.

U priložima se nalazi popis svih doktora ekonomskih i informacijskih znanosti koji su doktorirali na našem Fakultetu (Prilog A.), kao i popis magistara znanosti koji su magistrirali od 3. studenog 2004. do 15. studenog 2011. godine (Prilog A.). Od 1987. do 2011. godine na Fakultetu je ukupno magistriralo 309 postdiplomanada. Popis magistara informacijskih znanosti koji su magistrirali do kraja rujna 2004. godine objavljen je u prethodnoj monografiji (Ređep, 2004a:218-230).

POSLIJEDIPLOMSKI ZNANSTVENI STUDIJ MENADŽMENT POSLOVNIH SUSTAVA

DOC.DR.SC. MARINA KLAČMER ČALOPIA

Poslijediplomski znanstveni studij Menadžment poslovnih sustava pokrenut je u akademskoj godini 2003./2004. s ciljem usklađivanja najnovijih znanstvenih postignuća u svijetu s potrebama razvoja hrvatskog gospodarstva. Studij se izvodio zaključno s akademskom godinom 2005./2006. kada je zbog usklađivanja s novim sustavom školovanja prestao djelovati kao znanstveni studij. Osnivač i voditelj znanstvenog poslijediplomskog studija bio je prof.dr.sc. Marijan Cingula. Kao sljednik znanstvenog studija, s potrebnim prilagodbama u strukturi i nastavnom

programu razvio se već spomenuti specijalistički poslijediplomski studij Menadžment poslovnih sustava koji djeluje i danas.

Poslijediplomski znanstveni studij Menadžment poslovnih sustava bio je namijenjen svima koji su željeli steći znanstveni stupanj magistra znanosti, u znanstvenom polju informacijskih znanosti bez obzira jesu li bili zainteresirani za akademsku karijeru ili željeli napredovati u poslovnim sustavima te sustavima državne administracije. Specifičnost programa bila je da se menadžment poslovnih sustava promatrao u kontekstu razvoja informacijskih znanosti koje omogućuju relevantnu potporu donošenju odluka, kako u velikim poslovnim sustavima tako i u malim i srednjim poduzećima.

Plan i program poslijediplomskog znanstvenog studija bio je izrađen na temelju raščlambe niza sličnih studijskih programa u razvijenim zemljama Europe i Amerike. U izvođenju nastavnog programa koji je trajao četiri semestra (dvije akademske godine) sudjelovali su najugledniji hrvatski stručnjaci te ugledni gosti predavači iz inozemstva s partnerskih institucija FOI-a. Program studija bio je prilagođen potrebama menadžera u velikim poslovnim sustavima na smjeru Korporativno upravljanje i poduzetnicima u malim i srednjim poduzećima na smjeru Menadžment malih i srednjih poduzeća. Polaznici su, prije završetka studija, obranom magistarskog znanstvenog rada, morali položiti osam obveznih predmeta te osam znanstveno usmjeravajućih disciplina kojih je na izbor bilo čak 24 na oba smjera zajedno. U tri akademske godine, studij je upisalo 156 polaznika, od kojih je 58 steklo akademsku titulu magistra znanosti.

POSLIJEDIPLOMSKI ZNANSTVENI DOKTORSKI STUDIJ INFORMACIJSKE ZNANOSTI

PROF.DR.SC. NEVEN VRČEK

Informacijske znanosti su doživjele enorman napredak u posljednjih dvadeset godina. Utjecale su na napredak industrije, pojedinaca i društva u cjelini koje se danas s punim razlogom naziva informacijsko društvo. Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu je stvorio prepoznatljivu poziciju u tom znanstvenom polju kao obrazovna institucija, mjesto istraživanja i transfera znanosti u praksu. Od početka svog djelovanja Fakultet je generator istraživanja i razvoja u području primjene informacijskih tehnologija u raznim aspektima djelatnosti suvremenih organizacija. Znanstveni rad je u intenzivnoj interakciji s nastavnim procesom i Fakultet je trajno u procesu transformacije svojih studijskih planova i programa, osuvremenjavanja nastavnih metoda i načina komunikacije sa studentima.

Postojeći sustav studija na Fakultetu rezultat je prilagodbe smjernicama kojima je Hrvatska krenula 2001. godine potpisavši na ministarskoj konferenciji u Pragu Bolonjsku deklaraciju. Time se obvezala da će sustav visokog obrazovanja uskladiti prema zahtjevima deklaracije do 2010. godine. U tom pogledu FOI je snažno krenuo s procesom promjena na svim razinama svog djelovanja – nastavnoj djelatnosti, znanstvenoistraživačkom radu, međunarodnim odnosima, projektnoj djelatnosti te je počeo preispitivati i svoju društvenu ulogu kako bi postigao kvalitetu, izvrsnost i konkurentnost na nacionalnoj razini te u europskim okvirima. U sklopu tih napora stvoren je i potpuno nov poslijediplomski doktorski studij Informacijske znanosti koji je kruna razvoja studijskih programa svake visokoškolske institucije. Prva generacija doktoranada upisala je poslijediplomski doktorski studij akademske godine 2006./2007. i do danas je studij zabilježio ogroman interes, sasvim neuobičajen za studij te razine. Za Fakultet taj studij ima dvostruko značenje. Važna je uporišna točka razvoja vlastitih ljudskih potencijala, ali i mjesto razvoja znanstvenika i kreativnih pojedinaca koji će biti generatori promjena prema društvu temeljenom na znanosti i učenju te koji će stvarati nova radna mjesta i potrebe za visokoobrazovanim kadrovima. Na tom studiju danas studira preko stotinu doktoranada koji istražuju i promišljaju različite aspekte informacijskog društva. Tako velik interes pokazuje da je znanstveno polje studija izuzetno izazovno i da je studij svrhovit u najširem društvenom kontekstu. Premda nominalno traje tri godine, praksa pokazuje da studij traje duže od toga i da je izuzetno zahtjevan. U akademskoj godini 2012./2013. inoviran je Pravilnik studija čime se uvodi puno intenzivnije praćenje rada studenata, za što vjerujemo da će doprinijeti kvaliteti izvođenja i svladavanju obveza od strane doktoranada. Doktorski studij ima izraženu međunarodnu komponentu te na njemu sudjeluje više predavača sa stranih visokoškolskih institucija i to kao nositelji kolegija ili gostujući predavači. Kako bi se pojačala suradnja s drugim institucijama, od akademske godine 2012./2013. Fakultet je s partnerima iz inozemstva krenuo s međunarodnim doktorskim seminarom na kojem će doktorandi iz cijele Europe moći razmjenjivati svoja iskustva.

Upravljanje poslijediplomskim doktorskim studijem Fakultetsko vijeće povjerilo je od akademske godine 2006./2007. do 2011./2012. Odboru poslijediplomskog dokorskog studija koji je djelovao u sastavu:

- prof.dr.sc. Neven Vrčec, predsjednik
- prof.dr.sc. Josip Brumec
- prof.dr.sc. Blaženka Divjak
- prof.dr.sc. Vesna Dušak
- prof.dr.sc. Tihomir Hunjak
- prof.dr.sc. Mirko Maleković
- prof.dr.sc. Vjeran Strahonja

Usvajanjem novog Pravilnika o poslijediplomskom sveučilišnom (doktorskom) studiju na Fakultetu organizacije i informatike u rujnu 2012. ustrojeni su Vijeće dokorskog studija i Savjet dokorskog studija. Vijeće dokorskog studija imenuje se iz redova nastavnika dokorskog studija. Ono vodi doktorski studij. Savjet dokorskog studija čine nastavnici na doktorskom studiju, članovi Fakultetskog vijeća izabrani u zvanje redovitog profesora i drugi istaknuti znanstvenici koje imenuje Fakultetsko vijeće. Savjet daje smjernice Vijeću dokorskog studija u području upravljanja kvalitetom i strateškog razvoja. Na sjednici Fakultetskog vijeća održanoj 16. listopada 2012. godine u Vijeće dokorskog studija imenovani su:

- prof.dr.sc. Neven Vrčec, predsjednik Vijeća
- prof.dr.sc. Goran Bubaš
- prof.dr.sc. Tihomir Hunjak
- prof.dr.sc. Željko Hutinski
- prof.dr.sc. Mirko Maleković
- prof.dr.sc. Diana Šimić

Na istoj su sjednici imenovani i članovi Savjeta dokorskog studija iz redova nastavnika Fakulteta organizacije i informatike, a ostali će se članovi imenovati nakon provedenih konzultacija. Imenovani su članovi Savjeta dokorskog studija:

- prof.dr.sc. Vjeran Strahonja, predsjednik Savjeta
- prof.dr.sc. Miroslav Bača
- prof.dr.sc. Ružica Brčić
- prof.dr.sc. Goran Bubaš
- prof.dr.sc. Mirko Čubrilo
- prof.dr.sc. Blaženka Divjak
- prof.dr.sc. Željko Dobrović
- prof.dr.sc. Vesna Dušak
- prof.dr.sc. Tihomir Hunjak
- prof.dr.sc. Željko Hutinski
- prof.dr.sc. Dragutin Kermek
- prof.dr.sc. Božidar Ključek
- prof.dr.sc. Zdravko Krakar
- prof.dr.sc. Alen Lovrenčić
- prof.dr.sc. Mirko Maleković
- prof.dr.sc. Diana Šimić
- prof.dr.sc. Stjepan Vidačić
- prof.dr.sc. Neven Vrčec

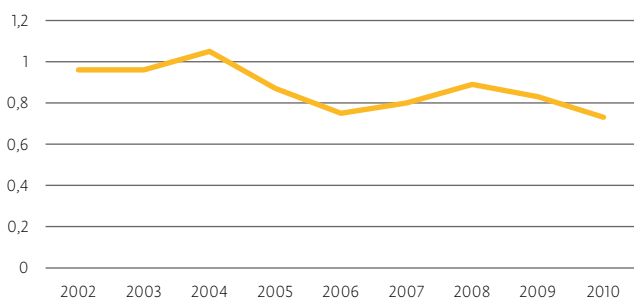
Smatramo da je ovaj studij solidna baza za znanstveni napredak Fakulteta, ali da trenutno nemamo dovoljno znanstvenih projekata da iskoristimo cjelokupan potencijal studija. U tom smislu Fakultet mora intenzivirati uključivanje u sve oblike projektnih aktivnosti kako bi se stvorila istraživačka okolina u kojoj će doktorandi lako pronalaziti izazovne teme za znanstvenoistraživački rad. Bez intenzivnije projektne aktivnosti ograničene su i mogućnosti napretka studija i to je jedan od velikih izazova s kojim se Fakultet suočava.

Znanstvenoistraživački projekti

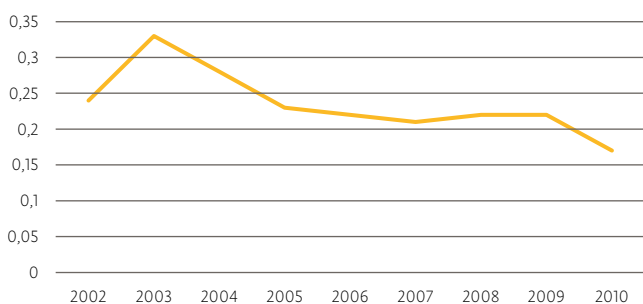
PROF.DR.SC. DIANA ŠIMIĆ

Znanstvenoistraživački projekti najvažniji su način financiranja i organizacije znanstvenoistraživačkih aktivnosti. Bratko (1997) daje pregled znanstvene djelatnosti od osnutka Visoke ekonomske škole te ističe da je permanentna orijentacija na suradnju s gospodarstvom bilo vrlo značajno obilježje i Više ekonomske škole i Fakulteta organizacije i informatike od njihova osnutka. Pregled projektnih aktivnosti Fakulteta od 2002. godine u Prilogu B jasno pokazuje da se to nije bitnije promijenilo niti danas. Dušak (1997) navodi da su do 1997. godine znanstvenici Fakulteta bili voditelji 136, a suradnici na još 262 projekta. Od toga su djelatnici Fakulteta bili sudionici na dva međunarodna projekta, a voditelji 15 znanstvenih projekata i 121 stručnog. Valja naglasiti da većina stručnih projekata na Fakultetu u pravilu ima i znanstvenu komponentu, a sudjelovanje znanstvenika na takvim projektima s jedne strane doprinosi kvaliteti projekata, a s druge strane motivira znanstvenoistraživački rad na konkretnim problemima proizašlim iz prakse.

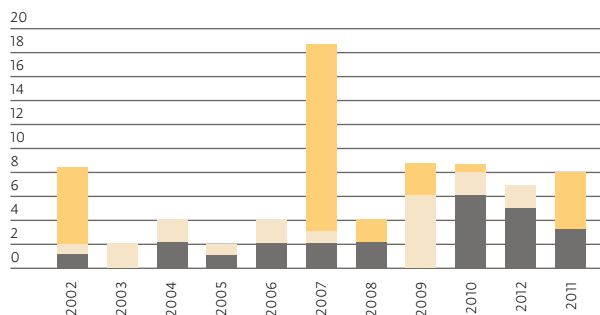
Od 90-tih godina XX. st., uz resorno Ministarstvo, kao glavni izvor financiranja znanstvene djelatnosti, na Fakultetu organizacije i informatike, kao i u ostalim znanstvenim organizacijama u Hrvatskoj, sve više se okrećemo drugim izvorima financiranja (Divjak, 2002). Do stjecanja statusa kandidata za članstvo u Europskoj uniji, znanstvenicima u Hrvatskoj bili su na raspolaganju vrlo ograničeni međunarodni izvori sufinanciranja projekta. Kroz proces pristupnja postajalo je dostupno sve više europskih programa što je uvjetovalo i snažnije aktivnosti na sudjelovanju u međunarodnim projektnim timovima, ali i stvaranju odgovarajuće organizacijske infrastrukture na Fakultetu kako bi se povećao apsorpcijski kapacitet za prijavljivanje i provedbu projekata. Više podataka o aktivnostima na međunarodnim projektima i znanstvenoistraživačkoj infrastrukturi slijedi u drugim dijelovima ovog poglavlja, no ovdje valja istaknuti da je zbog kvalitete i kvantitete međunarodnih projekata Fakultet 2006. godine dobio nagradu Sveučilišta u Zagrebu za

SLIKA 59. UDIO BDP-A (%) KOJI SE U REPUBLICI HRVATSKOJ IZDVAJA U ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA — SVI IZVORI I SVE KATEGORIJE KORISNIKA (IZVOR: EUROSTAT).

SLIKA 60. UDIO BDP-A (%) KOJI SE U REPUBLICI HRVATSKOJ ULAŽE IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA U ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA NA VISOKIM UČILIŠTIMA (IZVOR: EUROSTAT).

SLIKA 61. BROJ NOVOUGOVORENIH PROJEKATA NA FAKULTETU ORGANIZACIJE I INFORMATIKE PO GODINAMA I IZVORU FINANCIRANJA. ZA 2012. GODINU UKLJUČENO JE PRVIH ŠEST MJESECI.

■ NACIONALNI
■ GOSPODARSKI
■ MEĐUNARODNI

međunarodnu suradnju, a 2010. godine pojedinačnu nagradu za međunarodnu suradnju dobila je tadašnja prodekanica Fakulteta (a danas prorektorica za studente i studije Sveučilišta u Zagrebu) prof.dr.sc. Blaženka Divjak.

Paralelno, i u Hrvatskoj dolazi do diverzifikacije izvora financiranja projekata pa uz resorno Ministarstvo danas znanstvene projekte i projekte transfera tehnologija financiraju i Hrvatska zaklada za znanost, Fond "Jedinstvo uz pomoć znanja", BICRO i Hrvatski institut za tehnologiju. Očekivalo bi se da s takvom diverzifikacijom na nacionalnoj razini raste i ukupno financiranje znanstvenoistraživačkog rada, međutim statistike ukupnih ulaganja u znanost, iz svih izvora u javnom i realnom sektoru, pokazuju da se Hrvatska udaljava od cilja Europske unije o ulaganjima 3% BDP-a u znanost (Slika 59.). Nažalost, slika ulaganja iz državnog proračuna u znanstvena istraživanja na visokim učilištima još je poraznija (Slika 60.). Pritom je nadležno Ministarstvo u posljednjih nekoliko godina ukinulo centralnu nabavu programskih rješenja koja se koriste u znanstvenoistraživačkom radu i nastavi, zatim je ukinulo sufinanciranje troškova prijave međunarodnih projekata te konačno i smanjilo financiranje pristupa međunarodnim bazama znanstvenih publikacija. U tom kontekstu treba sagledavati razvoj projektnih aktivnosti na Fakultetu.

U posljednjih 10 godina broj projekata na Fakultetu u blagom je porastu (Slika 61.). Naglašeno veći broj novih projekata u 2002. i 2007. posljedica je režima financiranja projektnih ciklusa Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Uz međunarodne projekte, za znanstvenoistraživački rad u području informacijskih znanosti, od izuzetne su važnosti i gospodarski projekti koji otvaraju nove probleme i motiviraju primijenjena znanstvena istraživanja. Snažna aktivnost na stručnim projektima i sve brojnije međunarodne mobilnosti i međunarodno povezivanje mladih znanstvenika Fakulteta zalag su budućeg porasta intenziteta i kvalitete fakultetskih projektnih aktivnosti.

MEĐUNARODNI PROJEKTI

PROF.DR.SC. BLAŽENKA DIVJAK

U posljednjem desetljeću 20. stoljeća bilo je izuzetno teško doći do značajnijeg međunarodnog projekta za partnere iz Hrvatske jer nismo bili uključeni u gotovo nijedan važniji multilateralni program financiranja. Stoga, iako je na Fakultetu krajem 90-tih godina XX. st. bilo dosta domaćih znanstvenih i stručnih projekata, djelovala su svega dva međunarodna projekta u kojima su pored FOI-a, sudjelovale institucije visokog obrazovanja iz inozemstva i to dva bilateralna britansko-hrvatska ALIS projekta. Jedan projekt sa Sveučilištem u Manchesteru je u ime Fakulteta koordinirala prof.dr.sc. Vesna Dušak (Information System Strategic planning, Manchester University, Department for Business Information Technology & FOI Varaždin 1996.-2000.). Drugi projekt (Popularisation of Science and Dissemination of Scientific Information, voditelj u UK: Frank Burnet, voditelj u Hrvatskoj: Blaženka Divjak 2000.-2002.) uključivao je pored FOI-a i University of the West of England iz Bristola. Inicijativu smo započeli profesor Frank Burnet i ja tijekom jedne radionice o komunikaciji u znanosti koja se održala u Dubrovniku 1998. godine. Bilateralni projekti ALIS bili su namijenjeni mobilnosti nastavnika/istraživača te razmjeni iskustava i dobre prakse i nisu zahtijevali prevelika ulaganja niti financijska niti u opsegu rada, međutim mi smo imali veće ambicije. Pored uobičajene razmjene posjeta počelo se ozbiljno raditi na organiziranju skupova u Hrvatskoj koji su se bavili temama popularizacije znanosti i komunikacije znanosti u javnosti. Organizirana su tri savjetovanja u nizu od tri godine. Na posljednjem od njih prisustvovalo je više od 100 sudionika: znanstvenika, nastavnika, novinara pa čak i predstavnika političke razine odlučivanja i gospodarstva. Pored domaćih predavača, gostovali su i eminentni eksperti za popularizaciju znanosti iz Ujedinjenog Kraljevstva. Uz britanskog suvoditelja, profesora Franka Burneta, posebno je uspješan nastup imao Peter Green (direktor Alpha Galilea, velikog britanskog portala za komunikaciju znanstvenika i novinara).

U to se vrijeme, a u okviru spomenutog ALIS projekta, započelo i sa znanstvenim kaficima (popularni SciBarovi) koji se kontinuirano održavaju do danas, dakle, gotovo 12 godina. Prvi SciBarovi održavali su se u tadašnjoj Gradskoj kavani, uglavnom na hrvatskom, ali povremeno i na engleskom jeziku, a svaki posjetitelj kavane mogao je sudjelovati u raspravi. Posebno mi je, kao zanimljiva, u sjećanju ostala rasprava o primjeni nuklearne energije u mirnodopske svrhe u kojoj su sudjelovali i istraživači iz tog područja, tehnički direktor NE Krško, ali i ostali sudionici SciBara, a bilo ih je dosta.

Početak ovog milenija stvari su krenule nabolje vezano uz mogućnosti međunarodne suradnje u području znanosti i visokog obrazovanja u Hrvatskoj. Potpisana je Bolonjska deklaracija, hrvat-

Frank Burnet je sam bio posebna atrakcija na radionicama o popularizaciji znanosti zbog svojeg entuzijazma, prijateljskog odnosa, a donekle i zbog boemskog stila odijevanja, koji je uvijek uključivao crvene cipele. Čak je i njegova e-mail adresa sadržavala *redshoe* termin :-). Na jednoj se radionici nije pojavio jer je zbog tehničkih problema u zračnom prometu imao kružnu turu Europom, koja nije uključivala Zagreb pa ga je, dosta uspješno, zamijenio kolega Dragutin Kernek. (BD)

skim visokoškolskim institucijama je otvoren program Tempus, Eureka, a i brojni manji programi i mreže koji su podupirali mobilnosti i suradnju. Temeljem toga je prof.dr.sc. Božidar Kliček okupljao svoj konzorcij za Eureka projekt. FOI je postao član Eureka mreža E-Learning EUROLEARN (2002.-2005.) i eConTec (2005.-2008.) čiji je imenovani nacionalni koordinator bila prof.dr.sc. Blaženka Divjak, a nakon toga i partner u projektu kojeg je inicirao IT Centar Zagreb (Eureka projekt: Learning Management System for E-Learning, 2003.-2005.). Taj je projekt prijavljen uz veliko zalaganje direktora IT Centra i voditelja projekta Zorana Löwa, a tim na FOI-u vodio je prof.dr.sc. Željko Hutinski. I taj je projekt, kao i brojni kasniji Eureka projekti, imao vrlo težak put prijave, odobravanja, a posebno doznačavanja sredstava zbog slabe organizacije posla na našem resornom ministarstvu znanosti i visokog obrazovanja. Budući da sam sudjelovala kao predstavnik Hrvatske u Eureka mreži (High Level Representative 2002.-2004.) gotovo dvije godine, i sama sam tome često svjedočila te sam nakon bezuspješnih napora da se nešto promijeni u funkcioniranju na nacionalnoj razini dala ostavku na tu dužnost frustrirana s jedne strane brojnim mogućnostima prijave Eureka projekata, a s druge strane slabom potporom koju su partneri iz Hrvatske dobivali od resornog ministarstva.

Fakultet je izuzetno dobro iskoristio Tempus projekte za dodatnu edukaciju zaposlenika, opremanje učionica i kabineta, kupnju i izdavanje knjiga, a posebno za mobilnost nastavnika i studenata te si tako priskrbio ugled na Sveučilištu u Zagrebu, ali i u hrvatskoj javnosti općenito. Najveći broj profesora i asistenata FOI-a okupio se prilikom prijave, a kasnije i izvođenja prvog u nizu naših Tempus projekata (Tempus JEP: Aspects of information and organization systems: Curriculum development, CD_JEP-16086-2001 koordinator: prof.dr.sc. Blaženka Divjak, 2002.-2005.). Pripreme za prijavu započele su 2000. godine, a ja sam kao prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju, uz punu potporu tadašnjeg dekana prof.dr.sc. Miroslava Žugaja i kolege prodekana prof.dr.sc. Milivoja Ređepa okupila ekipu i krenuli smo u vrlo zahtjevnu fazu prouča-

SLIKA 62. USPJEH NA NATJECANJU IMAGINECUP DOVEO JE FOI-EVCE DO INDIJE. ISPRED TAJ MAHALA SU VELIMIR ŽAGAR (MICROSOFT HRVATSKA), ZLATKO STAPIĆ, MARKO VELIĆ, MIROSLAV NOVAK I MARKO OREŠKOVIĆ (FOI) I MARIO BAKSA (BUG.HR).

vanya načina prijave i traženja partnera diljem Europe. Naravno, pritom smo željeli iskoristi međunarodne veze na europskim sveučilištima koje smo već ranije uspostavili. Najvažniji europski partner bilo je Sveučilište Karl Franzens u Grazu, u čije je ime Prof.Dr. Wolf Rauch, poslije i rektor tog Sveučilišta, preuzeo zahtjevu ulogu kontraktora projekta zato što partneri iz Hrvatske u okviru programa Tempus nisu imali pravo preuzeti tu ulogu već samo ulogu koordinatora. Nadalje, veliku nam je potporu pružio i Prof.Dr.Dr.h.c. Günter Müller sa Sveučilišta u Freiburgu za čiji je angažman posebno zaslužan prof.dr.sc. Boris Aurer, ali to je već druga duga priča. Posebno važan trenutak u postupku prijave je bilo pridruživanje našem konzorciju Filozofskog fakulteta čiji je tim vodila prof.dr.sc. Jadranka Lasić Lazić. Na koncu naš je konzorcij brojio 11 partnera i od toga 5 iz Hrvatske, a ostali su partneri bila sveučilišta iz EU.

Ovaj trogodišnji projekt koji je imao ukupnu vrijednost oko 500.000 eura bio je važan za Fakultet iz najmanje tri razloga. Prvi, tijekom prijave i vođenja projekta naučili smo puno o projektnom menadžmentu međunarodnih projekata, ali i ostalim aspektima važnim za projekt (javna nabava, financiranje, suradnja među partnerima i sl). Drugi aspekt je bio vezan uz sudjelovanje 30-tak nastavnika, studenata i administrativnog osoblja FOI-a u projektu. Treći razlog su bili ostvareni rezultati zbog toga što je tijekom projekta ostvareno 254 mobilnosti što nastavnika što studenata, objavljeno je 15 knjiga, obnovljeno je 18 predmeta samo na FOI-u i razvijena 4 nova, kupljeno nastavne opreme u vrijednosti od 54.000 eura, zaposlena je administratorica projekta Sandra Kuvec koja je uspješno nastavila karijeru na FOI-u, nabavljeno 326 knjiga za knjižnicu, a kupljeni su i softverski paketi, organizirani okrugli stolovi i sl.

Temeljem partnerstva i ekspertize proizašle iz ovog projekta uspješno je prijavljeno još nekoliko Tempus projekata. Još tijekom trajanja opisanog Tempusa dobiven je jedan manji Tempus projekt kojemu je osnovna tema bila razvoj nastavničkih kompetencija te kompetencija za izvođenje nastave na engleskom jeziku (Tempus SCM: Teaching and Learning Skills: Training Project,

SCM-Coo6-Ao koordinator: prof.dr.sc. Blaženka Divjak, 2004.-2005.). Naša je grupa izradila i prijave vrlo uspješnih nacionalnih projekta koji su se bavili implementacijom bolonjskog procesa u Hrvatskoj: Cro4Bologna i FurtherBologna, a uz mene je na prvom projektu požrtvovno radila kolegica Sandra Kukec, a na drugom kolega Amir Spahić. Nakon toga ponovno se krenulo s prijavama većih Tempusa i tako su dobivena dva projekta: prvi kojeg je vodio prof.dr.sc. Neven Vrčec, a trebao je pružati usluge javnoj upravi u Hrvatskoj (Tempus JEP: Courses for Institution Building in Croatia – eGovernment TEMPUS_JEP_IB 40042_2005, koordinator: prof.dr.sc. Neven Vrčec, 2006.-2009.) te drugi koji je trebao obuhvatiti i produbiti ekspertizu FOI-a u međunarodnim projektima (Tempus JEP: Enhancing Absorption Capacity for EU Programmes in Croatia Tempus IB_JEP-41063-2006 (HR), koordinator: prof.dr.sc. Blaženka Divjak, 2007.-2009.)

Ovaj potonji Tempus omogućio je trening i uključivanje velikom broju zaposlenika FOI-a, a radionice su bile namijenjene i osposobljavanju zaposlenika Ureda za međunarodne projekte na Sveučilištu u Zagrebu, ali i drugim sveučilištima u Hrvatskoj kao i za predstavnike HUP-a, lokalne i državne uprave te gospodarstvenicima. U ovom je projektu do punog izražaja došla interdisciplinarnost FOI-a, jedan od vrijednih rezultata projekta ostaju i četiri edukativna modula (Upravljanje projektima; Financijski i pravni aspekti međunarodnih projekta; IKT vještine za upravljanje projektima te Marketing i generičke vještine u projektima) koje smo uspjeli prilagoditi za različite ciljne grupe i akreditirati kako bi svi uspješni polaznici koji to žele dobili i ECTS bodove. U okviru projekta objavljena je knjiga "Projekti u znanosti i razvoju" koja služi kao udžbenik na diplomskim i poslijediplomskim studijima, ali i kao traženi priručnik za upravljanje projektima u znanosti i razvoju. Međutim, što se tiče održivosti rezultata projekta, najvažnije je bilo osnivanje 2009. godine Centra za međunarodne projekte koji uspješno djeluje i danas, a vodi ga kolega Amir Spahić uz samozatajnu, ali vrijednu, pomoć kolegice Petre Peharde.

Paralelno s radom na spomenutim Tempus projektima radilo se i na drugim projektima kao što su Eureka projekti (E! 2584 Ulixes – Intelligent Tourist Organisation, E!3521 IS4 – SME Innovation Navigator, E! 5045 ABIT-ECM – Enterprise Content Management) i međunarodnim mrežama. Posebno je važan bio ulazak projektne tima prof.dr.sc. Božidara Klička u FP6 projekt (FP6 IST: Enhancing Western Balkan eGovernment Expertise, koordinator za FOI: prof.dr.sc. Božidar Kliček, koordinator: Dr. Klaus Gschwendtner, ARC Seibersdorf Research GmbH, 2006.-2008.) s obzirom na činjenicu da do tada nismo imali sudjelovanja na razini partnera u Okvirnom programu Europske unije, iako smo neki sudjelovali kao eksperti u FP6 projektima. Kad se otvorio FP7 program 2007. godine zaredalo se više prijava projekata gdje su projektni timovi s FOI-a bili uvršteni kao partneri jer se s pozicije znanstvene izvrsnosti takvo sudjelovanje nametnulo kao imperativ. Konačno, tijekom 2010. godine, odobren je FP7 projekt (FP7 Children as Change Agents for Science in Society, koordinator za FOI: prof.dr.sc. Blaženka Divjak; koordinator: Tricia Jennings, MBE, University of Liverpool, 2010.-2014.) u kojem smo u ekipi glavnih partnera, a ukupna je vrijednost projekta preko 4 milijuna eura. Valja naglasiti da se do partnerstva u tom projektu došlo preko dugogodišnjeg sudjelovanja u radu europske mreže European Access Network (EAN) u kojoj smo se angažirali na tragu savjeta Gail Burnet, supruge profesora Franka Burneta s početka ovog prikaza. U radu EAN-a su tijekom posljednjih desetak godina posebno sudjelovali doc.dr.sc. Violeta Vidaček-Hainš, Renata Horvatek i Darko Grabar, a ja sam u posljednjih pet godina i članica Upravnog odbora EAN-a.

Na kraju valja istaknuti da su još dva iskoraka važna za FOI u proteklom razdoblju iako obuhvaćaju različite aspekte djelatnosti FOI-a. Prvi iskorak se odnosi na bitno veću i značajniju međunarodnu mobilnost. Tu je bio važan ESF projekt (European Science Foundation: Quantitative Methods in Social Sciences 2, voditeljica: Prof. Angela Dale, University of Manchester; HR koordinator: prof.dr.sc. Blaženka Divjak, 2008.–2013.) koji je mladim znanstvenicima, asistentima i novacima omogućio mobilnost i usavršavanje na kvalitetnim znanstvenim seminarima i ljetnim školama u primjeni kvantitativnih metoda u području društvenih znanosti. Uz već otvorene programe Erasmus mobilnosti te dužih mobilnosti u sklopu američkih shema Fullbright Fellowship Program i Junior Faculty Development Programme ovaj je projekt definitivno otvorio širom vrata međunarodne mobilnosti mladih znanstvenika na Fakultetu. Mladi znanstvenici korisnici ovih prestižnih američkih stipendija (doc.dr.sc. Nina Begičević, Mate Boban, Renata Horvatek, Jurica Ševa) proširili su međunarodnu projektne suradnju. Nadalje, FOI je uvijek imao značajnu djelatnost preko stručnih projekata u Hrvatskoj pa je i tu slijedio iskorak na međunarodnu scenu stručnih i razvojnih projekata. Primjer takvog iskoraka je IPA projekt (IPA project EU – IT Pilot Project in the field of Education – KOSOVO, 2010.-2011.) koji je u periodu od dvije godine proveden na Kosovu. U ovom IPA projektu naši su zaposlenici radili kao eksperti za područja strateškog

Dokumentacija i sama prijava projekta prvog našeg Tempus projekta bila je napisana na 100-tinjak stranica, a njezina izrada i koordinacija doprinosa partnera bila je vrlo zahtjevna jer je pored akademskih elemenata zahtijevala i detaljnu razradu budžeta projekta, diseminacije, pravilno ovjerena pisma svih partnera i sl. Prijavu smo dan prije roka oko ponoći završili kolegica Valentina Kirinić, kolega Alen Lovrenčić i ja. U fazi izvođenja projekta nije bilo ništa lakše, pogotovo s financijskim izvješćivanjem te smo jedanput trebali vratiti Europskoj komisiji 0,17 Eura i uz taj smo zahtjev dobili i pismo koje nam pojašnjava situaciju i još k tome traži očitovanje o učinjenoj pogrešci. Ipak, bila je to važna vježba za međunarodne projekte koji su slijedili.

Ostvareno u brojkama: 254 mobilnosti nastavnika i studenata, objavljeno 15 knjiga, obnovljeno 18 predmeta samo na FOI-u i razvijena 4 nova predmeta, kupljeno nastavne opreme u vrijednosti od više od 54.000 Eura, zaposlena osoba na račun projekta, nabavljeno 326 knjiga za knjižnicu, kupljeni softverski paketi, organizirani okrugli stolovi...(BD)

planiranja, razvoja obrazovanja, e-spremnosti države za uvođenje e-učenja i sl. Posebno je važno da je pri tome nekoliko zaposlenika FOI-a (prof.dr.sc. Blaženka Divjak, doc.dr.sc. Nina Begičević, Amir Spahić, Darko Grabar i Željko Šmaguc) dobilo status senior eksperata, a još nekoliko status junior eksperata. Nakon ovog projekta slijedilo je još angažmana profesora, asistenata i posebno zaposlenika Centra za međunarodne projekte i Centra za razvoj programskih proizvoda u IPA projektima u inozemstvu, ali i u Hrvatskoj.

Ovdje je dan jedan sasvim osoban prikaz sudjelovanja Fakulteta u međunarodnim projektima u prvom desetljeću 21. stoljeća. On nema pretenzije biti faktografski precizan i sveobuhvatan pregled, jer za to postoji popis projekata koji je dan u ovoj monografiji, već prikazati jednu osobnu perspektivu. U ovom prikazu željela sam spomenuti i konkretne ljude koji su sudjelovali u, po mojem mišljenju, važnim događajima sustavne uspostave međunarodne suradnje FOI-a. Ukoliko sam nekog izostavila, to nije bilo iz zle namjere, nego zbog sjećanja koje ne mora uvijek biti vjerodostojno. U svakom slučaju ovo smatrajte jednim, od mnogo mogućih, doprinosa razradi ove teme.

NACIONALNI ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

PROF.DR.SC. DIANA ŠIMIĆ

Informacije o projektima i znanstvenoistraživačkoj djelatnosti na Fakultetu do 1990. nisu lako dostupne. Tek posljednjih 20-tak godina prisutan je snažan pritisak da se rezultati znanstvenoistraživačkog rada publiciraju u međunarodnim časopisima i na stranim jezicima te su novije publikacije dostupne i u međunarodnim indeksnim bazama i bazama s cjelovitim tekstem. Podaci o nacionalnoj projektnoj djelatnosti koja se financira iz državnog proračuna od 1991. godine dostupni su na portalu z-projekti Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (zprojekti.mzos.hr), a pregledi znanstvene djelatnosti eksplicitno su uvršteni i u prigodne fakultetske monografije (Dušak, 1997.; Divjak, 2002.; Ređep, 2004). Između 1991. i 1995. Ministarstvo znanosti i tehnologije financiralo je na Fakultetu organizacije i informatike četiri projekta:

- “Specifikacija i implementacija nekih programskih sučelja” (glavni istraživač prof.dr.sc. Mirko Čubrilo)
- “Sustavi za podršku odlučivanju za zaštitu okoliša kod kemijskih akcidenata” (glavni istraživač prof.dr.sc. Božidar Kliček)
- “Gospodarstvo Varaždinske županije na prijelazu 19. u 20. stoljeće” (glavni istraživač prof.dr.sc. Milivoj Ređep)
- “Istraživanje metoda i modela planiranja i upravljanja proizvodnjom” (glavni istraživač prof.dr.sc. Miroslav Žugaj)

—

Uvjerena sam da međunarodna angažiranost i suradnja u različitim asocijacijama predstavlja s jedne strane dobru priliku za prijenos dobre prakse i razmjenu znanja i iskustva, a s druge često se u ovakvim mrežama okupljanju i konzorciji za prijavu važnih međunarodnih projekata. Kao primjer ističem nesebični rad nekolicine entuzijasta s FOI-a u EAN-u koji je u konačnici rezultirao dobivanjem značajnog europskog FP7 projekta, ali i dovođenjem 21. godišnje EAN konferencije u Hrvatsku (Zagreb, 2012). (BD)

—

Najteže je dobiti prvi projekt u nekom programu financiranja bez obzira radilo se o Tempusu, Eureci, FP, ESF, IPA ili nekom drugom programu. Nakon što se razradi metodologija prijave, uspostave projektnog partnerstva i ostali elementi upravljanja projektom u pojedinom programu, svaki sljedeći projekt jednostavnije je dobiti. Dakle, ovo stečeno znanje je dragocjeno i treba ga čuvati i pronositi. Iz tog je razloga uspostava Centra za međunarodne projekte izuzetno važan događaj za FOI, ali djelatnost Centra u smislu podrške prijavama i treningu za prijavitelje značajna je i u nacionalnim okvirima. Vjerujem da je izuzetno važno sačuvati širinu u međunarodnim projektima na način da se pokrивaju znanstveni, razvojni i stručni projekti te posebno projekti razvoja obrazovanja. Na kraju, sustavna uspostava međunarodne suradnje moguća je jedino uz bezrezervnu podršku uprave fakulteta, što se srećom na FOI-u i ostvarilo u posljednjih 15-tak godina. (BD)

Od tih je projekata samo jedan bio ekonomski dok se u preostala tri projekta istraživala primjena informacijskih tehnologija u poslovanju i podršci odlučivanja. U razdoblju od 1996. do 2002. na Fakultetu su opet financirana četiri projekta:

- “Strateško planiranje razvoja informacijskih sustava” (glavni istraživač prof.dr.sc. Josip Brumec)
- “Sigurnost informacijskog sustava” (glavni istraživač prof.dr.sc. Željko Hutinski)
- “Inteligentni sustavi za potporu odlučivanju” (glavni istraživač prof.dr.sc. Božidar Kliček) i
- “Integriranje baza znanja” (glavni istraživač prof.dr.sc. Mirko Maleković)

U ovom je ciklusu projekata primjetan pomak prema strateškom upravljanju informacijskim sustavima, upravljanju informacijskom sigurnošću i upravljanju znanjem. U razdoblju od 2002. do 2006. godine Ministarstvo je financiralo na Fakultetu sedam projekata, a od 2007. do 2012. čak 18 projekata (Prilog B). Unatoč ovakvom rastu broja financiranih projekata, još uvijek ne možemo biti zadovoljni brojem i strukturom objavljenih znanstvenih publikacija (FOI, 2010b). Stoga potičemo mlade znanstvenike na odlazak na studijska putovanja u inozemstvo i međunarodno umrežavanje, kao preduvjet za usvajanje novih znanstvenih metoda, podizanje kvalitete znanstvenoistraživačkog rada i sudjelovanje u međunarodnim znanstvenoistraživačkim projektima te objavljivanje znanstvenih radova u međunarodno priznatim publikacijama.

Uz projekte Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, na Fakultetu smo u razdoblju od 2008. godine provodili i projekte koje je financirala ili sufinancirala Hrvatska zaklada za znanost (do 2010. Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvitak). Neki od tih projekata već su spomenuti u okviru poglavlja o bolonjskom procesu i osiguranju kvalitete (“Referalni centar za osiguranje kvalitete u institucijama visokog školstva” voditelj: prof.dr.sc. Neven Vrček; “Ishodi učenja u interdisciplinarnim studijskim programima INTER-OUTCOMES”, voditelj: prof.dr.sc. Blaženka Divjak). Četiri su doktoranda dobila stipendije Hrvatske zaklade za znanost za studijski boravak u inozemstvu uz provođenje dijela istraživanja u sklopu izrade doktorskog rada — Tihomir Orehovački: “Metodologija vrednovanja kvalitete u korištenju Web 2.0 aplikacija”, Zlatko Stapić: “Istraživanje metodološke interoperabilnosti pri razvoju mobilnih aplikacija u sklopu stjecanja dvojnog doktorata”, Jurica Ševa: “Implementacija fuzzy logike u semantičke ontologije u web okruženju” i Mate Boban: “Izvedivost real time aplikacija u VANET (Vehicular Ad hoc NETWORK) mrežama”. Na taj način nacionalno financirani projekti podupiru međunarodno umrežavanje mladih istraživača.

Diseminacija rezultata

ČASOPIS JOURNAL OF INFORMATION AND ORGANIZATIONAL SCIENCES (JIOS)

PROF.DR.SC. NEVEN VRČEK, BERNARDA KOS, MAG.INF., DIPL.KNJIŽ.

Časopis "Journal of Information and Organizational Sciences" (JIOS) utemeljen je davne 1977. godine pod nazivom "Zbornik radova" te ga njegova zavidna 35-godišnja tradicija izlaženja čini jednim od starijih znanstvenih časopisa u području informacijskih i komunikacijskih znanosti. Od osnutka do današnjih dana, časopis je nekoliko puta mijenjao naziv. Pod nazivom "Zbornik radova" izlazio je do 1998. godine. Krajem 90-ih godina XX. st. časopis počinje intenzivnije objavljivati radove na engleskom jeziku te se 1998. godine nazivu "Zbornik radova" dodaje podnaslov "Journal of Information and Organizational Sciences". Od 2002. do 2007. godine časopis izlazi pod nazivom "Journal of Information and Organizational Sciences: JIOS". Nakon toga, od 2008. godine do danas, časopis nosi naziv "Journal of Information and Organizational Sciences".

Pored tiskanog izdanja, časopis je od 2008. godine dostupan i u elektroničkom obliku u otvorenom pristupu na adresi <http://jios.foi.hr/index.php/jios>, kao i putem portala znanstvenih časopisa Republike Hrvatske HRČAK na adresi <http://hrcak.srce.hr/jios>. Tiskano izdanje ima ISSN 1846-3312, a elektroničko e-ISSN 1846-9418.

Za uređivanje i objavljivanje časopisa koristi se aplikacija otvorenog kôda OJS (eng. Open Journal System), nastala u okviru projekta "The Public Knowledge Project" koji je pokrenut na kanadskom sveučilištu University of British Columbia. OJS pruža potpunu podršku svim fazama procesa uređivanja časopisa, od predaje članka putem interneta, preko recenziranja, do objave časopisa i podrške za indeksiranje u bazama podataka. S obzirom na to da se radi o aplikaciji otvorenog kôda s velikom zajednicom korisnika postoji veliki broj dodatnih modula i proširenja koja omogućavaju prilagodbu specifičnim zahtjevima korisnika. OJS također pruža podršku za jednostavnije uključivanje časopisa u baze podataka pa tako možemo izvoziti podatke iz JIOS-a u sljedećim formatima: DOAJ, CrossRef, Erudit, METS i PubMed XML. Za časopis koji se objavljuje u otvorenom pristupu važno je što OJS podržava i dohvaćanje podataka putem OAI (eng. *Open Archives Initiative*) protokola. Putem ovog protokola vanjskim bazama podataka omogućeno je

SLIKA 63. NASLOVNA STRANICA ČASOPISA

TABLICA 3. PREGLED BROJA RADOVA PO BROJEVIMA ČASOPISA I KATEGORIZACIJI

Godište, volumen i broj	Kategorija rada				
	ORIGINALNI ZNANSTVENI RAD	PREGLEDNI RAD	PRETHODNO PRIOPĆENJE	STRUČNI RAD	UKUPAN BROJ RADOVA
JIOS 2002, Vol. 26, BR. 1-2	6	0	4	0	10
JIOS 2003, Vol. 27, BR. 1	4	0	0	0	4
JIOS 2003, Vol. 27, BR. 2	4	1	1	0	6
JIOS 2004, Vol. 28, BR. 1-2	10	1	1	1	13
JIOS 2005, Vol. 29, BR. 1	6	0	0	0	6
JIOS 2005, Vol. 29, BR. 2	6	0	0	0	7
JIOS 2006, Vol. 30, BR. 1	9	0	2	0	11
JIOS 2006, Vol. 30, BR. 2	8	1	1	0	10
JIOS 2007, Vol. 31, BR. 1	9	1	9	0	19
JIOS 2007, Vol. 31, BR. 2	4	1	0	0	5
JIOS 2008, Vol. 32, BR. 1	6	0	0	0	6
JIOS 2008, Vol. 32, BR. 2	5	1	0	0	6
JIOS 2009, Vol. 33, BR. 1	9	1	3	0	13
JIOS 2009, Vol. 33, BR. 2	3	1	2	0	6
JIOS 2010, Vol. 34, BR. 1	11	0	2	0	13
JIOS 2010, Vol. 34, BR. 2	4	0	1	0	5
JIOS 2011, Vol. 35, BR. 1	6	2	2	0	10
JIOS 2011, Vol. 35, BR. 2	3	1	0	0	4
UKUPNO	113	11	28	1	154

automatsko dohvaćanje podataka o objavljenim člancima, bez potrebe za dodatnom intervencijom nakon objavljivanja novog broja. Ovime je JIOS dostupan široj zainteresiranoj publici.

JIOS kontinuirano povećava svoju zastupljenost u znanstvenim bibliografskim bazama podataka. Trenutno je indeksiran u sljedećim bazama:

- Computer and Information Systems Abstracts (ProQuest)
- CSA Technology Research Database (ProQuest)
- Directory of Open Access Journals (DOAJ, udomljava ga Sveučilište u Lundu)
- INSPEC (The Institute of Engineering and Technology — IET)
- Library and Information Science Abstracts (LISA — ProQuest)
- Library Literature & Information Science Science Full Text database (EBSCO)
- OAlster
- Scopus (Elsevier)
- VINITI RAN (The All-Russian Institute of Scientific and Technical Information of the Russian Academy of Sciences)

Osim u znanstvenim bibliografskim bazama podataka časopis je indeksiran u 27 međunarodnih mrežnih kataloga knjižnica, a međuknjižničnom razmjenom časopis razmjenjujemo s 42 domaće i strane ustanove.

Od 1996. godine učestalost izlaženja časopisa je dva puta godišnje tako da je u posljednjih deset godina izlaženja, od 2002. do 2012. godine izašlo ukupno 18 brojeva časopisa. Volumeni 26 (2002.) i 28 (2004.) izašli su kao dvobrojevi. U tih deset godina objavljena su ukupno 154 rada, od čega je velika većina, gotovo tri četvrtine (73,4%), bilo znanstvenih radova. Po učestalosti objavljivanja slijede prethodna priopćenja koja čine 18,2% objavljenih radova i pregledni radovi koji čine 7,1%. U desetogodišnjem razdoblju objavljen je i jedan stručni i jedan nekategorizirani rad (Tablica 3.). Najveći broj radova, više od 20, objavljeno je u godištima 2007. i 2006. Prosječni broj objavljenih radova po godištu iznosio je 15,4, a prosječni broj objavljenih originalnih znanstvenih radova bio je 11,3.

Nije lako održati kontinuitet izlaženja znanstvenog časopisa. U 35 godina od pokretanja Zbornika radova promijenili su se načini i izvori financiranja, promijenio se način diseminacije, promijenila se čitateljska publika, a došlo je i do smjene generacija znanstvenika koji objavljuju u Zborniku. Za očuvanje ove tradicije, značajne za znanstvenoistraživački rad i ugled Fakulteta zaslužne su sve uprave Fakulteta, članovi uređivačkih odbora, međunarodni recenzenti i na kraju, ali ne najmanje važni, urednici časopisa i članovi izdavačkih odbora. Od početka izlaženja Zbornika radova, 1977. godine pa do danas ukupno je 21 znanstvenik obnašao dužnost glavnog urednika ili urednika časopisa (Tablica 4.). Glavni urednici su se redovito mijenjali te je ukupno bilo 18 različitih glavnih urednika. Tu je dužnost često, iako ne uvijek, obnašao dekan ili jedan od prodekana Fakulteta. Dužnost urednika, uz glavnog i odgovornog urednika, postoji od 1995. godine. Od tada je tu dužnost obnašalo sedam znanstvenika. Samo jedanput, 1992. godine dužnost glavne urednice obnašala je žena — prof.dr.sc. Vesna Dušak.

Preduvjet kontinuiteta izlaženja časopisa je i kontinuitet financiranja, a izvor financiranja u ovom trenutku su Fakultet i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

Budući razvoj časopisa ići će u smjeru povećavanja prisutnosti u bibliografskim bazama podataka te podizanja međunarodne prepoznatljivosti. Za to je potrebno ulagati znatan napor jer danas postoji velik broj časopisa sličnog profila. Stoga su pred JIOS-om veliki izazovi, ali uz snažan oslonac na tradiciju, izgradnju baze međunarodnih recenzata i fokusiranje na znanstvenu izvrsnost, vjerujemo da ćemo u tome uspjeti.

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA CENTRAL EUROPEAN CONFERENCE ON INFORMATION AND INTELLIGENT SYSTEMS (CECIIS)

PROFESSOR EMERITUS BORIS AURER

Objavljeni rezultati znanstvenoistraživačkog rada znanstvene ustanove glavni su pokazatelj njezine izvrsnosti. Za znanstveno nastavne ustanove obim i kvaliteta znanstvenoistraživačkog rada temeljno je jamstvo kvalitetnog obrazovanja.

Jednu od važnijih mogućnosti prezentiranja tih rezultata pružaju međunarodne konferencije. Dugogodišnja organizacija i održavanje međunarodnih znanstvenih konferencije “Central European Conference on Information and Intelligent Systems” (CCEIIS) izuzetno je važna aktivnost Fakulteta organizacije i informatike, kako za međunarodnu znanstvenu afirmaciju Fakulteta tako i kao referenca njegove izvrsnosti. Konferencija u vlastitoj organizaciji posebno potiče i unapređuje međunarodnu suradnju Fakulteta i njegovu prepoznatljivost.

Kao posebnu zanimljivost navodim da su svi autori prvih godina konferencije bili novčano honorirani. Ulaganje se isplatilo!

Također je zanimljivo kako je od konferencije do konferencije mijenjan službeni jezik. Kao što je rečeno, na prvoj konferenciji bio je to hrvatski. A onda se prilagođavao prema broju stranih učesnika i prema pozvanim predavačima. Na drugoj bili su to hrvatski i slovenski; na trećoj, četvrtoj i petoj hrvatski, slovenski i engleski; na šestoj i sedmoj hrvatski, engleski i njemački; na osmoj hrvatski i engleski; a od devete nadalje samo engleski. (BA)

Sredinom devedesetih godina preplavila nas je univerzalna riječ može. “Može čaša vode?” Umjesto: “Molim čašu vode.” “Želiš li još jedan komad?” Odgovor je bio: “Može!” Umjesto: “Da, hvala!” U početku sam vodio bezuspješnu borbu protiv takvog komuniciranja, ali izgubio sam. Jednom, u pauzi konferencije, sjedili smo na terasi restorana Park. Među ostalima bio je prisutan i Prof.Dr. Wolf Rauch (Sveučilište u Grazu), kome sam pokušavao objasniti fenomen riječi “može”. Prof.dr.sc. Tihomir Hunjak bio je tada prodekan i pitao je prisutne žele li kavu. Kada je upitao prof.Dr. Raucha ovaj ga pogleda i mrtav hladan, umjesto očekivanog “ja bitte”, odgovori “mooožee”. Znači shvatio je! (BA)

TABLICA 4. PREGLED GLAVNIH UREDNIKA I UREDNIKA ZBORNICA RADOVA, ODNOSNO JIOS-A OD OSNUTKA 1977. GODINE.

GODINA/BROJ POČETKA MANDATA	Glavni urednik	Urednik
1977.	Prof.dr.sc. Franjo Ruža	
1979.	Prof.dr.sc. Miroslav Žugaj	
1980.	Prof.dr.sc. Ivan Abramović	
1981.	Prof.dr.sc. Slavko Kapustić	
1982.	Prof.dr.sc. Stjepo Vojvoda	
1983.	Prof.dr.sc. Milorad Bojanić	
1984.	Prof.dr.sc. Ivan Lončar	
1986.	Prof.dr.sc. Milivoj Ređep	
1987.	dr.sc. Franjo Kuhaneč	
1988.	Prof.dr.sc. Boris Zver	
1989.	Prof.dr.sc. Franjo Šulak	
1990.	Prof.dr.sc. Boris Zver	
1991.	Prof.dr.sc. Tihomir Hunjak	
1992.	Prof.dr.sc. Vesna Dušak	
1993.	Prof.dr.sc. Mirko Čubrilo	
1994.	Prof.dr.sc. Božidar Kliček	
1995.	Prof.dr.sc. Boris Zver	Prof.dr.sc. Miroslav Žugaj
1996./1.	Prof.dr.sc. Boris Zver	Prof.dr.sc. Miroslav Žugaj
1996./2.	Prof.dr.sc. Boris Zver	Prof.dr.sc. Miroslav Žugaj
1998./1.	Prof.dr.sc. Boris Aurer	Prof.dr.sc. Stjepo Vojvoda
2000./1.	Prof.dr.sc. Miroslav Žugaj	Prof.dr.sc. Tihomir Hunjak
2001./1.	Prof.dr.sc. Miroslav Žugaj	
2002./1-2.	Prof.dr.sc. Tihomir Hunjak	Prof.dr.sc. Mirko Maleković
2003./1.	Prof.dr.sc. Željko Hutinski	Prof.dr.sc. Mirko Maleković
2005./2.	Prof.dr.sc. Željko Hutinski	Prof.dr.sc. Mirko Maleković
2006./1.	Prof.dr.sc. Željko Hutinski	Prof.dr.sc. Mirko Čubrilo, Prof.dr.sc. Marijan Čingula
2006./2.	Prof.dr.sc. Željko Hutinski	Prof.dr.sc. Mirko Čubrilo, Prof.dr.sc. Marijan Čingula
2008./1.	Prof.dr.sc. Tihomir Hunjak	Prof.dr.sc. Neven Vrček
2011./2.	Prof.dr.sc. Vjeran Strahonja	Prof.dr.sc. Neven Vrček

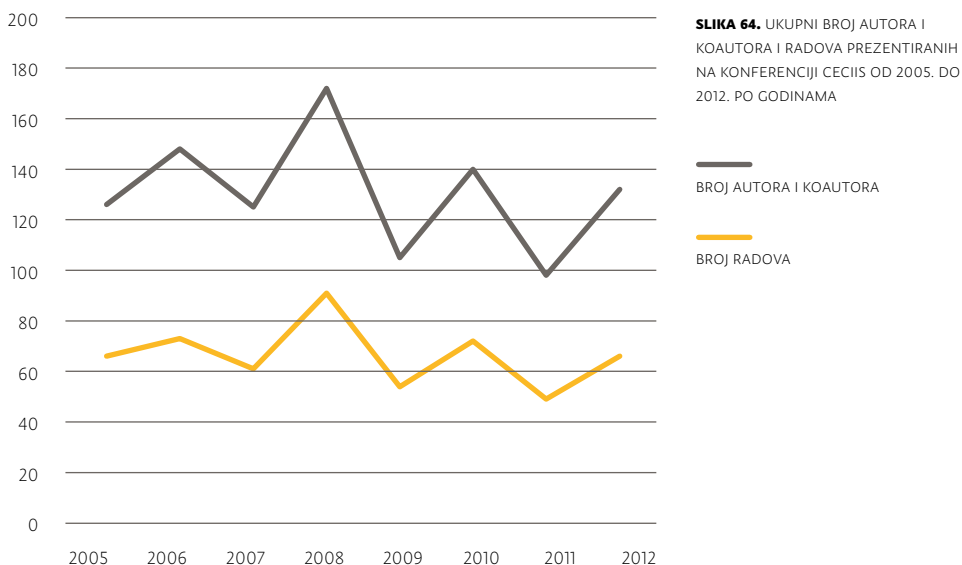
Konferencija, također, djelatnicima Fakulteta pruža neposrednu mogućnost prezentiranja rezultata istraživanja, a mladim znanstvenicima stjecanje početnih međunarodnih iskustava u izravnim susretima sa stranim sudionicima.

Danas je konferencija “Central European Conference on Information and Intelligent Systems” (CCEIS) ustaljena, prepoznatljiva i cijenjena konferencija, s definiranim profilom. Obuhvaća brojna područja informacijskog društva, obrazovanja, tehnologije, informacijskih i inteligentnih sustava, komunikacije i dr.

Konferencija ima međunarodni Programski odbor koji odlučuje o sadržaju i nadzire znanstvenu razinu, a tehničke poslove vodi i obavlja Organizacijski odbor.

Prva konferencija u organizaciji Fakulteta održana je 1989. godine pod nazivom “Informacijski sistemi u uredskom poslovanju (Jugoslavenski simpozij)” Varaždin, November 22. – 23. Na simpoziju je prezentirano 40 radova. Službeni jezik simpozija bio je hrvatski.

Godine 1995. promijenjen je termin održavanja konferencije pa se ona redovito održava krajem rujna. U to vrijeme započinjale su Varaždinske barokne večeri, kao značajna manifestacija grada Varaždina, a u to vrijeme sazrijeva i grožđe u vinogradima, što pogoduje organizaciji izleta, kao sastavnog dijela konferencije. Osim toga u to se vrijeme ne održava nastava.

Prof. Imre Rudas (Budimpešta, Mađarska), koji je bio pozvani predavač i suorganizator, prišao mi je jednog dana i kazao: “Boris, ti si ovdje jedini pravi i samo zbog tebe dolazim u Varaždin”. Meni je to bilo malo čudno, ali mislio sam da je to zbog toga što sam njega s pratiljom odveo u svoj vinograd na Varaždin Bregu. Ipak, nakon nekog vremena ispričao sam to prof.dr.sc. Blaženki Divjak. Ona se nasmijala i rekla: “Ma nema veze, to on govori svima.” (BA)

Do 1997. godine konferencija se održavala pod nazivom *simpozij*, a od 1998. godine pod imenom *konferencija*, što je više odgovaralo njejoj kvaliteti, obimu i sadržaju.

U okviru Konferencije održavaju se i dodatne relevantne aktivnosti i sadržaji kao što su: radionice, okrugli stolovi, izložbe i dr. Navodimo neke od važnijih:

- “Informatopolis – otvoreni dan suvremene javne uprave”, sa stotinjak učesnika (2005.);
- “Teaching and Learning Skills”, radionica (2005.);
- “Međunarodni projekti: izrada plana upravljanja rizicima i plana diseminacije”, radionica (2006.);
- “Izrada obrazovnih materijala za e-obrazovanje”, radionica, (2006.);
- “On-line komunikacija i e-obrazovanje”, radionica, (2006.);
- “E-učenje”, jednodnevni simpozij (2007.);
- “Aktivnosti prema ICT profesionalizmu”, radionica (2008.);
- “Kompetencije ICT profesionalaca”, okrugli stol (2008.);
- “Web – based survey methods”, radionica (2009.);
- “Obrazovanje i istraživanje o upravljanju projektima u Hrvatskoj”, okrugli stol (2010.);
- “FOI security”, dvodnevni simpozij (2011.);
- “CROSIM – Croatian Society Simulation Modelling”, okrugli stol (2011.);
- “FOI Security (FSec) Symposium”, trodnevni simpozij (2012.);
- “Mathematics and the ICT”, dvodnevna radionica (2012.);
- “Mobile and embedded development (f-moed) Symposium”, jednodnevni simpozij (2012.).

U posljednje vrijeme svaka konferencija ima glavnu, aktualnu temu koju odabire Programski odbor. Odabrana tema ujedno je i sadržaj izlaganja jednog ili više pozvanih predavača.

Pozvani predavači, koji su u pravilu uvaženi sveučilišni profesori ili eminentni stručnjaci, svakoj konferenciji daju poseban naglasak. Od 2005. do 2012. godine na konferenciji je održano 36 pozvanih predavanja te su prikazana 502 znanstvena rada organizirana u 17 tematskih područja. Broj autora i koautora kretao se od 98 do 172, pri čemu je prosječan broj autora po radu u istom razdoblju bio vrlo stabilan i kretao se od 1,89 do 2,05 (Tablica 5., Slika 64.).

TABLICA 5. PREGLED BROJA RADOVA PO TEMAMA I POZVANIH PREDAVANJA OD 2005. DO 2012. GODINE

GODINA	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	UKUPNO
Pozvana predavanja	4	6	6	7	3	3	3	4	36
Education for Information Society	6	10	7	13	9	16	12	15	88
Information and Communication Technologies	9	7	5	6	3	18	11	12	71
Information Systems Security	3	11	7	9	7	4	6	8	55
Data and Knowledge Bases	6	5	8	4	3	11	6	10	53
Information and Intelligent Systems (od 2011. Intelligent Information Systems)	2	5	5	4	2	10	6	7	41
Information Systems in Management and Decision Support	19	3		9	5				36
Intelligent Transport Systems	9	3	2	8	4	3	1	4	34
Software Engineering		3	3	6	4	6	4	6	32
ICT Management		3	6	10	7				26
Strategic Planning of Information Systems	4	7	2	4	1				18
Intelligent Systems Technologies and Methods		3	6	5	3				17
Quality and Metrics		4		5					9
Information Systems Manufacturing	3	1	1	1					6
Multimedia Systems	1	2	1		1				5
Workflow Modeling			2						2
Student Papers					1	1			2
Semantic Web and Ontologies					1				1
Ostali relevantni radovi				6					6
UKUPNO	66	73	61	91	54	72	49	66	532

Svi radovi prezentirani na konferenciji prolaze recenziju najmanje dva međunarodna recenzenta. Odabrani radovi, sa značajnim znanstvenim doprinosom, tiskaju se u posebnom broju znanstvenog časopisa "Journal of Information and Organizational Science" koji također izdaje Fakultet.

RADOVI NASTAVNIKA I IZDAVAČKA DJELATNOST

PROF.DR.SC. DIANA ŠIMIĆ

U pedeset godina postojanja Više ekonomske škole i Fakulteta organizacije i informatike nastavnici su objavili velik broj znanstvenih i stručnih radova, kongresnih priopćenja, monografija i zbornika te udžbenika. Dušak (1997) obrađuje znanstvenu publicistiku Više škole i Fakulteta od 1962. do 1997. godine. U tom razdoblju "zaposlenici ovih ustanova objavili su 32 znanstvene knjige, 29 poglavlja u znanstvenim knjigama, 191 znanstveni rad u časopisima s međunarodnim recenzijama, 127 znanstvenih radova u časopisima s domaćim recenzijama, 66 znanstvenih radova u zbornicima radova međunarodnih skupova, 177 znanstvenih radova u zbornicima domaćih skupova i 18 popularizacijskih članaka." Hrvatska znanstvena bibliografija CROSBi danas koristi nešto drugačiju klasifikaciju, a u studenom 2012. godine u njoj je bilo upisano ukupno 2038 radova zaposlenika Fakulteta organizacije i informatike objavljenih od 80-tih godina XX. stoljeća do danas. Struktura tih radova prikazana je u Tablici 6.

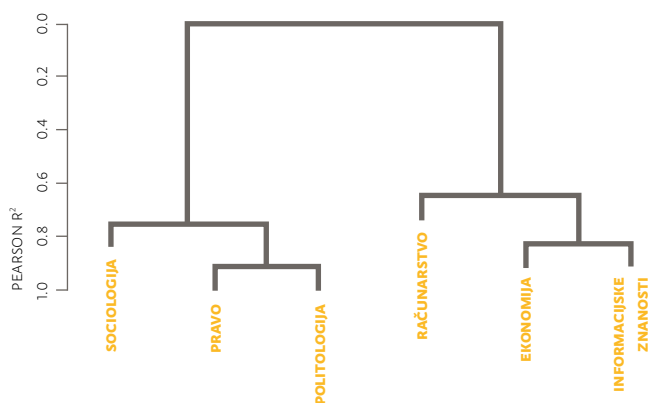
Među radovima dominiraju znanstveni radovi u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom koji čine preko 30% svih radova. Drugi po zastupljenosti su znanstveni radovi u drugim časopisima (onima koji nisu indeksirani u bazi *Current Contents* — nisu CC), koji čine nešto više od 17% svih radova. Ukupno gledano, 41% radova naših nastavnika su radovi na konferencijama, 22% radovi u časopisima i 8% knjige. Kvalifikacijski radovi čine 17% radova u bibliografiji, a neobjavljena predavanja i drugi radovi još oko 10%. Ako ne bismo brojali kvalifikacijske radove, onda bi radovi na konferencijama činili blizu polovice svih radova, članci u časopisima oko 27%, a knjige i neobjavljena predavanja po nešto više od 10%. Takva zastupljenost konferencijskih radova čini se bliža strukturi publiciranja u računarstvu i tehničkim znanostima nego u ostalim poljima unutar područja društvenih znanosti. Kako bismo provjerili tu hipotezu, iz Hrvatske znanstvene

TABLICA 6. BROJ PUBLIKACIJA NASTAVNIKA FAKULTETA UPISANIH U HRVATSKU ZNANSTVENU BIBLIOGRAFIJU CROSBII, STUDENI 2012.

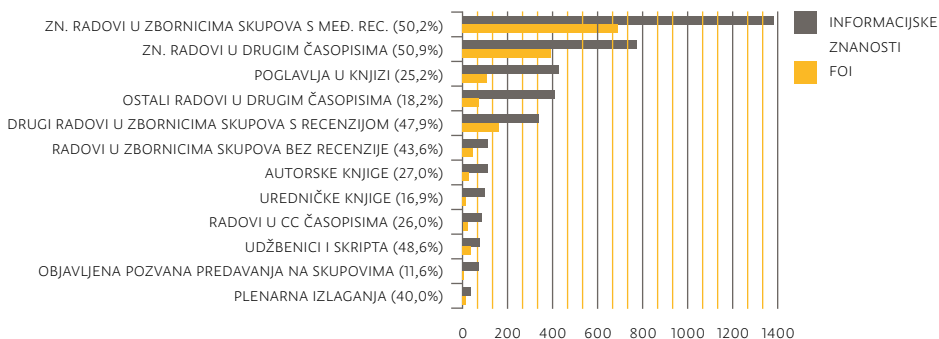
VRSTA PUBLIKACIJE	BROJ
Autorske knjige	27
Uredničke knjige	15
Poglavlja u knjizi	96
Udžbenici i skripta	34
Izvorni znanstveni i pregledni radovi u CC časopisima	20
Radovi prihvaćeni za objavljivanje u CC časopisima	1
Znanstveni radovi u drugim časopisima	354
Ostali radovi u drugim časopisima	67
Kongresno priopćenje sažeci u ostalim časopisima	1
Radovi u postupku objavljivanja	12
Plenarna izlaganja	14
Objavljena pozvana predavanja na skupovima	8
Znanstveni radovi u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom	620
Drugi radovi u zbornicima skupova s recenzijom	146
Radovi u zbornicima skupova bez recenzije	44
Sažeci u zbornicima skupova	94
Neobjavljena sudjelovanja na skupovima	78
Disertacije	44
Magistarski radovi	93
Diplomski radovi	216
Druge vrste radova	54
UKUPNO	2038

bibliografije preuzeli smo podatke o broju odgovarajućih vrsta publikacija objavljenih u poljima ekonomije, prava, politologije, informacijskih znanosti i sociologije unutar područja društvenih znanosti i u polju računarstva unutar područja tehničkih znanosti. Slika 65. prikazuje grafički (u obliku dendrograma) rezultat hijerarhijske klaster analize varijabli uz korištenje Pearsonovog korelacijskog koeficijenta kao mjere sličnosti struktura zastupljenosti pojedinih vrsta publikacija u navedenim znanstvenim poljima. Po udjelu raznih vrsta publikacija u ukupnoj publicistici, informacijske znanosti najbližnje su ekonomiji i računarstvu, dok politologija, pravo i sociologija čine odvojeni klaster.

S obzirom da je udio publikacija nastavnika Fakulteta koji objavljuju u poljima različitim od informacijskih znanosti praktički zanemariv, interesantno je usporediti broj publikacija Fakulteta i

SLIKA 65. GRAFIČKI PRIKAZ (DENDROGRAM) REZULTATA KLASTER ANALIZE VARIJABLI UZ KORIŠTENJE PEARSONOVOG KOEFICIJENTA KAO MJERE SLIČNOSTI.

SLIKA 66. ZASTUPLJENOST POJEDINIH KATEGORIJA RADOVA AUTORA S FOI-A U USPOREDBI S UKUPNIM BROJEM RADOVIMA OBJAVLJENIH U OKVIRU POLJA INFORMACIJSKE ZNANOSTI U HRVATSKOJ (TEMELJEM UPISA U HRVATSKU ZNANSTVENU BIBLIOGRAFIJU NA DAN 20. STUDENOG 2012.)*

ukupni broj publikacija u polju informacijskih znanosti unesenih u Hrvatsku znanstvenu bibliografiju. Brojevi publikacija prikazani su grafički na Slici 66.

Broj znanstvenih radova nastavnika Fakulteta objavljenih u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom, u zbornicima skupova s recenzijom, znanstvenih radova u ostalim časopisima, plenarnih izlaganja i udžbenika i skriptata kreće se između 40% i 51% ukupnog broj istovrsnih publikacija objavljenih u polju informacijske znanosti u cijeloj Hrvatskoj u istom razdoblju. Broj radova objavljenih u CC časopisima kreće se oko 25% ukupnog broja radova objavljenih u CC časopisima u polju informacijskih znanosti u cijeloj Hrvatskoj, a za ostale kategorije publikacija taj je udio između 10% i 27%.

Nešto više od 400 znanstvenih i stručnih radova objavljeno je u nešto više od 150 različitih časopisa. U trećini tih časopisa objavljeno je više od jednog rada nastavnika FOI-a, a u 14 časopisa s više od pet objavljenih radova naših djelatnika ukupno je objavljeno 52% svih radova u časopisima. Znanstveni i stručni časopisi u kojima nastavnici Fakulteta najviše objavljuju su:

- Journal of Information and Organizational Science (i pod nazivom Zbornik radova FOI)
- Informatologia
- Suvremeni promet
- Informatica an International Journal of Computing and Informatics
- Glasnik matematički
- Ekonomski pregled
- Ekonomski vjesnik
- Mathematical Communications
- Infotrend
- Computer Technology and Application
- Policija i sigurnost
- Radovi zavoda JAZU za znanstveni rad Varaždin
- International Review on Computers and Software
- Publicacions Matemàtiques

U Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji dostupne su i ključne riječi svih objavljenih publikacija na engleskom jeziku. Oblak zastupljenosti pojedinih pojmova u skupu svih ključnih riječi (Slika 67.) na najjednostavniji način govori o znanstvenim disciplinama zastupljenim na Fakultetu. U oblaku dominiraju riječi sistem, menadžment, informacija (informacijski), model, sigurnost, organizacija (organizacijski), poslovanje (eng. *business*), znanje, komunikacije, web, e-učenje itd.

Od osnutka Više ekonomske škole izdavačka djelatnost i izrada udžbenika, skripti i ostalih nastavnih materijala bila je jedna od naših prioritarnih djelatnosti. U pedeset godina Viša ekonomska škola i Fakultet organizacije i informatike bili su izdavači niza udžbenika, zbornika i drugih monografija, ali i projektnih dokumentacija. Neke publikacije nastavnika Fakulteta izašle su i u izdanju drugih izdavača. Zbirka FOI čuva se u knjižnici Fakulteta, a popis publikacija koje se čuvaju u zbirci priložen je u Prilogu E. Izdavačka djelatnost Fakulteta organizacije i informatike.

SLIKA 67. GRAFIČKI PRIKAZ ZASTUPLJENOSTI POJEDINIH KLJUČNIH RIJEČI U PUBLIKACIJAMA FOI REFERENCIRANIM U HRVATSKOJ ZNANSTVENOJ BIBLIOGRAFIJI (BIB. IRB.HR)

Uloga fakulteta u društvu

RENATA HORVATEK, PROF., DOC.DR.SC. MARINA KLAČMER ČALOPA

Visokoobrazovne institucije imaju tri važne uloge: obrazovnu, znanstvenoistraživačku te ulogu transfera znanja. Kroz sve te aktivnosti proteže se i svijest o društvenoj odgovornosti jer obrazovanje, istraživanje, kao i transfer znanja, imaju važnu ulogu za razvoj društva u cjelini. Viša ekonomska škola i Fakultet organizacije i informatike od svog su osnutka djelovali šire od nastave. U ovom poglavlju ćemo se osvrnuti na aktivnosti transfera znanja Fakulteta prema društvu, kao i aktivnosti koje su razvijane u suradnji s lokalnom zajednicom ili za lokalnu zajednicu te aktivnosti koje su studentima pružile platformu za razvijanje projekata u domeni povezivanja s lokalnom zajednicom i volontiranja u lokalnoj zajednici u prošlosti i danas.

Djelujući u širem regionalnom okruženju, već je Viša ekonomska škola djelovala daleko šire od nastave. Iz tekstova ove monografije, kao i prethodnih monografija, jasno proizlazi da Viša ekonomska škola i Fakultet organizacije i informatike čine u kontinuitetu jedinstveno znanstveno-nastavno djelovanje u Varaždinu i mnogo šire izvan Varaždina.

Već je Viša ekonomska škola osnovala Zavod za ekonomiku 1969. godine, iz kojeg se razvilo nekoliko samostalnih istraživačkih, projektantskih organizacija i jedinica za intelektualne usluge. Zatim Student usluga, kasnije Student servis iz kojeg je nastala šira djelatnost usluga koje su obavljali studenti, a i Studentski dom izgrađen je djelovanjem Fakulteta uz vrlo aktivno djelovanje nekih profesora i drugih subjekata. Bilo je zahtjeva (koji su i ispunjeni) da profesori idu za direktore poduzeća.

Fakultet je bio svojevrsni rasadnik visokoškolskih nastavnika i pomogao kod osnivanja i rada drugih viših škola i Fakulteta. Npr., ustupao je svoje profesore s dijelom radnog vremena Geotehničkom fakultetu, dao je profesora za direktora Više tekstilne škole i sl.

Neke od spomenutih organizacija počele su radom u prostorijama Više ekonomske škole i Fakulteta (bez pokrivanja troškova). Prilikom uspostavljanja Zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu, Fakultet je također dao svoj značajan doprinos. Zavod za znanstveni rad HAZU u Varaždinu, koji na početku nije imao vlastiti prostor, počeo je radom u prostorijama Fakulteta. Fakultet je dao svojeg profesora za ravnatelja Zavoda.

Fakultet je pridonio i osnivanju Veleučilišta u Varaždinu. Zaključkom Gradskog poglavarstva Grada Varaždina od 16. srpnja 1998. godine osnovano je Povjerenstvo za pripremu elaborata o uvjetima osnutka i načina ustroja Varaždinskog veleučilišta, čiji je predsjednik bio zamjenik gradonačelnika dr.sc. Ivan Čehok, a članovi su mu bili četvorica profesora FOI-a: dr.sc. Stjepan Bratko, dr.sc. Marijan Cingula, dr.sc. Božidar Kliček i dr.sc. Vjeran Strahonja. Ovo je povjerenstvo podnijelo Ministarstvu znanosti i tehnologije „Elaborat o uvjetima osnutka i načina ustroja Varaždinskog veleučilišta“. Nakon toga, Povjerenstvo je pristupilo izradi nastavnog plana i programa po odjelima Veleučilišta. Nakon recenzija u kojima su recenzenti dali niz primjedbi, Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu Republike Hrvatske je na sjednici 15. lipnja 1999. godine zaključilo da „u načelu postoji potreba osnutka Veleučilišta u Varaždinu“, a prijedlog je uputilo predlagatelju na doradu. Iako je od tog trenutka osnivanje Veleučilišta išlo svojim tijekom bez značajnog sudjelovanja FOI-a ili njegovih nastavnika, FOI je bitno pridonio osnivanju ove visokoškolske institucije.

Fakultet do današnjeg dana ima i širu ulogu u lokalnoj, ali i široj društvenoj zajednici o čemu više govore ostali tekstovi u ovom poglavlju.

Transfer znanja i razvojni projekti

Istraživanja u području organizacijskih i informacijskih znanosti izrazito su interdisciplinarna i primijenjena. Najrelevantnija potvrda kvalitete takvih istraživanja je njihova primjenjivost u praksi. Fakultet aktivno potiče primjenu i transfer novostečenih znanja u gospodarsku praksu, kroz poticanje osnivanja novih tvrtki zasnovanih na znanju u okviru Tehnološkog parka Varaždin i suradnju s gospodarstvom na provedbi razvojnih projekata.

TEHNOLOŠKI PARK VARAŽDIN

Fakultet organizacije i informatike je, uz Grad Varaždin i Veučilište u Varaždinu, suosnivač Tehnološkog parka Varaždin d.o.o. Projekt osnivanja Tehnološkog parka pokrenut je 2003. godine, a 2007. godine je Tehnološki park i formalno osnovan kao društvo s ograničenom odgovornošću. Osnovni zadaci Tehnološkog parka su provedba inkubacijskog procesa za tehnološki inovativna "start-up" poduzeća, uspostava mehanizama za unapređenje postojećih tehnološki inovativnih tvrtki, poboljšanje transfera znanja iz akademske zajednice i razvojnih centara u gospodarstvo, umrežavanje poduzeća, obrazovnih institucija, razvojnih agencija i inovativnih pojedinaca te promjena percepcije prema inovativnosti kao temelju novog gospodarstva. Zahvaljujući projektu koji je sufinancirala Poslovno-inovacijska agencija Republike Hrvatske BICRO obnovljena je i rekonstruirana zgrada od 3300 m² u Zagrebačkoj ulici, te su ostvareni preduvjeti za provođenje inkubacijskog procesa. Tehnološki park Varaždin je regionalni partner Europske poduzetničke mreže (eng. *Enterprise Europe Network* — EEN). Do danas je proces inkubacije prolazilo više od četrdesetak tvrtki, od kojih većina i dalje djeluje, zapošljavajući nekoliko stotina razvojnih inženjera i drugih stručnjaka. Većina tvrtki ima djelatnost vezanu uz IKT, izvozno su orijentirane i imaju vrlo konkurentne proizvode na svjetskom tržištu. Danas u Tehnološkom parku djeluje dvadesetak tvrtki s više od 200 zaposlenih. Za Fakultet, Tehnološki park je značajan, iako još nedovoljno iskorišten, potencijal za provedbu razvojnih i primijenjenih istraživanja i mjesto stvaranja novih radnih mjesta za završene studente Fakulteta.

RAZVOJNI PROJEKTI

Fakultet je uključen u veliki broj nacionalnih, ali i međunarodnih projekata s izrazitim doprinosom razvoju regije, ali i šire. Stručni i razvojni domaći i međunarodni projekti, u pravilu, uključuju široki krug fakultetskih nastavnika i istraživača koji stručnom ekspertizom u pojedinom području nastoje prenijeti svoje znanje iz akademskih krugova u privredu. Važnost takvih projekata je što su orijentirani gospodarstvu i doprinose razvoju društvene zajednice u cjelini, a istovremeno su opširni i metodološki veoma zahtjevni te uz to što imaju stručni fokus, imaju i razvojnu i istraživačku komponentu.

Kao direktan transfer znanja u privredu, u dijelu stručnih i razvojnih projekata i aktivnosti nastavnika FOI-a potrebno je istaknuti konzultantske poslove vezane uz razvoj informacijskih sustava. Kroz kontinuirano pružanje konzultantskih usluga nastavnika i suradnika na FOI-u prenesene su znanstvene (razvojne) spoznaje, ali i najbolja stručna praksa, na području razvoja informacijskih sustava i upravljanja informatičkim uslugama. Uz to, kroz konzultantske usluge za tijela državne uprave i gospodarstvo realizirano je nekoliko projekata izrade tehničke dokumentacije i metodologije izbora ekonomski najpovoljnije ponude primjenom metoda višekriterijskog odlučivanja.

Važnost stručnih nacionalnih i međunarodnih projektnih aktivnosti je što direktno doprinose unapređenju kvalitete naših sadašnjih aktivnosti, ali i u primjeni i provjeri rezultata znanstvenih istraživanja te povezivanju akademske zajednice i gospodarstva. Svi stručni nacionalni i međunarodni projekti koje je Fakultet realizirao utjecali su na tehnološki razvoj, organizacijsko unapređenje, kao i razvoj ljudskih potencijala korisnika njihovih rezultata. Važno je pritom istaknuti da je Fakultet uvijek prijavljivao i ulazio u suradnju na onim projektima koji su velikim dijelom sadržavali istraživačku i razvojnu komponentu.

U cilju društvenog razvoja, Fakultet intenzivno surađuje s tijelima državne uprave i gospodarskim subjektima na nacionalnoj razini, a isto tako, širi vlastitu bazu međunarodnih projekata, sudjelujući vrlo uspješno u pretprijetnim programima te programima razvoja visokog obrazovanja i znanosti u zemljama Europske unije.

SLIKA 68. TEHNOLOŠKI PARK VARAŽDIN

Kao posebno priznanje i direktan transfer znanja treba izdvojiti rad dvojice asistenata na FOI-u, polaznika poslijediplomskog doktorskog studija Zlatka Stapića, mag. inf. i Borisa Tomaša, mag. inf. koji su uz podršku Nokije Hrvatska izradili aplikaciju Remoter koja je preuzeta više od milijun puta. Remoter je aplikacija koja nudi mogućnost daljinskog upravljanja osobnim računalom putem virtualne tipkovnice i sučelja osjetljivog na dodir, a može se koristiti za različite namjene, primjerice za upravljanje prezentacijama ili audio i video sadržajima.

Pregled projektnih aktivnosti na domaćim i međunarodnim stručnim i razvojnim projektima prikazan je u prilogima (Prilog B.).

Društvena odgovornost visokog obrazovanja

Društvena odgovornost Fakulteta iskazuje se i kroz različite aktivnosti volontiranja studenata i nastavnika, potporu studentima s invaliditetom, ali i kroz aktivno sudjelovanje nastavnika u nacionalnim i međunarodnim tijelima i udrugama s jakim utjecajem na društveno odgovorno i savjesno djelovanje u visokom obrazovanju, privredi i tijelima javne uprave.

CENTAR ZA VOLONTIRANJE

Na Fakultetu organizacije i informatike sve više studentica i studenata uključuje se u aktivnosti volontiranja. S obzirom na to da je interes za različite aktivnosti volontiranja i humanitarnog rada u lokalnoj zajednici sve veći, na Fakultetu je osnovan Centar za volontiranje čija je misija informiranje, organiziranje i valoriziranje studentskog volontiranja. Voditeljica Centra za volontiranje je doc.dr.sc. Violeta Vidaček-Hainš.

Studentski zbor ima iza sebe već nekoliko uspješnih volonterskih projekata — pomoć djeci s poteškoćama u učenju, organiziranje humanitarnih akcija za prikupljanje novčanih sredstava za one kojima je pomoć zaista potrebna te sudjelovanje u aktivnostima i edukativnim igrama kojima se kod djece i mladih pokušava potaknuti bolje razumijevanje osoba s invaliditetom.

Fakultet organizacije i informatike je svjestan društvene uloge u svojoj lokalnoj zajednici, kao i važne uloge FOI-a kao visokoobrazovne institucije u razvijanju lokalne zajednice. Volonterskim aktivnostima dokazuje se da studenti i djelatnici FOI-a imaju razvijen osjećaj društvene odgovornosti prema zajednici kao i svijest o potrebama lokalne zajednice u kojoj će živjeti i djelovati kao odgovorni građani. Isto tako, svi studenti i nastavnici FOI-a koji sudjeluju u volonterskim i društveno korisnim aktivnostima svojim primjerom i druge potiču i bude svijest o društveno odgovornijem i savjesnijem djelovanju.

URED ZA STUDENTE S INVALIDITETOM

Na Fakultetu organizacije i informatike djeluje ured namijenjen potpori studiranju studentima s invaliditetom. Ured je namijenjen svima koji, zbog zdravstvenih ograničenja, trebaju određene prilagodbe u aktivnostima kroz studij. Koordinatorica za studente s invaliditetom na Fakultetu organizacije i informatike je doc.dr.sc. Violeta Vidaček-Hainš, psihologinja, a uz nju aktivnu ulogu ima i koordinatorica za studente, studentica Vlatka Sekovanić. Jedan od važnijih projekata kojim Ured za studente s invaliditetom je "Uvođenje obrazovnih asistenata namijenjenih potpori studentima s invaliditetom" koji se provodi uz financijsku potporu Varaždinske županije. To je bio prvi projekt takve vrste na zagrebačkom Sveučilištu.

Da Fakultet promiče ideju društvene odgovornosti prema grupama studenata koje su premalo zastupljene u visokom obrazovanju — studenti s invaliditetom; studenti lošijeg socio-društvenog statusa (roditelji — nezaposleni, neobrazovani, iz ruralnih krajeva); stariji studenti, neravnomojerno rodno zastupljene grupe studenata (tehnički fakulteti — premala zastupljenost žena); itd., govori i podatak da je 2003. godine Fakultet organizacije i informatike postao članom EAN-a (European Access Network) kao jedine međunarodne nevladine udruge u Europi koja ima važnu ulogu u diseminaciji dobre prakse i informacija o projektima vezanim uz uključivanje premalo zastupljenih ciljanih grupa studenata kako bi promicao znanje o projektima koji se mogu implementirati u drugim sredinama pa tako i u Hrvatskoj. Prof.dr.sc. Blaženka Divjak je članica Izvršnog odbora EAN-a od 2006. godine.

SLIKA 69. FOI VOLONTERI

SLIKA 70. NAŠI BUDUĆI STUDENTI

Članstva i aktivnosti u nacionalnim i međunarodnim tijelima i udrugama

Fakultet u donošenju odluka od društvene važnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini sudjeluje preko svojih nastavnika koji su kroz članstva u nacionalnim i međunarodnim tijelima i udrugama aktivno uključeni u procese donošenja takvih odluka. Iako se informacije o osobnim angažmanima pojedinaca ne prikupljaju sustavno na Fakultetu, moguće je pratiti njihovo djelovanje kroz aktivnosti koje su odjek, prije svega, našle u medijima ističući njihovu ulogu i doprinos zajednici:

- pojedini nastavnici bili su članovi pregovaračkih timova za pristupanje EU;
- organizirane su rasprave o temama važnim za odvijanje bolonjskog procesa i uspostavljanje Hrvatskog kvalifikacijskog okvira;
- Fakultet je sudjelovao u pripremi Drugog kongresa hrvatskih znanstvenika;
- dan je bitan doprinos u oblikovanju Strategije razvitka e-poslovanja u Republici Hrvatskoj i u pripremi operativnih programa;
- kroz rad u Nacionalnom vijeću za informacijsko društvo utjecalo se na izradu operativnih planova provedbe programa za više strategija;
- u ulozi članova Upravnih vijeća CARNet-a i SRCA te Predsjedništva Vijeća CARNet korisnika utjecalo se na važne odluke o razvoju ključne IKT infrastrukture u RH.

Zaposlenici Fakulteta sudjelovali su u sljedećim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini:

- na pripremnim sastancima za Svjetski samit o informacijskom društvu održanim 2002.-2003. u Ženevi u Švicarskoj i 2004.-2005. u Tunisu te u izaslanstvu Republike Hrvatske na Samitu;
- na europskoj razini: u radu iz 2010 High Level Group, savjetodavnog tijela Europske komisije, zaduženog za europske politike razvoja informacijskog društva (2007.-2008.);
- u Odboru Programa CIP-ICT (Program za inovativnost i kompetitivnost – Program za podršku politikama primjene informacijske i komunikacijske tehnologije) koji usvaja Radne planove programa i nadzire postupke dodjeljivanja sredstava za provedbu projektnih i drugih aktivnosti Programa (2007.-2008.);
- u radnim skupinama za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji za poglavlja 5. Javne nabave, 10. Informacijsko društvo i mediji i 25. Znanost i istraživanje;
- u pripremi Zajedničke ministarske izjave zemalja članica Inicijative za eJugoistočnu Europu (eSEE Initiative) i članstvu delegacije Republike Hrvatske na European Ministerial Conference on Information Society – “New Opportunities for Growth in an Enlarged Europe”, 26-27.2.2004. u Budimpešti, Mađarska;
- u pripremi ministarske deklaracije i Agende za eJugoistočnu Europu Plus (eSEE Agenda Plus) usvojene na konferenciji “Ministerial Conference of Electronic South Eastern Europe Initiative” 29.10.2007. u Sarajevu, Bosna i Hercegovina;
- u koordinaciji donošenja i praćenja provedbe operativnih planova provedbe Programa eHrvatska;
- u pripremi Nacionalnog programa informacijske sigurnosti;
- u pripremi Strategije Programa One-Stop-Shop (HITRO.hr);
- u odlučivanju o pripremi Zakona o elektroničkoj ispravi koji je usvojen u Hrvatskom saboru 2005. godine;
- u međunarodnoj suradnji s UN, EU, Paktom o stabilnosti i Vijećem za regionalnu suradnju u području razvoja informacijskog društva;
- u donošenju “Strategije razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj do 2008. godine”, “Strategije razvoja elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2010.” i “2007–2009 Operational Programme on Regional Competitiveness” (podloga za korištenje europskih sredstava u okviru programa predpristupne pomoći IPA);
- u radu Povjerenstva za praćenje projekata primjene informacijske tehnologije Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2001.-2004.);
- u radu Nacionalnog vijeća za informacijsko društvo – savjetodavnog tijela Vlade Republike Hrvatske za razvoj informacijskog društva;
- u raspravi o donošenju županijske strategije razvoja;

SLIKA 71. PREDSTAVLJANJE FAKULTETA NA SMOTRI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU 2012. GODINE

- u raspravama o prostornom razvoju Grada Varaždina (sadržaji na prostoru bivše vojarne u Optujskoj ulici);
- predsjedavanje Odborom za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu;
- u radu nacionalnog Povjerenstva za praćenje bolonjskog procesa (2004.-2005.);
- u radu Poglavarstva Varaždinske županije, zaduženje za obrazovanje, znanost, kulturu i informiranje (2001.-2005.);
- u radu Odbora za znanstveni, stručni i umjetnički rad Sveučilišta u Zagrebu (2002.-2006.);
- kao eksperti Europske komisije za bolonjsku reformu;
- u radu Vijeća za Nacionalni inovacijski sustav koje je imenovala Vlada RH (2007.);
- u radu Povjerenstva za praćenje Okvirnog programa FP (2006.-2010.);
- u voditeljstvu nacionalnog Povjerenstva za praćenje aktivnosti Joint Research Centre-a (JRC) (2006.-2010.);
- u Savjetu za Europske integracije Varaždinske županije (2006.-2009.);
- predstavljanje (High Level Representative — HLR) Hrvatske u europskoj Eureka mreži (2002.-2004.);
- predsjedavanje Prosudbenoj skupini za ocjenu znanstvenih projekata iz informacijskih znanosti (2006.);
- u radu Upravnog odbora međunarodne organizacije EAN (2005.-2010.);
- kao ekspert Europske komisije za ocjenu Tempus i FP7 projekata;
- u radu Povjerenstva za e-učenje Sveučilišta u Zagrebu (2006.-2010.);
- u izradi Strategije informatizacije Republike Hrvatske (inicijativa Predsjednika RH);
- u izradi projekta Internetizacije Republike Hrvatske (inicijativa Vlade RH);
- u pripremnim radnjama za pristupanje Hrvatske informatike u regionalnu, europsku i svjetske asocijacije profesionalnih udruga (IT Star, CEPIS, IFIP);
- u pokretanju i radu Tehničkog odbora za informacijske tehnologije Hrvatskog zavoda za norme.

Dan međunarodne suradnje

Dan međunarodne suradnje jedna je od aktivnosti Ureda za međunarodnu suradnju FOI-a, kojom se izravno utječe na strateško opredjeljenje FOI-a da postane “nacionalni fakultet za izvrsnost u obrazovanju, znanstvenoistraživačkom radu i transferu znanja u primjenu u području organizacije, informatike te komplementarnim područjima.”, temeljeno na vrijednostima koje smo usvojili, a tiču se podizanja i ostvarivanja ugleda FOI-a na nacionalnoj razini i u međunarodnim okvirima.

Prvi Dan međunarodne suradnje održan je 2008. godine, na poticaj tadašnje prodekanice za znanstvenoistraživački rad prof.dr.sc. Blaženke Divjak i od tada se održava svake godine tako da možemo govoriti o tradicionalnom događanju kojeg djelatnici i studenti FOI-a, ali i sudionici iz drugih visokoobrazovnih institucija očekuju svake godine kako bi doznali nove informacije o međunarodnim natjecajima mobilnosti ili znanstvenoistraživačke suradnje, čuli o dobrim praksama internacionalizacije visokog obrazovanja, podijelili s drugima svoja iskustva u međunarodnoj suradnji. Ciljevi koje želimo postići organizacijom Dana međunarodne suradnje su sljedeći:

- podizati svijest o značaju međunarodne suradnje na FOI-u i u lokalnoj zajednici,
- predstaviti FOI kao Centar izvrsnosti razvoja internacionalizacije,
- predstaviti FOI kao mjesto susreta i umrežavanja profesionalaca međunarodne suradnje u obrazovnom, javnom i privatnom sektoru,
- pripremiti FOI za prihvatanje međunarodnih studenata i nastavnika,
- stvoriti prepoznatljivost i dobar imidž FOI-a u akademskoj zajednici i javnosti općenito.

Do sad je održano pet Dana međunarodne suradnje:

- 1. Dan međunarodne suradnje, 8. svibnja 2008. godine
- 2. Dan međunarodne suradnje, 19. ožujka 2009. godine
- 3. Dan međunarodne suradnje, 3. ožujka 2010. godine
- 4. Dan međunarodne suradnje, 20. travnja 2011. godine
- 5. Dan međunarodne suradnje, 20. ožujka 2012. godine.

U okviru dosadašnjih Dana međunarodne suradnje sudjelovali su predavači sa Sveučilišta u Zagrebu, iz Hrvatske zaklade za znanost, Agencije za mobilnost i EU programe, Hrvatskog instituta za tehnologiju, BICRO-a, predstavnici nekoliko veleposlanstava u Republici Hrvatskoj, njemačkog DAAD-a, Instituta za razvoj obrazovanja, međunarodnih gostiju sa sveučilišta i iz organiza-

cija koje se bave razvojem visokog obrazovanja, a na kraju ne manje važno u programu svakog dana međunarodne suradnje prezentacije su održavali i studenti FOI-a koji su predstavili svoja iskustva sa studentskih razmjena.

Ukupno je na svim danima međunarodne suradnje sudjelovalo oko 400 sudionika, a od 2012. godine putem web streaminga, u suradnji sa Sveučilišnim računskim centrom Srcem došlo se i do publike izvan zgrade FOI-a.

Dan razvoja karijere

Dan razvoja karijere je događaj pokrenut na inicijativu Centra za podršku studentima i razvoj karijere, koji se u svibnju 2012. godine po prvi puta održao na Fakultetu te je s obzirom na veliku posjećenost studenata i gostiju predavača, zasigurno realizirao svoje ciljeve i našao svoje mjesto u kalendaru godišnjih događanja na FOI-u. Ciljevi Dana razvoja karijera su podići svijest studenata da se na planiranju karijere i osobnom razvoju radi od prvog dana studija i intenzivirati dijalog s poslodavcima kako bi se od njih dobila povratna informacija o spremnosti studenata za tržište rada i izazove koji stoje pred njima, ali i o ishodu učenja i kompetencijama koje su dio nastavnih planova i programa FOI-a.

Između ostalog, ovdje je važno naglasiti da je naš Fakultet prvi među sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu pokrenuo Centar za podršku studenata i razvoj karijera.

U okviru Dana razvoja karijera održan je okrugli stol i dvije panel diskusije na kojima je sudjelovalo više stotina naših studenata. Sudionici okruglog stola "Ishodi učenja i izlazne kompetencije studenata: ciklusi obrazovanja i zapošljivost", kojeg su moderirali prof.dr.sc. Blaženka Divjak i prof.dr.sc. Vjeran Strahonja, bili su predstavnici poslodavaca te alumniji FOI-a, a diskusija je bila fokusirana na ishodu učenja i kompetencije s kojima studenti dolaze u realni sektor. Raspravljalo se o partnerstvu realnog i obrazovnog sektora u razvijanju cjeloživotnog učenja, radnim mjestima budućnosti, znanjima u IT sektoru koja brzo zastarijevaju te važnosti temeljnih znanja koja studenti stječu na fakultetu kako bi se lakše prilagodili novim tehnologijama. U okviru panel diskusije "Što studente čeka nakon završetka studija?", cilj je bio informirati studente o procesu regrutacije i selekcije kod zapošljavanja. Panelisti su bili: Jasenka Hutinski, pročelnica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u Varaždinu, Jurica Šarčević, voditelj projekata u tvrtci MojPosao, Darko

Lacković, stariji specijalist razvoja i upravljanja ljudskim resursima Zagrebačke banke, Nathalie Lerotić Pavlik, voditeljica ljudskih resursa u Microsoftu Hrvatska, Ninoslav Čerkez, izvršni direktor u upravljanju kadrovima tvrtke IN2, mr.sc. Andrija Petrović, direktor Tehnološkog parka Varaždin. Moderatorica panel diskusije bila je doc.dr.sc. Nina Begičević Ređep. Svi panelisti su potvrdili kvalitetu kadrova koji dolaze s FOI-a, te naglasili da je interdisciplinarnost ono što izdvaja FOI od ostalih fakulteta. Zaključak panel diskusije bio je da je važno pripremiti studente da budu fleksibilni na trenutno nesigurnom tržištu rada, ali isto tako da krize nema za one koji su izvrsni, koji se dobro znaju prezentirati i koji su prilagodljivi. U okviru drugog panela "Moj put do zaposlenja", kojeg je moderirala Renata Horvatek, bivši i sadašnji studenti FOI-a ispričali su svoje osobne priče o traženju posla i o iskustvima u pokretanju vlastitih tvrtki. Studenti su s velikim zanimanjem slušali o tome kako je to izaći na tržište rada te što sve očekuje jednog FOI-evca kad završi fakultet, ali isto tako su mogli čuti da su neki od njihovih kolega već u studentskim klubovima počeli razmišljati o karijeri i pokrenuli vlastiti posao.

Popularizacija znanosti i širenje znanja

Popularizaciji znanosti te razmjeni vještina pridaje se puno pozornosti na Fakultetu organizacije i informatike. Projekt koji se već duži niz godina izvodi na Fakultetu organizacije i informatike, a direktno pridonosi popularizaciji znanosti je projekt SciBAR koji se prvotno razvio u okviru dvogodišnjeg bilateralnog hrvatsko-britanskog projekta "Popularizacija znanosti i komunikacija o znanosti u medijima" čija je voditeljica bila prof.dr.sc. Blaženka Divjak. Danas, uz nju, u realizaciji brojnih događanja u sklopu projekta SciBAR sudjeluju Renata Horvatek, prof., doc.dr.sc. Marina Klačmer Čalopa i doc.dr.sc. Violeta Vidaček-Hainš, a u novije vrijeme se sve više uključuju Izabela Oletić, mag.pol. i Katarina Pažur, mag.inf. Projekt SciBAR provodi se uz potporu Varaždinske županije, a u razvijanje ideja uključena je većina djelatnika FOI-a, a i sve više studenata.

SciBAR je neformalna diskusija između znanstvenika i publike, odnosno predstavlja mjesto na kojem se druže znanstvenici i najšira publika te argumentirano raspravlja o temama iz znanosti ili područja koje je povezano sa znanostima. Ciljevi projekta SciBAR – popularizacija znanosti na Fakultetu organizacije i informatike su: razvijanje dijaloga između znanosti i društva, znanstvenika i šire publike stvarajući povezanost između znanosti i društva; kroz otvorene diskusije znanstvenici i stručnjaci dobivaju povratne informacije o utjecaju njihovog rada i istraživanja na društvo, kao i mišljenja šire publike o relevantnim znanstvenim pitanjima; motiviranje mladih ljudi da se bave znanostima te razvijanje argumentiranog dijaloga kroz rasprave sa znanstvenicima. Širinu izbora i zanimljivost tema SciBarova koji su se tijekom godina održali u organizaciji našeg Fakulteta najbolje će ilustrirati izbor nekih naslova: Nuklearna energija — za i protiv; Znanstveni rad i život na Antarktici; Zanimljivosti Perua; Ferdinand Konščak Varaždinac koji je otkrio Ameriku; BI/CI — Ništa nas ne smije iznenaditi!!!; Što mozak radi dok mi spavamo?; Putevima Inka; Ekološko ribolovni pojas u Jadranu; Balada o crvenom ekscentriku; Vincent van Gogh, život i djelo; Zdravlje u čaši vina; SciBar performance — Mrtvi li su mrtvi jezici — Ludus, ljudi, masculinum; Nanoznanost, nanotehnologija, nanosvijet; Projektni menadžment u lokalnoj upravi i samoupravi; STRES i što s njim; Klimatske promjene — Lokalni problem ili globalna nevolja?; Nastanak planetarnih sustava; Hmmm... Čokolada; Emocionalna inteligencija: teorija, mjerenje i primjena; Misija: pronalaženje supernova; Financijski sustav i kriza; Tko na sveučilištu pomaže studentima na putu do uspjeha?; Priča iz SADA; Komunikacija bez predrasuda; Obrazovanje u digitalno doba. Naravno, za prepoznatljivost i njihov uspjeh zaslužni su brojni predavači, redom ugledni stručnjaci, znanstvenici i gospodarstvenici koji su se odazvali pozivu i bili spremni razviti dijalog sa širom publikom, primarno našim studentima.

Razmjena vještina je drugi projekt, značajan za širenje i dijeljenje znanja u području informacijskih tehnologija, koji se mjesečno odvija u prostorima Fakulteta organizacije i informatike te okuplja vrhunske stručnjake i studente koji jedni drugima prenose znanja o najsuvremenijim tehnologijama. Projekt koji je započeo 2010. godine potaknut je od strane Tonimira Kišasondija, mag.inf., asistenta na Fakultetu organizacije i informatike i zainteresiranih studenata te uz podršku studentske udruge Akademska mreža (Academica). Razmjena vještina predstavlja neformalno okupljanje ljudi, prije svega studenata i stručnjaka zainteresiranih za određenu tematiku kao što su računala, informatika, otvoreni kôd i slobodni software, gnu/linux, programiranje, baze podataka i sl.

Diseminaciji znanja i neposrednoj vezi gospodarskog i akademskog sektora pridonose i brojni

SLIKA 74. STUDENTI SA UNIVERSITY OF CENTRAL FLORIDA, U OKVIRU POSJETE FOI-U, BILI SU I NA SCIBARU

gosti predavači iz prakse koji svojim iskustvom u specifičnim područjima industrije ili javnog sektora obogaćuju nastavnu aktivnost i potiču na istraživački rad i primjenu stečenih znanja u nastavi.

Javne rasprave, tribine i događanja

Fakultet organizacije i informatike bio je organizator, suorganizator ili domaćin brojnih javnih rasprava, tribina i okruglih stolova koji su imali regionalni, nacionalni ili međunarodni odjek. U ovom poglavlju željeli bismo predstaviti neke od tih skupova.

Jedno od značajnih događanja u okviru TEMPUS CRO4 Bologna projekta odvijalo se na Fakultetu organizacije i informatike u razdoblju od 11. do 12. studenog 2005. godine. Bio je to skup na kojem su prezentacije održali brojni čelni ljudi visokoobrazovnih institucija u Hrvatskoj i Europi, predstavnici studenata, predstavnici ministarstava visokog obrazovanja iz Hrvatske i Češke, predstavnici lokalne samouprave i uprave kao i predstavnici industrije. Dakle, svi dionici visokog obrazovanja, izravni i neizravni, sudjelovali su u raspravama na teme: Osiguranje kvalitete i Odgovornost države i lokalne zajednice za visoko školstvo, a isto tako u okviru tog događanja organizirane su i tri radionice: (1) Odgovornost države i lokalne uprave i veza gospodarstva i visokog školstva, (2) Upisi na poslijediplomske studije i kriteriji vrednovanja programa i (3) Uloga studentskih predstavnika u bolonjskom procesu — prava i obveze (odgovornosti).

Na Fakultetu su se dvije godine za redom, točnije 2005. i 2006. godine, organizirali Otvoreni dani javne uprave — Informatopolis, događanje u okviru kojeg su se diseminirala znanja i dobre prakse u modernizaciji javne uprave. Neki od ciljeva Informatopolisa bili su upoznavanje sudionika sa smjernicama Europske unije u razvoju e-javne uprave, tj. eLokalne uprave, uvođenje sudionika u tematiku poslovnih procesa, modeliranje i važnost ustroja i preustroja poslovnih procesa u državnoj i javnoj upravi, prezentacija konkretnih rješenja i implementacija iz domaće

prakse. Nacionalni i međunarodni stručnjaci iz područja e-uprave, javne uprave, menadžmenta u javnoj upravi i javnim poduzećima, kao i djelatnici u javnoj upravi Republike Hrvatske prezentirali su neke od projekata osuvremenjivanja javne uprave koji su zaživjeli i koji se i danas provode. U velikom broju tih projekata sudjelovali su i djelatnici Fakulteta, i na taj način dali doprinos u razvoju moderne javne uprave koja se temelji na informacijskim tehnologijama i procesima.

26. listopada 2007. godine, na Fakultetu organizacije i informatike održao se zanimljiv i aktualan skup “Visoko obrazovanje: privilegij ili prilika?” na kojem su sudjelovali gosti iz različitih visokobrazovnih institucija i udruga iz zemalja Europske unije, SAD-a, Kanade i Hrvatske. Teme rasprave bile su društvena uloga sveučilišta i socijalna dimenzija visokog obrazovanja s ciljem podizanja svijesti o društvenoj odgovornosti sveučilišta i predstavljanja dobrih inicijativa i projekata koji bi se mogli implementirati i u našem sustavu visokog obrazovanja. Zaključci i ideje s ovog okruglog stola još su uvijek aktualni i relevantni.

U prosincu 2007. godine u okviru europskog FP6 projekta We-Go (“Enhancing Western Balkan eGovernment Expertise”), a uz potporu Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku, održana je radionica na temu “e-administracija: upravljanje dokumentima i procesima”, na kojoj su sudjelovali djelatnici iz državne uprave Hrvatske, Austrije i Slovenije. Ukupna dostignuća iz područja javne uprave u Hrvatskoj u sklopu istog događanja predstavio je prof.dr.sc. Božidar Kliček, voditelj We-Go projekta za FOI.

Svakako bismo istaknuli organizaciju okruglog stol “Ishodi učenja i tržište rada” u okviru projekta InterOutcomes, voditeljice prof.dr.sc. Blaženke Divjak, koji se održao 29. siječnja 2009. godine. Moderator okruglog stola bili su prof.dr.sc. Vjeran Strahonja, tada prodekan za poslovanje FOI-a i prof.dr.sc. Vedran Mornar, tada dekan FER-a. Na Okruglom stolu bilo je prisutno više predstavnika poslodavaca, ali i nastavnika te studenata. Prema povratnim informacijama sudionika bila je to prva konstruktivna rasprava o odnosu ishoda učenja i tržišta rada, ali i mjesto gdje su zajedno sjeli predstavnici obrazovnog i poslovnog sektora. Poslodavci su predstavili svoje interne škole i tečajeve za stjecanje certifikata koji su garancija da su djelatnici stekli kompetencije važne za procese koji se odvijaju u njihovim tvrtkama. Predstavnici sektora visokog obrazovanja su prezentirali ishode učenja i povezali ih s kompetencijama koje studenti stežu u okviru nastave. Glavna pitanja o kojima se raspravljalo na tom skupu bila su: Čemu služe interne škole u informatičkim poduzećima i koje kompetencije osiguravaju? Mogu li se te kompetencije stjecati na fakultetima?

Početak 2010. godine na Fakultetu organizacije i informatike održan je 1. Studentski forum o budućnosti FOI-a i IT struke u Hrvatskoj – FOI Forum Live. Tijekom cjelodnevnog događanja održan je niz aktivnosti i predavanja nastavnika Fakulteta. Potrebno je istaknuti dva okrugla stola koja su pobudila veliku pažnju studenata: “Može li FOI više i kako to postići?” te “FOI-evci na crvenom tepihu: Kako biti uspješan student?”.

U travnju 2010. godine Fakultet organizacije i informatike bio je domaćin konferencije “Reforma visokog obrazovanja: inventura 2010. godine”. Konferenciju je organizirao tim eksperata za reformu visokog obrazovanja (HERE), uz podršku Nacionalnog Tempus ureda Agencije za znanost i visoko obrazovanje i Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu, a u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta i Sveučilištem u Zagrebu. Programski i organizacijski dio konferencije vodila je prof.dr.sc. Blaženka Divjak.

Djelatnici Fakulteta sudjelovali su kao predavači i panelisti na različitim javnim tribinama, javnim raspravama i okruglim stolovima s tematikom ljudskih prava, razvoja visokog obrazovanja, edukacije o prijavljivanju projekata i iskorištavanju sredstava iz razvojnih fondova Europske unije i time su dali doprinos u raspravama o važnim temama institucionalnog razvoja u regiji i šire.

Posjete Fakultetu

Fakultet organizacije i informatike, njegovi studenti i djelatnici, imali su čast da dobrodošlicu na Fakultetu zažele i predsjednicima Republike Hrvatske, ambasadorima, rektorima, znanstvenicima i stručnjacima iz Hrvatske i inozemstva. Ti posjeti su vrlo značajni za Fakultet jer pokazuju da je FOI značajna točka s koje državnici šalju poruke o važnosti obrazovanja, posebno obrazovanja budućih IT stručnjaka i poduzetnika. Ovdje smo, svjesni da nije moguće nabrojati sve goste Fakulteta, nastojali uključiti najznačajnije uglednike i dati prikaz raznolikosti područja i institucija čije smo predstavnike ugostili.

SLIKA 75. PREDSDJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE, PROF.DR.SC. IVO JOSIPOVIĆ U POSJETI FAKULTETU

SLIKA 76. POSJET VELEPOSLANIKA NARODNE REPUBLIKE KINE U REPUBLICI HRVATSKOJ, NJEGOVE EKSELENCIJE GOSPODINA SHEN ZHIFEI.

Povodom obilježavanja 30 godina rada i djelovanja 18. prosinca 2004. godine Fakultet je posjetio tadašnji Predsjednik Republike Hrvatske gospodin Stjepan Mesić. Bio je to izuzetan događaj jer je upravo tada prvi puta nakon osamostaljenja Republike Hrvatske, ali i uvođenja novog sustava studiranja prema bolonjskim načelima, naš Fakultet posjetio Predsjednik države.

Nekoliko godina kasnije, točnije, 28. listopada 2011. godine Fakultet organizacije i informatike posjetio je Predsjednik Republike Hrvatske prof.dr.sc. Ivo Josipović. Predsjednik je održao inspirativno predavanje za studente i nastavnike, nakon kojeg je slijedila diskusija. U okviru posjeta, Predsjednika smo informirali i o izazovima s kojima se Fakultet suočava, vezano uz širenje prostornih kapaciteta i infrastrukture koji su temelj za pružanje još kvalitetnijeg obrazovanja našim studentima.

Fakultet je 2. veljače 2012. godine posjetio i veleposlanik najmnogoljudnije države svijeta, Republike Kine u Republici Hrvatskoj, Njegova Ekselencija gospodin Shen Zhifei. Veleposlanik je održao predavanje na temu "Iskoristiti priliku i zajedno stvoriti budućnost — pogled na odnose Kine i Hrvatske kao pristupajuće članice EU", nakon čega je uslijedila otvorena rasprava s nastavnicima i studentima.

Gostujuće predavanje o digitalnoj ekonomiji održao je 3. ožujka 2012. godine u okviru poslijediplomskog doktorskog studija, ali otvoreno i za nastavnike i ostale studente Fakulteta, Podpredsjednik Vlade Crne Gore prof.dr.sc. Vujica Lazović, profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

Poziv na razmišljanje o budućnosti obrazovanja uputio nam je 30. listopada 2012. godine dr.sc. Pasi Sahlberg, generalni direktor Centra za međunarodnu mobilnost i suradnju (CIMO) pri finskome Ministarstvu obrazovanja i kulture te član upravnog odbora Udruge za superviziju i razvoj kurikuluma (ASCD) u SAD, svojim predavanjem na temu "Obrazovanje 2030 — odgovori na izazove."

Uz uglednike iz politike i javnog života, Fakultet organizacije i informatike su tijekom godina posjetili i brojni domaći i strani znanstvenici i stručnjaci. Tijekom svog boravka na Sveučilištu u Zagrebu 1985. godine, a povodom dodjele počasnog doktorata, FOI je posjetio i održao predavanje Víctor Papanek, jedan od najvećih teoretičara dizajna te pokretač i najpoznatiji praktičar ekološki i socijalno osviještenog dizajna. Među svjetski prepoznatim imenima IT industrije potrebno je spomenuti Rasmusa Lerdorfa, autora prve verzije PHP-a koji je u travnju 2006. godine na Fakultetu održao pozvano predavanje za nastavnike i studente Fakulteta na temu Web 2.0 i PHP 5. U sklopu naše konferencije, u rujnu 2012. godine imali smo priliku ugostiti jednog od najvećih stručnjaka za informacijsku sigurnost na svijetu Brucea Schneiera. Ovo je prilika prisjetiti se i predavanja koje je kao pozvani predavač na Fakultetu održao Boris Sakač, dugogodišnji, danas umirovljeni, savjetnik Međunarodnog olimpijskog odbora za informacijsku tehnologiju.

Koliko nam je važno da naši studenti uz redovna predavanja dobiju informacije iz prakse i privrede govori i činjenica da svake godine imamo više pozvanih predavača, gospodarstvenika koji dolaze iz različitih privrednih djelatnosti. Premalo je prostora da ih sve pobrojimo, pa ćemo samo spomenuti neke koji su se odazvali unatrag par godina. Bio je kod nas gosp. Đuro Horvat, direktor tvrtke TEHNIX d.o.o., dobitnik brojnih priznanja za inovacije u području gospodarenja komunalnim otpadom, dobitnik Reda Danice hrvatske s likom Nikole Tesle za osobite zasluge u inventivnoj djelatnosti i promociji Hrvatske u svijetu; gđa. Bernarda Cecelja, direktorica i vlasnica tvrtke Bernarda d.o.o., koju je 2010. godine Hrvatsko udruženje menadžera i poduzetnika CROMA proglasilo poduzetnicom godine; gđa. Jadranka Boban Pejić, direktorica tvrtke BIOVEGA d.o.o., dobitnica priznanja Europska poduzetnica godine za 2011. godinu u izboru Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD); gosp. Ratko Mutavdžić, Microsoft Hrvatska d.o.o.; gosp. Damir Sabol, osnivač tvrtke Iskon Internet d.o.o.; gosp. Zvonko Ljutić, vlasnik tvrtke NTH d.o.o.; gosp. Hrvoje Prpić, jedan od najistaknutijih i medijski najpopularnijih poduzetnika na području ICT-a, suosnivač prve mreže poslovnih anđela u Hrvatskoj CRANE; dr.sc. Mario Žgela, izvršni direktor Sektora za informatičke tehnologije u Hrvatskoj narodnoj banci; gosp. Domagoj Klasić, inženjer sigurnosti u nacionalnom CERT-u; gosp. Ivan Maglić, vlasnik tvrtke Calisto d.o.o., ekskluzivni zastupnik tvrtke Gartner, vodeće svjetske analitičke tvrtke za područje informacijskih tehnologija i još mnogi, mnogi drugi.

FOI će i dalje nastojati biti domaćin znanstvenicima, političarima i kreatorima javnog mnijenja, te na taj način studentima i osoblju omogućiti susrete s osobama koje donose, ili imaju utjecaj na donošenje odluka o kojima ovisi i njihova budućnost.